

T.C.
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

ÜNİVERSİTE KAMPÜSLERİNİN KAPSAYICI TASARIM KAVRAMINA UYGUN
HALE GETİRİLMELERİ İÇİN BİR DEĞERLENDİRME ARACI ÖNERİSİ

ŞAHİKA ÖZDEMİR

DOKTORA TEZİ
MİMARLIK ANABİLİM DALI
MİMARİ TASARIM PROGRAMI

DANIŞMAN
DOÇ. DR. ASLI SUNGUR

İSTANBUL, 2019

T.C.
YILDIZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

**ÜNİVERSİTE KAMPÜSLERİNİN KAPSAYICI TASARIM KAVRAMINA UYGUN
HALE GETİRİLMELERİ İÇİN BİR DEĞERLENDİRME ARACI ÖNERİSİ**

Şahika ÖZDEMİR tarafından hazırlanan tez çalışması 22.03.2019 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Yıldız Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Mimarlık Anabilim Dalı'nda **DOKTORA TEZİ** olarak kabul edilmiştir.

Tez Danışmanı

Doç. Dr. Aslı SUNGUR
Yıldız Teknik Üniversitesi

Jüri Üyeleri

Doç. Dr. Aslı SUNGUR
Yıldız Teknik Üniversitesi

Prof. Dr. Ayfer AYTUĞ
Yıldız Teknik Üniversitesi

Doç. Dr. Göksenin İNALHAN
İstanbul Teknik Üniversitesi

Doç. Dr. Çiğdem CANBAY TÜRKYILMAZ
Yıldız Teknik Üniversitesi

Doç. Dr. Emine KÖSEOĞLU ÇAMAŞ
Fatih Sultan Mehmet V. Üniversitesi



Babam'a

ÖNSÖZ

Tez çalışma süresince, değerli zamanını, bilgi birikimini benimle paylaşan ve tezin her aşamasında çok büyük desteği ve emeği olan değerli hocam Doç. Dr. Aslı Sungur' a çok teşekkür ederim. Tez izleme jürilerimde ve bu jüriler dışında da bana emek veren, yapıcı eleştiri ve katkılarından dolayı saygıdeğer hocam Prof. Dr. Ayfer Aytuğ'a ve jürideki katkılarından dolayı hocam Doç. Dr. Göksenin İnalhan'a teşekkür ederim. İstatiksel analiz sürecindeki yardımları için Dr. Ömer Bilen'e ayrıca teşekkürlerimi sunarım.

Varlıklarıyla beni her zaman mutlu eden, desteklerini hep yanımda hissettiğim, karşılaştığım tüm zorluklarda yanımda olan canım ailem, anneme ve ağabeyime; eşim Dr. Yavuz Özdemir'e her zaman yanımda olması, kendi yoğun çalışma temposunun yanında benim çalışmalarına olan yardımı, bana olan sabrı ve sevgisinden dolayı çok teşekkür ederim.

Akademisyenlik yolunda ilerlememi çok isteyen, fakat çok az kısmına şahit olabilen nurlar içinde uyuyan canım BABAM'A; bana örnek bir insan ve öğretmen olduğu, beni her zaman cesaretlendirdiği ve her şeyi ancak inanarak başarabileceğimi öğrettiği için minnetarım.

Mart, 2019

Şahika ÖZDEMİR

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
KISALTMA LİSTESİ	vi
ŞEKİL LİSTESİ.....	vii
ÇİZELGE LİSTESİ	x
ÖZET	xiii
ABSTRACT	xv
BÖLÜM 1	
GİRİŞ	1
1.1 Literatür Özeti.....	1
1.2 Tezin Amacı.....	3
1.3 Hipotez.....	5
1.4 Yöntem	6
1.5 Bölüm Sonucu.....	7
BÖLÜM 2	
KAPSAYICI ÜNİVERSİTE KAMPÜS ORTAMI ve KRİTERLERİ	8
2.1 Kavramsal Ortam	14
2.1.1 Kültürel Ortam	16
2.1.2 Sosyal Ortam.....	16
2.1.3 Psikolojik Ortam.....	18
2.2 Yönetimsel Ortam.....	20
2.2.1 Kapsayıcılık Hedef ve Algısı.....	21
2.2.2 Kapsayıcı Tasarım ile İlgili Mevzuat	23
2.2.3 Ulusal ve Uluslararası Akreditasyon	27
2.2.4 Ekonomik Faktörler	29
2.3 Fiziksel Ortam	30
2.3.1 Kampüs- Kent İlişkisi	30
2.3.2 Kampüs Dış Mekanları	32
2.3.3 Kampüs İç Mekanları	36

2.4	Kapsayıcı Kampüs Ortamı Anlayışına Uygun Dünya ve Türkiye’den “İyi Tasarım” Örnekleri.....	38	
2.4.1	Engellilere Özel Tasarlanmış Eğitim Yapıları.....	40	
2.4.2	Üniversite Kampüslerinde “İyi” Uygulamalar.....	43	
2.5	Bölüm Sonucu.....	47	
BÖLÜM 3			
ALAN ÇALIŞMASI			49
3.1	Kontrol Listesinin Oluşturulması.....	49	
3.2	Kontrol Listesinin Uygulanması: Davutpaşa Kampüsü	60	
3.2.1	Psiko-sosyal ve Kültürel Düzenlemeler.....	61	
3.2.2	Yönetimsel Düzenlemeler.....	65	
3.2.3	Dış Mekanlarda Fiziksel Düzenlemeler	69	
3.2.3.1	Kampüs Girişleri	69	
3.2.3.2	Otopark Alanları	70	
3.2.3.3	Ulaşım (Kampüse Ulaşım)	72	
3.2.3.4	Dolaşım.....	74	
3.2.3.5	Yol-Yön Bulma/ Oryantasyon	78	
3.2.3.6	Ortak Alanlar	79	
3.2.4	İç Mekanlarda Fiziksel Düzenlemeler	81	
3.2.4.1	Girişler	82	
3.2.4.2	Yol-Yön Bulma/ Oryantasyon	85	
3.2.4.3	Dolaşım.....	89	
3.2.4.4	Hizmetlere Erişim	104	
3.3	Anket Çalışması.....	110	
3.4	Tartışma	172	
3.5	Bölüm Sonucu.....	175	
BÖLÜM 4			
SONUÇ VE ÖNERİLER			177
KAYNAKLAR.....			181
EK-A			
KONTROL LİSTESİ			187
EK-B			
ANKET.....			225
ÖZGEÇMİŞ.....			234

KISALTMA LİSTESİ

ADA	Americans with Disabilities Act (Amerikan Engelliler Yasası)
AKBK	Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi Kararları
AS	Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Erişilebilirlik Denetleme Kılavuzu
CABE	Commission for Architecture and the Built Environment (Mimarlık ve Yapılı Çevre Komisyonu)
E	Engelsiz Üniversite Bayrak Yarışları Kontrol Listesi
EFA	Education for All (Herkes için Eğitim Bildirgesi)
EHK	Engelliler Hakkında Kanun
ET	Evrensel Tasarım
EUT	Erişilebilir/ Ulaşılabilir Tasarım
İTÜ	İstanbul Teknik Üniversitesi
KT	Kapsayıcı Tasarım
Lit.	Literatür
MİAK	Mimarlık Akreditasyon Kurulu
NAAB	National Architectural Accrediting Board (Ulusal Mimari Akreditasyon Kurulu)
TMMOB	Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği
YÖM	Yüksek Öğretim Mevzuatı

ŞEKİL LİSTESİ

	Sayfa
Şekil 1.1 Kapsayıcı Tasarım ilişki balonu	3
Şekil 1.2 Tasarım kılavuzları listesi	4
Şekil 1.3 Çalışma kapsamı tablosu	5
Şekil 1.4 Uygulama adımları şeması.....	6
Şekil 2.1 Kent içinde merdiven ve rampalar [7].....	10
Şekil 2.2 Kapsayıcı Yaklaşımın Yararları Tablosu [11]	11
Şekil 2.3 Erişilebilirlik (üst resim), Kapsayıcılık (alt resim) [2].....	11
Şekil 2.4 Kapsayıcı Tasarım Süreci [2]	13
Şekil 2.5 İhtiyaç piramidi [21].....	17
Şekil 2.6 Sosyal ortamda insan davranışını etkileyen 3 farklı mekan tipi (1: kapalı alan, 2: iyi tanımlanmış alan, 3: ilgi odağı alan) [2]	18
Şekil 2.7 Girişten binaya kadar sirkülasyon [2]	18
Şekil 2.8 Akreditasyon süreci şeması [47].....	27
Şekil 2.9 Herkesin erişebilmesi için dış mekandan örnek çözümler [7].....	33
Şekil 2.10 Sirkülasyon alanından sosyal alan yaratmak [2].....	34
Şekil 2.11 İç mekanda yol bulma [2]	36
Şekil 2.12 Zihinsel harita oluşturmak için çoklu duyuları birleştirmek [2].....	37
Şekil 2.13 Sosyal ortam yaratma [2]	38
Şekil 2.14 W.Ross Macdonald Körler Okulu koridorundaki öğrencilere kılavuzluk eden siyah tırabzanlar ve dinlenmeleri için koridordaki oturma bankları [72].....	40
Şekil 2.15 W.Ross Macdonald Körler Okulunun dış cephesinden görünüş [72].....	40
Şekil 2.16 Secondary School içindeki rampadan görünüş [73].....	41
Şekil 2.17 Ed Roberts Campus rampa ve asansör çağırma butonu [74].....	41
Şekil 2.18 Mekan içindeki rampa düzenlemesi [75]	42
Şekil 2.19 İTÜ Anaokulu koridor düzeni [76]	42
Şekil 2.20 Fide okulları Anaokulu iç mekan görselleri [77]	43
Şekil 2.21 Erişilebilir giriş ve yönlendirici kampüs planı [78]	43
Şekil 2.22 Bisiklet yolları ve ortak alanlar [79]	44
Şekil 2.23 Yeşil alanlar ve kampüs içi oturma alanları [80].....	44
Şekil 2.24 Kampüs içi fotoğraflar	45
Şekil 2.25 Kampüs yeşil alanlar ve rampalar [81]	46
Şekil 2.26 Kampüs yeşil alanlar ve sosyal mekanlar [82]	46
Şekil 3.1 Uygulama adımları şeması.....	52
Şekil 3.2 Uygulanan Kontrol Listesi Örneği	61

Şekil 3.3 Davutpaşa Kampüsü yollar ve tabelalar	62
Şekil 3.4 Davutpaşa Kampüsü araçlar ve yayalar	62
Şekil 3.5 Davutpaşa Kampüsü ortak alanlar	63
Şekil 3.6 Davutpaşa Kampüsü otomat makineleri	64
Şekil 3.7 Davutpaşa Kampüsü lojmanların konumu	64
Şekil 3.8 Davutpaşa Kampüsü vaziyet planı	65
Şekil 3.9 Davutpaşa Kampüsü ortak alanlar	66
Şekil 3.10 Davutpaşa Kampüsü sosyal mekanların konumu	67
Şekil 3.11 Davutpaşa Kampüsü kaldırımlar	68
Şekil 3.12 Dış mekan incelemesi – strüktür şeması	69
Şekil 3.13 Davutpaşa Kampüsü ana giriş	70
Şekil 3.14 Davutpaşa Kampüsü engelli otopark alanı	71
Şekil 3.15 Davutpaşa Kampüsü otopark alanı	72
Şekil 3.16 Davutpaşa Kampüsü otobüs ve servis ana durağı	73
Şekil 3.17 Davutpaşa Kampüsü toplu taşıma ile giriş	73
Şekil 3.18 Davutpaşa Kampüsü merdivenle bina girişi örneği	75
Şekil 3.19 Davutpaşa Kampüsü merdiven ve rampanın bir arada olduğu durum	75
Şekil 3.20 Davutpaşa Kampüsü dış mekan rampa örneği	76
Şekil 3.21 Davutpaşa Kampüsü kaldırım ve araç yolu	77
Şekil 3.22 Davutpaşa Kampüsü kaldırımda rögar kapağı ve yaya geçidi bitişi	78
Şekil 3.23 Davutpaşa Kampüsü kampüs planı tabelası	78
Şekil 3.24 Davutpaşa Kampüsü dış mekan tabela örneği	79
Şekil 3.25 Davutpaşa Kampüsü ortak yeşil alanlar	80
Şekil 3.26 Davutpaşa Kampüsü ortak alan girişi	81
Şekil 3.27 İç mekan incelemesi – strüktür şeması	81
Şekil 3.28 Elektrik Elektronik Fakültesi girişleri	82
Şekil 3.29 Fen Edebiyat Fakültesi girişleri	83
Şekil 3.30 Kütüphane Binası girişi	84
Şekil 3.31 Yemekhane Binası girişleri	85
Şekil 3.32 Elektrik Elektronik Fakültesi iç mekan tabela örneği	86
Şekil 3.33 Fen Edebiyat Fakültesi iç mekan tabela örneği	87
Şekil 3.34 Kütüphane Binası iç mekan tabela örneği	88
Şekil 3.35 Yemekhane Binası acil çıkış yönlendirmesi	89
Şekil 3.36 Elektrik Elektronik Fakültesi merdiven başlangıcı	90
Şekil 3.37 Elektrik Elektronik Fakültesi girişten 1. Kata çıkan rampa	91
Şekil 3.38 Elektrik Elektronik Fakültesi asansör ve küpeşteler	92
Şekil 3.39 Fen Edebiyat Fakültesi girişteki merdivenler	93
Şekil 3.40 Fen Edebiyat Fakültesi merdiven tipleri	94
Şekil 3.41 Fen Edebiyat Fakültesi asansör	95
Şekil 3.42 Kütüphane Binası merdiven başlangıcı	96
Şekil 3.43 Kütüphane Binası merdiven tipi	97
Şekil 3.44 Kütüphane Binası asansör	98
Şekil 3.45 Yemekhane Binası merdiven	99
Şekil 3.46 Yemekhane Binası merdiven kaymaz şeritler ve korkuluklar	100
Şekil 3.47 Yemekhane Binası asansör	101
Şekil 3.48 Elektrik Elektronik Fakültesi koridorlar	102

Şekil 3.49 Fen Edebiyat Fakültesi koridorlar	103
Şekil 3.50 Kütüphane Binası dolaşım alanları	103
Şekil 3.51 Yemekhane Binası dolaşım alanları	104
Şekil 3.52 Elektrik Elektronik Fakültesi tuvaletler	105
Şekil 3.53 Fen Edebiyat Fakültesi engelli tuvaleti	106
Şekil 3.54 Fen Edebiyat Fakültesi tuvaletler	107
Şekil 3.55 Kütüphane Binası tuvaletler	108
Şekil 3.56 Yemekhane Binası tuvaletler	110
Şekil 3.57 Uygulanan anket formu örneği	112



ÇİZELGE LİSTESİ

	Sayfa
Çizelge 2.1 Kapsayıcı Tasarım Prensipleri	13
Çizelge 2.2 Kapsayıcı tasarım ilkelerinin Evrensel tasarım ilkelerindeki karşılıkları	13
Çizelge 2.3 Kapsayıcı Kampüs Ortamı Bileşenleri	14
Çizelge 2.4 Yüksek Öğrenim Kampüs İkliminin Dört Boyutu tablosu [15]	15
Çizelge 2.5 Kapsayıcı tasarım ilkelerine göre sekiz performans göstergesi [37]	21
Çizelge 2.6 Kapsayıcı kampüs tasarımında olması gereken kriterler	22
Çizelge 2.8 Kapsayıcı kampüs planı ortak hedefleri	39
Çizelge 2.9 Kapsayıcı kampüs ortamı hedefleri	39
Çizelge 3.1 Kontrol Listesi Çatması	50
Çizelge 3.2 Kontrol Listesi Terminolojisi	51
Çizelge 3.3 Kontrol Listesi	53
Çizelge 3.4 Açık alanlar soruları küme analizi sonuçları	112
Çizelge 3.5 Küme profili tablosu	113
Çizelge 3.6 Açık alanlar kümeleme analizi pozisyon değişkeni sonuçları	114
Çizelge 3.7 Açık alanlar kümeleme analizi deneyim değişkeni sonuçları	115
Çizelge 3.8 Açık alanlar kümeleme analizi fakülte değişkeni sonuçları	115
Çizelge 3.9 Açık alanlar kümeleme analizi cinsiyet değişkeni sonuçları	116
Çizelge 3.10 Açık alanlar kümeleme analizi Engel durumu değişkeni sonuçları	116
Çizelge 3.11 Açık alanlar kümeleme analizi engel türü değişkeni sonuçları	117
Çizelge 3.12 Açık alanlar kümeleme analizi mezuniyet değişkeni sonuçları	117
Çizelge 3.13 Yapılar soruları kümeleme analizi sonuçları	118
Çizelge 3.14 Küme Profili tablosu	118
Çizelge 3.15 Yapılar kümeleme analizi pozisyon değişkeni sonuçları	119
Çizelge 3.16 Yapılar kümeleme analizi deneyim değişkeni sonuçları	120
Çizelge 3.17 Yapılar kümeleme analizi fakülte değişkeni sonuçları	120
Çizelge 3.18 Yapılar kümeleme analizi cinsiyet değişkeni sonuçları	121
Çizelge 3.19 Yapılar kümeleme analizi Engel durumu değişkeni sonuçları	121
Çizelge 3.20 Yapılar kümeleme analizi engel türü değişkeni sonuçları	122
Çizelge 3.21 Yapılar kümeleme analizi mezuniyet değişkeni sonuçları	122
Çizelge 3.22 Personel Faktör Analizi sonuç tablosu	123
Çizelge 3.23 Öğrenci Faktör Analizi sonuç tablosu	125
Çizelge 3.24 Personel ve Öğrenci faktör analizi karşılaştırma tablosu	126
Çizelge 3.25 Grup istatistik tablosu	127
Çizelge 3.26 Engelli öğrencilere oryantasyon uygulaması yapılmakta mıdır? (C.1)	134

Çizelge 3.27	Kampüs içerisindeki dolaştığımız alanlar(bir yerden bir yere ulaşma) ile sosyal mekanlar (vakit geçirilen kafe, etkinlik alanları gibi) birleştirilmiş, etkileşimi sürdürmek için daha uygun hale getirilmiş midir? (C.2)	135
Çizelge 3.28	Görsel ulaşılabilirlik sağlanmış mıdır? (kampüs genelinde mekanları kolayca görebiliyor musunuz?) (C.3)	136
Çizelge 3.29	Görsel şeffaflık yoluyla, iç mekandaki sosyal alanlar görülebilir midir?(kolay bulunabilmesi, hemen görülebilmesi) (C.4)	137
Çizelge 3.30	Algılanabilir bir kampüs müdür? (kampüste mekanların yeri, yollar, geçişler, vs. kolayca görülebilir-bulunabilir midir? (C.5)	138
Çizelge 3.31	Yol- yön bulma için dolaşım aksları sezgisel olarak kullanılabilir halde tasarlanmış mıdır?(süreklilik, uzaklık, mekanlar arası geçiş bilmesek bile sezgilerimizle yapılabilen midir?) (C.6).....	139
Çizelge 3.32	Karanlıkta kampüs içi aydınlatması yeterli midir?(yolunuzu bulurken yürüdüğünüz yollar açık ve net midir?) (C.7).....	140
Çizelge 3.33	Döşeme ile ilgili sorunlar yaşanmakta mıdır?(zemin malzemesi, engebeli olması, kayganlığı) (C.8)	141
Çizelge 3.34	Kampüs sosyal etkileşim için olanak sağlamış mıdır?(kulüp mekanları, etkinlik alanları, vs.) (C.9)	142
Çizelge 3.35	Fiziksel çevrenin özellikleri, öğrenme ve gelişim sürecini cesaretlendirmekte midir? (C.10).....	143
Çizelge 3.36	Kütüphane kolay ulaşılabilir ya da karşılayıcı bir yerde konumlandırılmış mıdır? (C.11)	144
Çizelge 3.37	Yemekhaneler, engelli öğrencilerin kendi başlarına yemek alabileceği şekilde tasarlanmış mıdır? (C.12)	145
Çizelge 3.38	Çay/kahve-yiyecek içecek makineleri (otomatlar) engelliler için erişilebilir midir?(konumu, çalıştırma elemanı yüksekliği, vs.) (C.13)	146
Çizelge 3.39	Spor salonu engelli öğrencilerin kullanımına uygun mudur? (C.14)	147
Çizelge 3.40	Öğrenciler, çalışanlar ve hocalar arasında etkileşimi destekleyecek mekanlar var mıdır? (restoranlar, kafeler, spor salonları, vs.) (C.15).....	148
Çizelge 3.41	Farklı dil, din, cinsel tercihe sahip gruplar arasındaki ilişkiler öğrencileri etkilemekte midir? (C.16)	149
Çizelge 3.42	Kampüs içerisinde lojman olmasının iyi etkileri var mıdır? (C.17)	150
Çizelge 3.43	Kampüste yer alan yurtlar, sosyal bir canlılık yaratmakta mıdır? (C.18)..	151
Çizelge 3.44	Yaya ve taşıt yollarının (sokak peyzajının) estetik kaliteye olumlu yönde etkileri var mıdır? (C.19)	152
Çizelge 3.45	Kampüsün güzelliğini sağlamak için yeşil alanların oluşturulması hoşunuza gider mi? (C.20)	152
Çizelge 3.46	Engelli öğrencilere oryantasyon uygulaması yapılmakta mıdır? (C.1)	153
Çizelge 3.47	Kampüs içerisindeki dolaştığımız alanlar(bir yerden bir yere ulaşma) ile sosyal mekanlar (vakit geçirilen kafe, etkinlik alanları gibi) birleştirilmiş, etkileşimi sürdürmek için daha uygun hale getirilmiş midir? (C.2)	154
Çizelge 3.48	Görsel ulaşılabilirlik sağlanmış mıdır? (kampüs genelinde mekanları kolayca görebiliyor musunuz?) (C.3)	155
Çizelge 3.49	Görsel şeffaflık yoluyla, iç mekandaki sosyal alanlar görülebilir midir?(kolay bulunabilmesi, hemen görülebilmesi) (C.4)	156

Çizelge 3.50 Algılanabilir bir kampüs müdür? (kampüste mekanların yeri, yollar, geçişler, vs. kolayca görülebilir-bulunabilir midir? (C.5)	157
Çizelge 3.51 Yol- yön bulma için dolaşım aksları sezgisel olarak kullanılabilir halde tasarlanmış mıdır?(süreklilik, uzaklık, mekanlar arası geçiş bilmesek bile sezgilerimizle yapılabilmekte midir?) (C.6).....	158
Çizelge 3.52 Karanlıkta kampüs içi aydınlatması yeterli midir?(yolunuzu bulurken yürüdüğünüz yollar açık ve net midir?) (C.7).....	159
Çizelge 3.53 Döşeme ile ilgili sorunlar yaşanmakta mıdır?(zemin malzemesi, engebeli olması, kayganlığı) (C.8)	160
Çizelge 3.54 Kampüs sosyal etkileşim için olanak sağlamış mıdır?(kulüp mekanları, etkinlik alanları, vs.) (C.9)	161
Çizelge 3.55 Fiziksel çevrenin özellikleri, öğrenme ve gelişim sürecini cesaretlendirmekte midir? (C.10).....	162
Çizelge 3.56 Kütüphane kolay ulaşılabilir ya da karşılayıcı bir yerde konumlandırılmış mıdır? (C.11)	163
Çizelge 3.57 Yemekhaneler, engelli öğrencilerin kendi başlarına yemek alabileceği şekilde tasarlanmış mıdır? (C.12)	164
Çizelge 3.58 Çay/kahve-yiyecek içecek makineleri (otomatlar) engelliler için erişilebilir midir?(konumu, çalıştırma elemanı yüksekliği, vs.) (C.13)	165
Çizelge 3.59 Spor salonu engelli öğrencilerin kullanımına uygun mudur? (C.14)	166
Çizelge 3.60 Öğrenciler, çalışanlar ve hocalar arasında etkileşimi destekleyecek mekanlar var mıdır? (restoranlar, kafeler, spor salonları, vs.) (C.15).....	167
Çizelge 3.61 Farklı dil, din, cinsel tercihe sahip gruplar arasındaki ilişkiler öğrencileri etkilemekte midir? (C.16)	168
Çizelge 3.62 Kampüs içerisinde lojman olmasının iyi etkileri var mıdır? (C.17)	169
Çizelge 3.63 Kampüste yer alan yurtlar, sosyal bir canlılık yaratmakta mıdır? (C.18)..	170
Çizelge 3.64 Yaya ve taşıt yollarının (sokak peyzajının) estetik kaliteye olumlu yönde etkileri var mıdır? (C.19)	171
Çizelge 3.65 Kampüsün güzelliğini sağlamak için yeşil alanların oluşturulması hoşunuza gider mi? (C.20)	171

ÜNİVERSİTE KAMPÜSLERİNİN KAPSAYICI TASARIM KAVRAMINA UYGUN HALE GETİRİLMELERİ İÇİN BİR DEĞERLENDİRME ARACI ÖNERİSİ

Şahika ÖZDEMİR

Mimarlık Anabilim Dalı

Doktora Tezi

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Aslı SUNGUR

Modern bir tasarım yaklaşımı olarak kapsayıcı tasarım felsefesinin; bir kamusal mekân olarak üniversite kampüslerinin yaşanabilirliği ve kalitesini arttırarak kaliteli mekânlar oluşturmak ve bu tasarım kavramının toplumun gelişimini sağlayacak olan asıl kampüs kullanıcısı olan üniversite öğrencileri üzerinde yerleşmesini sağlayarak profesyonel yaşamlarında bu felsefeyi tüm toplum geneline yayabilmektir.

Üniversite kampüslerinde kullanıcıların karşılaştığı sorunların saptanarak, tüm kullanıcıların kampüs donatılarına erişebilmesi ve bu donatıları istedikleri gibi kullanmalarına imkân verecek yaklaşım ve örneklerin araştırılması ve karşılaşılan sorunlara yönelik çözüm önerilerinin geliştirilmesidir. Bu tezin amacı, herkesi kapsayan bir kampüs ortamı yaratmak için bir değerlendirme modeli oluşturmaktır.

Tez çalışmasının giriş bölümünde, çalışmanın amacı, kapsamı ve yöntemi ortaya konmuştur. İkinci bölümde kapsayıcı üniversite kampüs ortamı ve kriterleri için yapılan literatür çalışması verilmiştir. Bu bölüm bileşenleri hazırlanan kontrol listesi çatkısına göre ayrılmış ve kavramsal ortam, yönetsel ortam, fiziksel ortam olarak üçe bölünmüştür. Kavramsal ortam bileşenleri olarak, sosyal, psikolojik ve kültürel ortam bileşenlerinden bahsedilmiştir. Yönetsel ortamda, üniversitelerin kapsayıcılık hedef ve algısı nasıl olmalıdır, kapsayıcılığı etkileyen ekonomik faktörler nelerdir, kapsayıcı tasarım ile ilgili mevzuat nasıldır ve bu süreçte ulusal ve uluslararası akreditasyonun

rolü nedir gibi konulardan bahsedilmiştir. Fiziksel ortam bileşenleri kampüs iç mekanları ve dış mekanları olmak üzere ikiye ayrılmış, bunun öncesinde kampüs kent ilişkisi bağlamı irdelenmiştir. İkinci bölümün sonunda kapsayıcı kampüs ortam anlayışına örnek olabilecek eğitim yapılarından ve kampüslerden “iyi tasarım” örnekleri seçilerek verilmiştir.

Tez çalışmasında, üçüncü bölümde alan çalışması anlatılmıştır. Alan çalışmasında, öncelikli olarak hazırlanan kontrol listesinin oluşturulması detaylandırılmıştır. Yapılan saha çalışması, seçilen Davutpaşa kampüsünde kontrol listesinin uygulanışı ve sonuçları ile devam edilmiştir. Davutpaşa kampüsünde yapılan saha çalışması, psiko-sosyal düzenlemeler, yönetsel düzenlemeler, dış mekan ve iç mekanlardaki fiziksel düzenlemeler olarak dörde ayrılmıştır. Davutpaşa kampüsünde yapılan anket çalışması sonuçları değerlendirilmiş ve tüm bu sonuçlara bağlı olarak tartışma bölümü oluşturulmuştur.

Sonuç ve önerilerin verildiği tez çalışmasının dördüncü bölümünde, yapılan literatür araştırmaları, hazırlanan ve uygulanan kontrol listesi ve uygulanan anket çalışması sonuçları değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Mimari tasarım, kapsayıcı tasarım, kampüs ortamı, kapsayıcı kampüs tasarımı

**PROPOSAL FOR AN EVALUATION TOOL FOR UNIVERSITY CAMPUSES TO
BE ADAPTED TO THE CONCEPT OF INCLUSIVE DESIGN**

Sahika OZDEMIR

Department of Architecture

Phd. Thesis

Adviser: Assoc. Prof. Dr. Asli SUNGUR

As a modern design approach inclusive design, is to create high quality spaces by increasing the livability and quality of university campuses as a public space and to enable the students of the university to settle on the main campus user for the development of the community and to spread this philosophy throughout the whole society in their professional lives.

The aim of the university campus is to determine the problems that users face and to investigate the approaches and examples that will allow all users to access the campus equipment and use these equipment as they wish and to develop solutions for the problems encountered. The aim of this thesis is to create an evaluation model to create a campus environment that covers everyone.

In the introduction, the aim, scope and method of the study are presented. In the second part of the thesis, a literature study was done for the university campus environment and its criteria. The components of this section are divided according to the prepared checklist framework and divided into three as conceptual environment, administrative environment and physical environment. As components of the conceptual environment, social, psychological and cultural environment components are mentioned. In the administrative environment, how should the inclusion target and perception of universities be, what are the economic factors affecting

inclusiveness, what is the legislation on inclusive design, and what is the role of national and international accreditation in this process. The physical environment components were divided into two as campus interiors and outside spaces, and the context of the relationship between the campus and the city was examined beforehand. At the end of the second chapter, olabil good design ortam samples were selected from the educational buildings and campuses that could be an example for the inclusive campus environment approach.

In the thesis study, field study is explained in the third chapter. In the field study, the creation of the priority checklist has been detailed. Field study was continued with the application and results of the checklist on the selected Davutpasa campus. The field work on the Davutpasa campus was divided into four as psycho-social arrangements, administrative arrangements, and physical arrangements in outdoor and indoor spaces. The results of the survey conducted on the Davutpasa campus were evaluated and a discussion section was formed based on all these results.

In the thesis study, the fourth section, the literature surveys, the prepared and applied checklist were evaluated within the scope of the results of the survey conducted and a conclusions and recommendations section was formed in the light of all these data.

Keywords: Architectural design, inclusive design, campus climate, inclusive campus design

1.1 Literatür Özeti

Kamusal alan, en basite indirgenmiş anlamıyla toplumsal yaşamımız içinde, kamuoyuna benzer bir şeyin oluşturulabildiği bir alanı ifade etmektedir [1]. Bir ortak kullanım alanı olarak kamusal mekânlar, bireyler arası iletişim, ihtiyaçların karşılanması, mekâna ilişkin izlenimin ve toplum bilincinin gelişimi değerlerinin edinilmesine araç olmaktadır.

Toplumun bireylerine ait sosyal ilişkilerin yoğun olarak gerçekleştiği kentin kamusal mekânları, kentsel gelişimde önemli bir yer tutmaktadır. Devamlı değişim ve gelişim içerisindeki kültürel, ekonomik ve teknolojik şartlarla beraber kamusal mekân anlayışı, ihtiyacı ve kullanımı da bu durumdan etkilenmektedir.

1980'lerde Amerika'da ortaya atılan ve dünyada çeşitli ülkelerde yaygınlaşan Evrensel Tasarım ilkelerinden hareketle, toplumun her bireyinin, toplumun tüm kaynaklarından eşit olarak yararlanabilmesi gerekmektedir. Özellikle kamusal mekanlarda kapsayıcılık önem kazanmakta ve tasarımcının planlama aşamasında alacağı tedbirlerle hem daha ekonomik çözümler hem de herkesi kapsayan çözümler ortaya çıkmaktadır.

Farklı yetenek, boyut ve yaşa sahip insanlar, yapıları çevrenin her kesiminden bağımsız olarak, topluluğun her alanında fırsat ve yükümlülüklerle sahip olduklarından çevreye tamamen katılabilir olmalıdır. Hareketlilik, zihinsel ve duyuşsal (işitme ve görme kaybı) ve farklı çocuk grupları, aileler ve yaşlı kullanıcı grupları da dahil olmak üzere çeşitli engelli insanlara erişilebilirlik sağlanmalıdır. Ürün ve ortam tasarlarken, çeşitli kullanıcılar için farklı ihtiyaçlar gerekmektedir. Kullanıcıların bazılarının çevresi

hakkında farkındalık yaratmak için diğerk yeteneklere bağımlı olmalarından dolayı, herkesin göz önüne alınması önemlidir [2].

“Ortalama İnsan” kavramı doğuştan var olan veya sonradan meydana gelen durumlar sebebiyle meydana gelen farklılıklar sonucu herkesi kapsamamaktadır. Engelliler, hamile bayanlar, bebek arabalı bireyler, yük taşıyanlar, çocuklar, hastalıklar sonucu fiziksel olarak sorun yaşayanlar, çok uzun, çok kısa, çok şişman veya yaşlılığın getirdiğı hareket kısıtlılığı yaşayan bireyler bu gruba girmektedirler. Bununla birlikte, geçici engellilik durumu taşıyanlar ve gün içinde yorgunluk, uykusuzluk ve dikkat eksikliği gibi bazı nedenlerle sağlıklı bir insan dahi dezavantajlı duruma geçebilmektedir.

Mimari nesneyi kullanma yetisi açısından, engelli olan ve olmayan bireylerin yetenek sınırını tanımlamak çok zordur. Zira bireylerin fiziksel engelleri değişebilir, herhangi bir hastalık yüzünden geçici sakatlıklar (düşme sonucu kırılma gibi) sebebiyle geçici engelli veya tüm hayatı boyunca engelli kalabilmeleri gibi sorunlar ortaya çıkmaktadır. Sonuç olarak kapsayıcılık yalnızca engelliler için değil, aynı zamanda geçici olarak özürlü olanlar, yaşlılar, hamileler, bebek arabalıları, çocuklar gibi hareket kısıtlılığına sahip bireyler için de önemli olmaktadır.

Bu nedenle, Kapsayıcı Tasarım, hem çeşitlilik hem de eşitlik kavramlarını kullanarak yapılı çevreye entegre edilmelidir. Bu genel kavram, Erişilebilir/ Ulaşılabilir Tasarım (EUT), Evrensel Tasarım (ET) ve Kapsayıcı Tasarım (KT) ile ilgilidir. EUT, özellikle özürllülerin ihtiyaçlarını karşılamak üzere tasarlanmıştır, ancak ayrı girişlerin yaratılması eşitlik sağlamaz. ET, esneklik ve uyarılama yaratarak eşitliği entegre eder, ancak ET çeşitliliği kabul etmez. KT, herkes tarafından kullanılabilen, farklılıklara saygı duyulan ve farklı ihtiyaçları karşılayan ürün ve çevrenin tasarımında çeşitlilik ve eşitlik kavramlarını birleştirir (Şekil 1.1). Bu, duyarlı, uyarlanabilir, erişilebilir ve güvenli tasarım uygulamaları içindir [2].



Şekil 1.1 Kapsayıcı Tasarım ilişki balonu

Sonuç olarak tüm kullanıcılar içinde buldukları durum açısından birbirlerinden farklı olabileceği için tasarımda hedef kitle olarak “herkes” kavramı temel alınmalıdır.

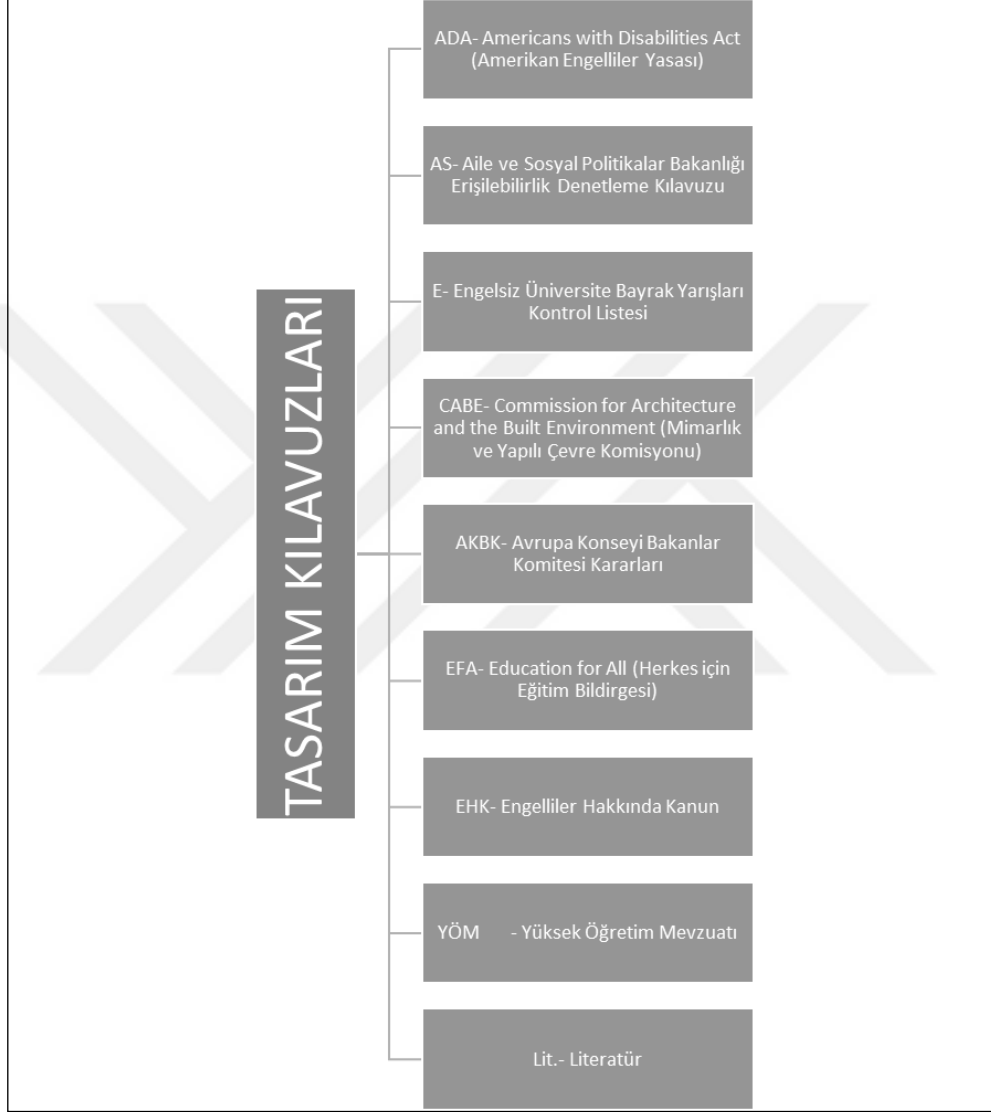
1.2 Tezin Amacı

Çalışmanın amacı; üniversite kampüslerinde kullanıcıların karşılaştığı sorunların saptanarak, tüm kullanıcıların kampüs donatılarına erişebilmesi ve bu donatıları istedikleri gibi kullanmalarına imkân verecek yaklaşım ve örneklerin araştırılması ve karşılaşılan sorunlara yönelik çözüm önerilerinin geliştirilmesidir. Bu noktadan hareketle, herkesi kapsayan bir kampüs ortamı yaratmak için bir değerlendirme modeli oluşturulması hedeflenmiştir.

Çalışma sürecinde; kapsayıcı tasarım anlayışıyla yapılmış farklı bina türleri incelenerek ve çeşitli kampüs örnekleri de göz önünde bulundurularak günümüzde kapsayıcı tasarım modelini üniversite kampüslerinin tasarlanmasında nasıl kullanılacağına dair bir veri tabanı oluşturmak ve bu konuda referans alınabilecek bir yöntem geliştirmek amaçlanmıştır.

Modern bir tasarım yaklaşımı olarak kapsayıcı tasarım felsefesinin; bir kamusal mekân olarak üniversite kampüslerinin yaşanabilirliği ve kalitesini arttırarak kaliteli mekânlar

oluşturmak ve bu tasarım kavramının toplumun gelişimini sağlayacak olan asıl kampüs kullanıcısı olan üniversite öğrencileri üzerinde yerleşmesini sağlayarak profesyonel yaşamlarında bu felsefeyi tüm toplum geneline yayabilmek araştırmanın temel hedeflerindedir. Çalışma kapsamında literatür taramaları örnekleri Şekil 1.2'deki verilmiştir.



Şekil 1.2 Tasarım kılavuzları listesi

Kapsayıcı tasarım günümüzde gelişen mevzuat ile birlikte akreditasyon sistemi için de önemli bir adımdır. Kapsayıcı tasarım sadece kampüse erişim ya da binaya erişim bazında değil aynı zaman da derslerin işleniş şekli, müfredat gibi konularda da önemli hale gelmiştir.

Bu tez, çağdaş kampüs planlama ve tasarım uygulamasında ortak "büyük fikirleri" değerlendirmede bir çerçeve sağlamak için bir öneridir.

1.3 Hipotez

Kapsayıcı tasarım yaklaşımıyla tüm kullanıcıların kampüs alanlarına erişebilme ve bu mekânları kullanabilme durumlarının, oluşturulan kontrol listesi ve bu listeden çıkarılan anket formu ile değerlendirilmesi yapılmıştır. Kontrol listesi oluşturulurken Şekil 1.3'teki katkı izlenmiştir.

Çalışma alanı olarak Yıldız Teknik Üniversitesi Davutpaşa Kampüsü'nün seçiminde; üniversiteye olan talebin, dolayısıyla kullanıcı profiline çeşitliliği ve fazlalığı, kampüs planlamasının yakın tarihte yeniden yapılmış olması ve ihtiyaçlar doğrultusunda yeni binaların yapımına devam ediliyor olması, hızlı gelişmelerin getirdiği kampüs alanındaki düzenlemelerin kapsayıcı tasarım kavramı açısından çözümüne ilişkin aciliyet olması önemli etkenlerden olmuştur.



Şekil 1.3 Çalışma kapsamı tablosu

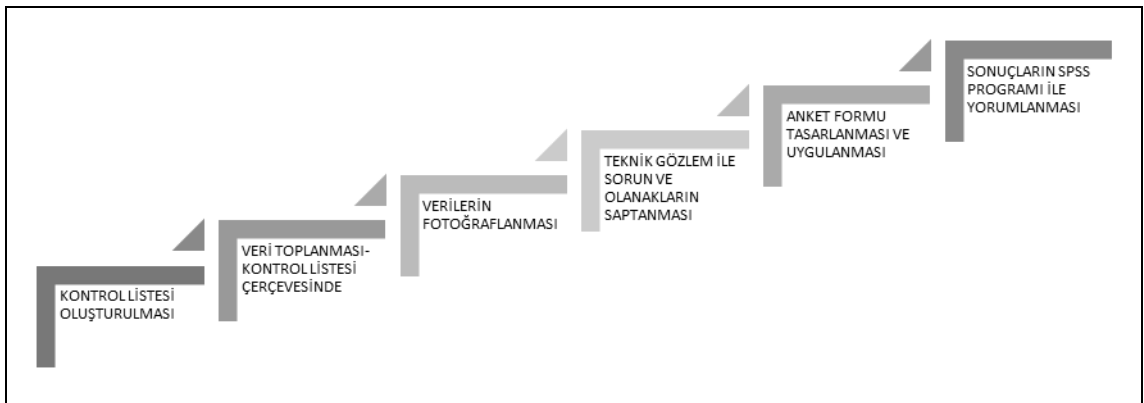
Davutpaşa Kampüsü'nde açık alanlarda girişler, otopark ve ulaşım düzenlemeleri, yönlendirme sistemleri, sosyal alanlar ve dolaşım sistemleri incelenmiştir. Yapı incelemesinde, Fen Edebiyat Fakültesi ve Elektrik Elektronik Fakültesi, hem yeni

yapılmış yapılardan oldukları için hem de öğrenci sayılarının diğer fakültelere göre daha fazla olması sebebiyle seçilmiştir. Ortak kullanım yapılarından Kütüphane binası ve Yemekhane binası incelenmiştir. Genel olarak 4 bina incelemesi ve açık alanların incelenmesi yapılmıştır. Oluşturulan kontrol listesi yerinde incelemelerle doldurulmuş ve bu kontrol listesinden çıkarılan anket formu öğrenci ve çalışanlara uygulanmıştır. Anket 384'ü öğrenci, 75'i akademik ve idari personel olmak üzere toplam 459 kişiye yapılmıştır. Bu grupta ortopedik, görme, duyma, nörolojik ve diğer engel gruplarını içeren 23 engelli birey de bulunmaktadır.

1.4 Yöntem

Kapsayıcı tasarım anlayışıyla yapılmış farklı bina türleri incelenerek ve çeşitli kampüs örnekleri de göz önünde bulundurularak günümüzde kapsayıcı tasarım modelini üniversite kampüslerinin tasarlanmasında nasıl kullanılacağına dair bir veri tabanı oluşturularak ve bu konuda referans alınabilecek bir yöntem geliştirmektir.

Kampüs alanlarında kapsayıcı tasarım kavramı ele alınarak bu mekânlarda tüm kullanıcıların gereksinimlerini saptamak, karşılaşılan olumsuzlukları tespit etmek ve bu sorunlara çözüm önerileri sunabilmek için; öncelikle kapsayıcı tasarım kavramı ve bağlantılı kavramlar verilmiş, kampüs tasarım kavramlarını temel alan literatür taraması yapılarak örneklerle beraber kuramsal çerçeve oluşturulmuştur.



Şekil 1.4 Uygulama adımları şeması

Bu çerçeve, çalışma alanındaki fizikî düzenlemeleri, yerinde yapılan gözlemlerle veri toplanmasını, oluşturulan kontrol listesi bağlamında değerlendirilmesini içermektedir. Elde edilen verilerin fotoğraflanması, teknik gözlem yoluyla sorun ve olanakların saptanmasını kapsamaktadır. Çalışma alanında oluşturulmuş olan kontrol listesi dikkate alınmıştır. Kontrol listesi, yapılan literatür çalışması sonucunda, kapsayıcı kampüs ortamı için sorular oluşturulmuş ve var olan kontrol listelerindeki sorulardan kampüs ortamı için gerekli olan maddeler alınarak oluşturulmuştur. Çalışma esnasında daha iyi gözlem yapabilmek adına, kontrol listesinden anket formu tasarlanmış ve akademik personele, idari personele ve öğrencilere anket çalışması uygulanmıştır. Bu anket çalışmasının sonuçları istatistik paket programı ile çıkarılmış ve yorumlanmıştır (Şekil 1.4).

1.5 Bölüm Sonucu

Kentin kamusal mekânları, kentsel gelişimde önemli bir yer tuttuklarından ihtiyaca göre şekillenmelidir. Kampüsler sahip oldukları donatılar ve sosyal ortam sayesinde küçük birer kent işlevi gördüğünden önemli birer kamusal alan olarak ortaya çıkmaktadırlar. Kampüs alanları, eğitim hakkındaki tutumlarımızı etkilemekte olup, ihtiyaca göre şekillenmeli ve tüm kampüs kullanıcılarını kapsayacak şekilde tasarlanmalıdır.

Tez çalışmasında, ikinci bölümde kapsayıcı üniversite kampüs ortamı ve kriterleri için yapılan literatür çalışması verilmiştir. Bu bölüm bileşenleri hazırlanan kontrol listesi çatkısına göre ayrılmış ve kavramsal ortam, yönetsel ortam, fiziksel ortam bileşenleri anlatılmıştır. İkinci bölümün sonunda kapsayıcı kampüs ortam anlayışına örnek olabilecek eğitim yapılarından ve kampüslerden “iyi tasarım” örnekleri seçilerek verilmiştir.

KAPSAYICI ÜNİVERSİTE KAMPÜS ORTAMI ve KRİTERLERİ

Üniversite kampüsleri; sahip oldukları kentsel donatılar, sosyo-kültürel ortam ve kullanıcı çeşitliliği ile adeta birer küçük kent örneği durumunda önemli birer kamusal alan olarak ortaya çıkmaktadırlar. Kampüs alanları, eğitim hakkındaki tutumlarımızı etkilemektedir. Günümüzde çok az tasarımcı, insan merkezli tasarımı benimseyerek kampüs tasarımı yapıyor olsa da, bunun tüm sürece dahil edilmesi gerekmektedir. İnsan merkezli tasarımlar, asıl kampüs kullanıcıları olan öğrencilerin ve eğitimcilerin ihtiyaçlarını göz önüne alarak başlamakta, alanın öğrenme dönüşümünü desteklemesini sağlamaktadır.

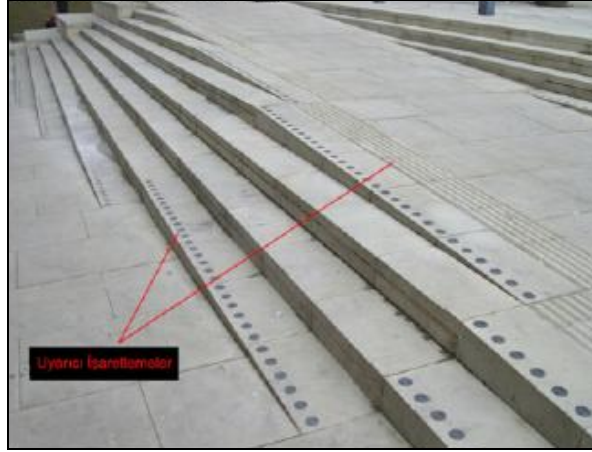
Kampüs ortamı, insanlar için öğrenme, buluşma, keşfetme, düşünme veya rahatlama yeridir. Bu bağlamda Schmitt [3] başarılı bir kampüs tasarımı için üç koşuldan söz etmektedir. Bunlar sırasıyla;

- Ortak vizyon:** Master plan belirlenmeden önce, ortak vizyonu belirlemek üzere, gelecekte orada ikamet edecek olan kişilerle ve kampüs komşuları ile yakın diyaloglar kurmaktır.
- Tamamlayıcı program:** Kampüs tasarımında disiplinler arası söylemler için mekanlar ve tamamlayıcı programlar tasarlamak ikinci temel faktördür. Bu, kampüsün; akademik bir kampüs yaratma ve programlarının üretilmesinde katkısı olabilecek “endüstri ortakları gibi” farklı hedef gruplar açılması anlamı taşır. Böylece öğrenciler ve toplum, kurumsallaşan bir kampüsün parçası olmaya başlar.

•**Entegre olmuş sürdürülebilir konsept:** Tasarımda sürdürülebilirlik ve ana planda mimari ve finansal stratejilerin belirlenmesi başarılı bir projenin olmazsa olmazıdır [4].

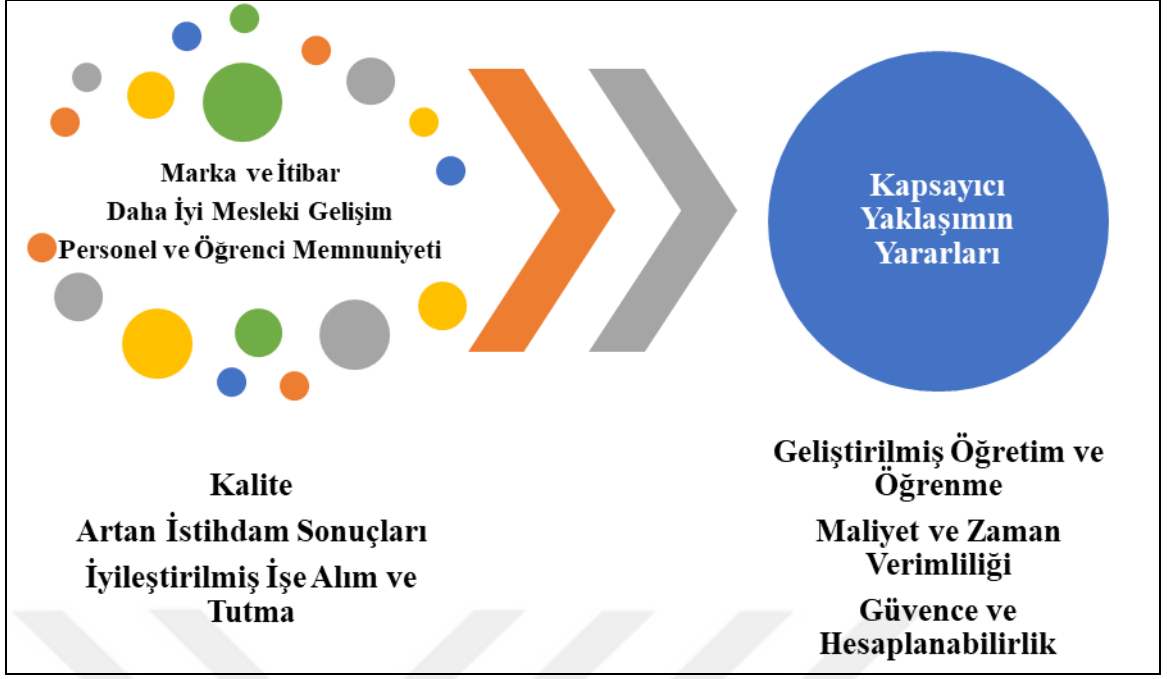
Schmitt'in planlama yaklaşımı sonucu oluşabilecek kampüs tiplemesine paralel nitelikte olduğu düşünülen, Hoeger ve Christiaanse'nin geleceğe yönelik kampüs tiplerinin özelliklerini [4], şu şekilde aktarılmaktadır; "Hem kamusal alanda hem özel alanda, dönüşüme uğrayan tek işlevli üniversite merkezleri yerine, hareketli ve sürdürülebilir kentsel alanlar oluşturan yeni kampüs tasarımları yaratmak önemlidir. Bu bağlamda da dünyanın çok yerinden örneklerin incelenmesi ve kampüs tasarımının güncel eğilimlerinin analiz edilmesi gerekmektedir. Kampüs tasarımının gitgide önem kazandığı bir dünyada, akademik ortamın yanı sıra, kültürel, politik, sosyal ve ticari bileşenleri de tatmin edebilen uzun soluklu ve efektif bir kampüs tasarım stratejisi oluşturabilmek, geleceğe yönelik kampüs tasarımı için gereken koşullardır. Mimarın artık tasarımın yanı sıra, birçok sosyo-ekonomik girdiyi de içinde barındırdığı günümüzde, bir kampüs tasarlarlarken, mimarın sorumluluğu yalnızca iyi bir mekan yaratmak değil, aynı zamanda ileri görüşlü bir strateji oluşturup, farklı bileşenler arasında iletişim kurabilmektir. Kampüs yapılarının gerek kendi içinde, gerekse kentle ilişkisinde varoluşunun meşruluğu ve sürdürülebilirliği açısından bu yaklaşım kaçınılmazdır."

Kent içinde yaşayan ve gündelik hayata kamusal alanlarda karışma olanağı bulan her bireyin yaşadığı kentin ona sağladığı fırsat ve olanaklardan eşit yararlanma hakkı vardır. Kapsayıcı Tasarım kavramı kişilerin mevcut fırsatlara olabildiğince eşit biçimde ulaşabilmesini sağlamak amacıyla ortaya çıkmıştır [5] ve en kısa tanımıyla birçok insanın olası birçok durumda kullanabileceği ürünler ve çevrelerin tasarlanma süreci olarak tanımlanmaktadır (Şekil 2.1) [6].



Şekil 2.1 Kent içinde merdiven ve rampalar [7]

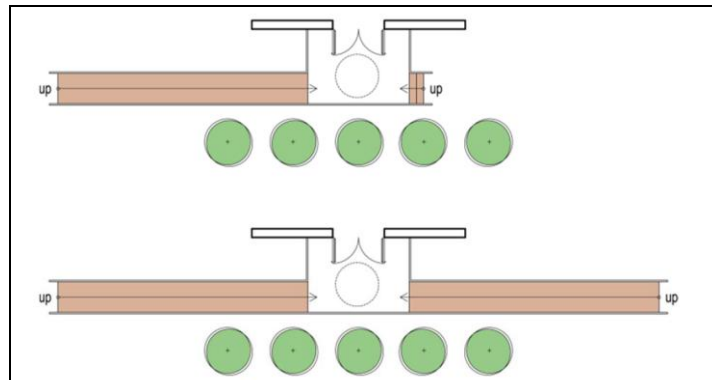
OCAD Üniversitesi Kapsayıcı Tasarım Araştırma Merkezi'ne göre; kapsayıcılık, ET'den geliştirilen, tasarım için daha iyi bir yaklaşımdır. Daha önce söylendiği gibi, benzer oldukları halde farklı amaçları vardır. ET, herkese uyan bir boyut tasarlamak için daha mimari ve endüstriyel bir menüye sahiptir [8]. Kapsayıcılık, hariç tutmaktan ziyade dahil etmek anlamına gelir. Rains [9], büyük farklılığın kapsayıcılığın ET'den daha geniş olması olduğuna inanmaktadır; çünkü sosyal ve ekonomik durumlarda çeşitliliği kucaklamaktadır, örneğin özürlülüğü korumaktadır [10]. Çeşitlilik, farklı yaşlar, yetenekler ve sınırlamaları ifade eder. Bu nedenle, KT, ET'ye müdahale olarak gelişmiştir ve eşitlik ve adalete sahip ürün ve çevrelere erişen farklı bir grup insan için daha uygundur [2] (Şekil 2.2).



Şekil 2.2 Kapsayıcı Yaklaşımın Yararları Tablosu [11]

Kapsayıcı çevre, eşit fırsatları ve herkesin katılımını sağlamak için engelsizdir. Tasarım, şekil ve işlevden daha fazlasıdır, insanların tutum algılarını ve çevre ile nasıl etkileşim kurduğunu değiştirebilmektir. Toplum içinde tam olarak yer almalarını engelleyen bir engel, birey ile yapılı çevre arasındaki etkileşime dayanmaktadır. Farklı yetenek, boyut ve yaşa sahip insanlar topluma bağımsız olarak tamamen katılabilir olmalıdır.

Şekil 2.3'e bakıldığında iki farklı tasarım çözümü görülmektedir. Üstteki resim erişilebilirliği temsil ederken, alttaki resim kapsayıcılığı temsil etmektedir. Üstteki tasarım çözümünde rampa kullananları ve merdiven kullananları ayırırken, alttaki tasarım çözümünde ayrımcılık yoktur, herkesin kullanabileceği bir tasarım çözümü mevcuttur.



Şekil 2.3 Erişilebilirlik (üst resim), Kapsayıcılık (alt resim) [2]

Bir üniversite kampüsünde “İklim”, bireylerin ve grupların kampüs topluluğunda ortamı nasıl deneyimlediğini tartışmak için kullanılan bir terimdir. Bu, kuruluşun kapsayıcılık dinamiklerini ve çeşitli paydaşların çevreye dahil edilmesinin veya dışlanmasının ne derece hissedildiğini özetleyen genel bir terimdir. İklimle ilgili konuşmalar doğal olarak farklı grupların gerçek ve algılanan gerçeklikleriyle ilgilendiğinden, bu düşünce her zaman ırk, etnik köken, cinsiyet, cinsellik, engellilik ve sınırsız bir yelpaze açısından tanımlanan sosyal kimlikleri barındırmaktadır [12].

Kampüs iklimi, farklı kökenden bireylerin çeşitliliğiyle sonuçlanmaktadır. Öte yandan iklim, kampüste bireylerin ve grupların deneyimini ve bu çeşitli gruplar ve bireyler arasındaki etkileşimin niteliğini ve kapsamını ifade etmektedir. Başka bir şekilde ifade edildiğinde, kampüs iklimi, çeşitlilik için kapsamlı bir planın önemli ve gerekli bir bileşeni olmaktadır. Bir öğrenme topluluğuna temel oluşturmak için, akademinin öncelikli misyonu, çeşitliliği geliştiren ve farkı anlayan bir ortam yaratmak olmalıdır.

Kenney, vd.'ne göre [13], kapsamlı bir kampüs planı için aşağıdaki kriterlerin olması gerekir;

- Bireysel bina ve mekanlar üzerinde genel plana öncelik verilmesi
- Canlılık yaratmak için kompaktlık (yoğunluk) ve kampüsün kullanılması için etkileşim olanaklarının olması
- Kampüsü ifade eden peyzaj öğeleri dili oluşturma; bireysellik ve bölgesel bağlamla ilişkisinin olması
- Çevresel hususların benimsenmiş olması
- Onarılabilir olması
- Kampüs mimarisini kullanarak görsel açıdan yeterli olması
- Entegrasyon teknolojisinin olması
- Kampüs çevresi ile faydalı bir fiziksel ilişki kurulmuş olması
- Kampüste özel yerlere anlam ve güzellik kazandırılmış olması

Tez kapsamında Kapsayıcı tasarım prensipleri incelendiğinde, CABE'nin [14] geliştirdiği 5 ilkenin üzerinde durulmaktadır (Çizelge 2.1).

Çizelge 2.1 Kapsayıcı Tasarım Prensipleri

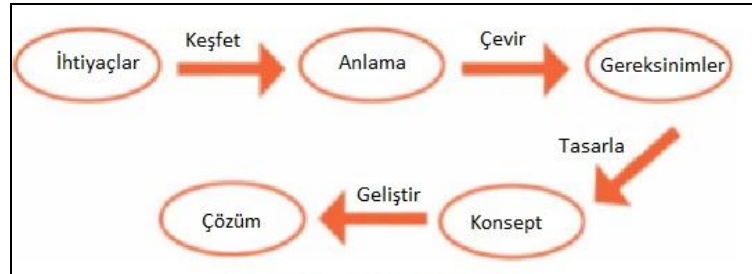
İlke 1	Bireyler	Bireyleri tasarım sürecinin merkezine yerleştirmek
İlke 2	Çeşitlilik	Farklılıkları kabul etmek
İlke 3	Seçim	Tek tasarım çözümü tüm kullanıcıları kapsayamaz
İlke 4	Esneklik	Esneyebilir tasarım olması
İlke 5	Uygunluk	Herkes için kullanışlı ortamların yaratılması

KT kavramı ET'den gelişmiştir. Dolayısıyla, bu ilkelerin birçoğu ET'ye benzer ama farklılıkları vardır [10]. Kapsayıcılığın anlamını ve amacını arttırmak için sadece gözden geçirilmişlerdir. Bu ET ilkelerinin birçoğunun kapsayıcılık ilkelerine uygun olduğu da açıktır. Çizelge 2.2'de, 7 ET ilkesinin 5 kapsayıcılık ilkesine nasıl uyduğunu tanımlayan bir liste bulunmaktadır.

Çizelge 2.2 Kapsayıcı tasarım ilkelerinin Evrensel tasarım ilkelerindeki karşılıkları

KT	ET
İlke 1: Bireyler	Bütün 7 ilkeyi kapsar
İlke 2: Çeşitlilik	İlke 1: Eşit Kullanım
İlke 3: Seçim	İlke 3: Basit ve Sezgisel Kullanım İlke 6: Düşük Fiziksel Çaba
İlke 4: Esneklik	İlke 2: Kullanımda Esneklik
İlke 5: Uygunluk	İlke 4: Algılanabilir Bilgi İlke 5: Hatalara Dayanım İlke 7: Yaklaşım ve Kullanım için Boyut ve Mekan

Kapsayıcı Tasarım yalnızca basit bir mimari mesele olmamakla beraber, siyasi, ekonomik, sosyal ve teknolojik açıdan dört alanı da etkilemektedir. CABE'ye göre [14], kapsayıcı tasarımın amacı; eşit, kendine güvenle ve bağımsız günlük faaliyetlerde katılmak için ortamın hazır olmasını sağlamaktır (Şekil 2.4). Kapsamlı bir tasarım yaklaşımı, yapılı çevreyle etkileşime geçme yolunda yeni bilgiler sunmaktadır. Yaratıcı ve problem çözme becerilerini yaygınlaştırmak için yeni fırsatlar yaratmaktadır [10].



Şekil 2.4 Kapsayıcı Tasarım Süreci [2]

İncelenen literatür kapsamında, kampüs ortamı için hazırlanan çatki aşağıdaki gibidir. Bu bağlamda kampüs ortamı 3 ana başlıkta incelenmiştir. Üniversite kampüsleri

kavramsal açıdan, yönetsel açıdan ve fiziksel açıdan incelenmiş olup, alan çalışması bölümünde de hazırlanan kontrol listesi yine kapsayıcı kampüs ortamı tasarımı bileşenlerine göre oluşturulmuştur(Çizelge 2.3).

Çizelge 2.3 Kapsayıcı Kampüs Ortamı Bileşenleri

KAPSAYICI KAMPÜS ORTAMI KONTROL LİSTESİ							
KAVRAMSAL ORTAM	Kültürel Ortam	YÖNETİMSEL ORTAM	Kapsayıcılık Hedef ve Algısı		FİZİKSEL ORTAM	İç Mekan	
			Ekonomik Faktörler				Esneklik
			Kapsayıcı Tasarım ile İlgili Mevzuat				Algılanabilirlik
	Sosyal Ortam		Akreditasyon	Yüksek Öğretim Kurumları Mevzuatı		Dış Mekan	Ergonomi
				Diğer Yönetmelikler			Esneklik
				Ulusal Akreditasyon			Algılanabilirlik
Psikolojik Ortam	Uluslararası Akreditasyon	Ergonomi					

2.1 Kavramsal Ortam

Hurtado vd. [15], kampüs iklimini anlamak için dört boyutlu bir çerçeve sunmuştur: (a) Dışlama veya İçermenin Tarihsel Bağlamı, (b) Yapısal veya Kompozisyonel Boyut, (c) Psikolojik Boyut ve (d) Davranışsal Boyut. Çizelge 2.4, yükseköğretimde kampüs iklimi çerçevesinin boyutlarını özetlemektedir.

Çizelge 2.4 Yüksek Öğrenim Kampüs İkliminin Dört Boyutu tablosu [15]

Boyut	Tanım	Potansiyel Veri Göstergeleri
Dışlama veya İçermenin Tarihsel Bağlamı	Farklı grupların kampüste ne zaman yer aldığını ve kurumsal toplumun tam üyesi olma deneyimlerini detaylandıran geniş sosyolojik ve tarihsel bağlam.	<ul style="list-style-type: none"> • Davalar • Kampüs protestoları • Politika • Kilit konuların yasal yorumlanmasında değişiklikler
Yapısal veya Kompozisyonel Boyut	Pek çok açıdan kampüsü nasıl yaşadıklarına dair bağlamı belirleyen çeşitli grupların mutlak sayısı.	<ul style="list-style-type: none"> • Azınlıkların sayısı • Kadın sayısı • LGBT Topluluğu içindeki numara • Farklı grupların yüzdesi • Çeşitli disiplin alanlarında, majörler, üst düzey liderlik vb.
Psikolojik Boyut	Bireylerin kampüsteki çatışmayı ve ayrımcılığı ne ölçüde algıladıkları, arka planda kendilerini ne kadar yalnız hissettikleri ya da çeşitlilikle ilgili kurumsal destek / bağlılık algıları.	<ul style="list-style-type: none"> • Aidiyet algıları • Yabancılaşma algıları • Çatışma algıları
Davranışsal Boyut	Farklı grupların arasındaki etkileşimler veya temas deneyimleri, kampüs programlarında, geleneklerde ve faaliyetlerde katılım (veya bunların eksikliği) ve kurumun çeşitli sistemlerine tam katılımı.	<ul style="list-style-type: none"> • Ana kampüs sistemleri ile deneyim • Farklı kampüs deneyimleri • Farklı gruplarla etkileşimler

Kampüs ikliminde tarihsel bağlam, kampüs kültürüne, geleneklerine, politikalarına, farklı grupların dahil edilmesi veya hariç tutulmasının araştırmasını içermektedir. Yapısal veya kompozisyonel boyut, mevcut olan çeşitli grupların sayısını ifade etmekte ve birçok açıdan psikolojik ve davranışsal boyutu etkilemektedir; bireylerin nasıl davrandığını ve kampüs ortamını nasıl algıladığını göstermektedir. Yapısal çeşitlilik, farklı grupların bir kampüsteki gerçek temsilini göstermektedir. Psikolojik boyut bireylerin kendilerini ne kadar ait ya da dışlanmış hissettikleriyle ilgilidir ve davranışsal boyut bundan etkilenmekte, farklı gruplar arasındaki etkileşimi temsil etmektedir.

Kampüs iklimi ve kültürünü incelemek, kampüs temelli kavramsal değerlendirmenin önemli bir parçası olmaktadır. Daha kapsamlı bir kampüs ortamı yaratmak için, veri odaklı yaklaşım kültürü benimsenmektedir. Kampüs iklim araştırması iyi yapıldığında, kampüs topluluğu, fakülte, personel, kadınlar, azınlıklar, LGBT topluluğu üyeleri ve diğerleri için eşit bir ortam yaratılmış olacaktır.

2.1.1 Kültürel Ortam

Kültür, bir kuruluşun tarihine ve kolektif deneyimlerine bağlıdır. Kültürel ortam, Hurtado vd. [15] kampüs iklimi davranışsal ve psikolojik boyutla doğrudan ilgili olduğunu söylemişlerdir. Kuruluşlar paylaşılan bir geçmişe sahip olduklarından, normal olarak sistemde bir bütün olarak ortak olan en az birkaç değer veya varsayım olmaktadır. Bununla birlikte, alt kültürler zaman içinde farklı deneyimlere sahip olduğundan, grup öğrenmeleri çok farklı temel varsayımlar dizisi üretmektedir.

Üniversite farklı sosyo-kültürel ortamlardan gelen bireyleri bir araya getirmektedir. Aynı zamanda üniversite, bireylerin kişisel ve entelektüel gelişimlerine katkı yapmakta ve bir sosyalleşme alanı işlevi de görmektedir. Üniversiteler, sosyal, kültürel, ekonomik ve mekânsal etkileri ile canlılık yaratmaktadır.

Siegfried vd. [16], üniversitelerin çektiği insanlarla birlikte bölgede kültür, eğlence, eğitim, yeme-içme, spor vb. faaliyetlerde değişim ve artışın görüldüğüne dikkat çekmektedir. Yapılan bir araştırmada öğrencilerin okulun kültürel çevresine yönelik algılarının başarıları üzerinde etkili olduğu tespit edilmiştir [17].

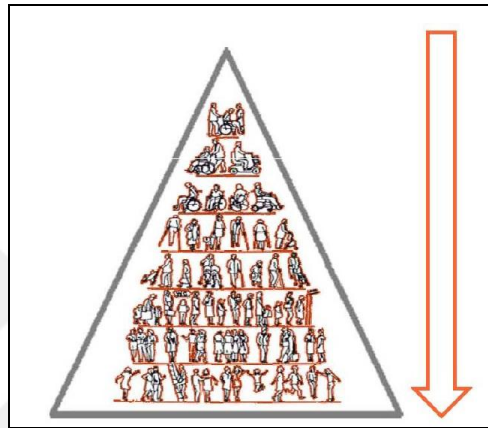
Üniversitedeki sosyal ve kültürel ortamın bireylerin bakış açılarına farklılıklar kazandırdığı yadsınamaz bir gerçektir. Farklı düşüncelerden insanların bir araya geldiği ve sosyalleşme imkanı bulduğu kampüs ortamı bir çok kültürü içinde barındırmaktadır.

2.1.2 Sosyal Ortam

Eşitlik çeşitliliği içerir, çünkü farklılığı aynı kabul etmek bir ayrımcılıktır ve insanların farklılıklarını dikkate almadan onlara karşı her türlü ayrımcılığın ortadan kaldırılması imkansızdır [18]. Bununla birlikte, bireyler arasında eşitlik asla elde edilemez. Öte yandan, eşitlik adil davranılmak ve bireysel ihtiyaçları karşılamaktır [19]. Eşitlik, farklı insanlara farklı şeyler ifade eden öznel bir kavramdır. Eğitim, cinsiyet, beceri ve kişilik açısından herkes farklıdır.

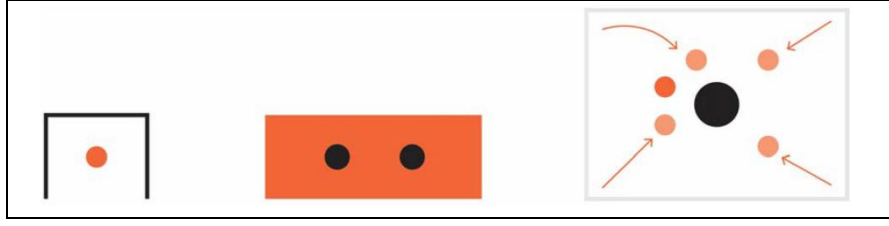
Kapsayıcı Tasarım, herkes tarafından kullanılabilir olan ürünler ve alanlar anlamına gelmektedir. KT'nin sıklıkla özürülüler için erişilebilirlik veya yaşlanan nüfus ile ilişkili olduğu konusunda bir yanlış kanaat bulunmaktadır. Gerçekte, KT sadece engellilerin ihtiyaçlarına cevap vermemektedir, ayrıca çocuklar, aileler ve yaşlanan nüfus gibi çeşitli

hedef gruplarını da içermektedir [20]. Benktzon ve Juhlines tarafından geliştirilen ihtiyaç piramidine göre (Şekil 2.5), kullanıcıları farklı yetenek derecelerine göre tamamen yetenekli olan engelli kişilere, en üst seviyedeki yardıma muhtaç engelli kişilere bölmektedir [21]. Piramit yukarıdan aşağıya doğru bir yaklaşımla okunmakta ve bireysel ihtiyaçları karşılamak için KT çözümlerini temsil etmektedir. Önce ihtiyaç duyanlara veya piramidin tepesinde en kötü durum senaryolarına sahip olanlara hitap ederek doğal olarak piramidin altındaki ana akım toplum tarafından kabul edilmekte ve kullanılmaktadır.



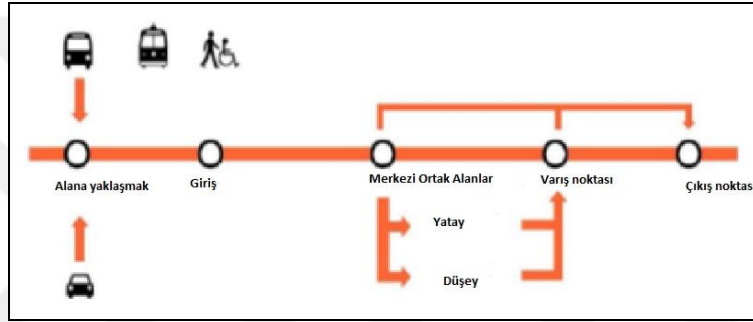
Şekil 2.5 İhtiyaç piramidi [21]

Kampüs ikliminde sosyal ortam Şekil 2.6'daki gibi 3 farklı seçenek sunmaktadır. Birincisi, kapalı bir alan, bireysel kullanım ya da küçük bir grup insan arasında etkileşim için samimi bir alan yaratmaktadır. Bu mekanda gizlilik duygusu elde edilmektedir. İkincisi, mobilyanın yerleştirilmesi yoluyla veya fiziksel olarak bir bölgeyi işaretlemek üzere iyi tanımlanmış bir alan, toplumsal katılım için bir yer oluşturmaktadır. Etkileşim için daha kamusal ve açık bir hareket sunmaktadır. Sonuncusu, ilgi çekici bir alan yaratarak insanları orada toplanmaya teşvik etmektedir. Bu alanlar, insanların bir noktaya doğru ilerlemesini etkilemek için heykel gibi sabit nesnelere ya da su sesleri ve hareketi gibi etkin nesnelere içerebilmektedir. Böylece, insanlar farklı sosyal mekanların tasarımı ile toplumsal katılım türlerini deneyimlemelidirler [2].



Şekil 2.6 Sosyal ortamda insan davranışını etkileyen 3 farklı mekan tipi (1: kapalı alan, 2: iyi tanımlanmış alan, 3: ilgi odağı alan) [2]

Ayrıca insanlar bölgeye yaklaştıklarında okunaklı bir şekilde binanın girişini bulmalı, merkezi topluluk alanına girmeli ve insanları yönlendirecek ve destinasyon noktalarına yatay ya da dikey olarak geçiş yapabilmeli ve son olarak acil durumlar için çıkış yollarına gidebilmelidirler (Şekil 2.7).



Şekil 2.7 Girişten binaya kadar sirkülasyon [2]

2.1.3 Psikolojik Ortam

Psikolojik ve davranışsal boyutlar, genellikle kampüs iklim araştırmalarının çoğunun odak noktasını oluşturmuştur. Kampüs ikliminin psikolojik boyutu denince, bireylerin (a) kampüsteki çatışmayı ve ayrımcılığı nasıl algıladıkları, (b) arka plan veya (c) çeşitlilikle ilgili kurumsal destek / bağlılığı nasıl gördükleri algılanmaktadır. Kampüs ikliminin davranışsal boyutu, farklı gruplar arasındaki etkileşimler; etkinliklere katılım (veya bunların eksikliği) raporlarını ve kurumun çeşitli sistemlerine tam katılımını ifade etmektedir [12].

Fiziksel çevre bir takım fırsatların kaynağı olabilmekte, ve kampüs fiziksel çevresinin psikolojik açıdan etkisi büyük olmaktadır. Kampüs içerisinde sosyalleşme alanlarının olması bireyleri kampüste daha fazla vakit geçirmeye yönlendirmektedir. Kampüsün sunduğu sosyal olanaklar; gösteri alanları, spor salonları gibi yapılar kampüsü yaşam alanına çevirmekte ve psikolojik yönden olumlu etkileri olmaktadır. Tüm bu olanakların

herkes tarafından kullanılabilir olması, kapsayıcılık prensipleri ile tasarlanmış olması olumlu etki yaratmaktadır.

Bununla birlikte, üniversite öğrencilerinin günümüzde gittikçe daha karmaşık bir yapıya bürünen çeşitli sorun ve gereksinimlerle karşılaştıkları ifade edilmektedir [22], [23], [24]. Bu tür sorunlar, gelişimsel gereksinim ya da durumlarla ilişkili olabildiği gibi çeşitli ilişki sorunları, akademik kaygılar, stres, depresyon, özkıyım düşüncesi, kişilik bozuklukları ve cinsel saldırıya maruz kalma olabilmektedir [25]. Bu nedenle, öğrencilerin değişen akademik, sosyal, kişisel ve mesleki gereksinimlerini düzenli aralıklarla sürekli ve tam olarak belirlemek ve öğrenci destek birimlerinin sundukları hizmetleri de bu gereksinimler ışığında planlamak büyük önem arz etmektedir [26]. Buna ek olarak, öğretim üyelerinin, akademik danışmanların, üniversite yöneticilerinin ve öğrenci destek birimlerinde görev alan uzmanların kısacası üniversitede görev yapan tüm akademik ve idari personelin de öğrencilerin değişen gereksinimleri konusunda yeterli bilgi ve deneyime sahip olmaları gerektiği anlayışının benimsenmesi gerekmektedir [27].

Bilindiği üzere, üniversite yaşamı öğrencilere bağımsızlaşma, gizli güçlerini keşfetme, kendini gerçekleştirme, meslek sahibi olma ve bir sonraki gelişim dönemine hazırlanma gibi çok önemli ve zengin olanaklar sunmaktadır [28].

Günümüz koşullarında, Uluslararası Üniversite Psikolojik Danışma ve Rehberlik Hizmetleri Birliği (International Association of Counseling Services) [29], akreditasyon ölçütleri ve üniversite öğrencilerinin sürekli değişen ilgi, gereksinim ve beklentileri temelinde, üniversite Psikolojik Danışma ve Rehberlik merkezlerinin rol ve işlevleri kapsamındaki hizmet ağını çeşitlendirerek geliştirmeleri bir zorunluluk haline almıştır. Dolayısıyla, önleyici ve gelişimsel nitelikteki destek programlarının üniversite öğrencilerine yönelik uygulanacak gereksinim analizleri temelinde oluşturulması ve hazırlanan tüm programların konu ve içerik anlamında sürekli olarak öğrencilerin ilgi, beklenti ve gereksinimleri doğrultusunda geliştirilmesi üniversite Psikolojik Danışma ve Rehberlik (PDR) hizmetlerinin işlevlerini önemli ölçüde artıracaktır [30]. Aksi takdirde, öğrencilerin gereksinim ve problemlerini belirlemeden geliştirilecek hizmet ve etkinlikler, öğrencilerin temel gereksinimlerini karşılamaları ya da kendilerine sunulan

hizmetlerden en üst düzeyde yararlanabilmeleri konusunda yetersiz kalacaktır [31], [32]. Bu nedenle, üniversite Psikolojik Danışma ve Rehberlik merkezlerinin yönetici ve çalışanları, varolan kaynaklarını en verimli biçimde değerlendirmek için merkezin hedef kitesinin değişen gereksinim ve beklentilerini belirlemek ve bu gereksinim ve isteklere en etkili biçimde yanıt verebilecek etkinlikleri üretmek durumundadırlar [28].

2.2 Yönetimsel Ortam

Kapsayıcı binalar, çeşitli ihtiyaçları karşılayacak bir amaca hizmet ettiği için “şekil işlevi takip eder” yaklaşımı benimsenmelidir. 'Form izleyen işlev', Louis Sullivan tarafından icat edilen ve bina şeklinin iç faaliyetler veya amaçla belirlendiği anlamına gelen bir tasarım ilkesidir [33]. İnsanların bilişsel zihinlerinin bilgi araması yerine, kendilerine motivasyon ve daha önceki deneyimler yoluyla yönlendirilen çevre algısı ve anlayışı sağlanmaktadır [34]. Dolayısıyla, kapsamlı olarak tasarlanmış yapıların mimarisi, yönetim tarafından kullanıcı yararına bilgi sağlamak için binanın amacını belirtmelidir.

Kapsayıcı olarak tasarlanmış binalarda yerleşik form iletişim kurmalıdır çünkü bu anlayış herkes için güvenlik ve kullanılabilirliği kolaylaştırmaktadır. Binalar genellikle birbiriyle ilişkili işlevlere sahip odalardan oluşmaktadır. Roth'a göre, mimaride pragmatik, dolaşımsal, sembolik ve psikolojik olmak üzere dört işlev türü vardır; kapsayıcı binalar, bir alandan diğerine doğru hareketi düzenlemek ve yönlendirmek için uygun alanların oluşturulması olan, psikolojik işlev ve dolaşım işlevini iletmelidir [35].

Kapsayıcı tasarım ilkeleri, belirli öğretim materyalleri, tesisler ve stratejiler (dersler, sınıf içi tartışmalar, grup çalışması, web tabanlı öğretim, laboratuvarlar, saha çalışmaları ve gösteriler gibi) için de uygulanabilir (Çizelge 2.5). Kapsayıcı olarak tasarlanmış müfredat, öğrencilere çeşitli yetenek, engellilik, etnik köken, dil becerileri ve öğrenme stilleri sunma, ifade etme ve katılımın çeşitli araçlarını sunmaktadır [36]. Aşağıda kapsayıcılık ilkelerini kullanan öğretim örnekleri verilmektedir. Her biri için bir hedef ifadesi bulunan sekiz performans göstergesi kategorisi altında organize edilmiştir [37].

Çizelge 2.5 Kapsayıcı tasarım ilkelerine göre sekiz performans göstergesi [37]

Sınıf iklimi	Hem çeşitlilik hem de kapsayıcılık açısından yüksek değerleri yansıtan uygulamaları benimsemek; ders programına, engelliliğe dayalı ve diğer özel öğrenme ihtiyaçlarını görüşmek üzere öğrencilerin görüşlerinin almak.
Etkileşim	Öğrenciler ile öğretim elemanı arasındaki düzenli ve etkili etkileşimleri teşvik etmek ve iletişim yöntemlerine tüm katılımcılar tarafından erişilebilir olmasını sağlamak; öğrencilerin grup çalışması yapmasını sağlamak.
Fiziksel çevre ve ürünler	Tesislerin, aktivitelerin, materyallerin ve donanımın fiziksel olarak tüm öğrenciler tarafından erişilebilir ve kullanılabilir olduğundan ve olası tüm öğrenci özelliklerinin güvenlik hususlarında ele alındığından emin olmak; kör, sağır veya tekerlekli sandalye kullananlar da dahil olmak üzere tüm öğrenciler için güvenlik prosedürlerini geliştirmek.
Öğretim yöntemleri	Tüm öğrenciler tarafından erişilebilen, erişilebilir öğretim yöntemlerini kullanmak; mümkün olduğunda öğrencilerin öğrenmek için birden fazla seçenek arasından seçim yapmalarını sağlamak, dersler, işbirlikçi öğrenme seçenekleri, gerçek zamanlı etkinlikler, internet tabanlı iletişim, eğitim yazılımı, alan çalışması vb. gibi konuları düşünmek.
Bilgi kaynakları ve teknoloji	Ders materyalleri, notlar ve diğer bilgi kaynaklarının ilgi çekici, esnek ve tüm öğrenciler için erişilebilir olduğundan emin olmak; basılı materyalleri seçin ve öğrencilerin ders başlamadan önce materyalleri okumaya ve ödevler üzerinde çalışmaya başlamasına izin vermek için erken bir müfredat hazırlamak, ses formatındaki kitaplar gibi alternatif biçimler düzenlemek.
Geri bildirim	Belirli geri besleme sağlamak; öğrencilerin, nihai proje bitmeden geribildirim için büyük projelerin bir bölümünü sunmasına izin vermek.
Değerlendirme	Birden çok erişilebilir yöntem ve araç kullanarak öğrencinin ilerleyişini düzenli olarak değerlendirmek ve talimatları buna göre ayarlamak; grup performansını ve bireysel başarıyı değerlendirmek.
Yerleşim	Eğitim tasarımıyla ihtiyaçlarını karşılamayan öğrenciler için plan yapmak; alternatif formatlarda materyal almak, sınıf yerlerini yeniden planlamak ve engellilere yönelik diğer konaklama yerleri ayarlamak için kampüs protokollerini bilmek.

2.2.1 Kapsayıcılık Hedef ve Algısı

Mimari, sokaktan siteye ve binaya yaklaştığı andan itibaren yaşanmaktadır. Form fiziksel çevre hakkında bilgi veren göz tarafından görülebilmektedir. Bu nedenle, kapsayıcı binalar, yaşları ve yetenekleri ne olursa olsun, insanlar tarafından kullanılmak üzere mimari olarak tam erişilebilir olmalıdır. Kampüs tasarımında, yönetimin izleyeceği kapsayıcılık hedef ve algısı bu yaklaşım olmalıdır. Kapsayıcı mimariyi, insanlar binayı dolaşırken ve deneyimlediğinde iletişim olarak kullanmalıdır.

Bir üniversitenin kampüs için kapsayıcılık hedef ve algısı aşağıdaki maddeleri içermelidir (Çizelge 2.6) [38]:

Çizelge 2.6 Kapsayıcı kampüs tasarımında olması gereken kriterler

<p>Arazi Kullanım Organizasyonu: Spor, araştırma, konut ve farklı akademik olanakları karıştırmak;</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Akademik ve araştırma faaliyetlerini ortak tesislerde entegre etmek, • Farklı disiplinlerin topluluklarını bir araya getirmek, • Kampüs ve işyerinin yoğunlaştırılması, konut ve etkinlikleri içermesi, • Düşük yoğunluklu arazi kullanımlarını atletik alanlar, seralar gibi alanlara çevirmek 	<p>Kenney vd. [13], karıştırmanın sosyal, akademik ve mali faydaları olduğunu; artan mesleki eğitim ve toplum; öğrenme; güvenlik; rekabetçi kabul; büyüme için esneklik sağladığını söylemiştir.</p>
<p>Kompaktlık: kampüs yoğunluğu ve binaların yakınlığını sağlamak;</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Merkezde veya yakınında mümkün olduğunca çok sayıda üniversite fonksiyonu bulunması (değerli açık alanlardan ödün vermeden), • Mümkün olan yerlerde dolaşımı sınırlandırmayı ve dolgu kullanımını sınırlamak, • Disiplinler arası işbirliğini teşvik edecek programlar yapmak 	<p>Kenney vd. [13], "fiziksel yoğunluk, öğrencilerde ve personelde, bir yerden bir yere daha kolay yürümek, etkileşimi teşvik eder ve kurumsal kimlik duygusunu güçlendirir " demiştir.</p>
<p>Bağlanabilirlik: kampüs içindeki sokak ağ bağlantı derecesi, kampüs ve çevresi bağ kurmak;</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Yaya için yeni yollar, yürüyüşler ve pasajlar geliştirilmesi, • Kampüsün farklı bölümlerini bağlamak için (doğrusal) yeşil koridorlar oluşturma, nehir cepheleri, bulvarlar veya karışık caddeler veya ana yaya yollar gibi, • Kampüs ile mahalle-çevre arasındaki güçlü fiziksel bağlantıların geliştirilmesi, • Ek kampüs girişleri sağlama (tanımlanabilir geçiş yolları, benzer bir karakter ve kompozisyon) 	<p>Sokak ağ bağlantısı, kampüste topluluk duygusu ve kent elbisesi ilişkisi kurmak kampüsün dolaşımını etkileyebilir.</p>
<p>Konfigürasyon: kampüs mekansal yapısının gücü;</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ana mekan yapısı boyunca yeni binalar inşa etmeyi vurgulamak, • Birçok girişi olan yarı kapalı alan yaratmak, • Yaya ekseninde odak noktası oluşturmak, • Odak noktalarına kuleler ve diğer tanınmış yapı elemanları yerleştirme, göze çarpan görüntü koridorları elde etmek, • Dış mekan odalarını vurgulamak için ölçek ve tasarım değişiklikleri yapmak, Kampüste farklı alanlar arasında geçiş yapmak, • Yaya yollarını aydınlatmaya yardımcı olmak için bir dizi açık alan projeleri gerçekleştirmek, • Hiyerarşi sağlamak, • Karakteri tanımlayan özelliklerin görünümünü korumak ve arttırmak 	<p>Tüm binaların harika bir mimariye sahip olması gerekmiyor, ancak hepsi harika bir kampüsün parçası olabilirler. Tüm kampüslere uyan estetik bir kural yoktur. Kampüs planı resmi veya gayri resmi olabilir. Kampüsün çeşitli mimari tarzları olabilir. Bununla birlikte, kampüs birleşik bir bütün olarak tasarlanmalı ve planlanmalıdır. Kampüsün mekansal yapısını düzenlemek, ortak bir yer tutma stratejisidir.</p>

Çizelge 2.6 Kapsayıcı kampüs tasarımında olması gereken kriterler (devamı)

<p>Yaşayan kampüs: kampüs yaşam derecesi;</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kampüste konutların artırılması, • Sadece yerleşim bölgelerini oluşturmak yerine, çok disiplinli akademik tesisler kurmak ve çekirdek kampüste konumlandırmak, • Kampüste konut seçeneklerini genişletmek ve çeşitlendirmek 	<p>Kampüs yaşamı, yeni pedagojik stratejiler ve yeni öğrencilerin kampüs konutlarında yeni tür teşvik beklentileri de etkiler. Kampüs konutlarındaki artış, öğrenme, yaşanabilirlik, topluluk duygusu ve öğrencilerin gidip gelmelerini azaltarak kampüsün sürdürülebilirliği üzerinde etkili olabilir.</p>
<p>Yeşillik: doğallık derecesi / yeşillik derecesi;</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Canlı açık alanlar yaratmak için peyzaj tasarlamak, • Park benzeri yerleşkenin korumak, • Binalar arasında manzara, şehir sokakları görünümü kazandırmak, • Daha yönetilebilir park yeri yaratmak için ekolojik işlevleri yerine getirmek, • Yerli bitki örtüsünü kampüs peyzajı içinde bütünleştirerek geliştirmek 	<p>Coulson vd. [39], "Hem güzelliği hem de yükselmesi için tanınan doğa, on dokuzuncu yüzyılda Amerikan kolejlerinin yerinde ve planlamasında en dikkat çekici hususlardan biri haline gelmiştir... doğal ortam halkın refahı için öğrencilerin refah ve ahlaki karakterine yararlı olarak düzenlenmiştir" Kampüsünü "yeşil bir kırsal bölge" olarak görmek, birçok üniversite bireyi arasında hâlâ popüler bir düşüncedir.</p>
<p>Bağlam: çevredeki şehirciliğin derecesi;</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kentle birlikte bir karma kullanım kampüs kasabası yaratmak için bir sokak koridoru oluşturmak, • Konferans merkezleri, öğrenci yemekhaneleri, öğrenci kulüpleri, tiyatrolar ve mezunlar merkezleri yapmak, • Özel kalkınma ve yatırımın özendirilmesi, • Kampüsü halk için bir varış noktası olarak değerlendirmek. 	<p>Kampüsün yakınında yaşamsal bir mahalleye sahip olmak, öğrencilerin üniversite hayatıyla olan memnuniyetini artırabilir [40].</p>

2.2.2 Kapsayıcı Tasarım ile İlgili Mevzuat

Ülkemizde engellilerin toplumsal yaşama katılmasını sağlamak açısından yapılması gerekenler, yasalarda ve yönetmeliklerde yer almaktadır. Uygulamalarda da giderek daha fazla sayıda engelli kullanımını kolaylaştırmaya yönelik örneğe rastlanmaktadır. Ancak yine de uygulamaların beklenen hızla gerçekleştiğini ve fiziksel çevrenin tam erişilebilir niteliğe kavuştuğunu söylemek mümkün değildir. Kısacası kentte hizmet üreten kamu binası üniversiteler, engelli veya engelsiz tüm bireylerin bir arada eğitim alabileceği yapılar olmalıdır. Engelli bireylerin daha iyi bir eğitim alması toplumsal bir sorumluluktur. Bu kapsamda, engelli bireylerin eğitim alma hakkını engellemek ve

eğitim alma Şartlarını iyileştirmek adına cözümler sunmak, eğitim yapıları projelerinin bu aııdan yeniden gözden geçirilmesi zorunludur [41].

1959'dan 1961 yılına kadar süren calışmalar, Amerikan hükümetinin ve diğer ülkelerin de kendilerine adapte edecekleri "Amerikan binaların ve yapıların, fiziksel engelliler tarafından, erişilebilir ve kullanılabilir yapılması" standartlarını oluşturmuştur. Bu calışma daha sonra Amerika'da engelliler için toplumsal haklar yasınının ve Amerikan Engelliler Kanunu'nun [41] oluşturulmasına esas teşkil edecek gelişmelerin başlangıcı olmuştur.

Dünyada engellilere yönelik erişilebilirlik mevzuatının ana çerçevesini oluşturan ve etkili hukuki düzenleme bu calışmaların sonucunda derlenen Amerikan Engelliler Kanunu (Americans with Disabilities Act - ADA)'dur. ADA, başta istihdam olmak üzere, ulaştırma ve telekomünikasyonda, yerel yönetim birimlerinde, kamuya açık veya ticari yerleşim mekânlarında, sakatlık sebebiyle insanlar arasındaki ayrımcılığı ilke olarak yasaklamıştır [42].

Uluslararası Düzenlemeler

Günümüzde uluslararası anlaşmalar ve evrensel nitelikteki metinlerde engellilere ilişkin birçok düzenleme mevcuttur:

- Cenevre Sözleşmesi
- İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi
- Birleşmiş Milletler Genel Konseyi Sosyal Kalkınma ve Kalkınma Sürecine Dair Bildirgesi
- Birleşmiş Milletler Sakat Hakları Bildirisi
- Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Bildirisi
- Çocuk Haklarına Dair Sözleşme
- Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi
- Avrupa Sosyal Şartı

- Sakatların Mesleki Rehabilitasyonu ve İstihdamı Hakkında 159 Sayılı ILO (Uluslararası Çalışma Örgütü) Sözleşmesi
- AGİT- Moskova İnsani Boyut Toplantısı
- Avrupa Birliği Avrupa Temel Haklar Şartı
- İnsan Kaynaklarının Değerlendirilmesinde Mesleki Eğitim ve Yönlendirmenin Yeri Hakkında 142 Sayılı Sözleşme
- Sosyal Haklara Erişim Konferansı- Malta Deklarasyonu
- Sakatlar İçin Fırsat Eşitliği Konusunda Standart Kurallar
- Birleşmiş Milletler Genel Kurulu Zihinsel Özürlülerin Haklarına İlişkin Bildirge
- Avrupa Birliği Amsterdam Antlaşması
- Avrupa Topluluğu'nun İlgili Kararları...

Ulusal Düzenlemeler

Mevzuatımızda da engelli haklarına yönelik birçok düzenleme bulunmaktadır. Temmuz 2013'de, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın Erişilebilirlik İzleme ve Denetleme Yönetmeliği yayınlanmıştır. Bu yönetmelik, umuma açık hizmet veren her türlü yapılar ve açık alanlar ile toplu taşıma araçlarında erişilebilirliğin izleme ve denetimini yapacak olan komisyonların teşkili, çalışma usul ve esasları, kanun ile belirtilen yükümlülüklerin yerine getirilmesi için ek süre verilmesi, idari para cezalarının uygulanması ve eski genel bütçeye gelir kaydedilen para cezası tutarlarının kullanımına ilişkin hususları belirlemektir [43].

Engelliler için yayınlanan standartlar aşağıdaki gibidir [44];

- TS 9111 Nisan 1991 Özürlü insanların ikamet edeceği binaların düzenlenmesi kuralları,
- TS 12576 Nisan 1999 Şehir içi yollar-özürlü ve yaşlılar için sokak, cadde, meydan ve yapısal önlemler ve işaretlemelerin tasarım kuralları,
- TS 12127 Şubat 1997 Şehir içi yollar-raylı taşıma sistemleri-bölüm 1:yer altı istasyon tesisleri tasarım kuralları,

- TS 12186 Nisan 1997 Şehir içi yollar-raylı taşıma sistemleri-bölüm 2:yer üstü istasyon tesisleri tasarım kuralları,
- TS 11937 Ocak 1996 Şehir içi yollar-ışık kontrollü hemzemin kavşak tasarım esasları,
- TS 12460 Nisan 1998 Şehir içi yollar-raylı taşıma sistemleri-bölüm 5 özürlü/yaşlılar için tesislerde tasarım kuralları,
- TS 12694 Ocak 2001 Demiryolu taşıtları-yolcu vagonları-özürlü yolcuların tekerlekli sandalye ile seyahatine uygun vagon düzenlemeleri,
- TS ISO 23599 Haziran 2012 Görme Özürlü veya Az Görenler için Yardımcı Mamuller - Hissedilebilir Yürüme Yüzeyi İşaretleri,
- TS ISO 23599_T1 Aralık 2012Görme Özürlü veya Az Görenler için Yardımcı Mamuller - Hissedilebilir Yürüme Yüzeyi İşaretleri,
- TS 13536 Aralık 2012: TS ISO 23599'un Uygulamasına Yönelik Tamamlayıcı Standard

Türkiye'nin ulusal mevzuatında engeli olan bireylerin eğitim hakkına ilişkin pek çok önemli düzenleme yer almaktadır. Özellikle 2005 yılında yürürlüğe giren Engelliler Hakkında Kanun engeli olan bireylerin haklarını güvenceye almak için önemli bir yasal adımdır. 5378 sayılı Yükseköğretim Engelliler ve Özürlüler Kanunu'nun [45] "Sınıflandırma, bakım, rehabilitasyon, istihdam, eğitim, iş ve meslek analizi" başlıklı kararın 2. bölümüne göre: "Hiçbir gerekçeyle özürlülerin eğitim alması engellenemez. Özürlü çocuklara, gençlere ve yetişkinlere, özel durumları ve farklılıkları dikkate alınarak, bütünleştirilmiş ortamlarda ve özürlü olmayanlarla eşit eğitim imkânı sağlanır" denmiştir.

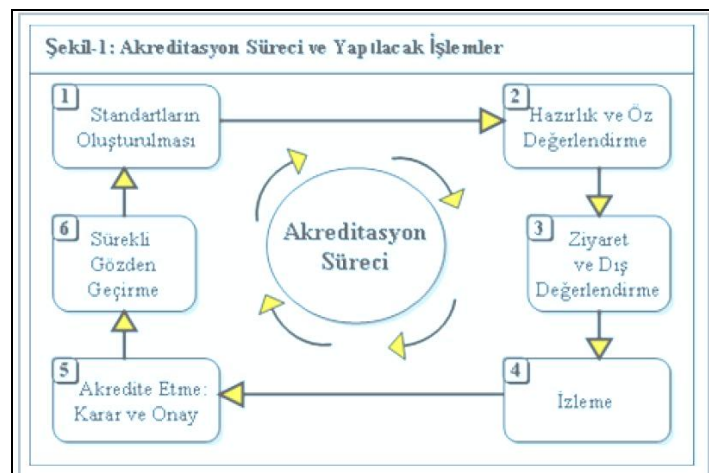
Yükseköğretim Kurumu 2010 yılında, "Yükseköğretim Kurumları Engelliler Danışma ve Koordinasyon Yönetmeliği"ni [46] yayımlamış ve her üniversitede engelli birimi kurulmasını, mevzuatta yayınlanan görevlerin yerine getirilmesini istemiştir.

Eğitimle ilgili olan haklarımızdan kanunlar, yönetmelikler ve sözleşmelerden çıkarılan engelli eğitimi ile ilgili olanlar aşağıdaki gibidir:

- İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi (1948)
- BM Çocuk Hakları Sözleşmesi (1989)
- BM Engelliler için Fırsat Eşitliği Konusunda Standart Kurallar (1993)
- Salamanca Bildirgesi (UNESCO, 1994)
- Avrupa Sosyal Şartı (ESC; 1961,1996)
- Herkes için Eğitim: Dünya Eğitim Forumu, Dakar (2000)
- BM Engelliler Sözleşmesi (2006)

2.2.3 Ulusal ve Uluslararası Akreditasyon

Yükseköğretimde akreditasyon; bir yükseköğretim kurumunun ya da yükseköğretim kurumu tarafından uygulanmakta olan herhangi bir programın ulusal ve/ veya uluslararası düzeyde belirli performans standartlarına (kalite, verimlilik, etkinlik, vs.) sahip olduğunu ortaya koymayı amaçlayan ve böylece yükseköğretimde talepte bulunanlar ve aynı zamanda kamuoyu nezdinde güven tesis etmeye yönelik bir sistemdir. Akreditasyon, hem yükseköğretim kurumunun kendi kendini dönemsel olarak değerlendirmesine (kurumsal özdeğerlendirme) hem de yükseköğretim kurumunun kurum-dışı bağımsız akreditasyon ajansları tarafından dönemsel değerlendirilmesine imkan veren bir gönüllü kalite güvence sürecidir (Şekil 2.8) [47].



Şekil 2.8 Akreditasyon süreci şeması [47]

Yükseköğretimde akreditasyon, kuruma, öğrencilere ve paydaşlara yarar sağlamaktadır. Yükseköğretimde akreditasyon, saydamlık ve hesap verme sorumluluğu getirmektedir, bu herkes açısından iyi bir yaklaşımdır ve kaliteyi artırdığı görülmektedir.

Eğitim alanında kapsayıcılık ile ilgili olarak ulusal ve uluslararası düzeyde çeşitli çalışmalar yapılmıştır. Dünya Eğitim Forumu'nda (2000), yayımlanan Herkes için Eğitim (EFA) bildirgesinde, anahtar strateji olarak "kapsayıcı eğitim" belirtilmiştir. Salamanca Harekât Çerçevesi'nde (1994) yapılmış olan "kapsayıcı okul" tanımında ise, temel prensibin "farklılık ve zorluklardan bağımsız şekilde, mümkün olan her yerde birlikte eğitim görme zorunluluğu" olduğu belirtilmektedir. Buna göre kapsayıcı okullar, öğrencilerin farklı gereksinimlerinin farkında olmalı ve bunları karşılayabilmelidir [48].

Yükseköğretimde akreditasyon, ABD'de ortaya çıkmış ve zamanla yaygınlaşmış, sistem olarak ülkelere göre farklılıklar göstermektedir. Akredite olmak, mimarlık okullarının kalitelerinin artması ve tanınması açısından önemlidir. Ülkemizde mimarlık okulları, ulusal çapta Mimarlar Odası Mimarlık Akreditasyon Kurulu (MİAK) tarafından akredite edilmekte ve/veya uluslararası alanda ise National Architectural Accrediting Board (NAAB) tarafından özde eş değerlilik belgesi almayı tercih etmektedir [49].

Bu kurumların içeriği kısaca irdelenirse, NAAB, Amerika Birleşik Devletleri'nde mimarlık alanında profesyonel programları akredite etmeye yetkili tek kurumdur. Birçok eyalette NAAB tarafından akredite olmuş bir okuldaki mezun olma şartı aranmaktadır. NAAB Akreditasyon süreç ve koşulları, yerine getirilmesi gereken gereklilikleri ve minimum standartların gerçekleştirildiğini gösterme sürecinin okullar ve ziyaret takımları tarafından nasıl yürütüleceğinin genel bir çerçevesini çizmektedir [49].

MİAK ise, 6235 sayılı TMMOB Kanunu'nun 2. maddesinde sözü edilen mimarlık eğitimini değerlendirmek ve yetkinlik çalışmaları aracılığı ile geliştirmek üzere kurulmuştur. 2007 yılı tarihli Çalışma Esaslarında, "Mimarlık Akreditasyon Kurulu'nun temel amacı mimarlık eğitiminin değerlendirme ve akreditasyon çalışmaları aracılığı ile geliştirilmesidir. Böylece, daha iyi eğitilmiş ve kalitesi yükseltilmiş mimarlar yetiştirilerek toplum refahının ileri götürülmesi hedeflenmiştir" denmektedir [49].

NAAB ve MİAK akreditasyon sistemlerinde, akredite olmak için başvuran kurumun belirli bir noktaya kadar kendi kendini değerlendirmesi ve rapor etmesi

beklenmektedir. Bu öz değerlendirme raporu, “ziyaret”ler için kullanılan ana kaynak görevini yapmaktadır. Gerek mimarlık okullarının akreditasyon çalışmaları, gerekse “ziyaret”ler sırasında ilgili maddeler/koşullar kapsayıcılık açısından yorumlanarak, akreditasyon süreci “kapsayıcı mimarlık okulları” amacına ulaşmada kullanılabilir. Sistemin bu süreci düzenli olarak izlemesi ile sürdürülebilirlik de sağlanacaktır [49].

2.2.4 Ekonomik Faktörler

Herkes, tüm yaşamsal alanlara ulaşma hakkına sahiptir. Engelli bireylerin de hizmetlerden eşit fırsatlarda yararlanması, işine, okuluna, alışverişe, spor alanlarına, parklara, engelli olmayan insanların kullandığı yollarla ve taşıtlarla gidebilmesi gerekmektedir. Bu, çağdaş toplum olmanın önemli bir gereğidir. Dolayısıyla toplum hayatına tam katılımda mekana ulaşmak ve mekanı kullanabilmek büyük önem taşımaktadır [50].

Kampüs düzeni ve gelişimi için yönetimin ayrı bir fon oluşturarak, düzenli iş takibi yapması gerekmektedir. Dış çevre bağlantılarını kullanarak, sponsorlar sayesinde aslında kapsayıcılık için mimari açıdan birçok tasarım yaptırılabilir ve uygulanabilir.

Kampüsler için hazırlanmış birçok proje fon yetersizliğinden reddedilmiş ya da bekletiliyor olabilmektedir. Yönetimsel kısım için en önemli etkenlerden biri de bu yüzden ekonomik faktörlerdir. Sadece planlanarak kapsayıcı kampüse ulaşılamadığından, yeterli fon ile uygulanması gerekmektedir.

Ekonomik, sosyal, kültürel, mekansal etkileri ile üniversiteler kentlere yeni bir kimlik ve canlılık kazandırmaya başlamıştır. Günümüzde bu sürecin çeşitli sektörel kalkınma çıktıları elde edilmeye başlamıştır. Eğitimde fırsat eşitsizliği, bölgesel eşitsizlik gibi çeşitli sorunların azaltılmasında etken role sahip olarak üniversiteler önemli misyona sahip olmaktadır. Böylece, üniversitenin kurulması için yapılan yatırım ve sonradan üniversitenin faaliyete geçmesiyle birlikte üniversitenin kent içinde yaptığı ödemeler, ilk ödemenin kat kat üzerine çıkan bir etki yaratır. Çarpan etkisi olarak adlandırılan bu modele göre üniversitenin kendi harcamaları ve öğrenci ve üniversite personelinin yaptığı harcamalar bu talebi sağlayan işletmelerde ekonomik faaliyeti canlandırarak daha başka ürün ve hizmetlere olan talebi uyarır [51].

Üniversiteler, toplumsal gelişim ve kalkınmada hem nicelik hem de nitelik bakımından da önemli katkılar sunmaktadırlar. Toplumda fırsat eşitliği yaratma, uluslararası seviyede beşeri kaynak yaratma, lider yetiştirme, girişimci ruhu geliştirme, teknolojik gelişimi destekleme, tasarruf eğilimini etkileme, gelir dağılımında olumlu gelişmeler yaratma ve milli birliği sağlama, bu katkılar arasında sayılabilmektedir [52].

2.3 Fiziksel Ortam

Kampüslerin fiziksel biçimi, muhtemel öğrenciler arasında bir kurumun olumlu bir ilk izlenim yaratmada en önemli faktörlerden biridir [53], [54], [55]. Kampüsün temel yerleşiminde, açık alanların kalitesi, park yerlerinin ve oturma salonları erişilebilirliği, kütüphaneler veya öğrenci kulüpleri gibi binaların tasarımı öne çıkmaktadır.

Fiziksel çevrenin davranış üzerindeki etkisi kavramsallaştırılabilir. Fiziksel çevre fırsatların kaynağı olabilir veya bazı davranışların olasılığını etkileyebilir. Örneğin, kampüsün çekirdeğinde uygun ve çekici bir toplama alanının bulunması, öğrencilerin kampüste sosyalleşme imkânını arttırır; ya da kampüs dışındaki spor tesislerine sahip olunması, tesislerin kullanılma ihtimalini azaltabilir. Kampüs fiziksel çevresinin özellikleri teorik olarak tüm olasılıkları içermesine rağmen, mekan ve tesislerin düzeni, konumu ve düzenlemesi, bazı davranışları diğerlerine göre daha olası ve daha muhtemel hale getirebilir.

Kapsamlı olarak tasarlanan binalar iki işlevle ilgili olmalıdır: dolaşım (işlev) ve psikolojik (estetik tasarımın etkisi). İyi bir mimari; pragmatik, dolaşımsal sembolik ve psikolojik olmak üzere tüm işlevlerin karışımını fiziksel çevrede kullanmalıdır.

2.3.1 Kampüs- Kent ilişkisi

Üniversiteler, buldukları kentlerin ve bölgelerin gelişiminde, yönlenmesinde lokomotif rol oynayan, dolayısıyla tüm kullanıcılarının eşit hak ve hukuka sahip olduğu, mekansal ve fiziksel açıdan herkesin erişilebilirliği için örnek oluşturan kurumlardır. Öğrencisinden, çalışanına veya yerleşkeyi bir şekilde kullanmak durumunda kalan bütün insanların ulaşılabilirliği, erişilebilirliği, bu kurumlar tarafında sağlanmak zorundadır. Toplumda artık göz ardı edilemeyecek sayıda bulunan engelli bireylerin de,

eğitim, çalışma ve yaşama hakkı açılarından, tüm mekanlara erişilebilirlik konusunda en hassas davranması gereken kurumların başında da yine niversiteler gelmektedir [56].

Tarihsel süreç içerisinde üniversitelerin gelişimi incelendiğinde, ilk niversitelerin Şehir içinde geliştiği gözlemlenir. 2. Dünya Savaşı ardından ise gereksinimlerin değişmesi ile beraber kent dışı kampüsler görülmektedir [57].

Amerika'da kentten tamamen bağımsız bir yerleşme modeli olarak ortaya çıkan niversite kampüsü, gelişim süreci içinde "kenttin bir makrokozmu" olarak kabul edilmiş ve çeşitli kentsel işlevleri yüklenmiştir [58]. Amerikan niversitelerinin kent dışındaki biçimsel çeşitlenmesi iki başlıkta ele alınabilir;

- İlk Amerikan üniversiteleriyle ortaya çıkan, Amerikan Devrimi sonrasında biçimlenen ve Endüstri Devrimi sonrasında kurulan Land-Grant üniversiteleriyle yaygınlaşan "kent dışı park kampüsleri",
- 19. yüzyılın sonlarında Alman niversitesinin etkisiyle yaşanan kent içine geri dönüş çabalarının sonucu olarak ortaya çıkan "kent içi kampüsleri" [59].

Şehir içindeki üniversitelerin gelişim tarihi, aynı zamanda üniversitelerin tarihidir. İlk niversiteler Şehir içindeki bazı evlerde eğitime başlamıştır; zaman içinde kilisenin himayesindeki kolejlerden Şehir içinde niversite mahalleri oluşturmaya yönelen bir tarihsel gelişim göstermiştir. Britanya'da ise Oxford ve Cambridge, niversite kentlerine dönüşmüşlerdir [60].

Üniversiteler, tarihi gelişim içinde, kent içindeki ayrı kolejler durumundan, ortak binalardan oluşmuş niversiteler haline gelirlerken, aynı üniversiteyi oluşturan binaların kent içinde belli bir bölge içinde yoğunlaşmış olarak, değişik yerlere dağılmış oldukları görülmektedir. Bu duruma ülkemizden örnek olarak; Ankara niversitesi'nde ve Ayazağa Kampüsü kurulmadan önce İTÜ'de rastlanmaktadır [61].

Yukarıda bahsedilen ülkemiz örneklerinden son dönem örneklerine bakıldığında bu niversite kampüslerinin kent içinde kurulup, burada gelişim gösterdiği görülmektedir. Fakat aynı durum geçmişi daha eskiye dayanan örnekler olarak sayılmış üniversitelerin, hepsi için söylenemez. Örneğin Ege niversitesi ve İT Ayazağa Kampüsü kuruldukları dönemde kent merkezinden uzak durumda iken günümüze geldiğinde kent

merkezinin içerisinde yer aldıkları görülmektedir. Bu bağlamda üniversitelerin çevrelerini geliştirici potansiyele sahip oldukları söylenebilir.

Üniversiteler özellikle 1960 ve sonrasında Avrupa başta olmak üzere kent dışında konumlanmaya başlamıştır. Bunların başlıca sebeplerini Erkman [61] üç maddede toplamıştır.

1. Gelişmenin sınırlanması: Yeni fakülte ve yüksekokulların açılmasıyla öğrenci sayısında olan artışa cevap verecek yeni binaların kent içinde bulunamaması.
2. İletişim ve ulaşım araçlarında gelişmeler: İletişim ve ulaşım araçlarının gelişmesi kent dışı kampüsleşmeye olanak sağlamıştır.
3. Prestij sembolü: Büyük alanlarda en gelişmiş teknolojilerle donatılmış üniversite inşa etmek yöneticilerce prestij sembolü olmuştur.

Erkman [61], kent dışı kampüslerinin hem olumlu hem de olumsuz yönlerinin olduğundan bahsetmektedir. Kent dışı kampüslerin beraberinde getirdiği sorunlara bakıldığında; üniversiteler kent içinde konumlanırken; kitaplıkları, seminer ve kongreleriyle, müze, sergi ve enstitüleriyle topluma kültürel imkanlar sağlarken, aydın-halk ilişkisini kurabilmekteydi. Fakat üniversitelerin kent dışında konumlanmaya başlaması ile üniversitelerin toplumun gelişmesine olumlu etkileri zedelenmeye başlamıştır [62]. Kent dışı kampüslerin olumlu yönleri olarak ise yeni ve teknolojik bakımdan ileri mekanlarda öğretim ve araştırma yapabilme imkanlarının sağlanabilmesi, gelişebilme ve büyüyebilme imkanların var olması, bilim dalları ve disiplinler arası iletişim kolaylığının sağlanabilmesi, kampüs içinde ulaşım kolaylığının ve ortak tesislerin yoğun kullanılabilmesinin sağlanabilmesi sayılabilir.

2.3.2 Kampüs Dış Mekanları

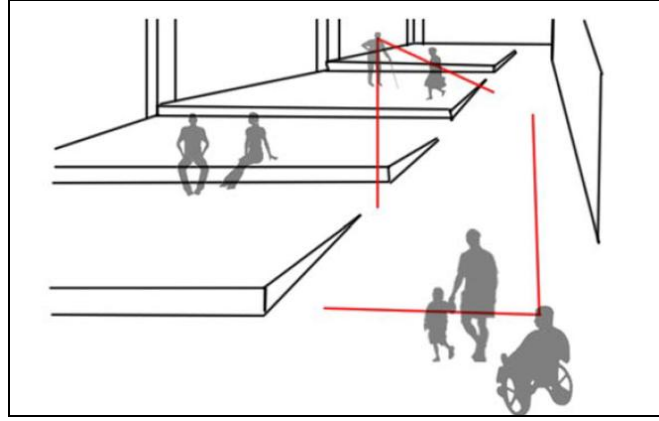
Kampüs planlamalarında özellikle taşıt-yaya ayrımı önemli bir yere sahiptir. İnsan, makro ölçekte bir çevre içindeki hareketi sonucunda bu çevreyi görsel yönden olduğu gibi fiziksel ve psikolojik olarak da algılar ve tanır (Şekil 2.9). Söz konusu hareket, bir yaya dolaşımı olarak düşünülebilir, çünkü insan yürüyerek dolaştığı zaman çevresini en iyi biçimde tanıma ve diğer kişilerle, objelerle iletişim kurma olanağını elde edebilir. Güncel kentsel tasarımlarda da yayalara motorlu araçlardan arındırılmış olan “yaya

ölçeğindeki” kentsel mekanlar verilmesi çabasının ön plana geçtiği gözlenmektedir. Bir taraftan mevcut kent içindeki bölgelerde bu “yayalaştırma” operasyonu gerçekleştirilirken diğer taraftan yeni kurulan kentlerde veya kent parçalarında bu ilkeye çok önem verilmektedir. Bu bağlamda üniversite kampüsleri incelendiğinde, önemli bir özellik de; iki ders arasındaki 10-15 dakikalık sürede, bir öğrencinin en uçtaki iki fakülte arasında gidebilme olanağının sağlanmasıdır [63].



Şekil 2.9 Herkesin erişebilmesi için dış mekandan örnek çözümler [7]

Üniversite kampüs tasarımının etkisi, bir yaya bakış açısıyla incelenerek anlaşılabilir [64]. İyi bir kampüs yayalar için sadece güvenli, kullanışlı ve keyifli bir yürüyüş sağlamakla kalmaz, aynı zamanda yürüyüş tecrübesine "dahil olma duygusu", "yer hissi" ve "öğrenme" eklemektedir [65]. Binaların mimari tasarımında uyum ve kampüsün peyzajı "yerin duygusu"nu geliştirebilmektedir. Buna ek olarak, okunaklı bir kampüs mekansal yapısı, öğrencilerin kampüste çeşitli entelektüel etkinliklerde bulunma olasılığını artırabilmektedir. Ana yaya yolunda erişilebilir bir giriş ile ana kütüphanenin yerini belirlemek, öğrencileri kütüphaneye girmeye ve kaynaklarını kullanmaya teşvik edebilmektedir. Bununla birlikte, öğrenmeyi teşvik etmek için kullanılan pek çok yöntem arasında, fiziksel çevre kullanımı belki de en çok ihmal edilen özellik olmaktadır. Şekil 2.10'da görüldüğü gibi, sirkülasyon alanlarından sosyal ortam yaratıp, etkileşimi sağlamak mümkün olabilmektedir. Dolaşım alanları ile sosyal alanların birleştirilmesi iyi bir etki yaratmaktadır.



Şekil 2.10 Sirkülasyon alanından sosyal alan yaratmak [2]

“Büyüme”, önceden tasarlanmış bir “bütünün”, birtakım parçalarının belli aşamalarda inşa edilerek sonunda “tam”lığa, “bütün”lüğe erişmesidir. Bu nitelik, geleceğin ve hedeflerin planlanması, tasarlanması demektir [63] Kampüs planlamasında büyüme kavramı ele alındığında, kampüs planlaması, küçük bir kent planlaması gibidir ve bir kentte olduğu gibi insan toplulukları ile ilgili tahminler yapmak gereği, sorunun çözümünü zorlaştırmaktadır. Ancak kampüsteki geleceğe yönelik ihtiyaçların kontrol edilebilir ve belirlenebilir olması da tasarımcıya yardımcı olmaktadır. Bu açıdan kampüs gelişmesinde belirlenebilen gelişme ve değişmelerin yanında, belirsiz olanların da olması kaçınılmazdır. Kampüslerde, zaman içinde gelişmeler ve değişimler olmaktadır ve bu bilimin, insan doğasının ve toplum yaşantısının olağan bir görünümüdür. Kampüslerde olan bu değişme ve dolayısı ile büyüme nedenlerinin bazıları Erkman [61] tarafından şu şekilde sıralanmıştır;

- Eğitim amaç ve yöntemlerinde değişme,
- Araştırma amaç ve yöntemlerinde değişme,
- Mevcut dallara yapılan ilaveler; öğretim alanlarının gelişmesi ve/veya yeni öğretim alanlarının açılması,
- Yeni fakülte, enstitü ve yüksekokulların kurulması,
- Öğrenci sayısının artması.

“Esneklik” amaçlı tasarım stratejileri ile ulaşılmak istenen, tasarım esnekliğinin sağlanması, fonksiyonel ihtiyaç-mimari çevre uyumunun kullanım sırasında sürekliliğin sağlanması ve teknik eskimenin karşılanabilmesi olarak özetlenebilir. Bu ifadelerle göre;

esnekliğe yönelik yaklaşımların, değişebilirlik temelli olmaları sebebiyle, bahsedilmiş olan her üç amaca ulaşma açısından, esnekliğe yönelik kalıcı temelli yaklaşımlardan, teoride daha fazla imkan sağladığı görülmektedir. Esnek mimari stratejileri, yalnızca fonksiyonel ihtiyaç-mimari çevre uyumunun sürekliliğini amaçlarken, esnekliğe yönelik yaklaşımlarla, buna ilave olarak, tasarım sırasında, farklılaşan ihtiyaç programı istekleri ve teknik değişim ihtiyaçlarının karşılanabilmesi de mümkün olmaktadır [66].

Kampüslerdeki gelişmeler büyümeyle sonuçlanırken, gelişmeler de bir esneklik gerektirmektedir. Esneklik yeteneği, üniversite binalarında mekan ölçeğinde aranan bir özellik olduğu kadar, aynı zamanda kampüsün genel yerleşim düzeninde ve tüm alt yapısında sağlanmalıdır. Bu şekildeki yaklaşım sayesinde de büyük ölçekli değişimler gerçekleştirilebilmektedir [67].

Kampüsler kentsel alanında bir parçası olduğu gibi, kendi içlerinde de fonksiyonları, peyzajı, sirkülasyon alanları ve çevre düzenleri ile kentsel bir alana sahiptirler. Bu bağlamda kampüsün algılanabilirliğini ifade edebilmek için çevresel algıdan bahsedilebilir. Kampüs yapıları bu açıdan değerlendirildiğinde, kampüsler içerdikleri çalışma eğitim – barınma – dinlenme - spor birimleriyle, yeşil alanları ve sirkülasyon alanlarıyla bütünde bir algı oluşturmaktadır. Kampüs planlamasında, kampüsün algılanabilirliğinde önemli yer tutan bir diğer olgu da sirkülasyondur. İnsan bir çevre içindeki hareketi sonucunda çevreyi görsel, fiziksel ve psikolojik olarak algılar.

Kampüs çevresinin iyi algılanabilmesi, sirkülasyonun en iyi şekilde planlanması ile sağlanabilmektedir. Ayrıca, sirkülasyonun ana ögesi olan hareketle algılama daha da güçlü hale gelmektedir [67]. Kampüs ulaşım sistemi sadece ulaşım elemanlarıyla kısıtlı değildir. Sirkülasyonu doğru olarak sağlamak için geliştirilen üç formül, yaya taşıt ulaşımını birbirlerinden bağımsız olarak geliştirilmiş sistemlerle çözümlenmektedir. Bunlar;

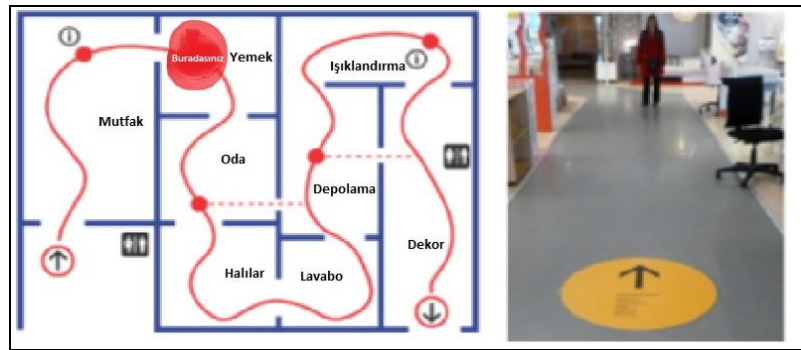
•Yatay düzenleme ile iki boyutlu ayırım: Diğer adı ile Radburn sistemi, yaya ve taşıtların aynı düzlemde hareketine olanak tanır. Taşıtlar, ana arter ve ona bağlı tali yollardan merkeze ulaşır. Böylelikle kampüs merkezinde yayalara, taşıtlardan arındırılmış, düzenli ve güvenli hareket sağlayan sirkülasyon alanları rezerv edilmiş olur. (örnek: Stirling, Surrey, Gaziantep Üniversiteleri)

•Düşey düzenleme ile üç boyutlu ayırım: Üniversitenin konumlandırıldığı alan üzerine değerlendirme yapılan bu sistemde, değerli olan alanların daha verimli kullanılması amaçlanmaktadır. Bu sistemde yaya-taşıt ayırımı verilecek olan kot farklarıyla sağlanır. Verilecek olan bu seviye farklarında yaya ve taşıtların konumlandırılışlarına göre sistem avantaj ve dezavantajlar gösterir. (Örnek: Bochum, Bath, East Anglia ve Free Üniversiteleri)

•Zaman düzenlemesi ile dördüncü boyutta ayırım: Bu sistemde yaya-taşıt ayırımı zaman faktörü ile sağlanmaktadır. Her üniversite kampüsünde yararlanılabilecek olan bu sistemin avantajı maliyet gerektirmemesidir [68].

2.3.3 Kampüs İç Mekanları

Kapsayıcı kampüs iç mekanlarında en önemli özellik sirkülasyon ve buna bağlı olarak yönlendirmenin iyi sağlanmış olmasıdır. Yol bulma mimari tasarımın yanı sıra, iletişim kurmada ve farklı ihtiyaçları karşılamak için de etkilidir. Yol bulma, çevreleriyle aşına olmak için insanlar tarafından gezinmek için çeşitli yöntemler olarak tanımlanmaktadır [10]. Yol bulma, kapsayıcı olarak tasarlanmış binalara entegre edilmiş bir başka iletişim sistemi şekli olarak düşünülür (Şekil 2.11). Her kata bir kimlik verilir ve insanların deneyimlerini geliştirmek için tabela sistemi ile anlatılır. Yönlendirme aynı zamanda bina içinde kimlik de oluşturduğu için de önemlidir.

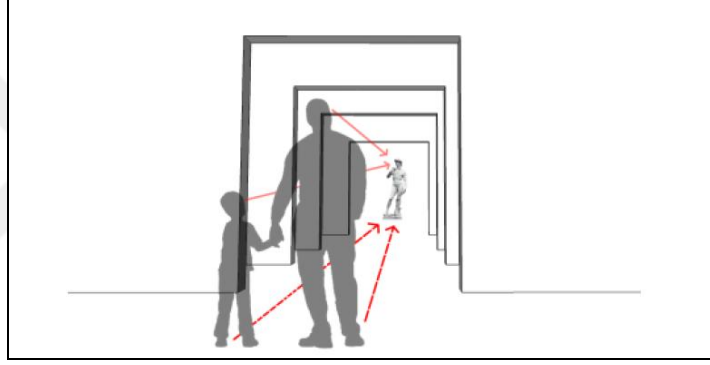


Şekil 2.11 İç mekanda yol bulma [2]

Yol bulmanın görsel ve görsel olmayan iki yolu vardır. Görsel yol bulma, tabelalar ve yer işaretleri gibi diğer tekniklerdir. Görsel olmayan yol bulma, zihin gözü aracılığıyla fiziksel ortam yaratan çeşitli duyuları kullanan entegre bir süreç gerektirir. En yaygın görme şekli görsel işarettir, ancak görme kaybı olan insanlar ses, dokunsal veya koku

gibi duyuşal ipuçlarına bağımlıdır. Karmaşık bir ortamda, zihin aşırı uyarılması nedeniyle aşırı bilgi olduğunda yol bulma zorlaşır [69]. Bu nedenle, algı oluşur. Hem zihinsel hem de duyuşal bir süreçtir. Algımız, çeşitli duyuşlarla ipularımız tarafından oluşturulmuş bir ortamı temsil eden, genel çevreye ilişkin zihinsel bir harita oluşturur [69]. Bu, herkese fayda sağlar, ancak özellikle görme kaybı olan kişiler için, tanıdık olmayan bir ortamda kendi yollarını bağımsız ve etkili bir şekilde bulmak istediklerinde yararlıdır.

Kapsamlı olarak tasarlanmış binalarda algılama yoluyla zihinsel bir harita oluşturmak için ipuçları arayan çoklu duyuşları birleştirmek, sonuç olarak önceki deneyimler tarafından yönlendirilen durumsal farkındalık yaratır [34]. Kapsayıcı binaların kalitesi ve kullanılabilirliği üzerinde ses, ışık, renk ve doku işlevinin etkisi vardır.



Şekil 2.12 Zihinsel harita oluşturmak için çoklu duyuşları birleştirmek [2]

Şekil 2.12’de gösterilen, hareket akışını ifade eden bir örnektir; insanlara rehberlik etmek için çeşitli odalar arasında sıralanmış bir sıra açıklıklar vardır. Alanlara, çeşitli yeteneklere sahip kişiler için bir güvenlik hissi sağlayarak erişilmesi kolaydır. Bu, kullanıcılar için net bir anlayış ve deneyim sağlar. Bunu yaparken, alanla ilişkili konumlarının farkında olma kabiliyeti olan mekansal farkındalığa yardımcı olur. Farklı yeteneklere sahip kişiler öngörülemeyen ortamlardan kaçınmaya eğilimlidir.

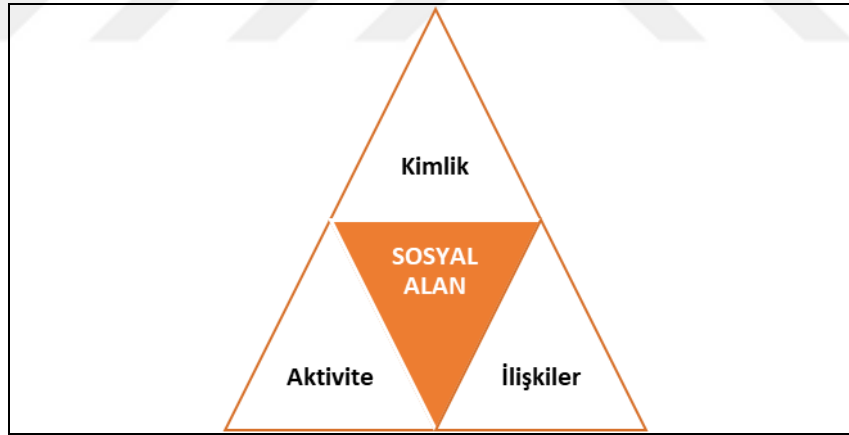
İç mekan malzemeleri ve kaplamalar kullanıcıların yaşam kalitesini etkileyerek sağlık, güvenlik, psikolojik ve refaha katkıda bulunur. Yapılı çevrede daha dinamik mekanlar oluşturur, düşünce/duygu ve davranışlarını geliştirir, zihinsel sağlıklarını geliştirir, arkadaşlıklar kurar ve çeşitliliği destekler ki bu kimlik aracılığıyla daha da geliştirilir [70].

Sosyal etkileşim zihni harekete geçirir, zihin öğrencilerin öğrenmesi için açıkça önemlidir [71].

Çevreyle ilgili bilgi sağlanması, insanların güvenlik ve kullanılabilirliği artırmak için çevrenin farkında olmalarını sağlar. Toplumsal katılım açısından kapsamlı bir şekilde tasarlanmış bir bina içinde, görsel bağlantı oluşturarak görüş hatlarını en üst düzeye çıkarmak bu fikri kişisel ve mimari olarak iki düzeyde desteklemektedir.

Herkes tarafından kullanılabilir erişilebilir ortamlar yaratma durumunda dolaşım alanlarıyla toplumsal yerlerin birleştirilmesi, sosyal etkileşimi sürdürmek için daha idealdir. Bu, farkındalık yaratmak ve çevresi hakkında bilgi sağlamak için görme çizgilerini en üst düzeye çıkarma konseptini daha da geliştirir.

İç mekanda sosyal bir yer yaratmanın üç temel özelliği vardır. Tanımlanmış bir alan ve imaja sahip kimlik, insanların etkileşime girdiği yerdeki kullanıma ve işleve atıfta bulunan etkinlik ve yakınlık ve yürümeye uygunluk açısından ilişki vardır (Şekil 2.13). Bu sosyal yerler ayrı olabilir veya bir bina içerisindeki mevcut bir alanın bir parçası olarak entegre edilebilir.



Şekil 2.13 Sosyal ortam yaratma [2]

2.4 Kapsayıcı Kampüs Ortamı Anlayışına Uygun Dünya ve Türkiye’den “İyi Tasarım” Örnekleri

Ana planların ortak hedeflerine bakmak hangi niteliklerin daha iyi tanımlanabileceğini kampüs planlamacıların/tasarımcıların ilgisinin merkezindedirler. Kapsayıcı kampüs planlarındaki ortak hedefler şöyledir (Çizelge 2.7) [38]:

Çizelge 2.7 Kapsayıcı kampüs planı ortak hedefleri

Yürüme becerisi	Kampüs boyunca hareket sistemleri yeniden tanımlanarak işlevsel, güvenli ve okunaklı olması
Topluluk hissi	Kampüs içinde bir topluluk duygusunun güçlendirilmesi, öğrencilerin kampüs faaliyetlerine katılımını teşvik etmek ve öğrenmeye ilham vermek, sınıf dışında etkileşim
Yaşam ve güvenlik	Öğrenci konutlarının genişletilmesi ve kalitenin sağlanması için fiziksel tesisler, sağlıklı ve güvenli bir ortam yaratmak
Çevresel sürdürülebilirlik	Çevresel olarak planlama ve geliştirme; sürdürülebilir bir şekilde
Peyzaj	Kampüs kimliğini korumak ve güçlendirmek, doğal özellikler ve yüksek kalitede unutulmaz bir manzaranın sürdürülmesi.
Kent-çevre ilişkisi	Kampüsü çevreleyen kent ile bütünleştirmek
Kimlik	Kampüsün kimliğinin sürekli gelişen bir yapıda güçlendirilmesi (kampüs tarihine saygı duyarak)
Görsellik	Unutulmaz ve güzel bir kampüs oluşturma.
Ortaklık	Özel geliştiricilere ve topluluklara destek vermek için işbirliği yapmak, yerel ve bölgesel refahı sağlamak, üniversitenin maddi geleceğini güvence altına almak.
Öğrenme ortamı	Destekleyen bir öğrenme ortamı tasarlamak, akademik başarı, disiplinler arası araştırma ve öğretim, kişisel gelişime önem vermek

Hajrasouliha [38], Burgstahler [37] ve Kenney vd. [13] hazırladığı kapsayıcı kampüs ortamı sağlanması için gerekli olan kriter tablolarına göre aşağıdaki yeni tablo; Çizelge 2.8 oluşturulmuştur.

Çizelge 2.8 Kapsayıcı kampüs ortamı hedefleri

- DOLAŞIM AĞI- PEYZAJ BÜTÜNLÜĞÜ - ÖĞRETME ORTAMI - SOSYAL MEKANLAR- ETKİLEŞİM - KONSEPT-KİMLİK - GÖRSELLİK-ESTETİK - İLİŞKİLER	Sınıf iklimi Etkileşim Fiziksel çevre ve ürünler Öğretim yöntemleri Bilgi kaynakları ve teknoloji Geri bildirim Değerlendirme Yerleşim
	Arazi kullanım organizasyonu Kompaktlık Bağlanabilirlik Konfigürasyon Yaşayan kampüs Yeşillik Bağlam
	Yürüme becerisi Topluluk hissi Yaşam ve güvenlik Çevresel sürdürülebilirlik Kent-çevre ilişkisi Kimlik Görsellik Ortaklık Öğrenme ortamı

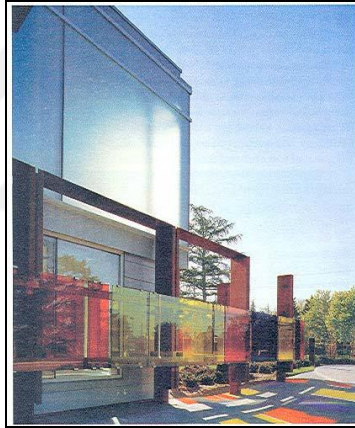
Bu ilkeler doğrultusunda incelenen örnekler bir alt başlıktaki gibidir.

2.4.1 Engellilere Özel Tasarlanmış Eğitim Yapıları

W.Ross Macdonald Körler Okulu, Kanada'da görme engelliler için tasarlanmış bir okuldur. Okul tasarlanırken sadece fiziksel ihtiyaçlar değil, ruhsal ve duyuşsal ihtiyaçları da karşılamayı hedeflenmiştir. Öğrencilerin hızlı ve güvenli dolaşmalarına imkan veren, iç sokak gibi düzenlenen koridorlar mevcuttur (Şekil 2.14).



Şekil 2.14 W.Ross Macdonald Körler Okulu koridorundaki öğrencilere kılavuzluk eden siyah tırabzanlar ve dinlenmeleri için koridordaki oturma bankları [72]



Şekil 2.15 W.Ross Macdonald Körler Okulunun dış cephesinden görünüş [72]

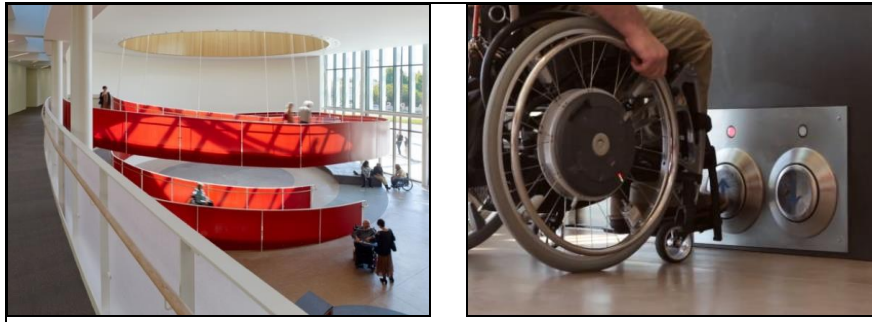
Binanın dış kütlesi ve detaylar binanın içine ışığın girmesini kontrol etmektedir. Sınıflarda, parlamayı engellemek için geniş cam yüzeylere dışarıdan sırlama yapılmıştır (Şekil 2.15).

İspanya Mollerussa'da bulunan Secondary School zemin katla birinci kat arasındaki bağlantının rampa ile sağlanması ve sınıflardan bahçeye ulaşımında kot farkının olmaması ile engelli öğrenciler için erişilebilir bir okul olmaktadır (Şekil 2.16).



Şekil 2.16 Secondary School içindeki rampadan görünüş [73]

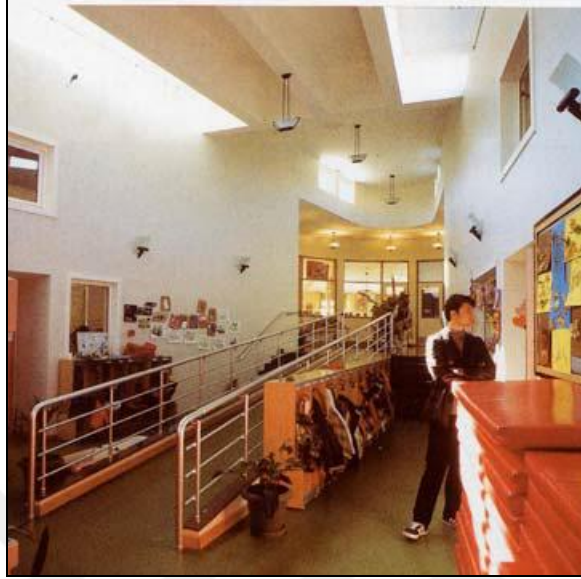
Ed Roberts Kampüsü, engelli bireylerin bağımsız yaşam hakları düşünülerek tasarlanmıştır. Kaliforniya’da evrensel tasarım ilkelerine göre tasarlanan bina, geçiş odaklı bir kampüs olarak tasarlanmıştır. İç mekanda, hem rampa hem asansör olmak üzere iki mimari unsuru da bulundurmaktadır. Asansörlerinde de kollarını aktif olarak kullanamayan ya da gelişim bozukluğu alan kısa boylu kullanıcılar için alternatif bir çözüm sağlanmıştır. Asansör çağırma tuşlarının alışlagelmiş seviyeden ayak seviyesine indirilmesi ile kollarını kullanamayan kişiler ayaklarıyla, ayaklarını kullanamayan engelliler ise tekerlekli sandalyelerini ya da değneklerini kullanarak asansör kabinini buldukları kote çağırabilmektedirler. Böylece her fiziksel engelliye ve tüm kullanıcılara hitap edilebilmektedir (Şekil 2.17).



Şekil 2.17 Ed Roberts Campus rampa ve asansör çağırma butonu [74]

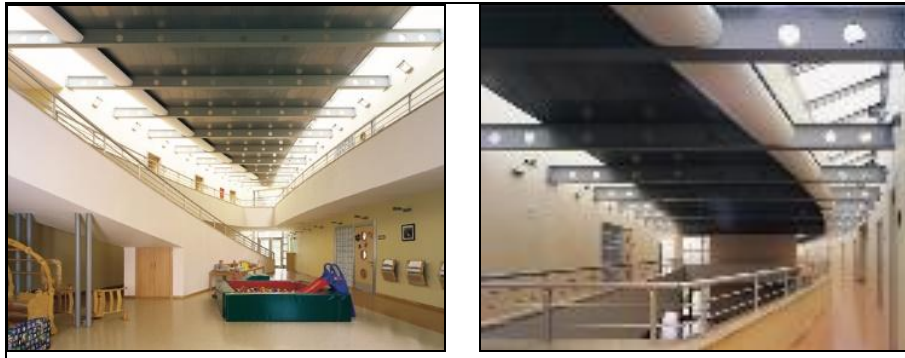
Enka Özel Okulları, anaokulundan liseye kadar bütünleşmiş eğitim verilmekte, eğitim programında standart sınıf ve donanımın ötesinde özgün bir çok mekan düzenlenmiştir. Sınıflar farklı boyutlarda ve esnek açık planlar olarak düzenlenmiştir. Sınıfların bulunduğu koridorda öğrencilerin bir araya gelebileceği, ders çalışabileceği, farklı grup ve bireysel çalışmalarının yapıldığı, öğrenci vestiyer ve dolaplarının,

bilgisayar köşesinin olduğu mekana dönüşmüştür. Bu alana geçişteki kot farklılığı rampa ve korkuluk düzenlemesi ile engelli öğrencilerin de erişimini sağlamıştır (Şekil 2.18).



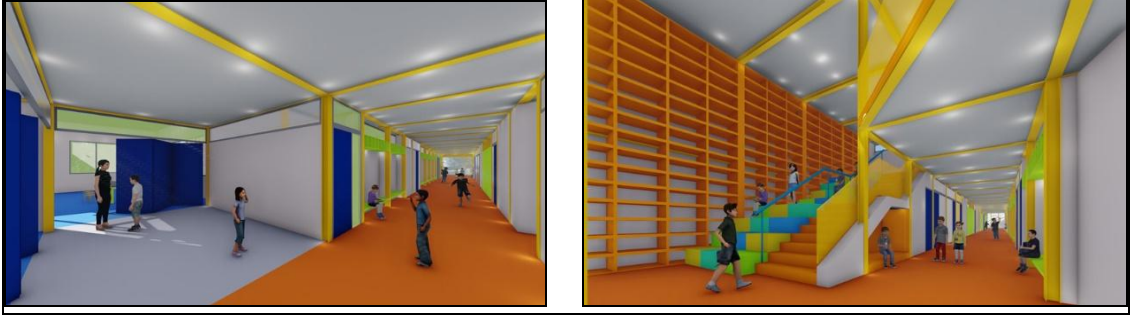
Şekil 2.18 Mekan içindeki rampa düzenlemesi [75]

İTÜ Anaokulu, iç mekanda sirkülasyonu rampa ile sağlayarak dışlamanın önüne geçmiştir. Koridorların, ortak alan olarak oyun alanları olarak kullanılması öğrenciler arasında etkileşim sağlamıştır (Şekil 2.19).



Şekil 2.19 İTÜ Anaokulu koridor düzeni [76]

Fide Okulları, yeni yapılan okullardan olup, renkli iç mekanlar ve tüm öğrencilere göre tasarım yapmaya çalışmıştır. Koridor alanlarında oturma elemanları çözmesi, koridor alanlarını etkileşim alanlarına çevirmesini sağlamıştır. Koridor genişlikleri fazla olup, merdiven yanında aslında hem oturma alanı hem de yine bir sirkülasyon alanı çözümlenmesi yapmıştır (Şekil 2.20).



Şekil 2.20 Fide okulları Anaokulu iç mekan görselleri [77]

2.4.2 Üniversite Kampüslerinde “İYİ” Uygulamalar

Yale Üniversitesi hem yerel hem uluslararası erişime sahiptir. Çeşitliliğin hakim olduğu üniversite, tasarım açısından da herkese erişimi sağlamayı hedeflemiştir. Kampüs yerleşim planı, kampüsün birçok yerinde yönlendirme sağlamaktadır. Tüm binalara engelliler için alternatif girişler (rampa ile) yapılmıştır (Şekil 2.21).



Şekil 2.21 Erişilebilir giriş ve yönlendirici kampüs planı [78]

California Riverside Üniversitesi, Amerika’da en çeşitli ve kapsamlı tasarıma sahip kampüslerden birine sahiptir. Kampüs içerisinde sosyal alanlar, çimlerde bir araya gelme, vakit geçirme gibi alanlar düşünülmüştür. Yaya yolları, bisiklet yolları ve araç yollarının ayrımı yapılmıştır ve kampüs içerisinde bütünlük sağlamaktadır. Yeşil ve kullanımı kolay bir kampüs yaratılmaya çalışılmıştır. Ortak alanlarda herkesin erişebileceği oturma alanları tasarlanmıştır (Şekil 2.22).



Şekil 2.22 Bisiklet yolları ve ortak alanlar [79]

Virginia Tech Üniversitesi, yeşil bir kampüs olmakla birlikte, eğitim ile teknolojinin kesişmesini hedef alan bir yapıya sahiptir. Herkesin erişebileceği oturma ve ortak alanlar düşünülmüştür. Bina girişleri düz olarak tasarlanmıştır (Şekil 2.23).



Şekil 2.23 Yeşil alanlar ve kampüs içi oturma alanları [80]

İstanbul Teknik Üniversitesi, kampüs içerisinde tabelalar (hissedilebilir kampüs planları dahil) ile yönlendirme iyi olarak sağlanmıştır. Kampüsü kullanan tüm bireyler düşünülmüştür. Bisiklet ve yaya yollarının ayrımı yapılmıştır. Ortak oturma alanlarına herkes tarafından erişim sağlanmıştır. Kaldırım yükseklikleri az, tekerlekli sandalye kullanıcılarını düşünerek yapılmıştır. Bina girişlerine rampa ile ulaşım mümkündür. Yeşil alanlar ile oturma alanları birleştirilmiştir. Kaldırım rampaları uygulanmıştır ve kılavuz yollar ile birleştirilmiştir. Kampüs içerisinde yurtlar ve lojmanlar mevcuttur. Kampüs ile yaşam alanları birleştirilmeye çalışılmıştır (Şekil 2.24).



Şekil 2.24 Kampüs içi fotoğraflar

Mersin Üniversitesi, kapsayıcılığı ön plana çıkararak kampüs içerisinde birçok çalışma yapmıştır. Öncelikli olarak hissedilir kampüs planı hazırlanmış ve kampüs içerisindeki erişilebilir yolları açıkça tariflenmiştir. Öğrencilerin katılımını teşvik etmek için birçok etkinlik düzenlenmekte ve bu sayede etkileşimin artması sağlanmaktadır. Kampüs içerisinde dolaşımında rampalar işlevli olarak mevcuttur. Kampüs çevresi ile bütünleşmeye çalışmış ve yeşil bir kampüs, doğal bir kampüs yaratılmıştır (Şekil 2.25).



Şekil 2.25 Kampüs yeşil alanlar ve rampalar [81]

Boğaziçi Üniversitesi, tüm farklı kampüslerinde kapsayıcılığa önem vermiştir. Öncelikle yeşil bir kampüs yaratmaya çalışmış, doğayla iç içe bir alan yaratmıştır. Bina girişleri erişilebilir düşünülmüş ve rampa ile çözümler sunulmuştur. Sosyal mekanlar ve kampüs içi vakit geçirilecek alanlar tasarlanmıştır (Şekil 2.26).



Şekil 2.26 Kampüs yeşil alanlar ve sosyal mekanlar [82]

2.5 Bölüm Sonucu

Yapılan literatür çalışmasından anlaşıldığı üzere; üniversite farklı sosyo-kültürel ortamlardan gelen bireyleri bir araya getirmekte, bireylerin kişisel ve entelektüel gelişimlerine katkı yapmakta ve bir sosyalleşme alanı işlevi de görmektedir. Kapsayıcı Tasarım kavramı bireylerin tüm fırsatlardan eşit yararlanabilmesini sağlamak için ortaya çıkmıştır. Kapsayıcı çevre, eşit fırsatları ve herkesin katılımını sağlamaktadır. Kapsayıcı tasarım, sadece mimari bir sorun değil aynı zamanda siyasi, ekonomik, sosyal ve teknolojik bir meseledir. Kapsayıcı kampüste “İklim”, bireylerin ve grupların kampüs topluluğunda ortamı nasıl deneyimlediğini tartışmak için kullanılan bir terimdir. Kampüs iklimi bireylerin çeşitliliği ile bireylerin deneyimini, bireyler arasındaki iletişimi içermektedir. Kampüs ortamı, engelli veya engelsiz tüm bireylerin bir arada eğitim alabileceği yerler olmalıdır. Engelli bireylerin daha iyi bir eğitim alması toplumsal bir sorumluluktur ve engelli bireylerin eğitim alma hakkını engellemek ve eğitim alma şartlarını iyileştirmek adına çözümler sunmak, eğitim yapıları projelerinin bu açıdan yeniden gözden geçirilmesi zorunlu olmaktadır. Kampüs ortamında kültürel ortam davranışsal ve psikolojik ortamla doğrudan ilişkili olmaktadır. Kampüs ortamının psikolojik boyutu, kampüsteki ayrımcılık ve çeşitlilikle ilgilidir. Davranışsal boyut ise, farklı gruplar arasındaki etkileşim ve sosyalleşme ortamı ile ilgilidir. Fiziksel çevre bazı fırsatların kaynağı olabilir veya bazı davranışların olasılığını etkileyebildiğinden kampüs yapılanması kapsayıcılık için önemli faktörlerden olmaktadır. Kampüs fiziksel çevresinin özellikleri teorik olarak tüm olasılıkları içermesine rağmen, mekan ve tesislerin düzeni, konumu ve düzenlemesi, bazı davranışları diğerlerine göre daha olası ve daha muhtemel hale getirebilmektedir. Kampüsler, içerdikleri çalışma eğitim- barınma- dinlenme-spor birimleriyle, yeşil alanları ve sirkülasyon alanlarıyla bütünde bir algı oluşturmaktadır. Kampüs planlamasında, kampüsün algılanabilirliğinde önemli yer tutan bir diğer olgu da sirkülasyondur. İnsan bir çevre içindeki hareketi sonucunda çevreyi görsel, fiziksel ve psikolojik olarak algılar. Herkes tarafından kullanılabilir erişilebilir ortamlar yaratma durumunda dolaşım alanlarıyla toplumsal yerlerin birleştirilmesi, sosyal etkileşimi sürdürmek için daha idealdir. Kapsayıcılık bağlamında akreditasyon, saydamlık ve hesap verme sorumluluğu getirdiğinden önemli bir faktördür.

Tez çalışmasında, yapılan literatür kapsamında oluşturulan kontrol listesi ve uygulanan anket üçüncü bölümde anlatılmıştır. Yapılan saha çalışması, seçilen Davutpaşa kampüsünde psiko-sosyal düzenlemeler, yönetsel düzenlemeler, dış mekan ve iç mekanlardaki fiziksel düzenlemeler olarak dörde ayrılmıştır. Davutpaşa kampüsünde yapılan anket çalışması sonuçları değerlendirilmiş ve tüm bu sonuçlara bağlı olarak tartışma bölümü oluşturulmuştur.



ALAN ÇALIŞMASI

3.1 Kontrol Listesinin Oluşturulması

Çalışma kapsamında kapsayıcı tasarım ile ilgili literatür taranmış ve ilgili mevzuat incelenmiştir. Üniversitelerde kapsayıcılık için literatür taraması ile birlikte, daha önceden hazırlanan kontrol listeleri ve üniversitelerin kampüs tasarım kriterleri ile ilgili bilgiler irdelenmiştir. Bu bağlamda, Amerikan Engelli Yasası (ADA), Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Erişilebilirlik Denetleme Kılavuzu, Engelsiz Üniversite Bayrak Yarışları Kontrol Listesi, Yüksek Öğretim Mevzuatı, engelliler hakkındaki kanunlar, Avrupa Konseyi Bakanlar Kurulu Kararları incelenen örnekler arasındadır. Literatürde konu ile ilgili ülkemizde yapılmış çalışma sayısı az olduğundan, genel olarak yabancı tezlerden çıkarılan notlara göre kontrol listesine alınması gereken maddeler belirlenmiştir. Kontrol listesi tüm bu çalışmaların sentezi olarak özgün bir ürün olarak tasarlanmıştır. Kontrol listesi için öncelikli olarak aşağıdaki tablodaki gibi katkı hazırlanarak, bu katkıya göre içerik oluşturulmuştur (Çizelge 3.1).

Çizelge 3.1 Kontrol Listesi Çatıkısı

KAPSAYICI KAMPÜS ORTAMI KONTROL LİSTESİ					
KAVRAMSAL ORTAM	Kültürel Ortam	YÖNETİMSEL ORTAM	Kapsayıcılık Hedef ve Algısı	FİZİKSEL ORTAM	İç Mekan
			Ekonomik Faktörler		Esneklik
			Kapsayıcı Tasarım ile İlgili Mevzuat		Algılanabilirlik
	Sosyal Ortam		Yüksek Öğretim Kurumları Mevzuatı		Ergonomi
			Diğer Yönetmelikler		
			Akreditasyon		
	Psikolojik Ortam		Ulusal Akreditasyon		
	Uluslararası Akreditasyon				
				Dış Mekan	Esneklik
					Algılanabilirlik
					Ergonomi

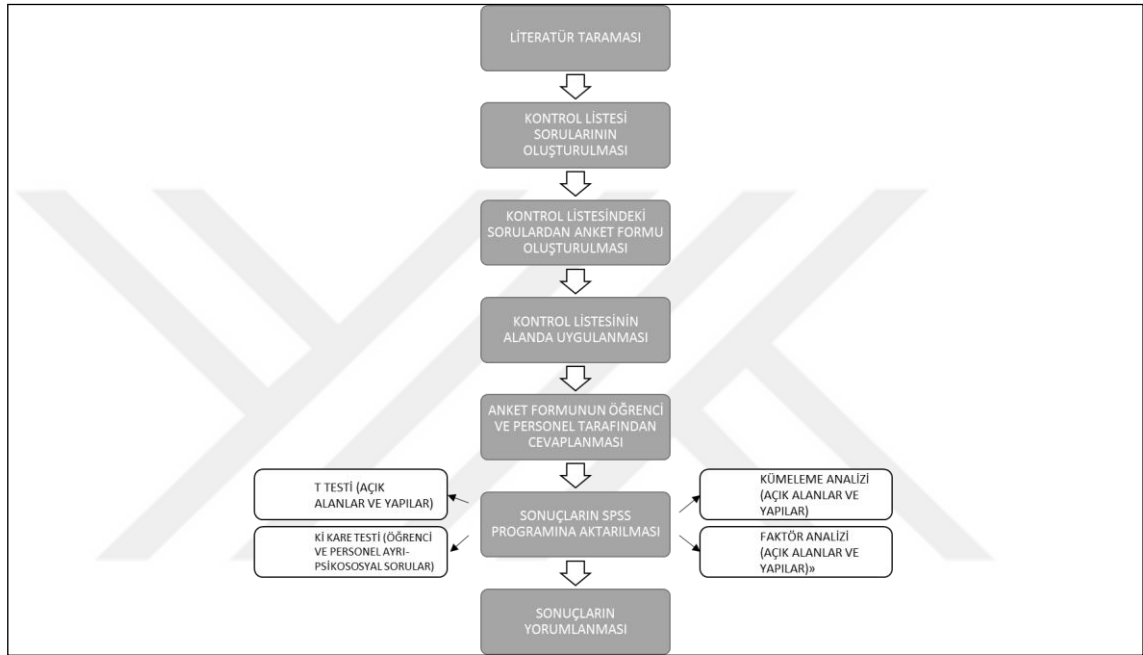
Kontrol listesinde kullanılan terimler ve referans listesi için hazırlanan terminoloji aşağıdaki gibidir (Çizelge 3.2):

Çizelge 3.2 Kontrol Listesi Terminolojisi

KAPSAYICI KAMPÜS ORTAMI KONTROL LİSTESİ TERMİNOLOJİSİ		
1	AS	Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Erişilebilirlik Denetleme Kılavuzu
2	A	ADA(Americans with Disabilities Act) Engelli Amerikan Yasası
3	E	Engelsiz Üniversite Bayrak Yarışları Kontrol Listesi
4	Lit.	Literatür Taramasından Çıkarılan Sorular
5	YÖM	Yüksek Öğretim Mevzuatı
6	EHK	Engelliler Hakkında Kanun
7	AKBK	Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi Kararları
8	Engelli	Fiziksel, zihinsel, ruhsal ve duyuşsal yetilerinde çeşitli düzeyde kayıplarından dolayı topluma diğer bireyler ile birlikte eşit koşullarda tam ve etkin katılımını kısıtlayan tutum ve çevre koşullarından etkilenen birey.
9	Erişilebilir Giriş	Binaların, açık alanların, ulaşım ve bilgilendirme hizmetleri ile bilgi ve iletişim teknolojisinin, engelliler tarafından güvenli ve bağımsız olarak ulaşılabilir ve kullanılabilir olması.
10	Görsel Ulaşılabilirlik	İnşa edilmiş çevrelerin ve ulaşım sistemlerinin tüm insanlar için açık, erişilebilir ve kullanılabilir olmalarının görsel olarak da sağlanması.
11	Temiz Açıklık	Engel veya yapı parçalarından sonra geriye net boşluk olarak kalan alan.
12	Boyuna Eğim	Yürüme eksenine paralel yöndeki eğim.
13	Enine Eğim	Yürüme eksenine dik yöndeki eğim.
14	Dolaşım Yolu	Yayalar için bir alandan diğerine ulaşmayı sağlayan; yaya yollarını, holleri, avluları, merdivenleri ve sahanlıkları içeren ancak sadece bunlarla sınırlı olmayan yapı içi ya da dışı geçiş yolları.
15	Hissedilebilir (Dokulu)	Dokunma duyusu ile algılanabilen nesne.
16	Kaldırım Rampası	Kaldırımın içine doğru ya da ona ilave edilmiş küçük rampa.
17	Rampa	1:20'den daha fazla eğime sahip olan yürüme yolu.
18	Ulaşım koridoru	Park alanları, oturma üniteleri, masalar gibi elemanların arasında bırakılan, bu elemanların uygun şekilde kullanımını sağlayacak ulaşılabilir bir yaya alanı.

Kontrol listesi; psiko-sosyal ve kültürel düzenlemeleri, yönetimsel ortamın yaklaşımını, kampüsün açık alanlarındaki fiziksel düzenlemeleri ve kampüs içerisindeki binaları içine alacak şekilde 3 bölümden oluşmaktadır. Bu bölümler, 2. bölümdeki Kapsayıcı Üniversite Kampüs Ortamı bölümü ile aynı çatı altında olması açısından hazırlanan kontrol listesi her üniversite kampüsü için uygulanabilir olarak tasarlanmış, Davutpaşa kampüsü örnek alan incelemesi olarak seçilmiş, örnek alan incelemesinde Davutpaşa kampüsünün tüm açık alanları irdelenmiş ve binalardan Kütüphane, Yemekhane, Fen Edebiyat Fakültesi ve Elektrik Elektronik Fakültesi incelenmiştir. Yemekhane ve

kütüphane binalarının seçilmesinde, kampüsü yaşayan tüm öğrenciler ve personel tarafından ortak alan olarak kullanılması önemli faktördür. Fen Edebiyat ve Elektrik Elektronik Fakültelerinin seçilmesi ise, bu fakültelerde okuyan öğrenci sayısının çok fazla olması, dolayısıyla yapılan anket çalışması ile karşılaştırılması açısından bu fakültelerde ankete katılanların çok fazla olması ve binaların bu kampüs için diğerlerine göre daha sonradan yapılmış olması gibi faktörler önemli olmuştur. Kontrol listesinin Davutpaşa Kampüsü'ne uygulanmış hali Ek A'da verilmiştir (Şekil 3.1), Çizelge 3.3).



Şekil 3.1 Uygulama adımları şeması

Çizelge 3.3 Kontrol Listesi

KAPSAYICI KAMPÜS ORTAMI KONTROL LİSTESİ					
1. KAVRAMSAL ORTAM					
1.1	Referanslar	SOSYAL ORTAM	EVET	HAYIR	AÇIKLAMA
1.1.1	Lit.	Kampüste kesintisiz yaya dolaşımı vardır.			
1.1.2	Lit.	Kampüs gece kullanıma durumlarında, her alanın aydınlatması sağlanmıştır.			
1.1.3	Lit.	Dolaşım alanları ile sosyal mekanlar bütünleştirilmiştir.			
1.1.4	Lit.	Kampüste ders dışı etkinlikleri sağlayacak şekilde mekanlar mevcuttur.			
1.1.5	Lit.	Öğrenciler, çalışanlar ve hocalar arasında etkileşimi destekleyecek mekanlar vardır. (restoranlar, kafeler, spor salonlar, vs.)			
1.1.6	Lit.	Farklı kuşaklar arasındaki etkileşim, sosyal alan kısıtlılığından etkilenmemektedir. (bir araya gelememe durumu)			
1.1.7	Lit.	Farklı dil, din, cinsel tercihe sahip gruplar arasındaki ilişkiler öğrencileri etkilememektedir.			
1.2	Referanslar	PSİKOLOJİK ORTAM	EVET	HAYIR	AÇIKLAMA
1.2.1	Lit.	Algılanabilir bir kampüstür.			
1.2.2	Lit.	Görsel ulaşılabilirlik sağlanmıştır.			
1.2.3	Lit.	Görsel şeffaflık yoluyla, iç mekandaki sosyal alanlar daha kullanışlı hale getirilmiştir.			
1.2.4	Lit.	Kampüs içerisinde yürüyüş yolları oraya "dahil olma" duygusunu vermiştir.			
1.2.5	Lit.	Kampüs içerisinde yürüyüş yolları ile "yer hissi" yaratmıştır.			
1.2.6	Lit.	Binaların mimari tasarımındaki uyum ve kampüsün peyzajı "yerin duygusu" nu geliştirmiştir.			
1.2.7	Lit.	Yol- yön bulma için dolaşım aksları sezgisel olarak kullanılabilir olarak tasarlanmıştır.			
1.2.8	Lit.	Döşeme ile ilgili malzemeden kaynaklı sorunlar yaşanmamaktadır.			
1.2.9	Lit.	Döşeme ile ilgili kot farkı yaratması açısından sorun yaşanmamaktadır.			
1.2.10	Lit.	Döşeme ile ilgili bakımsızlıktan dolayı sorun yaşanmamaktadır.			
1.2.11	Lit.	Fiziksel çevrenin özellikleri, öğrenme ve gelişim sürecini cesaretlendirmektedir.			
1.2.12	Lit.	Kütüphanenin kolay ulaşılabilir olması, öğrencileri buraya girmeye, kaynakları kullanmaya teşvik etmektedir.			
1.2.13	E [83]	Çay/kahve-yiyecek içecek makineleri (otomatlar) engelliler için erişilebilirdir.			
1.2.14	E [83]	ATM'ler engelli öğrencilerin erişebileceği şekilde tasarlanmıştır. (Bu madde kapsamında kabul edilen hizmetler: ATM'ler için rampa, ekranın parlamasını önleme, yağmur korumalığı vb. imkânları sağlamak)			
1.2.15	Lit.	Kampüste yer alan spor salonları aktif öğretim saatlerinin ötesinde bir sosyal canlılık yaratmaktadır.			
1.2.16	Lit.	Kampüs içerisinde lojman olmasının iyi etkileri vardır.			
1.2.17	Lit.	Kampüs içerisinde yurt olmasının iyi etkileri vardır.			
1.2.18	Lit.	Kampüste yer alan yurtlar, (kendiliğinden) aktif öğretim saatlerinin ötesinde bir sosyal canlılık yaratmaktadır.			
1.2.19	Lit.	Kampüste peyzaj süreklilik sağlamaktadır.			
1.2.20	Lit.	Kampüste yeşil alanların çokluğu ya da artırılmaya çalışılması iyi bir etki yaratmaktadır.			
1.2.21	Lit.	Kampüsün birliğini ve estetik kalitesini arttırmak için kullanılan bitki ve diğer peyzaj malzemelerinin psikolojik açıdan iyi yönde etkisi vardır.			
1.3	Referanslar	KÜLTÜREL ORTAM	EVET	HAYIR	AÇIKLAMA
1.3.1	Lit.	Fiziksel yapılı çevre koşulları, üniversitenin misyon ve hedeflerine ulaşmasına yardımcıdır.			
1.3.2	Lit.	Fiziksel çevre fırsatların kaynağı olabilir veya bazı davranışların olasılığını etkileyebilir.			
1.3.3	Lit.	Kampüs 7/24 kullanıma açıktır.			
1.3.4	Lit.	Fakülteler kulüp etkinliklerine destek olmaktadır.			
1.3.5	Lit.	Kütüphane kolay ulaşılabilir ya da karşılayıcı bir yerde konumlandırılmıştır.			
2. YÖNETİMSEL ORTAM					
2.1	Referanslar	KAPSAYICILIK HEDEF ve ALGISI	EVET	HAYIR	AÇIKLAMA
2.1.1	E [83]	Engelli öğrencilere uygun oryantasyon uygulaması yapılmaktadır.			
2.1.2	Lit.	Kampüste engelsiz yaya dolaşımı ağı vardır.			
2.1.3	Lit.	Erişilebilir- ulaşılabilir mobilya ve ekipmanların kampüs boyunca devamlılığı sağlanmıştır.			
2.1.4	E [83]	Kampüsteki bilgisayar laboratuvarları tüm engelli öğrencilerin kullanımına açıktır (Her bir bilgisayar laboratuvarında sadece engelli öğrencilerin kullanımına tahsis edilmiş bilgisayar(lar) bulunmaktadır).			
2.1.5	E [83]	Yemekhaneler, engelli öğrencilerin kendi başlarına yemek alabileceği şekilde tasarlanmıştır.			
2.1.6	E [83]	Spor salonu engelli öğrencilerin kullanımına uygundur ve engelli öğrencilerin ihtiyaçlarına uygun destek hizmetleri sağlanmaktadır. (Bu madde kapsamında kabul edilen hizmetler: Engelli öğrenciler hangi engel türünden olursa olsun spor salonunu kullanma imkânını sağlamak, tüm engel grupları için gereksinim duyulabilecek destek personeli (antrenör, yardımcı vb.) ve araç gereci (özel spor cihazları, platformlar vb.) sağlamak).			
2.1.7	E [83]	Üniversite konukevi/otelinde engelli öğrenciler için uygun odaların bulunması sağlanmaktadır. (Bu madde kapsamında kabul edilen hizmetler: Engelli öğrencinin geçici barınma ihtiyacı oluşması durumunda ve/veya öğrenci konukevi/oteli kullanmak istediğinde gereksinimine uygun odayı sağlamak)			
2.1.8	E [83]	Fizyoterapist, diyetisyen, sosyal hizmet uzmanı ve klinik psikolog gibi uzman hizmetleri sağlanmaktadır.			
2.2	Referanslar	EKONOMİK FAKTÖRLER	EVET	HAYIR	AÇIKLAMA
2.2.1	Lit.	Kampüs içerisinde lojmanlar mevcuttur.			
2.2.2	Lit.	Kampüs içerisinde yurtlar mevcuttur.			
2.2.3	Lit.	Kampüs, onu çevreleyen alanlara katılım sağlamaktadır.			
2.2.4	Lit.	Kampüsün sunduğu yapılı çevresi olanakları, katılımı olumlu yönde etkilemektedir.			
2.2.5	Lit.	Yaya ve taşıt koridorlarının (sokak peyzajının) estetik kaliteye olumlu yönde etkileri vardır.			
2.2.6	Lit.	Sosyal etkileşimin sağlanmasında rolü olan kulüp etkinlikleri için gerekli mekanlar sağlanmıştır.			
2.2.7	Lit.	Öğrencileri etkinliklere katılmaya teşvik etmek için kulüplerin yaptığı faaliyetlere ayırdığı zaman, para ve çaba yeterlidir.			
2.2.8	E [83]	Konferans, kültürel etkinlik vb. ders dışı etkinliklerde işaret dili tercümanı sağlanmaktadır.			

Çizelge 3.3 Kontrol Listesi (devamı)

2.2.9	E [83]	Konferans, kültürel etkinlik vb. ders dışı etkinliklerde sesli betimleme hizmeti sağlanmaktadır.			
2.2.10	E [83]	Ders dışı etkinlikler için kullanılan konferans salonlarında İndüksiyon Döngü Sistemi (induction loop system) sağlanmaktadır.			
2.3	Referanslar	KAPSAYICI TASARIM İLE İLGİLİ MEVZUAT			
2.3.1	Referanslar	YÜKSEK ÖĞRETİM KURUMLARI MEVZUATI	EVET	HAYIR	AÇIKLAMA
2.3.1.1	YÖM [45]	Engelli öğrencilerin öğrenim hayatlarını kolaylaştırabilmek için gerekli akademik ortamın hazırlanmasını ve eğitim-öğretim süreçlerine tam katılımlarını sağlamak amacıyla gerekli tedbirleri almak ve düzenlemeler yapılmıştır.			
2.3.1.2	YÖM [45]	Engelli öğrencilerin ihtiyaçlarını belirlemek, belirlenen ihtiyaçlara göre yapılması gereken idari düzenlemeleri planlamak ve gerekli alt yapı standartlarını oluşturulmuştur.			
2.3.1.3	YÖM [45]	Engelli öğrencilerin öğrenim hayatlarını desteklemek, öğrenim ve eğitim süreçlerine tam katılımlarını sağlamak amacı ile sorunlarını belirlemek, çözüme yönelik gerekli planlamaları yapılmaktadır.			
2.3.1.4	YÖM [45]	Engelli öğrencilerin, yükseköğretimde karşılaşılabilecekleri ulaşılabilirlik ve erişilebilirlik sorunlarına çözüm üretmektedir.			
2.3.1.5	YÖM [45]	Engelli öğrencilere uygun eğitim araç-gereçleri, ders materyalleri, ders geçme ve sınav koşullarının hazırlanmasına yönelik standartları oluşturulmaktadır.			
2.3.1.6	YÖM [45]	Kampüsün engellilere göre düzenlenmesine ilişkin yapılanmaları takip etmek veya ettirmektedir.			
2.3.2	Referanslar	DİĞER YÖNETMELİKLER	EVET	HAYIR	AÇIKLAMA
2.3.2.1	EHK [43]	Hiçbir gerekçeyle engellilerin eğitim alması engellenemez. Engelliler, özel durumları ve farklılıkları dikkate alınarak, yaşadıkları çevrede bütünleştirilmiş ortamlarda, eşitlik temelinde, hayat boyu eğitim imkanından ayrımcılık yapılmaksızın yararlandırırlar.			
2.3.2.2	EHK [43]	Genel eğitim sistemi içinde engellilerin her seviyede eğitim almasını sağlayacak bütünleştirici planlamalara yer verilir.			
2.3.2.3	EHK [43]	Örgün eğitim programlarına farklı nedenlerle geç başlamış engellilerin bu eğitime dâhil edilmesi için gerekli tedbirler alınır.			
2.3.2.4	EHK [43]	Üniversite öğrencilerinden engelli olanların öğrenime etkin katılımlarını sağlamak amacıyla Yükseköğretim Kurulu koordinasyonunda, yükseköğretim kurumları bünyesinde, engellilere uygun araç-gereç ve ders materyallerinin, uygun eğitim, araştırma ve barınma ortamlarının temini ile eğitim süreçlerinde yaşadıkları sorunların çözümü gibi konularda çalışma yapmak üzere Engelliler Danışma ve Koordinasyon Merkezleri kurulur.			
2.3.2.5	EHK [43]	Engelliler Danışma ve Koordinasyon Merkezinin çalışma usul ve esasları Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı ve Yükseköğretim Kurulunca müştereken çıkarılan yönetmelikle belirlenmiştir.			
2.3.2.6	EHK [43]	Engellilerin her türlü eğitim, sosyal ve kültürel ihtiyaçlarını karşılamak üzere kabartma yazılı, sesli, elektronik kitap; alt yazılı, işaret dili tercümesi ve sesli betimlemeli film ve benzeri materyal temin edilir.			
2.3.2.7	EHK [43]	Yapılı çevrede engellilerin erişilebilirliğinin sağlanması için planlama, tasarım, inşaat, imalat, ruhsatlandırma ve denetleme süreçlerinde erişilebilirlik standartlarına uygunluk sağlanır.			
2.3.2.8	EHK [43]	Bilgilendirme hizmetleri ile bilgi ve iletişim teknolojisinin engelliler için erişilebilir olması sağlanır.			
2.4	Referanslar	AKREDİTASYON			
2.4.1	Referanslar	ULUSAL AKREDİTASYON	EVET	HAYIR	AÇIKLAMA
2.4.1.1	Lit.	Ulusal norm ve standartlaşmanın sağlanmasına yönelik olarak düzenlemeler yapılmaktadır.			
2.4.2	Referanslar	ULUSLARARASI AKREDİTASYON	EVET	HAYIR	AÇIKLAMA
2.4.2.1	Lit.	Uluslararası norm ve standartlaşmanın sağlanmasına yönelik olarak düzenlemeler yapılmaktadır.			
2.4.2.2	AKBK [84]	"Yapılı çevreyle ilgili tüm meslek alanlarının öğrenim programlarında Evrensel Tasarım ilkelerine yer verilmesi hakkında karar"a uygun ders planı hazırlamıştır.			
3. FİZİKSEL ORTAM					
3.1	Referanslar	İÇ MEKAN			
3.1.1	Referanslar	ESNEKLİK	EVET	HAYIR	AÇIKLAMA
3.1.1.1	A [41]	Ana giriş erişilebilir midir?			
3.1.1.2	A [41]	Ana giriş erişilebilir değil ise, başka bir erişilebilir giriş var mıdır?			
3.1.1.3	A [41]	Alternatif erişilebilir giriş bağımsız olarak ve ana girişin kullandığı saatlerde kullanılabilir mi?			
3.1.1.4	E [83]	Herhangi bir tadilat, yük indirme bindirme sırasında mevcut koridorlarda yaşanabilecek güvenlik sorunu için mobil olarak konumlandırılacak levhalar var mıdır?			
3.1.1.5	E [83]	Herhangi bir tadilat, yük indirme bindirme sırasında mevcut koridorlarda yaşanabilecek güvenlik sorunu için sesli ve görsel uyarıcılar kullanımı için gerekli ekipman var mıdır?			
3.1.1.6	A [41]	Tekerlekli sandalye için ayrılan alana erişilebilir yol mevcut mudur?			
3.1.1.7	A [41]	Ortak alanlara erişim tekerlekli sandalye kullananlar için var mıdır?			
3.1.1.8	A [41]	Erişilebilir tuvalet var mı?			
3.1.2	Referanslar	ALGILANABİLİRLİK	EVET	HAYIR	AÇIKLAMA
3.1.2.1	A [41]	Erişilmeyen tüm girişlerde bulunan tabela, erişilebilir girişin yerini açıkça belirtiyor mu?			
3.1.2.2	AS [85]	Girişte danışma bankosu var mıdır?			
3.1.2.3	AS [85]	Danışma bankosunun bulunmadığı durumlarda hissedilebilir kat planı var mıdır?			
3.1.2.4	E [83]	Hissedilebilir kat planı ve duvara monte edilmiş bilgi içeren levhalar gerekli yükseklik aralığında (105-180 cm) konumlandırılmış mıdır?			
3.1.2.5	E [83]	Levha üzerindeki işaretlerin kolayca ayırt edilebilmesi için şekil (işaret) rengi ile zemin rengi kontrast durumda mıdır?			
3.1.2.6	E [83]	Bilgi işaretlerinin yanında TS 9111 standartlarına göre yapılmış Braille alfabesi ya da kabartmalı harflerle yazılmış bir bilgi panosu var mıdır?			
3.1.2.7	E [83]	TS 9111 standartlarına uygun Sesli bilgilendirme levhaları/ekranları mevcut mudur?			
3.1.2.8	E [83]	Işıkli bilgilendirme levhaları mevcut mudur?			

Çizelge 3.3 Kontrol Listesi (devamı)

3.1.2.9	A [41]	Bilgilendirme levhalarındaki harfler arka plan ile kontrast sağlıyor mu?			
3.1.2.10	E [83]	İşaret levha yüzeyleri parlama yapmayacak şekilde tasarlanmış mıdır?			
3.1.2.11	A [41]	Büyük harfler kullanılmış mı?			
3.1.2.12	A [41]	Braille alfabeti ile de yazılmış mı?			
3.1.2.13	E [83]	Yönlendirici levhalar önünde algılamayı kolaylaştıracak uyarıcı bir yüzey ve kontrast renk kullanılmış mıdır?			
3.1.2.14	E[83]	Görüşü kolaylaştırmak ve kaymayı önlemek için basamak uçları 2,5 cm eninde merdivenin renginden farklı, algılanabilir renkte bir şerit yardımıyla işaretlenmiş midir?			
3.1.2.15	E [83]	Merdivenler kolay algılanabilir nitelikte konumlandırılmış mıdır?			
3.1.2.16	E [83]	Merdiven basamakları algılanabilirliği açısından yeterli düzeyde aydınlatılmış mıdır?			
3.1.2.17	AS [85]	Dolaşım alanlarında yürüyüş güzergâhındaki rampa açıkça görülebiliyor mu?			
3.1.2.18	AS [85]	Tekerlekli sandalyeli kullanıcılar için bina içerisindeki rampalara yönlendirme yapılmış mıdır?			
3.1.2.19	E [83]	Rampa kolay algılanabilecek şekilde konumlandırılmış mıdır?			
3.1.2.20	AS [85]	Asansör girişten açıkça görülebiliyor mu?			
3.1.2.21	AS [85]	Girişten itibaren asansörlere yönlendirme işaretleri var mıdır?			
3.1.2.22	A [85]	Kontrol butonları görme engellilerin alfabetine göre de yazılmış mıdır?			
3.1.2.23	A [41]	Ses sistemi ile de yönlendirme yapılmakta mıdır?			
3.1.2.24	E [83]	Kat işaretleri asansörün hareket yönü ışıklı ve sesli uyarılarla desteklenmiş midir?			
3.1.2.25	E [83]	Tüm kontrol düğmelerinin sol yanında büyük harflerle yazılmış 0,8 cm derinlikte 1,6-5,1 cm boyut aralığında kabartma yazılar bulunmakta mıdır?			
3.1.2.26	E [83]	Tüm rakam, yazı ve semboller bulunduğu zeminle zıt renkte midir?			
3.1.2.27	A [41]	Acil durumda çıkışa yönlendirecek kolayca fark edilebilir ışıklı yönlendirme işaretleri var mıdır?			
3.1.2.28	A [41]	Acil durumda çıkışa yönlendirecek kolayca fark edilebilir sesli yönlendirme işaretleri var mıdır?			
3.1.2.29	A [41]	Acil durumlarda işitilebilir alarm var mıdır?			
3.1.2.30	A [41]	Acil durumlarda görülebilir alarm var mıdır?			
3.1.2.31	E [83]	Acil çıkış alanlarındaki tüm yönlendirmeler karanlıkta parlayacak(fosforlu) özellikte midir?			
3.1.2.32	AS [85]	Engelli tuvaletlerine ana girişten itibaren gerekli yerlerde yönlendirme sağlanmış mıdır?			
3.1.2.33	A [41]	Erişilemeyen tuvaletlerin orada erişilebilir tuvaletin yerini gösteren tabela var mıdır?			
3.1.2.34	A [41]	Tuvalet tabelaları arka planla kontrast renkte midir?			
3.1.2.35	A [41]	Büyük harfle yazılmış mıdır?			
3.1.2.36	A [41]	Braille alfabeti ile yazılmış mıdır?			
3.1.3	Referanslar	ERGONOMİ	EVET	HAYIR	AÇIKLAMA
3.1.3.1	AS [85]	Binanın kaç girişi vardır?		adet
3.1.3.2	AS [85]	Giriş kapısının türü nedir?			*Fotosel kapı (düz kayar kapı) *Döner kapı *Kanatlı açılır kapı
3.1.3.3	AS [85]	Bina girişinin yüzeyi ıslak-kuru hâlde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?			
3.1.3.4	AS [85]	Bina girişleri iyi aydınlatılmış mıdır?			
3.1.3.5	A [41]	Bina girişindeki rampa açıkça görülebiliyor mu?			
3.1.3.6	E [83]	Giriş kapısı genişliği en az 90 cm ölçüsündedir.			
3.1.3.7	A [41]	Erişilebilir kapı girişi için 90 derecelik açıda kapının temiz açıklığı 80 cm midir?			*Ölçü:
3.1.3.8	A [41]	Kapı mesafesi için, çekiş tarafına ön yaklaşım var ise derinlik en az 150cm manevra boşluğu, ve kapı açıklığı dışında en az 45 cm manevra alanı var mıdır?			
3.1.3.9	A [41]	Kapı çalıştırma cihazı, bilekten sıkıca kavranmasını veya bükülmesini gerektirmeyen bir malzeme midir?			
3.1.3.10	A [41]	Kapı açılımı kolay mıdır?			
3.1.3.11	A [41]	Kapı donanımının parçaları 85cm ile 120cm aralığında mıdır?			
3.1.3.12	A [41]	Erişilebilir kapı mesafesi için, çekiş tarafına ön yaklaşım var ise derinlik en az 150cm manevra boşluğu, ve kapı açıklığı dışında en az 45cm manevra alanı olması gerekir.			
3.1.3.13	A [41]	Kapının her iki tarafında da temiz bir zemin yüzeyi var mıdır?			
3.1.3.14	A [41]	Eğer eşik var ise 0,6cm'den yüksek midir?			*Eşik kaldırılabilir
3.1.3.15	A [41]	Giriş bir serideki kapıların içinden geçiyorsa, 2. kapıyı açarken giriş yuvasını işgal edecek tekerlekli sandalyeye yetecek kadar yer bırakılmış mıdır (120cm artı genişlik kapıdan sonra)?			*iki kapı açırken aradaki ölçü:120cm en az
3.1.3.16	E [83]	Tavandan sarkan işaret panolarının alt kotu zeminden en az 220 cm yükseklikte midir?			
3.1.3.17	E [83]	Tabelalar önünde elle okumayı ve görüşü kesen bir engel (çöp kovası, oturma elemanı, bitki kümesi, ağaç, vb.) bulunmamakta mıdır?			
3.1.3.18	A [41]	En alttaki harflerin yüksekliği 120cm ve en üstteki harflerin yüksekliği 150cm midir?			
3.1.3.19	E [83]	Yönlendirmede kullanılan font ve piktogram büyüklükleri (harf yüksekliği: en az 1,5 cm, piktogram yüksekliği: en az 15 cm) okuma uzaklığı ile orantılı olacak şekilde uygulanmış mıdır?			
3.1.3.20	A [41]	Eğer yönlendirme yapan bir bilgi levhası ise ortası 100cm midir?			
3.1.3.21	AS [85]	Birbirinden farklı özelliklerde (düz merdiven, döner merdiven vb. farklı merdiven türleri, basamak genişliği/derinliği ve yüksekliği vb. diğer özellikler) merdiven var mıdır?			
3.1.3.22	AS [85]	Binada katları birbirine bağlayan, birbirinden farklı özelliklerde (düz merdiven, döner merdiven vb. türleri, farklı basamak genişliği/derinliği ve yüksekliği vb. bakımından) kaç merdiven tipi bulunmaktadır?		adet
3.1.3.23	AS [85]	Merdiven yüzeyi düz, sabit ve dayanıklı mıdır?			
3.1.3.24	AS [85]	Merdiven yüzeyi ıslak-kuru hâlde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?			
3.1.3.25	AS [85]	Basamak genişliği (derinliği) en az 27 cm midir?			
3.1.3.26	AS [85]	Engelliler için ayrıca düzenleme olmadığı (rampa, asansör vb.) durumlarda basamak yüksekliği en fazla 16 cm, diğer durumlarda ise en fazla 18 cm midir?			
3.1.3.27	AS [85]	Bir merdivende yer alan tüm basamaklar aynı genişlikte (derinlikte) midir?			
3.1.3.28	AS [85]	Bir merdivende yer alan tüm basamaklar aynı yükseklikte midir?			

Çizelge 3.3 Kontrol Listesi (devamı)

3.1.3.29	AS [85]	Merdiven basamaklarının ön kenarında algılamayı kolaylaştırıcı farklı renkte ve çıkıntı yapmayacak şekilde 4 cm-5 cm eninde kaymaz şeritler kullanılmış veya kaymayı önleyici işlem yapılmış mıdır?			
3.1.3.30	AS [85]	Merdivenin başlangıcının 30 cm öncesinde ve bitiminden 30 cm sonrasında 60 cm genişliğinde (derinliğinde), merdiven genişliği boyunca uyarıcı yüzey bulunmakta mıdır?			
3.1.3.31	AS [85]	Merdivenin basamak sayısı 12'den fazla mıdır? (Merdivende en fazla 12 basamakta bir sahanlık yapılmalıdır.)			
3.1.3.32	E [83]	Merdiven başlangıç, bitiş ve sahanlıklarında en az 60 cm genişliğinde hissedilebilir uyarıcı yüzeyler uygulanmış mıdır?			
3.1.3.33	E [83]	Basamak ucunun açılı olduğu durumlarda, mevcut açı düşeyde en fazla 30 derece, basamak ucu çıkıntısı en fazla 1,3 cm ölçülerinde midir?			
3.1.3.34	AS [85]	Dolaşım alanlarında (koridor, girişten asansöre erişim, katlarda asansöre erişim vb.) kot farklılıkları var mıdır?			
3.1.3.35	E [83]	Merdiven ya da basamakların yanında bir rampa mevcut mudur?			
3.1.3.36	AS [85]	1,3 cm'den fazla kot farkı olan yerler rampa ile giderilmiş midir?			
3.1.3.37	AS [85]	Kaç tane rampa vardır?		adet
3.1.3.38	AS [85]	Rampa yüzeyi düz, sabit ve dayanıklı mıdır?			
3.1.3.39	AS [85]	Rampa yüzeyi ıslak-kuru hâlde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?			
3.1.3.40	AS [85]	Rampanın temiz geçiş genişliği en az 90 cm midir?			
3.1.3.41	AS [85]	Rampanın başlangıç ve bitiminde tekerlekli sandalyenin manevra yapabileceği en az 150 cm x 150 cm'lik alan var mıdır?			
3.1.3.42	AS [85]	Rampanın başlangıcının 30 cm öncesinde ve bitiminden 30 cm sonrasında 60 cm genişliğinde (derinliğinde), rampanın genişliği boyunca uyarıcı yüzey bulunmakta mıdır?			
3.1.3.43	AS [85]	Rampanın başlangıç ve bitiminde zemin, engelli yayaların hareketini engelleyecek herhangi bir çıkıntı veya çukurluk olmayacak şekilde düzenlenmiş midir?			
3.1.3.44	E [83]	Rampaların iki tarafında (45 cm'yi aşan yüksekliklerde) bariyer bulunmaktadır.			
3.1.3.45	E [83]	Rampa yüzeyinde engel oluşturabilecek nesnelere bulunmamakta mıdır?			
3.1.3.46	AS [85]	Merdivende küpeşte var mıdır?			
3.1.3.47	AS [85]	Küpeşte, merdivenin her iki tarafında mıdır?			
3.1.3.48	AS [85]	Küpeşte, merdivenin döşeme kaplaması üzerinden 90 cm yükseklikte midir?			
3.1.3.49	AS [85]	Merdivenin döşeme kaplaması üzerinden 70 cm yükseklikte engelliler için ikinci bir küpeşte var mıdır?			
3.1.3.50	AS [85]	Küpeşte, merdiven başlangıcından 30 cm önce başlamakta ve bitiminden 30 cm sonra bitmekte midir?			
3.1.3.51	AS [85]	Küpeşte kolayca kavranabilecek ve elle takibi sağlanacak şekilde üzerinde çıkıntı bulunmayacak özellikte midir?			
3.1.3.52	E [83]	Tırabzan, korkuluk veya tutamaklar; tahliye gerektiren durumlarda risk oluşturuyorsa merdiven başlangıç ve bitişlerinin en az 30 cm ilerisinden başlatılmış mıdır?			
3.1.3.53	E [83]	Korkuluklar tüm basamaklar boyunca devam edecek şekilde konumlandırılmış mıdır?			
3.1.3.54	E [83]	Korkuluk, tirabzan ve tutunma barlarının yerden yükseklikleri (yetişkinler için 90cm) uygun ölçülerde midir?			
3.1.3.55	E [83]	(Tekerlekli sandalyenin küçük tekerleğinin ve koltuk değneklerinin rampadan kaymasını önlemek için) Rampalar, tirabzanların her iki yanından en az 30,5 cm dışarı doğru uzanmakta mıdır?			
3.1.3.56	E [83]	Korkulukların duvara monte edildiği durumlarda tutunma barları ile duvar arasında bulunması gereken en az 4 cm mesafe korunmakta mıdır?			
3.1.3.57	E [83]	Tutunma barlarının duvarda yer alan bir boşluk içine yerleştirildiği durumlarda, tutunma barları ve duvar arasında olması gereken en fazla 8 cm mesafe sağlanmış mıdır?			
3.1.3.58	E [83]	Tutunma barlarının duvarda yer alan bir boşluk içine yerleştirildiği durumlarda, tutunma barları, duvar boşluğunun alt noktasından en az 4 cm yukarı, üst noktasından en az 45 cm aşağıda olacak şekilde uygun ölçülerde konumlandırılmış mıdır?			
3.1.3.59	E [83]	Tutunma barlarının çapları 32 – 45 mm arası ve dengeli tutulmaya olanak sağlayacak şekilde midir?			
3.1.3.60	A [41]	Binada asansör var mıdır?			
3.1.3.61	AS [85]	Binadaki asansörle her kata erişim sağlanmakta mıdır?			
3.1.3.62	E [83]	Asansör kontrol panelinin yüksekliği 90-110 cm arasında mıdır?			
3.1.3.63	AS [85]	Asansör kapısı önüne bir engel çıktığında otomatik olarak açılmakta mıdır?			
3.1.3.64	A [41]	Asansör derinliği 135cm ve genişliği 90cm midir?			
3.1.3.65	A [41]	Asansör kare ise 130 cm kapı genişliği 90cm midir?			
3.1.3.66	E [683]	Asansörün iç ölçüleri tekerlekli sandalye kullanıcısının geçişine ya da manevra yapmasına olanak sağlayacak (120 cmx150 cm) yeterlikte midir?			
3.1.3.67	E [83]	Asansörün girişi için kapı boşluğu en az 90 cm olacak şekilde tasarlanmış mıdır?			
3.1.3.68	E [83]	Asansörün kabininin üç yüzeyinde yerden 90 cm yükseklikte tutunma barları mevcut mudur?			
3.1.3.69	E [83]	Kabin içi kat düğmeleri en az 19 mm boyutlarında mıdır?			
3.1.3.70	E [83]	Kat düğmelerinin altında en az 90 cm yükseklikte acil durum paneli bulunmakta mıdır?			
3.1.3.71	E [83]	Asansör zemininde tekerlekli sandalye kullanıcısının hareketini zorlaştıracak halı vs. malzemeler mevcut değil midir?			
3.1.3.72	A [41]	Tüm dolaşım alanları (koridor alanları vb.) boyunca engellerden (çöp kutusu, su sebili, çay kahve makinesi vb.) arındırılmış en az 110 cm geçiş genişliği var mıdır?			
3.1.3.73	A [41]	Tüm dolaşım alanları iyi aydınlatılmış mıdır?			
3.1.3.74	A [41]	Oda, ofis, mağaza ve benzeri yerlerde bulunan mobilya düzenlemeleri en az geçiş genişliklerini (en az 90 cm) sağlayacak şekilde yapılmış mıdır?			
3.1.3.75	A [41]	Erişilebilir giriş direk olarak ana kat, danışma ve asansöre ulaşımı sağlıyor mu?			
3.1.3.76	A [41]	Koridorlar ve yürüyüş alanları genişliği en az 90cm genişliğinde midir?			
3.1.3.77	A [41]	Zemin sabit, sağlam ve kaymaya karşı dayanıklı mıdır?			
3.1.3.78	A [41]	Eğer iki adet tekerlekli sandalye oturma alanı var ise biri için ayrılan alan en az 85cm midir?			

Çizelge 3.3 Kontrol Listesi (devamı)

3.1.3.79	A [41]	Tekerlekli sandalye için ayrılan alanın derinliği (eğer iki oturma grubunun arasında ve en önde ise) en az 120cm midir?			
3.1.3.80	A [41]	Tekerlekli sandalye erişimi kenardan ise derinlik en az 150cm midir?			
3.1.3.81	A [41]	Erişilebilir oturma alanı için 90cm genişliğinde yol mevcut mudur?			
3.1.3.82	A [41]	Erişilebilir masaların yerden yüksekliği 70cm ile 85cm arasında mıdır?			
3.1.3.83	A [41]	Masa önünde açık olarak 75cm genişlik ve 120cm derinlik var mıdır?			
3.1.3.84	E [83]	Tekerlekli sandalye kullanıcısı için uygulanacak uzanma mesafeleri, optimum ölçüler olan yatayda en fazla 50 cm ve düşeyde 60-120 cm aralığına uygun nitelikte midir?			
3.1.3.85	E [83]	Yandan uzanma durumlarında yüzey derinliği 25 cm'ye kadar olan engeller var ise uzanma mesafesi zeminden en az 23 cm en fazla 137 cm olma şartını sağlamakta mıdır?			
3.1.3.86	E [83]	Yüzey derinliğinin en fazla 61 cm olduğu durumlarda uzanma yüksekliği en fazla 117 cm ölçüsüne uygun nitelikte midir?			
3.1.3.87	E [83]	Tüm kamusal mekânlarda; koridor, giriş holleri ve geçitler gibi dolaşım mekânlarına yerleştirilecek olan telefon (en fazla 120 cm yükseklikte konumlandırılmamalıdır), ATM büfe gibi nesnelere belirtilen uzanma mesafelerine uygun şekilde konumlandırılmış mıdır? - ATM derinliği 25,5 – 61 cm aralığında; yüksekliği zeminden en az 117 cm, en fazla 137 cm olmalıdır.			
3.1.3.88	A [41]	Aydınlatma düğmelerinin (anahtarların) yerden yüksekliği 90 cm-110 cm arasında mıdır?			
3.1.3.89	A [41]	Aydınlatma düğmeleri (anahtarlar) çevirme gerektirmeden kullanılabilir mi?			
3.1.3.90	A [41]	Kontrol panelleri duvardan 75cmde ve yükseklik olarak maximum 120cm de olmalıdır.			
3.1.3.91	A [41]	Kontrol panelleri tek elle uygulanabilir ve kolay kullanılabilir midir?			
3.1.3.92	AS [85]	Tuvaletlerin zemin kaplaması düz, sabit ve dayanıklı mıdır?			
3.1.3.93	AS [85]	Tuvaletlerin zemin kaplaması ıslak-kuru hâlde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?			
3.1.3.94	A [41]	Erişilebilir tuvalete giden erişilebilir bir yol var mıdır?			
3.1.3.95	A [41]	Kapının temiz açıklığı 80cm midir?			
3.1.3.96	A [41]	Kapı açma cihazı, bilekten sıkıca kavranmasını veya bükülmesini gerektirmeyen malzeme midir?			
3.1.3.97	A [41]	Kapı açılımı kolay mıdır?			
3.1.3.98	A [41]	Giriş bir serideki kapıların içinden geçiyorsa, 2. kapıyı açarken giriş yuvasını işgal edecek tekerlekli sandalyeye yetecek kadar yer bırakılmış mıdır?(120cm artı genişlik kapıdan sonra)			
3.1.3.99	E [83]	Tekerlekli sandalyenin manevra yapabilmesi için gerekli en az 150x150 cm alanında ya da 150 cm çapında boş bir alan mevcut mudur?			
3.1.3.100	A [41]	Lavabo ve kurutma cihazlarının kullanımı için en az 90cm genişlik var mıdır?			
3.1.3.101	A [41]	Tekerlekli sandalye kullanan bir kişi için manevra alanı olarak temiz en az 150cm var mıdır?			
3.1.3.102	A [41]	Kapı 90 derece açıkken içeride kalan temiz açıklık 80cmx120cm midir?			
3.1.3.103	A [41]	Aynanın yerden yüksekliği maximum 100cm midir?			
3.1.3.104	A [41]	Askılık yerden en az 40cm en çok 120cm arasında mıdır?			
3.1.3.105	A [41]	Lavabonun önünde temiz açıklık olarak en az 75cm genişlik ve 120cm derinlik olmalıdır.			
3.1.3.106	A [41]	Lavabonun yerden yüksekliği en fazla 85cm midir?			
3.1.3.107	A [41]	Lavabo armatürlerinin açılımı kolay mıdır?			
3.1.3.108	A [41]	Sabunluğun yerden yüksekliği maximum 120cm midir?			
3.1.3.109	A [41]	Kurutucu ya da havlunun yerden yüksekliği en fazla 120cm midir?			
3.1.3.110	A [41]	Klozetin duvara göre konumu 40cm ile 45cm arasında mıdır?			
3.1.3.111	A [41]	Klozet önündeki temiz açıklık 150cm genişlik ve 140cm derinlik midir?			
3.1.3.112	A [41]	Klozetin yerden yüksekliği 43cm ile 48cm arasında mıdır?			
3.1.3.113	E [83]	Kabin içlerinde, klozete en yakın yan duvarda ve klozet arkasındaki duvarda bulunması gereken tutunma barları; klozetin iki yanında duvar bulunmayan durumlarda ise arka duvara monte edilebilecek hareketli tutunma barları sağlanmış mıdır?			
3.1.3.114	A [41]	Tutamağın uzunluğu en az 105cm midir?			
3.1.3.115	A [41]	Tutamağın yerden yüksekliği 80cm ile 95cm arasında mıdır?			
3.1.3.116	E [83]	Kamu kullanımına açık ıslak hacimlerde yer alması gereken, mekânın farklı noktalarından ulaşılacak, acil durum çağrı aparatları mevcut mudur?			
3.1.3.117	E [83]	Klozetin yanında lavabo bulunuyor ise; klozetin orta aksı ile lavabonun kenarı arasında bırakılması gereken en az 76 cm mesafe korunmakta mıdır?			
3.1.3.118	E [83]	Lavabonun her iki yanında, aralarında 60-70 cm mesafe bulunacak şekilde, en fazla 110 cm yükseklikte ve en az 60 cm uzunlukta tutunma barları bulunmakta mıdır?			
3.1.3.119	E [83]	Lavaboların önünde, tekerlekli sandalyeli kullanımı için olması gereken, en az 76x122 cm boşluk bırakılmış mıdır?			
3.1.3.120	E [83]	Sabunluk, havluluk, el kurulumu makinesi gibi yardımcı donatılar önden ve yandan uzanma mesafesi içerisinde konumlandırılmış mıdır?			
3.2	Referanslar	DIŞ MEKAN			
3.2.1	Referanslar	ESNEKLİK	EVET	HAYIR	AÇIKLAMA
3.2.1.1	A [41]	Ana giriş erişilebilir midir?			
3.2.1.2	A [41]	Ana giriş erişilebilir değil ise, başka bir erişilebilir giriş var mıdır?			
3.2.1.3	A [41]	Alternatif erişilebilir giriş bağımsız olarak ve ana girişin kullanıldığı saatlerde kullanılabilir mi?			
3.2.1.4	Lit.	Kampüs planı öngörülemeden gelişmeleri de içerecek şekilde değiştirilebilir.			Sürdürülebilirliği sağlıyor mu?
3.2.1.5	Lit.	Kurumun kaçınılmaz olarak değişmesi ve büyümesi için bir çerçeve mevcuttur.			Esnekliği sağlıyor mu?
3.2.1.6	AS [85]	Girişte turnike var mıdır?			
3.2.1.7	A [41]	Site vanş noktalarından (otopark, yolcu yükleme bölgeleri, kaldırımlar ve toplu taşıma durakları) merdiven kullanımını gerektirmeyen en az bir yol var mı?	*cevap evet ise; rota nerededir?		

Çizelge 3.3 Kontrol Listesi (devamı)

3.2.1.8	AS [85]	Hava koşullarından korunmak için, engellilere ayrılmış park yerinin üzeri kapatılmış mıdır?			
3.2.1.9	Lit.	Kampüse yakın konumda iken, ulaşım yaya olarak sağlanabilir mi?			
3.2.1.10	E [83]	Trafik ışığı sekansı; olası en yavaş kullanıcının geçişine izin verir nitelikte midir?			
3.2.1.11	Lit.	Tüm bina girişlerine yakın (yaya yollarını kapatmamak için) açık otopark kullanımları mevcut mudur?			
3.2.1.12	Lit.	Kampüs içerisine herkesin (öğrenci, çalışan, akademik) özel araç ile girişine izin var mıdır?			
3.2.1.13	E [83]	Otobüsler, engelli erişimini kolaylaştıracak rampa gibi gerekli donatıları sağlamakta mıdır?			
3.2.1.14	Lit.	Kampüse ulaşım için belirli noktalardan servis kullanımı mevcut mudur?			
3.2.1.15	Lit.	Servis kullanımı var ise herkesin (öğrenci, çalışan, akademik) kullanımına açık mıdır?			
3.2.1.16	Lit.	Servisler kampüs içerisindeki tüm yapılara ulaşım sağlamakta mıdır?			
3.2.1.17	E [83]	Herhangi bir saha çalışması, tadilat, yük indirme bindirme sırasında mevcut yollarda yaşanabilecek güvenlik sorunu için mobil olarak konumlandırılacak levhalar var mıdır?			
3.2.1.18	E [83]	Herhangi bir saha çalışması, tadilat, yük indirme bindirme sırasında mevcut yollarda yaşanabilecek güvenlik sorunu için sesli ve görsel uyarıcılar kullanımı için gerekli ekipman var mıdır?			
3.2.1.19	E [83]	Etkinlik alanlarına herkesin erişebilmesi mümkün müdür?(erişilebilir ağ üzerinde midir?)			
3.2.1.20	Lit.	Kampüs içerisinde yeterince yeşillendirilmiş alan var mıdır?			
3.2.1.21	Lit.	Kampüs içerisindeki peyzaj tasarımı yaya yolu ile uyumlu bir şekilde mi yapılmıştır?			
3.2.1.22	Lit.	Yeşil alanlarda dolaşımı sağlayan kesintisiz erişilebilir ağ var mıdır?			
3.2.1.23	E [83]	Yeşil alanlardaki donatılar dış hava şartlarına dayanıklıdır ve su emmeyecek ve ıslanlığında kaymayacak malzemeler mi kullanılmıştır?			
3.2.2	Referanslar	ALGILANABİLİRLİK	EVET	HAYIR	AÇIKLAMA
3.2.2.1	A [41]	Erişilmeyen tüm girişlerde bulunan tabela, erişilebilir girişin yerini açıkça belirtiyor mu?			
3.2.2.2	AS [85]	Engelli otopark yeri, otopark girişinden itibaren açıkça görülüyor mu?			
3.2.2.3	AS [85]	Otopark girişinden itibaren engelli otopark alanına yönlendiren işaretlemeler yapılmış mıdır?			
3.2.2.4	A [41]	Erişilebilir koridor oraya park edilmesini için boyanmış mıdır?			
3.2.2.5	A [41]	Erişilebilir alanlar Uluslararası Erişilebilirlik Sembolu ile tanımlanmış mıdır?			*Zeminden 152,4 cm yükseklikte olmalıdır.
3.2.2.6	E [83]	Engelli araç park yerlerinin geceleri, aydınlatılması sağlanmakta mıdır?			
3.2.2.7	E [83]	Bu işaret ve levhaların, gerekli durumlarda aydınlatılması sağlanmakta mıdır?			
3.2.2.8	E [83]	Park alanları ve indi-bindi alanları erişilebilirlik sembolleri ile işaretlenmiş midir?			
3.2.2.9	E [83]	Görme engelli bireyler için zeminde uyarıcı bantlar ya da ses uyarı sistemleri, az gören bireyler için parlak renkler ya da fosforlu şeritler uygulanmış mıdır?			
3.2.2.10	E [83]	İşitme engelli bireyler için görsel uyarı sistemleri uygulanmış mıdır?			
3.2.2.11	E [83]	Yaya geçitleri kolayca algılanabilmekte midir?			
3.2.2.12	E [83]	Trafik ışıkları sesli ve görsel sinyaller verebilmekte midir?			
3.2.2.13	E [83]	Gerekli standartları sağlayan sesli ve yazılı bilgilendirme mevcut mudur?			
3.2.2.14	E [83]	Saydam yüzeylerin bulunduğu duraklarda renkli, parlak ve yansıtıcı şeritler uygulanmış mıdır?			
3.2.2.15	AS [85]	Merdiven basamaklarının ön kenarında algılamayı kolaylaştıracı farklı renkte ve çıkıntı yapmayacak şekilde 4 cm-5 cm eninde kaymaz şeritler kullanılmış veya kaymayı önleyici işlem yapılmış mıdır?			
3.2.2.16	E [83]	Merdiven basamakları algılanabilirliği açısından yeterli düzeyde aydınlatılmış mıdır?			
3.2.2.17	E [83]	Rampanın başlangıç ve bitiş noktalarına uyarıcı şeritler yerleştirilmiş midir? (Şeritler başlangıç ve bitiş noktalarından 30 cm ileride başlayacak şekilde ve 60 cm genişlikte uygulanmalı ve bu yüzeyler rampa boyunca kılavuz iz ile birbirine bağlanmalıdır.)			
3.2.2.18	E [83]	Rampa kolay algılanabilecek şekilde konumlandırılmış mıdır?			
3.2.2.19	E [83]	Rampa yüzeyinde engel oluşturabilecek nesnelere bulunmamakta mıdır?			
3.2.2.20	E [83]	Yaya yolları ve sirkülasyon alanlarında herhangi bir fiziksel engel (araç bariyerleri ya da mantarlar gibi) bulunmamakta mıdır?			
3.2.2.21	E [83]	Yaya yolu üzerindeki nesnelere hissedilebilir yüzeyler kontrast renkler ile algılanabilir nitelikte konumlandırılmış mıdır?			
3.2.2.22	E [83]	Görme engelliler için yaya yolları üzerinde TS 13536 ve TS ISO 23599 Standartlarına uygun kılavuz yollar uygulanmış mıdır?			
3.2.2.23	E [83]	Yollarda algılanamayan noktalarda bahçe girişinden bina girişine kadar, bina girişinden de danışma bankosuna kadar hissedilebilir yüzey, kılavuz çizgi vb. uygulamalar bulunmakta mıdır?			
3.2.2.24	E [83]	Varsa yaya yolu üzerindeki tesisat kapakları ve ızgaralar ve hissedilebilir yüzeyler kontrast renkler kullanılarak işaretlenmiş midir?			
3.2.2.25	E [83]	Kılavuz yolların başladığı, bittiği, yön değiştirdiği ve alternatif yola bağlandığı noktalarda uyarıcı yüzey elemanları kullanılmış mıdır?			
3.2.2.26	AS [85]	Yaya kaldırımında yayaların güvenliğini sağlamak amacıyla taşıt yoluyla yaya kaldırımını arasında taşıt engelleyiciler veya diğer güvenlik önlemleri bulunuyor mu?			
3.2.2.27	A [41]	Yaya yolu ile taşıt yolu ayrımı net bir şekilde yapılmış mıdır?			
3.2.2.28	E [83]	Hissedilebilir kampüs planı ve duvara monte edilmiş bilgi içeren levhalar gerekli yükseklik aralığında (105-180 cm) konumlandırılmış mıdır?			
3.2.2.29	E [83]	Levha üzerindeki işaretlerin kolayca ayırt edilebilmesi için şekil (işaret) rengi ile zemin rengi kontrast durumda mıdır?			
3.2.2.30	E [83]	Bilgi işaretlerinin yanında TS 9111 standartlarına göre yapılmış Braille alfabesi ya da kabartmalı harflerle yazılmış bir bilgi panosu var mıdır?			
3.2.2.31	E [83]	Braille alfabesi var ise doğru yükseklikte (en az 120 cm, en fazla 160 cm) konumlandırılmış mıdır?			
3.2.2.32	E [83]	TS 9111 standartlarına uygun Sesli bilgilendirme levhaları/ekranları mevcut mudur?			
3.2.2.33	E [83]	Işıklı bilgilendirme levhaları mevcut mudur?			

Çizelge 3.3 Kontrol Listesi (devamı)

3.2.2.34	E [83]	Yönlendirici levhalar önünde algılamayı kolaylaştıracak uyarıcı bir yüzey ve kontrast renk kullanılmış mıdır?			
3.2.2.35	E [83]	Bilgilendirme levhalarındaki harfler arka plan ile kontrast sağlıyor mu?			
3.2.2.36	E [83]	İşaret levha yüzeyleri parlama yapmayacak şekilde tasarlanmış mıdır?			
3.2.2.37	A [41]	Büyük harfler kullanılmış mı?			
3.2.2.38	A [41]	Braille alfabesi ile de yazılmış mı?			
3.2.2.39	E [83]	Çöp kutuları, az gören bireyler tarafından kolay algılanabilmesini sağlamak adına buldukları çevreden zıt renklerle ayrılmış mıdır?			
3.2.3	Referanslar	ERGONOMİ	EVET	HAYIR	AÇIKLAMA
3.2.3.1	AS [85]	Turnike yanında temiz geçiş genişliği 90 cm olan erişilebilir turnike geçişi var mıdır?			
3.2.3.2	AS [85]	Bariyer barındırmayan engelsiz yol (min 120cm), park alanından binanın girişine kadar araçların arkasında değil (kardan temizlenmiş, çöp tenekelerinin, işaret direklerinin ve diğer engellerin iyi aydınlatılmış olması) mevcut mudur?			
3.2.3.3	AS [85]	Açık otoparkta toplam kaç otopark yeri vardır?		adet
3.2.3.4	A [41]	Açık otoparkta engelli otopark yeri var mıdır?			toplam alan/erişilebilir alan 1-25 1 26-50 2 51-75 3 76-100 4
3.2.3.5	A [41]	Erişilebilir alanlardan en az biri tekerlekli sandalye ile erişilebilir alan mı?			Yukarıdaki tabloda belirtilen 6 park yerinin her biri veya bir kısmı için en az bir tanesi erişilebilir bir alan olmalıdır.
3.2.3.6	AS [85]	Engelli otoparkı, taşıt park edildikten sonra erişilebilir bina girişine en fazla 30 m mesafede midir?			
3.2.3.7	AS [85]	Engelli otoparkının zemini ıslak-kuru hâlde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?			
3.2.3.8	A [41]	Erişilebilir park alanı en az 245 cm araç park yeri ve en az 150 cm erişilebilir koridoru bulunan bir alan mı?			
3.2.3.9	A [41]	Erişilebilir koridor erişilebilir yol ile bağlantılı mıdır?			
3.2.3.10	E [83]	Park alanında yaya erişimini sağlayacak bordür rampaları bulunmakta mıdır?			
3.2.3.11	E [83]	Bina girişleri ve indi-bindi alanları arasında erişimi sağlayan yürüme yolları bulunmakta mıdır?			
3.2.3.12	E [83]	Park alanı ve indi-bindi alanlarında görüşü ve erişimi engelleyecek herhangi bir fiziksel engel mevcut değil midir?			
3.2.3.13	E [83]	Araca inme-binme yapılabilmesi için aracın trafik olmayan tarafında en az 160x780 cm'lik boş bir alan bırakılmış mıdır?			
3.2.3.14	E [83]	İnme-binme alanına geçişi sağlayan bir bordür rampası mevcut mudur?			
3.2.3.15	E [83]	Kampüs girişinden itibaren kesintisiz yaya ulaşım ağı mevcut mudur?			
3.2.3.16	E [83]	Karşıya geçişlerde yaya geçitleri mevcut mudur?			
3.2.3.17	E [83]	Yaya geçitlerinde kullanılan malzeme kaymaz özellikte midir?			
3.2.3.18	E [83]	Trafik ışıkları var mıdır?			
3.2.3.19	Lit.	Kampüs içerisine tüm noktalara özel taşıt ile ulaşım mümkün müdür?			
3.2.3.20	Lit.	Kampüs girişine kadar toplu taşıma ile ulaşım mevcut mudur?			
3.2.3.21	Lit.	Kampüs içerisine toplu taşıma ile ulaşım mevcut mudur?			
3.2.3.22	E [83]	Duraklar hava şartlarına karşı korunaklı mıdır?			
3.2.3.23	E [83]	Duraklarda oturma elemanları mevcut mudur?			
3.2.3.24	E [83]	Gerekli yüzeylere tutunma barları yerleştirilmiş midir?			
3.2.3.25	E [83]	Durağa tekerlekli sandalyenin girebileceği boş bir alan bırakılmış mıdır?			
3.2.3.26	E [83]	Durak önünde ve arkasında geçiş için en az 100 cm bırakılmış mıdır?			
3.2.3.27	AS [85]	Açık alanlarda kot farkından dolayı mevcut merdiven var mıdır?			
3.2.3.28	AS [85]	Merdiven yüzeyi düz, sabit ve dayanıklı mıdır?			
3.2.3.29	AS [85]	Merdiven yüzeyi ıslak-kuru hâlde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?			
3.2.3.30	AS [85]	Basamak genişliği (derinliği) en az 27 cm midir?			
3.2.3.31	AS [85]	Engelliler için ayrıca düzenleme olmadığı (rampa, vb.) durumlarda basamak yüksekliği en fazla 16 cm midir?			
3.2.3.32	AS [85]	Bir merdivende yer alan tüm basamaklar aynı genişlikte (derinlikte) ve aynı yükseklikte midir?			
3.2.3.33	AS [85]	Merdivenin basamak sayısı 12'den fazla mıdır? (Merdivende en fazla 12 basamakta bir sahanlık yapılmalıdır.)			
3.2.3.34	E [83]	Merdiven başlangıç, bitiş ve sahanlıklarında en az 60 cm genişliğinde hissedilebilir uyarıcı yüzeyler uygulanmış mıdır?			
3.2.3.35	E [83]	Merdiven ya da basamakların yanında bir rampa mevcut mudur?			
3.2.3.36	A [41]	Eğer erişilebilir yol kaldırımdan geçiyorsa, kaldırım rampası var mıdır?			
3.2.3.37	A [41]	Kaldırım rampasının eğimi 1:12'den fazla mıdır?			
3.2.3.38	A [41]	Kaldırım rampasının genişliği en az 90 cm midir?			
3.2.3.39	A [41]	Kaldırım rampasının bitiminde kendi genişliği kadar alan var mıdır?			
3.2.3.40	E [83]	Rampa genişliği en az 100 cm veya daha fazla olacak şekilde tasarlanmış mıdır?			
3.2.3.41	E [83]	Rampaların iki tarafında (45 cm'yi aşan yüksekliklerde) bariyer bulunmakta mıdır?			
3.2.3.42	A [41]	Eğer rampa 15cm'den daha fazla bir yükselişe sahipse her iki tarafta da korkuluk var mıdır?			
3.2.3.43	A [41]	Korkuluğun yüksekliği 85cm ile 95cm arasında mıdır?			
3.2.3.44	A [41]	Korkuluklar, son merdivenin ötesine yatay olarak uzanır ve duvara veya zemine son buluyor mu?			*süreklil olmalıdır.
3.2.3.45	E [83]	Tırabzan, korkuluk veya tutamaklar; tahliye gerektiren durumlarda risk oluşturuyorsa merdiven başlangıç ve bitişlerinin en az 30 cm ilerisinden başlatılmış mıdır?			

Çizelge 3.3 Kontrol Listesi (devamı)

3.2.3.46	E [83]	Korkuluk, tırabzan ve tutunma barlarının yerden yükseklikleri (yetişkinler için 90 cm) uygun ölçülerde midir?			
3.2.3.47	E [83]	(Tekerlekli sandalyenin küçük tekerleğinin ve koltuk değneklerinin rampadan kaymasını önlemek için) Rampalar, tırabzanların her iki yanından en az 30,5 cm dışarı doğru uzanmakta midir?			
3.2.3.48	A [41]	Yol en az 90cm genişliğinde midir?			
3.2.3.49	A [41]	Eğer yolda ızgara ya da açılımlar var ise en fazla 1,5 cm midir?			
3.2.3.50	A [41]	1:20'den daha dik yokuş eğimi var mıdır?			
3.2.3.51	E [83]	Yürüme yolu kenarlarında yer alan unsurlar (ağaç, çalı, aydınlatma direkleri vb.) yaya yolundan en az 50 cm genişliğindeki emniyet şeridi içerisine yerleştirilmiş midir?			
3.2.3.52	E [83]	Yürüme yolları en az 150 cm olacak genişlikte midir?			
3.2.3.53	E [83]	Dolaşım alanları hemzemin yapılmış mıdır? (Merdiven basamağı ve kot farkı bulunmamaktadır.)			
3.2.3.54	E [83]	Kılavuz yollar rögar ve drenaj kanallarından uzakta bulunmakta midir?			
3.2.3.55	E [83]	İzgara veya kapaklar zeminle hem yüz olarak yerleştirilmiş midir?			
3.2.3.56	E [83]	Yürüme yolu zeminine, taşıt yoluna 30 cm mesafede yaya geçidi genişliğinde ve hissedilebilir uyarıcı yüzey uygulanmış mıdır?			
3.2.3.57	E [83]	Mevcut yaya kaldırımı standartlarda yer alan ölçülere uygun mudur?(Yoğunluğu en az olan kaldırımların genişliği en az 150 cm olmalıdır. Boyuna eğim en fazla %5 enine eğim en fazla %2 olmalı ve kaldırım taşıt yolu arasındaki seviye farkı en fazla 15 cm olmalıdır.)			
3.2.3.58	E [83]	Kaldırım-arac yolu arasındaki seviye farklarını gidermek için kaldırım üzerine kaldırım rampası yapılmış mıdır?			
3.2.3.59	E [83]	Kavşak noktalarında, yaya geçişi bulunan kaldırımların her iki yanında, bina girişlerinde seviye farkı olan noktalarda ve indirme-bindirme bölgelerinde rampa uygulaması var mıdır?			
3.2.3.60	AS [85]	Taşıt yolunun kenarında yaya kaldırımı var mıdır? (Taşıt yolundan güvenlik önlemleriyle ayrılarak yayanın hareket edebileceği yaya yürüyüş alanı kaldırım olarak değerlendirilecektir.)			
3.2.3.61	AS [85]	Yaya kaldırımı taşıt yolunun her iki tarafında mıdır?			
3.2.3.62	AS [85]	Taşıt yolu boyunca yaya kaldırımının sürekliliği devam ediyor mu? (yol kesişimleri haricinde)			
3.2.3.63	AS [85]	Yaya kaldırım yüzeyi ıslak-kuru hâlde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?			
3.2.3.64	AS [85]	Taşıt yolu düz, sağlam ve kaymaya karşı dayanıklı mıdır?			
3.2.3.65	A [41]	Taşıt yolu tüm kampüs mekanını dolaşacak şekilde düzenlenmiş midir?			
3.2.3.66	A [41]	Taşıt yolu erişilebilir park alanına kadar süreklidir mi?			
3.2.3.67	E [83]	Tabelalar önünde elle okumayı ve görüşü kesen bir engel (çöp kovası, oturma elemanı, bitki kümesi, ağaç, vb.) bulunmamakta mıdır?			
3.2.3.68	A [41]	En alttaki harflerin yüksekliği 120cm ve en üstteki harflerin yüksekliği 150cm midir?			
3.2.3.69	E [83]	Yönlendirmede kullanılan font ve piktogram büyüklükleri (harf yüksekliği: en az 1,5 cm, piktogram yüksekliği: en az 15 cm) okuma uzaklığı ile orantılı olacak şekilde uygulanmış mıdır?			
3.2.3.70	E [83]	Etkinlik alanlarındaki donatılar yaya yollarına ve yaya geçişlerine engel teşkil etmeyecek şekilde mi konumlandırılmıştır?			
3.2.3.71	E [83]	Etkinlik alanlarındaki donatılar (oturma bankları, aydınlatma lambaları, çöp kutuları, bitki saksıları, işaret bilgilendirme levhaları vb) en az 1 m aralıklarla mı yerleştirilmiştir?			
3.2.3.72	E [83]	Açık alanlarda yer alan masaların altındaki temiz boşluk ölçüsü en az 75 cm yüksekliğinde ve en az 60 cm derinliğinde midir?			
3.2.3.73	E [83]	Yeşil alanlardaki çöp kutuları tekerlekli sandalye kullanıcıları için önden ve yandan uzanma mesafesini sağlayacak şekilde (en az 150 cm x150 cm manevra alanı) mi konumlandırılmıştır?			
3.2.3.74	E [83]	Çöp kutuları erişilebilir (en az 90 cm en fazla 120 cm) yükseklikte mi konumlandırılmıştır?			
3.2.3.75	E [83]	Sosyal mekanlardaki donatılara (dinlenme alanları/ bankların yanında) tekerlekli sandalye kullanıcısının girebileceği bir alan (en az 90 cm) bulunmakta mıdır?			
3.2.3.76	E [83]	Sosyal alanlardaki oturma amaçlı donatıların oturma yükseklikleri (45), derinlikleri (36-46 cm arası) sırt yükseklikleri (45,5 – 51 cm arası) uygun ölçülerde konumlandırılmış mıdır?			
3.2.3.77	E [83]	Sosyal mekanlardaki ATM'lere yaklaşımı ve parkı (durabilmesi için) engelleyecek herhangi bir fiziksel engel var mıdır?			

3.2 Kontrol Listesinin Uygulanması: Davutpaşa Kampüsü

Üniversite kampüsleri için hazırlanan kontrol listesi örnek alan incelemesi olarak Davutpaşa Kampüsüne uygulanmıştır. Bu kampüsün seçilmesinin en önemli sebeplerinden biri kent içinde bir kampüs olmasıdır. Kent içinde büyük bir alana sahip olması, üniversiteyi tercih eden öğrenci sayısının fazla olması, kampüsü yaşayan

personel sayısının yeterli olması, kampüs içerisinde yurt, lojman gibi konaklama elemanlarının da konumlandırılmış olması bu sebeplerdendir.

Kontrol listesinin uygulanan haline bir örnek olarak Şekil 3.2, kontrol listesinin tam olarak uygulanmış hali ise Ek A'da verilmiştir.

KAPSAYICI KAMPÜS ORTAMI KONTROL LİSTESİ					
1. KAVRAMSAL ORTAM					
SOSYAL ORTAM			EVET	HAYIR	AÇIKLAMA
1.1	Referanslar				
1.1.1	Ül.	Kampüste kesintisiz veya dolaşımı vardır.	X		serbest dolaşım
1.1.2	Ül.	Kampüs geçişi için düzenli olarak, her alanın aydınlatması sağlanmıştır.		X	Karınkık (sahil yerli alanlar)
1.1.3	Ül.	Dolaşım alanları ile sosyal mekanlar bağlantılıdır.	X		Dolaşım alanları ile sosyal mekanlar bağlantılıdır.
1.1.4	Ül.	Kampüste ders dışı etkinlikleri sağlayacak çeşitli mekanlar mevcuttur.	X		Dolaşım alanlarında çeşitli sosyal alanlar mevcuttur.
1.1.5	Ül.	Öğrenciler, çalışanlar ve hocalar arasında etkileşim destekleyecek mekanlar vardır. (restoranlar, kafeler, spor salonları, vs.)	X		Dolaşım alanlarında çeşitli sosyal alanlar mevcuttur.
1.1.6	Ül.	Farklı kuşaklar arasındaki etkileşim, sosyal alanlar aracılığıyla gerçekleştirilmektedir. (kur araya getirenler durumu)	X		
1.1.7	Ül.	Farklı dil, din, cinsiyetlere sahip gruplar arasındaki diğer öğrenciler etkileşimindedir.	X		
1.2	Referanslar				
1.2.1	Ül.	Algılanabilir bir kampüstür.	X		zayıf, yetersizdir.
1.2.2	Ül.	Görsel ulaşılabilirliği sağlanmıştır.	X		kararlı, şeffaflıktır.
1.2.3	Ül.	Görsel şeffaflık yoluyla, iç mekandaki sosyal alanlar daha kullanışlı hale getirilmiştir.	X		algılanabilir, şeffaflıktır.
1.2.4	Ül.	Kampüs içerisinde yürüyüş yolları ile "daha dinamik" duygusunu verir.	X		algılanabilir, şeffaflıktır.
1.2.5	Ül.	Kampüs içerisinde yürüyüş yolları ile "yer hissi" yaratılmıştır.	X		algılanabilir, şeffaflıktır.
1.2.6	Ül.	Binaların mimari tasarımında uyum ve kampüsün peyzajı "yerin duygusu" nu göstermektedir.	X		algılanabilir, şeffaflıktır.
1.2.7	Ül.	Her yön bina için dolaşım alanları sağlanarak kullanıcılar için tasarlanmıştır.	X		algılanabilir, şeffaflıktır.
1.2.8	Ül.	Dolaşım ile ilgili malzemeden kaynaklı sorunlar yaşanmamaktadır.	X		algılanabilir, şeffaflıktır.
1.2.9	Ül.	Dolaşım ile ilgili kötü fark yaratması açısından sorun yaşanmamaktadır.	X		algılanabilir, şeffaflıktır.
1.2.10	Ül.	Dolaşım ile ilgili bakım/sızdıran dolay sorun yaşanmamaktadır.	X		algılanabilir, şeffaflıktır.
1.2.11	Ül.	Fiziksel çevrenin özellikleri, öğrenme ve gelişim sürecini desteklemektedir.	X		algılanabilir, şeffaflıktır.
1.2.12	Ül.	Kütüphanelerin kolay ulaşılabilir olması, öğrencileri buraya getirmeye, kaynakları kullanmaya teşvik etmektedir.		X	Kütüphane manevraları çok fazla kısımlarda kısıtlıdır.
1.2.13	E	Çevreyle uyumlu iç mekanların (otomasyon) engelleri için erişilebilir.		X	Hepsi değil
1.2.14	E	ATM'ler engelli öğrencilerin erişilebileceği şekilde tasarlanmıştır. (Bu konuda kapsamlı olarak bilgilendirilmelidir. ATM'ler için rampa, ekranın parlaklığı, sesli mesajlar vb. imkânları sağlamaktır.)		X	Hepsi değil
1.2.15	Ül.	Kampüste yer alan spor salonları ile öğretim saatlerinin dışında bir sosyal canlılık yaratılmaktadır.	X		
1.2.16	Ül.	Kampüs içerisinde lojman olmasının iyi etkileri vardır.		X	Yeterli değil, bir kısmı gözlemleniyor.
1.2.17	Ül.	Kampüs içerisinde yurt olmasının iyi etkileri vardır.	X		
1.2.18	Ül.	Kampüste yer alan yurtlar, (benzerliklerin) aktif öğrenim saatlerinin dışında bir sosyal canlılık yaratılmaktadır.	X		
1.2.19	Ül.	Kampüste peyzaj sürekliliği sağlanmaktadır.	X		çok planlı

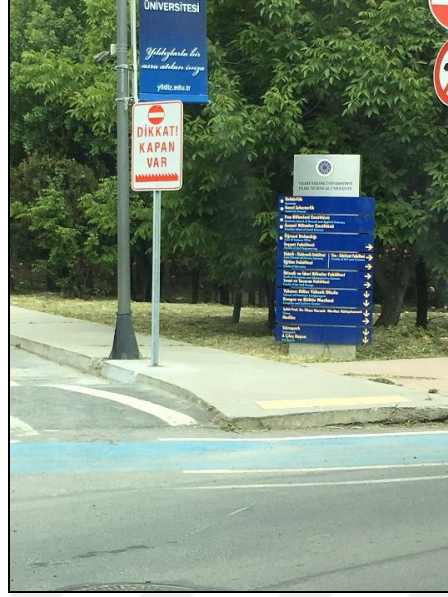
Şekil 3.2 Uygulanan Kontrol Listesi Örneği

3.2.1 Psiko-sosyal ve Kültürel Düzenlemeler

Kampüs ortamı Psiko-sosyal ve Kültürel Düzenlemeler kısmında sosyal, kültürel, psikolojik açıdan değerlendirilmiştir.

Kampüsün herkes tarafından algılanabilir olmasının psikolojik açıdan etkisi büyüktür ancak algılanabilir bir kampüs değildir. Kampüsün alan büyüklüğünün etkisinin çok olduğu düşünülmeyle beraber, yönlendirme, tabela sistemi yeterli olmadığından algılanması güç bir kampüstür. Kampüste görsel ulaşılabilirlik sağlanamamıştır. Kampüsün büyüklüğü ve düzensizliğinden kaynaklanan bu sorun tabelaların desteği ile giderilebilecek bir sorunken bu da yapılmamıştır (Şekil 3.3). Görsel şeffaflık yoluyla, iç mekandaki sosyal alanlar daha kullanışlı hale getirilememiştir. Dolaşım alanları ile sosyal mekanlar bütünleştirilebilmiştir, tüm sosyal alanlar için dolaşım ağı mevcuttur.

Ancak daha iyi tasarımlar yapılabilir, özellikle mekan girişleri için engellilere yönelik uygulamalar iyileştirilmelidir.



Şekil 3.3 Davutpaşa Kampüsü yollar ve tabelalar

Kampüs içerisinde yürüyüş yolları, oraya “dahil olma”, “yer hissi” duygusunu verememektedir. Çünkü planlı yapılmış ve peyzaj ile uyumlu yollar yapılamamıştır, genel izlenim olarak bütünlük sağlanamamıştır (Şekil 3.4). Bu bağlamda binaların mimari tasarımındaki uyum ve kampüsün peyzajı “yerin duygusu”nu geliştirememiştir, kampüs bir bütün olarak düşünülüp tasarlanamamıştır. Bina, ihtiyaç durumuna göre yerleştirme yapıldığı hissi vermektedir. Yol - yön bulma için dolaşım aksları sezgisel olarak kullanılabilir olarak tasarlanamamıştır.



Şekil 3.4 Davutpaşa Kampüsü araçlar ve yayaalar

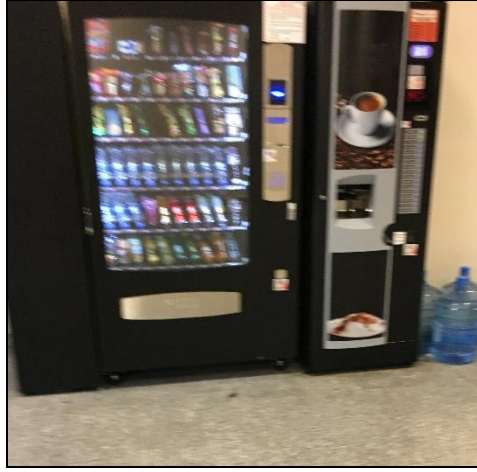
Kampüs 7/24 kullanıma açıktır. Kampüs içerisinde yurtlar ve lojmanlar olduğundan bu konuda iyileştirme yapılmıştır. Ancak kampüs 7/24 kullanıldığı durumlarda her alanın aydınlatması sağlanamamıştır. Kampüs içerisinde çok fazla kullanılmayan işlevlendirilmeyen yeşil alan olduğundan bu kısımlar fazla oranda karanlık kalmaktadır.

Kampüste ders dışı etkinlikleri sağlayacak şekilde mekanlar mevcuttur (Şekil 3.5). Fakülteler kulüp etkinliklerini desteklemektedir. Kütüphane kolay ulaşılabilir ya da karşılayıcı bir yerde konumlandırılmamıştır. Kampüsün ana girişine çok yakın, ancak kampüs içerisindeki eğitim yapılarına ve ortak alanlara uzakta bulunmaktadır. Kütüphanenin kolay ulaşılabilir olması, öğrencileri buraya girmeye, kaynakları kullanmaya teşvik edeceğinden kütüphane yeri ya da kolay ulaşılabilir olması konusunda çalışma yapılması gerekmektedir.



Şekil 3.5 Davutpaşa Kampüsü ortak alanlar

Çay/kahve - yiyecek/içecek makinelerinin (otomatlar) engelliler için erişilebilirolup olmadığı konusunda genel bir yargı söz konusu değildir (Şekil 3.6). Çünkü kampüsün her alanındaki otomat makine için genel yargı geçerli olamamaktadır. ATM'ler engelli öğrencilerin erişebileceği şekilde tasarlanmamıştır (tüm kampüs içerisindeki makineler için geçerli değil). Kampüste yer alan spor salonları aktif öğretim saatlerinin ötesinde bir sosyal canlılık yaratmaktadır.



Şekil 3.6 Davutpaşa Kampüsü otomat makineleri

Öğrenciler, çalışanlar ve öğretim elemanları arasında etkileşimi destekleyecek mekanlar vardır, ancak artırılması gerekmektedir. Farklı kuşaklar arasındaki etkileşim, sosyal alan kısıtlılığından etkilenmemektedir. Farklı dil, din, cinsel tercihe sahip gruplar arasındaki ilişkiler öğrencileri etkilememektedir. Kampüs içerisinde lojman olmasının iyi etkileri vardır, ancak lojman bölümü izole bölge olarak görünmekte ve kampüs yaşamına dahil edilememektedir (Şekil 3.7). Kampüs içerisinde yurt olmasının iyi etkileri vardır. Kampüste yer alan yurtlar, (kendiliğinden) aktif öğretim saatlerinin ötesinde bir sosyal canlılık yaratmaktadır.



Şekil 3.7 Davutpaşa Kampüsü lojmanların konumu

Kampüste yeşil alanların çokluğu ya da artırılmaya çalışılması iyi bir etki yaratmaktadır. Kampüsün peyzaj düzeni geliştirilirse psikolojik yönden olumlu etkileri olacaktır. Kampüste peyzaj süreklilik sağlamamaktadır. Kampüsün birliğini ve estetik kalitesini artırmak için kullanılan bitki ve peyzaj malzemelerinin psikolojik açıdan iyi yönde etkisi vardır ve bu sebeple daha çok çalışma yapılmalıdır (Şekil 3.8).



Şekil 3.8 Davutpaşa Kampüsü vaziyet planı

3.2.2 Yönetimsel Düzenlemeler

Üniversite kapsayıcılık hedef ve algısı açısından incelenecek olursa, engelli öğrencilere oryantasyon uygulaması yapılmaktadır, ancak duyurusu iyi yapılamamaktadır. Anketlerden çıkan sonuçlara göre personelin bu uygulamadan haberinin olmadığı görülmüştür. Üniversite bünyesinde bulunan Öğrenci Dekanlığı'nda Psikolojik Danışma Birimi bulunmaktadır ve çözüm merkezi öğrencilerin sorunları ile ilgilenmektedir. Tüm bireyler için kampüste kullanılan mobilya ve ekipmanların hem fiziksel hem psikolojik açıdan etkisinin olduğu düşünüldüğünde bu açıdan tüm kampüs boyunca sürdürülebilirlik tam anlamıyla sağlanamamıştır (Şekil 3.9).



Şekil 3.9 Davutpaşa Kampüsü ortak alanlar

Ekonomik faktörler açısından incelenecek olursa, kampüs içerisinde lojmanlar ve yurtlar mevcuttur. Kampüs, onu çevreleyen alanlara ulaşım açısından katılım sağlamaktadır, ancak çevre ile bütünleşme açısından katılım sağlayamamıştır. Kampüsün sunduğu yapısal çevre olanakları katılımı olumlu yönde etkilemektedir, ancak Davutpaşa kampüsü için kampüs alanının büyük olması önemli ve iyi faktörlerden iken bu durum olumlu açıdan değerlendirilememiş gözükmektedir. Yaya ve taşıt koridorlarının (sokak peyzajının) estetik kaliteye olumlu etkisi olabilirken, planlı bir çevre düzeni yapılmadığından bu açıdan kampüs eksik kalmıştır. Sosyal etkileşimin sağlanmasında rolü olan kulüp etkinlikleri için gerekli mekanlar sağlanmıştır ancak bu mekanların kampüse daha çok yayılması ve artırılması sağlanabilir (Şekil 3.10). Öğrencileri etkinliklere katılmaya teşvik etmek için kulüplerin yaptığı faaliyetlere ayırdığı zaman ve çaba yeterli iken, maddi açıdan daha fazla ödenek ayrılabilir. Konferans, kültürel etkinlik, vb. ders dışı etkinliklerde sesli betimleme hizmeti sağlanmamaktadır. Ders dışı etkinlikler için kullanılan konferans salonlarında İndüksiyon Döngü Sistemi bulunmamaktadır.



Şekil 3.10 Davutpaşa Kampüsü sosyal mekanların konumu

Yüksek Öğretim Kurumları Mevzuatına göre, engelli öğrencilerin öğrenim hayatlarını kolaylaştırabilmek için gerekli akademik ortamın hazırlanması ve eğitim-öğretim süreçlerine tam katılımlarını sağlamak amacıyla gerekli tedbirlerin alınması ve düzenlemelerin yapılması gerektiği konusu takip edilmektedir. Engelli öğrencilerin ihtiyaçlarının belirlenmesine, gerekli ihtiyaçlara göre yapılması gereken idari düzenlemelerin planlanmasına ve gerekli alt yapı standartlarını oluşturulmaya çalışılmaktadır ancak henüz yeterli seviyeye ulaşamamıştır (Şekil 3.11). Engelli öğrencilerin öğrenim hayatlarını desteklemek, öğrenim ve eğitim süreçlerine tam katılımlarını sağlamak amacı ile sorunları belirlenmekte, çözüme yönelik gerekli planlamalar yapılmaktadır ve bu konu ile Engelli Birimi Koordinatörlüğü ilgilenmektedir. Engelli öğrencilerin, yükseköğretimde karşılaşılabilecekleri ulaşılabilirlik ve erişilebilirlik sorunlarına çözüm üretilmeye çalışılırken halen yeterli seviyeye getirilememiştir. Engelli öğrencilere uygun eğitim araç-gereçleri, ders materyalleri, ders geçme ve sınav koşullarının hazırlanmasına yönelik standartlar henüz tam anlamıyla oluşturulamamıştır. Özellikle olarak engelli öğrencilere yönelik tasarımlar yapılmamıştır. Kampüsün engellilere göre düzenlenmesine ilişkin yapılanmaları takip edilmeye çalışılmaktadır.



Şekil 3.11 Davutpaşa Kampüsü kaldırımlar

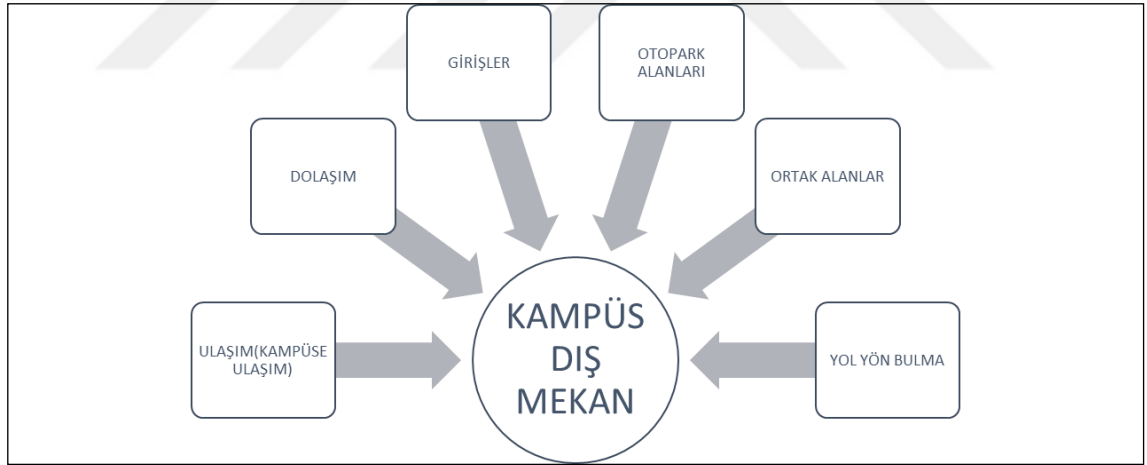
Yürürlükteki tüm mevzuata göre, hiçbir gerekçeyle engellilerin eğitim alması engellenemez. Engelliler, özel durumları ve farklılıkları dikkate alınarak, yaşadıkları çevrede bütünleştirilmiş ortamlarda, eşitlik temelinde, hayat boyu eğitim imkânından ayrımcılık yapılmaksızın yararlandırılmaya çalışılmaktadır ancak tüm engel durumları düşünülmemiştir. Genel eğitim sistemi içinde engellilerin her seviyede eğitim almasını sağlayacak bütünleştirici planlamalara yer vermeye çalışılmaktadır. Örgün eğitim programlarına farklı nedenlerle geç başlamış engellilerin bu eğitime dâhil edilebilmesi için gerekli tedbirler olarak bu kişilere yardımcı olunmaya çalışılmaktadır. Üniversite öğrencilerinden engelli olanların öğrenime etkin katılımlarını sağlamak amacıyla Yükseköğretim Kurulu koordinasyonunda, yükseköğretim kurumları bünyesinde, engellilere uygun araç-gereç ve ders materyallerinin, uygun eğitim, araştırma ve barınma ortamlarının temini ile eğitim süreçlerinde yaşadıkları sorunların çözümü gibi konularda çalışma yapmak üzere Engelliler Danışma ve Koordinasyon Merkezleri kurulmuştur. Engelliler Danışma ve Koordinasyon Merkezinin çalışma usul ve esasları, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı ve Yükseköğretim Kurulunca müştereken çıkarılan yönetmelikle belirlendiği gibi oluşturulmuştur. Engellilerin her türlü eğitim, sosyal ve kültürel ihtiyaçlarını karşılamak üzere kabartma yazılı, sesli, elektronik kitap; alt yazılı, işaret dili tercümeli ve sesli betimlemeli film ve benzeri

materyal temin edilememiştir. Yapılı çevrede engellilerin erişebilirliğinin sağlanması için planlama, tasarım, inşaat, imalat, ruhsatlandırma ve denetleme süreçlerinde erişilebilirlik standartlarına uygunluk tüm kampüs için sağlanamamış ve yapılan işlerde genel olarak bir plana göre hareket gözükmemektedir. Bilgilendirme hizmetleri ile bilgi ve iletişim teknolojisinin engelliler için erişilebilir olması sağlanmaya çalışılmaktadır.

Akreditasyon ile ilgili kısım incelendiğinde, ulusal ve uluslararası norm ve standartlaşmanın sağlanmasına yönelik olarak düzenlemeler yapılmaktadır. “Yapılı çevreyle ilgili tüm meslek alanlarının öğrenim programlarında Evrensel Tasarım ilkelerine yer verilmesi hakkında karar”a uygun ders planı hazırlanması hususu her bölüm için mevcut değildir.

3.2.3 Dış Mekanlarda Fiziksel Düzenlemeler

Dış mekanlardaki fiziksel düzenlemeler, esneklik, algılanabilirlik ve ergonomi açısından değerlendirilmiştir. Bu değerlendirmeler, kontrol listesinden çıkan sonuçlara göre aşağıdaki başlıklar altında incelenmiştir (Şekil 3.12).

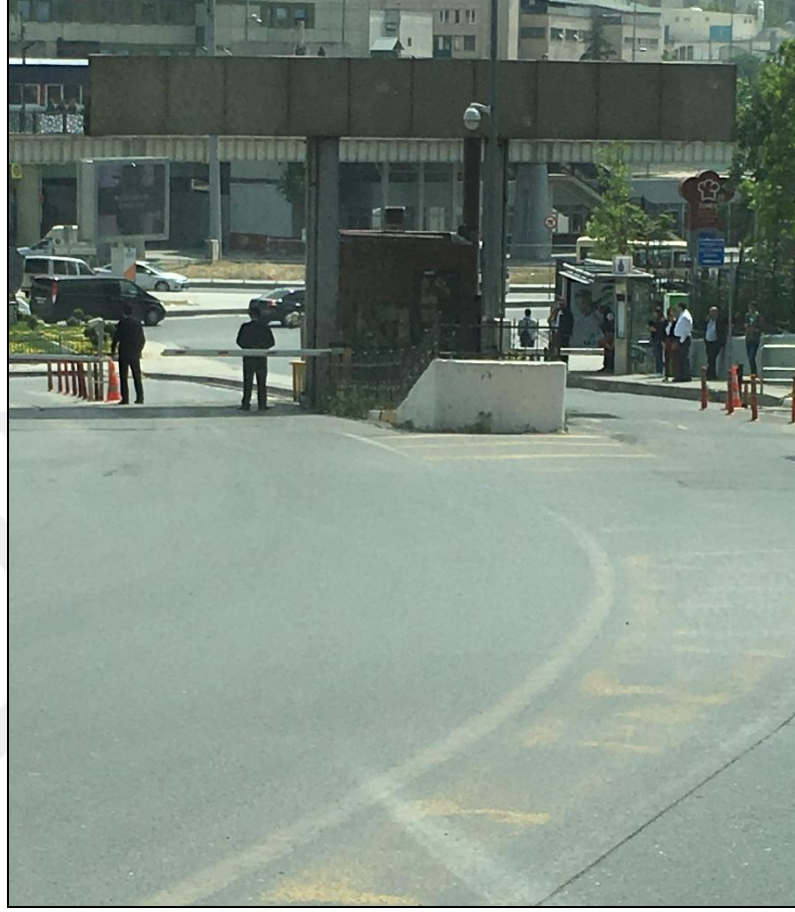


Şekil 3.12 Dış mekan incelemesi – strüktür şeması

3.2.3.1 Kampüs Girişleri

Kampüs planı öngörülemez gelişmeleri de içerecek şekilde değiştirilebilir nitelikte, gerekli büyüklük ve plana sahiptir. Kurumun kaçınılmaz olarak değişmesi ve büyümesi için bir çerçeve mevcuttur, esnekliği vardır.

Tüm girişlerde, turnikesiz geçiş olmadığı için özellikle tasarlanmış, tekerlekli sandalye için erişilebilir giriş mevcut değildir. Başka erişilebilir giriş mevcut değildir. Girişlerin hepsinde turnike vardır (Şekil 3.13).



Şekil 3.13 Davutpaşa Kampüsü ana giriş

Turnike yanında temiz geçiş genişliği 90cm olan erişilebilir turnike mevcut değil ve bütün turnikeler aynı ebattadır. Bariyer barındırmayan engelsiz yol (min 120cm), park alanından binanın girişine kadar araçların arkasında olmayan (kardan temizlenmiş, çöp tenekelerinin, işaret direklerinin ve diğer engellerin iyi aydınlatılmış olması), mevcut değildir, yolun sürekliliği sağlanamamıştır.

3.2.3.2 Otopark Alanları

Açık otoparkta yaklaşık olarak 300 adet otopark yeri mevcuttur. Bu park alanları, farklı yerlerde, bina girişlerine yakın yerlerde konumlandırılmaya çalışılmıştır. Farklı yerlerde konumlandırılan açık otoparklarda engelli otopark yeri mevcuttur. Erişilebilir alanlardan en az biri tekerlekli sandalye ile erişilebilir alan değildir. Engelli otoparkı,

taşıt park edildikten sonra erişilebilir bina girişine en fazla 30 metre mesafede her bina için konumlandırılmamıştır.

Engelli otopark yeri, otopark girişinden itibaren açıkça görülebilmektedir. Otopark girişinden itibaren engelli otopark alanına yönlendiren işaretlemeler yapılmıştır (Şekil 3.14). Erişilebilir koridor engelsiz kullancının park etmemesi için boyanmıştır. Erişilebilir alanlar Uluslararası Erişilebilirlik Sembolü ile tanımlanmıştır. Engelli araç park yerlerinin, aydınlatılması geceleri sağlanmaktadır (normal dış mekan aydınlatması). Bu işaret ve levhaların, gerekli durumlarda aydınlatılması sağlanmamaktadır. Park alanları erişilebilirlik sembolleri ile işaretlenmiştir ancak indi-bindi alanları erişilebilirlik sembolleri ile işaretlenmemiştir. Görme engelli bireyler için zeminde uyarıcı bantlar uygulanmıştır ama ses uyarı sistemleri, az gören bireyler için parlak renkler ya da fosforlu şeritler uygulanmamıştır. İşitme engelli bireyler için görsel uyarı sistemleri olarak sadece tabelalar uygulanmıştır.



Şekil 3.14 Davutpaşa Kampüsü engelli otopark alanı

Engelli otoparkının zemini ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmıştır (asfalt, beton, vs.) (Şekil 3.15). Erişilebilir park alanı, 245 cm araç park yeri ve 150 cm erişilebilir koridoru (her bina için geçerli değil) bulunan bir alandır. Erişilebilir koridor erişilebilir yol ile bağlantılı değildir, çünkü her bina girişine yakın erişilebilir koridor ve her alanda

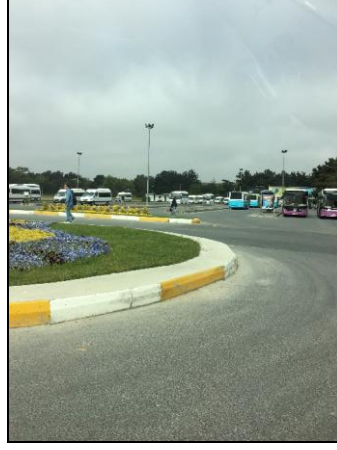
erişilebilir yol mevcut değildir. Park alanında yaya erişimini sağlayacak bordür rampaları bulunmaktadır ancak bakıma ihtiyacı vardır. Bina girişleri ve indi-bindi alanları arasında erişimi sağlayan yürüme yolları bulunmaktadır. Park alanı ve indi-bindi alanlarında çöp kutusu, tabela gibi görüşü ve erişimi engelleyen fiziksel engeller bazı yerlerde mevcuttur. Kampüs taşıt yolu boyunca devam eden bisiklet yolu mevcut olduğundan dolayı araca inme-binme yapılabilmesi için aracın trafik olmayan tarafında en az 160x780cm'lik boş bir alan bırakılmamıştır. İnme-binme alanına geçişi sağlayan bir bordür rampası mevcut değil ve bordür rampaları plansız yapılmış gözükmektedir. Hava koşullarından korunmak için, engellilere ayrılmış park yerinin üzeri kapatılmamıştır. Tüm bina girişlerine yakın açık otopark mevcuttur.



Şekil 3.15 Davutpaşa Kampüsü otopark alanı

3.2.3.3 Ulaşım (Kampüse Ulaşım)

Kampüs içerisine öğrenci ve personelin araç ile girişine izin verilmektedir. Otobüslerin hepsi, engelli erişimini kolaylaştıracak rampa gibi gerekli donatılara sahip değildir. Kampüse ulaşım için Yıldız yerleşkesinden servis kullanımı vardır, kampüs içerisinde sürekli servisle dolaşmaktadır. Servis kullanımı herkesin kullanımına açıktır (Şekil 3.16). Servisler kampüs içindeki yapılara ulaşım sağlamaktadır.



Şekil 3.16 Davutpaşa Kampüsü otobüs ve servis ana durağı

Kampüse yakın konumda iken, ulaşım yaya olarak sağlanacak şekilde, trafik ışıkları ve yaya geçitleri mevcuttur. Trafik ışıkları sekansları en yavaş kullanıcının geçişine izin verecek nitelikte değildir, daha uzun süreli yapılmalıdır. Yaya geçitleri kolayca algılanabilmektedir. Trafik ışıkları görsel sinyaller verirken, sesli sinyal vermemektedir.

Kampüs girişinden itibaren kesintisiz yaya ulaşım ağı mevcuttur ancak kampüs içerisinde çok fazla yokuş vardır. Karşıya geçişlerde yaya geçitleri mevcuttur. Yaya geçitlerinde kullanılan malzeme kaymaz özelliktedir. Kampüs içinde trafik ışıkları mevcut değildir. Kampüs içerisine tüm noktalara özel taşıt ile ulaşım mümkündür, ancak her yere park etmek mümkün değildir. Kampüs girişine kadar ve kampüs içerisine toplu taşıma ile ulaşım mevcuttur (Şekil 3.17). Durakların hepsi hava şartlarına karşı korumalı değildir duraklarda oturma elemanları mevcuttur. Gerekli yüzeylere tutunma barları yerleştirilmiştir. Durağa tekerlekli sandalyenin girebileceği boş bir alan bırakılmıştır. Durak önünde ve arkasında geçiş için olması gereken 100cm mesafe her yerde bırakılmamıştır.

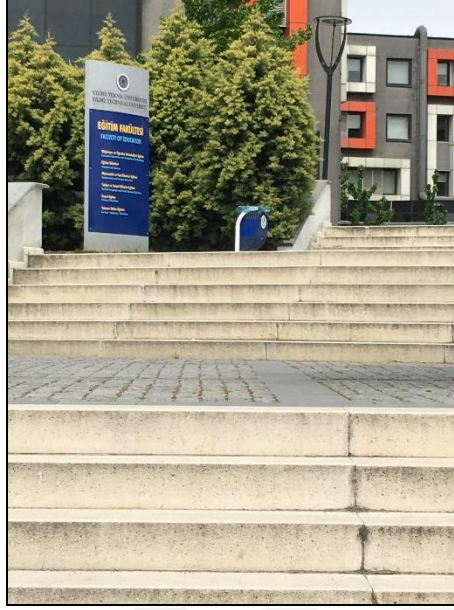


Şekil 3.17 Davutpaşa Kampüsü toplu taşıma ile giriş

3.2.3.4 Dolaşım

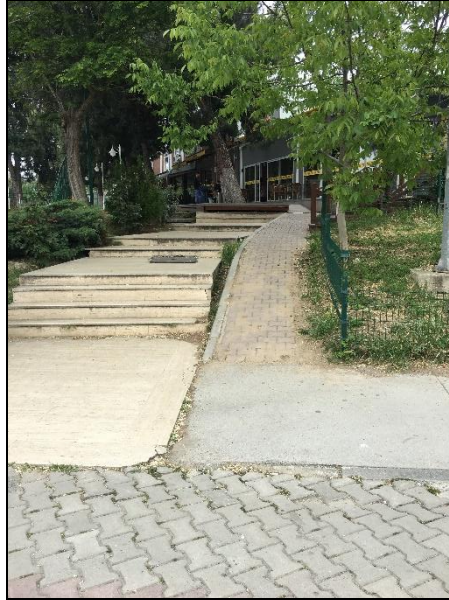
Düşey Dolaşım

Açık alanlarda kot farkından dolayı merdiven mevcuttur (Şekil 3.18). Merdiven yüzeyi düz, sabit ve dayanıklıdır. Merdiven yüzeyi ıslak-kuru hâlde kaymayan malzeme ile kaplanmıştır. Basamak genişlikleri en az 27 cm'dir. Engelliler için ayrıca düzenleme olmadığı (rampa, vb.) durumlarda basamak yüksekliği en fazla 16 cm'dir. Bir merdivende yer alan tüm basamaklar aynı genişlikte (derinlikte) ve aynı yüksekliktedir. Basamak sayısı 12'den fazla değildir. Merdiven başlangıç, bitiş ve sahanlıklarında en az 60 cm genişliğinde hissedilebilir uyarıcı yüzeyler uygulanmıştır. Merdiven ya da basamakların yanında her yerde bir rampa mevcut değildir (Şekil 3.19). Eğer erişilebilir yol kaldırımdan geçiyorsa, kaldırım rampası vardır, ancak her alanda kullanışlı olmamıştır. Kaldırım rampasının eğimi 1:12'den fazla değildir. Kaldırım rampasının genişliği en az 90cm'dir. Rampa genişliği en az 100 cm veya daha fazla olacak şekilde tasarlanmamıştır. Kaldırım rampasının bitiminde kendi genişliği kadar alan vardır. Rampaların iki tarafında (45 cm'yi aşan yüksekliklerde) bariyer bulunmaktadır. Eğer rampa 15cm'den daha fazla bir yükselişe sahipse her iki tarafta da korkuluk vardır. Korkuluğun yüksekliği 85cm'dir. Korkuluklar, son merdivenin ötesine yatay olarak uzanmakta ve duvara veya zemine son bulmakta, sürekli devam etmektedir. Tırabzan, korkuluk veya tutamaklar; tahliye gerektiren durumlarda risk oluşturmuyorsa merdiven başlangıç ve bitişlerinin en az 30 cm ilerisinden başlatılmıştır. Korkuluk, tırabzan ve tutunma barlarının yerden yükseklikleri (yetişkinler için 90 cm) uygun ölçülerdedir (Tekerlekli sandalyenin küçük tekerleğinin ve koltuk değneklerinin rampadan kaymasını önlemek için). Rampalar, tırabzanların her iki yanından en az 30,5 cm dışarı doğru uzanmaktadır. Yol en az 90cm genişliğindedir, bazı yerlerde daha da fazla olmaktadır. Eğer yolda ızgara ya da açılımlar var ise en fazla 1,5 cm değildir, daha fazla olan yerler vardır, tadilat gerekli alanlar mevcuttur. 1:20'den daha dik yokuş eğimi sadece girişte vardır.



Şekil 3.18 Davutpaşa Kampüsü merdivenle bina girişi örneği

Merdiven basamaklarının ön kenarında algılamayı kolaylaştırıcı farklı renkte ve çıkıntı yapmayacak şekilde 4 cm -5 cm eninde kaymaz şeritler kullanılmış veya kaymayı önleyici işlem dış mekanlarda yapılmamıştır. Merdiven basamakları algılanabilirliği açısından yeterli düzeyde aydınlatılmamıştır.



Şekil 3.19 Davutpaşa Kampüsü merdiven ve rampanın bir arada olduğu durum

Rampanın başlangıç ve bitiş noktalarına uyarıcı şeritler yerleştirilmiştir ancak tüm kampüste mevcut değildir. Rampa kolay algılanabilecek şekilde konumlandırılmamış,

nerede rampa olduğu çok anlaşılammamaktadır. Rampa yüzeyinde genel olarak engel oluşturabilecek nesnelere bulunmamaktadır (Şekil 3.20).



Şekil 3.20 Davutpaşa Kampüsü dış mekan rampa örneği

Yatay Dolaşım

Yaya yolları ve sirkülasyon alanlarında herhangi bir fiziksel engel (araç bariyerleri ya da mantarlar gibi) bulunmamaktadır. Yaya yolu üzerindeki nesnelere hissedilebilir yüzeyler kontrast renklerle algılanabilir nitelikte konumlandırılmıştır. Görme engelliler için yaya yolları üzerinde TS 13536 ve TS ISO 23599 Standartlarına uygun kılavuz yollar uygulanmıştır. Yollarda algılanamayan noktalarda bahçe girişinden bina girişine kadar, bina girişinden de danışma bankosuna kadar hissedilebilir yüzey, kılavuz çizgi vb. uygulamalar bulunmaktadır ancak sürekliliği sağlanamamıştır. Yaya yolu üzerindeki tüm tesisat kapakları, ızgaralar ve hissedilebilir yüzeyler kontrast renklerle kullanılarak işaretlenmemiştir. Kılavuz yolların başladığı, bittiği, yön değiştirdiği ve alternatif yola bağlandığı noktalarda uyarıcı yüzey elemanları kullanılmamıştır. Yaya kaldırımında yayaların güvenliğini sağlamak amacıyla taşıt yoluyla yaya kaldırımı arasında taşıt engelleyiciler veya diğer güvenlik önlemleri bulunmamaktadır. Yaya yolu ile taşıt yolu ayrımı kaldırım ile yapılmıştır (Şekil 3.21). Site varış noktalarından merdiven kullanımını gerektirmeyen bir yol vardır. Ancak yokuş çok dik olduğundan engelliler için bu rota uygun değildir.



Şekil 3.21 Davutpaşa Kampüsü kaldırım ve araç yolu

Yürüme yolu kenarlarında yer alan unsurlar (ağaç, çalı, aydınlatma direkleri vb.) yaya yolundan en az 50 cm genişliğindeki emniyet şeridi içerisine yerleştirilmemiştir. Yürüme yolları en az 150 cm olacak genişliktedir. Dolaşım alanları hemzemin yapılmamıştır (Merdiven basamağı ve kot farkı bulunmaktadır). Kılavuz yollar rögar ve drenaj kanallarından uzakta bulunmamaktadır (Şekil 3.22). Izgara veya kapaklar zeminle hem yüz olarak bazı yerlerde yerleştirilememiş, kimi yerlerde çıkıntılar vardır. Yürüme yolu zeminine, taşıt yoluna 30 cm mesafede yaya geçidi genişliğinde ve hissedilebilir uyarıcı yüzey uygulanmıştır. Mevcut yaya kaldırımı standartlarda yer alan ölçülere uygundur (Yoğunluğu en az olan kaldırımların genişliği en az 150 cm olmalıdır. Boyuna eğim en fazla %5 enine eğim en fazla %2 olmalı ve kaldırımla taşıt yolu arasındaki seviye farkı en fazla 15 cm olmalıdır). Kaldırım-araç yolu arasındaki seviye farklarını gidermek için kaldırım üzerine kullanışlı olmasa da kaldırım rampası yapılmıştır. Kavşak noktalarında, yaya geçişi bulunan kaldırımların her iki yanında, bina girişlerinde seviye farkı olan noktalarda ve indirme-bindirme bölgelerinde genelde rampa uygulaması vardır. Taşıt yolunun kenarında yaya kaldırımı vardır. Yaya kaldırımı taşıt yolunun her iki tarafındadır. Taşıt yolu boyunca yaya kaldırımının sürekliliği devam etmekte, ancak bazı yerlerde kesintilere uğramaktadır. Yaya kaldırım yüzeyi ıslak-kuru hâlde kaymayan malzeme ile kaplanmıştır. Taşıt yolu düz, sağlam ve kaymaya karşı dayanıklıdır. Taşıt yolu tüm kampüs mekanını dolaşacak şekilde düzenlenmiştir. Taşıt yolu erişilebilir park alanına kadar süreklidir.



Şekil 3.22 Davutpaşa Kampüsü kaldırımda rögar kapağı ve yaya geçidi bitişi

3.2.3.5 Yol-Yön Bulma/ Oryantasyon

Hissedilebilir kampüs planı bulunmamaktadır. Var olan tabelalarda Braille alfabesine göre ya da kabartmalı olarak yazılmamıştır (Şekil 3.23). Sesli ve ışıklı bilgilendirme ekranları mevcut değildir. Bilgilendirme levhalarındaki harfler arka plan ile kontrast sağlamaktadır (Şekil 3.24). İşaret levha yüzeyleri parlama yapmayacak şekilde tasarlanmıştır. Çöp kutuları, az gören bireyler tarafından kolay algılanabilmesini sağlamak adına buldukları çevreden zıt renklerle ayrılmıştır (beyaz renkte).



Şekil 3.23 Davutpaşa Kampüsü kampüs planı tabelası

Gerekli standartları sağlayan sesli ve yazılı bilgilendirme yeteri kadar değildir, bilgilendirme levhaları kampüs içinde çok zayıf kalmıştır. Saydam yüzeylerin bulunduğu duraklarda renkli, parlak ve yansıtıcı şeritler uygulanmamıştır. Erişilmeyen tüm girişlerde bulunan tabela, erişilebilir girişin yerini açıkça belirtmemektedir, tabela ve erişilebilir giriş mevcut değildir.



Şekil 3.24 Davutpaşa Kampüsü dış mekan tabela örneği

Tabelalar önünde elle okumayı ve görüşü kesen bir engel (çöp kovası, oturma elemanı, bitki kümesi, ağaç, vb.) bulunmamakta, bazen çöp kovası gibi elemanlar olabilmektedir. Tabelalarda, en alttaki harflerin yüksekliği 120 cm ve en üstteki harflerin yüksekliği 150 cm'dir. Yönlendirmede kullanılan font ve piktogram büyüklükleri (harf yüksekliği: en az 1,5 cm, piktogram yüksekliği: en az 15 cm) okuma uzaklığı ile orantılı olacak şekilde uygulanmıştır.

3.2.3.6 Ortak Alanlar

Etkinlik alanlarına herkesin erişebilmesi mümkündür. Kampüs içerisinde yeterince yeşil alan vardır ancak buraların planlanması yeterli değildir. Kampüs içerisindeki peyzaj tasarımı yaya yolu ile uyumlu bir şekilde yapılmamıştır, planlı bir tasarım yoktur. Yeşil alanlarda dolaşımı sağlayan kesintisiz erişilebilir ağ bulunmamaktadır, bunun sebebi bu alanların planlarının çözülmemesidir. Yeşil alanlardaki donatılar dış hava şartlarına

dayaklı, ancak su emmeyecek, ısladığında kaymayacak malzemeler değildir (Şekil 3.25).



Şekil 3.25 Davutpaşa Kampüsü ortak yeşil alanlar

Etkinlik alanlarındaki donatılar yaya yollarına ve yaya geçişlerine engel teşkil etmeyecek şekilde konumlandırılmıştır. Etkinlik alanlarındaki donatılar (oturma bankları, aydınlatma lambaları, çöp kutuları, bitki saksıları, işaret bilgilendirme levhaları vb) en az 1 m aralıklarla yerleştirilmemiş, plansız yerleşim yapılmıştır. Açık alanlarda yer alan masaların altındaki temiz boşluk ölçüsü en az 75 cm yüksekliğinde ve en az 60 cm derinliğinde değil, yükseklik 75cm olsa da derinlik farklılık göstermektedir. Yeşil alanlardaki çöp kutuları tekerlekli sandalye kullanıcıları için önden ve yandan uzanma mesafesini sağlayacak şekilde (en az 150 cm x 150 cm manevra alanı) konumlandırılmamıştır. Çöp kutuları erişilebilir (en az 90 cm en fazla 120 cm) yükseklikte konumlandırılmıştır. Sosyal mekanlardaki donatılara (dinlenme alanları/ bankların yanında) tekerlekli sandalye kullanıcısının girebileceği bir alan her yerde (en az 90 cm) bulunmamaktadır. Sosyal alanlardaki oturma amaçlı donatıların oturma yükseklikleri (45 cm), derinlikleri (36 - 46 cm arası) sırt yükseklikleri (45,5 – 51 cm arası) uygun ölçülerde konumlandırılmıştır. Sosyal mekanlardaki ATM'lere yaklaşımı ve parkı (durabilmesi için) engelleyecek kaldırım gibi herhangi bir fiziksel engel vardır (Şekil 3.26).

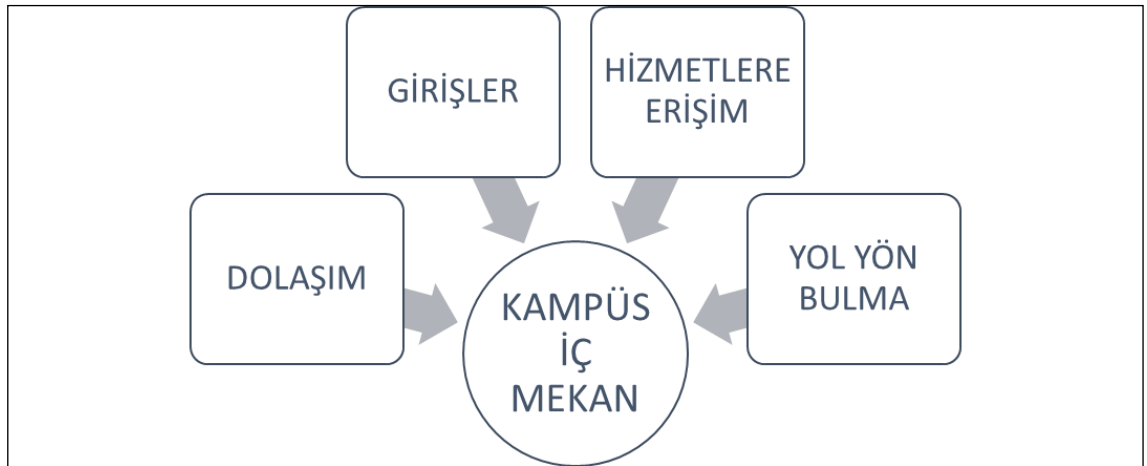


Şekil 3.26 Davutpaşa Kampüsü ortak alan girişi

Herhangi bir saha çalışması, tadilat, yük indirme bindirme sırasında mevcut yollarda yaşanabilecek güvenlik sorunu için mobil olarak konumlandırılabilir levhalar ve görsel uyarıcılar kullanımı için gerekli ekipman vardır.

3.2.4 İç Mekanlarda Fiziksel Düzenlemeler

İç mekanlardaki fiziksel düzenlemeler, esneklik, algılanabilirlik ve ergonomi açısından değerlendirilmiştir. Bu değerlendirmeler, kontrol listesinden çıkan sonuçlara göre aşağıdaki başlıklar altında incelenmiştir. Kampüs genelinde 4 bina türü incelenmiştir: Elektrik Elektronik Fakültesi Binası, Fen Edebiyat Fakültesi Binası, Kütüphane Binası ve Yemekhane Binası. Tüm binalar için ayrı ayrı analizler yapılmıştır (Şekil 3.27).



Şekil 3.27 İç mekan incelemesi – strüktür şeması

3.2.4.1 Girişler

Elektrik - Elektronik Fakültesi ana girişi erişilebilirdir. Alternatif girişlerin hepsi düz olduğundan erişilebilirdir (Şekil 3.28). Alternatif erişilebilir giriş bağımsız olarak ve ana girişin kullanıldığı saatlerde kullanılabilir. Tekerlekli sandalye için ayrılan alana özellikle erişilebilir yol mevcut değildir. Bu alana düz bir giriş yapıldığından zaten erişilebilmektedir.



Şekil 3.28 Elektrik Elektronik Fakültesi girişleri

Elektrik - Elektronik Fakültesi binasının 4 girişi vardır. Giriş kapısının türü kanatlı açılır kapıdır. Bina girişinin yüzeyi ıslak-kuru hâlde kaymayan malzeme ile kaplanmıştır. Bina girişleri iyi aydınlatılmıştır. Bina girişinde rampa yoktur, düz giriş olduğundan gerek de yoktur. Giriş kapısı genişliği iki kanat $90+90$ cm= 180 cm'dir. Arka girişler 90 cm'dir. Erişilebilir kapı girişi için 90 derecelik açıda kapının temiz açıklığı 90 cm'dir. Kapı mesafesi için, çekiş tarafına ön yaklaşım vardır, derinlik 250 cm manevra boşluğu vardır. Kapı çalıştırma cihazı, bilekten sıkıca kavranmasını veya bükülmesini gerektirmeyen bir malzemedir ve kapı açılımı kolaydır. Kapı donanımı parçaları boydan boyadır. Erişilebilir kapı mesafesi için, çekiş tarafına ön yaklaşım vardır, derinlik 250cm manevra boşluğu ve kapı açıklığı dışında manevra alanı vardır. Kapının her iki tarafında da temiz bir zemin yüzeyi vardır. Giriş bir serideki kapıların içinden geçmekte, 2. kapıyı açarken giriş yuvasını işgal edecek tekerlekli sandalyeye yetecek kadar yer bırakılmıştır.

Fen Edebiyat Fakültesi, ana girişi erişilebilirdir, ancak ana girişe giden rampa çimlenlik alanda ve çok diktir. Alternatif çok fazla giriş mevcuttur ve hepsi düz olduğundan erişilebilirdir (Şekil 3.29). Alternatif girişler ana girişin kullanıldığı tüm saatlerde kullanılmaktadır. Tekerlekli sandalye için ayrılan alana özellikle erişilebilir yol mevcut değildir. Bu alana düz bir giriş yapıldığından zaten erişilebilmektedir.



Şekil 3.29 Fen Edebiyat Fakültesi girişleri

Fen Edebiyat Fakültesi binasının 8 girişi vardır. Giriş kapısının türü kanatlı açılır kapıdır. Bina girişinin yüzeyi ıslak-kuru hâlde kaymayan malzeme ile kaplanmıştır. Bina girişleri iyi aydınlatılmıştır. Bina girişindeki rampa çok açıkça görülememektedir. Giriş kapısı genişliği iki kanat $90+90\text{ cm} = 180\text{ cm}$ 'dir. Diğer girişler tek kanat açılım olup, 90 cm 'dir. Erişilebilir kapı girişi için 90 derecelik açıda kapının temiz açıklığı 90 cm 'dir. Kapı mesafesi için, çekiş tarafına ön yaklaşım vardır, derinlik 150 cm manevra boşluğu vardır. Kapı çalıştırma cihazı, bilekten sıkıca kavranmasını veya bükülmesini gerektirmeyen bir malzemedir ve kapı açılımı kolaydır (iterek). Kapı donanımı parçaları boydan boyadır. Kapının her iki tarafında da temiz bir zemin yüzeyi vardır. Eşik bulunmamaktadır.

Kütüphane binası, ana girişi erişilebilirdir ve rampa vardır (Şekil 3.30). Alternatif giriş yoktur. Tekerlekli sandalye için ayrılmış özel bir alan yoktur, ortak alanlara özellikle erişilebilir yol mevcut değildir. Bu alana düz bir giriş yapıldığından zaten erişilebilmektedir.



Şekil 3.30 Kütüphane Binası girişi

Kütüphane binasının 1 girişi vardır. Giriş kapısının türü fotosel (düz kayar kapı) kapıdır. Bina girişinin yüzeyi ıslak-kuru hâlde kaymayan malzeme ile kaplanmıştır. Bina girişleri iyi aydınlatılmıştır. Bina girişindeki rampa açıkça görülmektedir. Giriş kapısı genişliği iki kanat $90+90\text{ cm} = 180\text{ cm}$ 'dir. Erişilebilir kapı girişi için 90 derecelik açıda kapının temiz açıklığı 150 cm 'dir. Kapı mesafesi için, çekiş tarafına ön yaklaşım vardır, derinlik 150 cm manevra boşluğu vardır. Kapı çalıştırma cihazı, bilekten sıkıca kavranmasını veya bükülmesini gerektirmeyen bir malzemedir ve kapı açılımı kolaydır (otomatik). Kapının her iki tarafında da temiz bir zemin yüzeyi vardır. Eşik bulunmamaktadır. Kapıdan girildiğinde turnikeler bulunmaktadır ve erişilebilir turnike, genişliği daha fazla olan turnike mevcut değildir, tekerlekli sandalye için çıkış bölümünden giriş yapılabilir.

Yemekhane binası, ana girişi erişilebilirdir ve rampa vardır. Alternatif 1 giriş daha vardır ancak erişilebilir değildir, ana girişin kullanıldığı tüm saatlerde kullanılmaktadır (Şekil 3.31). Tekerlekli sandalye için ayrılmış özel alan yoktur, ortak alanlara erişim giriş kat için tekerlekli sandalye kullananlar için vardır.



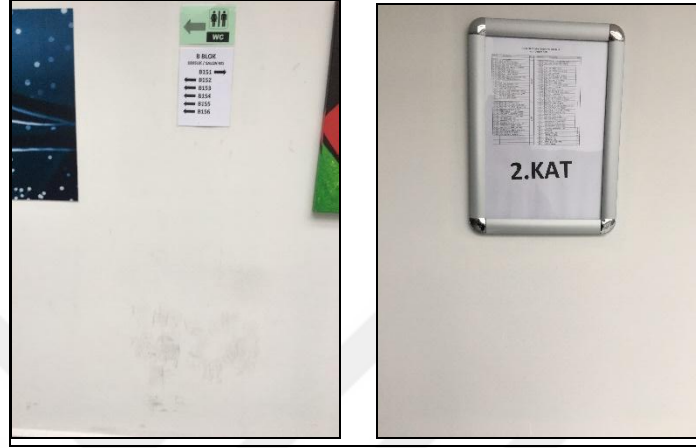
Şekil 3.31 Yemekhane Binası girişleri

Yemekhane binasının 2 girişi vardır. Giriş kapısının türü fotosel (düz kayar kapı) kapıdır. Bina girişinin yüzeyi ıslak-kuru hâlde kaymayan malzeme ile kaplanmıştır. Bina girişleri iyi aydınlatılmıştır. Bina girişindeki rampa açıkça görülmektedir. Giriş kapısı genişliği 100 cm'dir. Erişilebilir kapı girişi için 90 derecelik açıda kapının temiz açıklığı 100 cm'dir. Kapı mesafesi için, çekiş tarafına ön yaklaşım vardır, derinlik 250cm manevra boşluğu vardır. Kapı çalıştırma cihazı, bilekten sıkıca kavranmasını veya bükülmesini gerektirmeyen bir malzemedir ve kapı açılımı kolaydır (otomatik). Kapının her iki tarafında da temiz bir zemin yüzeyi vardır. Eşik bulunmamaktadır. Girişte 2. Seri bir kapı daha yoktur.

3.2.4.2 Yol-Yön Bulma/ Oryantasyon

Elektrik- Elektronik Fakültesi, erişilmeyen tüm girişlerde bulunan tabela, erişilebilir girişin yerini açıkça belirtmemektedir, tabela mevcut değildir ve özellikli bir erişilebilir giriş yoktur. Ana girişte danışma bankosu vardır. Danışma bankosu bulunmayan girişlerde hissedilebilir kat planı yoktur. Bilgilendirme levhaları yetersizdir. Levha üzerindeki işaretlerin kolayca ayırt edilebilmesi için genelde şekil (işaret) rengi ile zemin rengi kontrast durumdadır, ancak belli bir standarda göre yapılmış gözükmemektedir. Bilgi işaretlerinin yanında TS 9111 standartlarına göre yapılmış Braille alfabesi ya da kabartmalı harflerle yazılmış bir bilgi panosu mevcut değildir (Şekil 3.32). TS 9111 standartlarına uygun Sesli bilgilendirme levhaları/ekranları mevcut değildir. Işıklı

bilgilendirme levhaları mevcut değildir (acil durum çıkışlar hariç). Bilgilendirme levhalarındaki harfler arka plan ile kontrast sağlamaktadır. İşaret levha yüzeyleri parlama yapmayacak şekilde tasarlanmıştır. Büyük harfler kullanılmış ancak Braille alfabesi ile yazılmamıştır. Yönlendirici levhalar önünde algılamayı kolaylaştıracak uyarıcı bir yüzey ve kontrast renkler kullanılmamıştır.



Şekil 3.32 Elektrik Elektronik Fakültesi iç mekan tabela örneği

Elektrik- Elektronik Fakültesi'nde acil durumda çıkışa yönlendirecek kolayca fark edilebilir ışıklı yönlendirme işaretleri vardır, ancak fark edilmesi zordur. Acil durumda çıkışa yönlendirecek kolayca fark edilebilir sesli yönlendirme işaretleri yoktur. Acil durumlarda işitilebilir ve görülebilir alarm vardır. Acil çıkış alanlarındaki tüm yönlendirmeler karanlıkta parlayacak (fosforlu) özelliktedir.

Elektrik- Elektronik Fakültesi'nde tavandan sarkan işaret panolarının alt kotu zeminden 240 cm yüksekliktedir. Tabelalar önünde elle okumayı ve görüşü kesen bir engel (çöp kovası, oturma elemanı, bitki kümesi, ağaç, vb.) bulunmamaktadır. En alttaki harflerin yüksekliği 120 cm ve en üstteki harflerin yüksekliği 150 cm'dir ancak bilgilendirme levhaları zayıftır, yönlendirmenin daha iyi düşünülmesi gerekmektedir, yönlendirme yapan levha yok denecek kadar azdır.

Fen Edebiyat Fakültesi, erişilmeyen tüm girişlerde bulunan tabela, erişilebilir girişin yerini açıkça belirtmemektedir, tabela mevcut değildir ve özellikli bir erişilebilir giriş yoktur. Ana girişte danışma bankosu vardır. Danışma bankosu bulunmayan girişlerde hissedilebilir kat planı yoktur. Bilgilendirme levhaları yönünden fakülte yetersiz kalmaktadır. Levha üzerindeki işaretlerin kolayca ayırt edilebilmesi için genelde şekil

(işaret) rengi ile zemin rengi kontrast durumdadır. Bilgi işaretlerinin yanında TS 9111 standartlarına göre yapılmış Braille alfabesi ya da kabartmalı harflerle yazılmış bir bilgi panosu mevcut değildir (Şekil 3.33). TS 9111 standartlarına uygun Sesli bilgilendirme levhaları/ekranları mevcut değildir. Işıklı bilgilendirme levhaları mevcut değildir (acil durum çıkışlar hariç). Bilgilendirme levhalarındaki harfler arka plan ile kontrast sağlamaktadır. İşaret levha yüzeyleri parlamaya yapmayacak şekilde tasarlanmıştır. Büyük harfler kullanılmış ancak Braille alfabesi ile yazılmamıştır. Yönlendirici levhalar önünde algılamayı kolaylaştıracak uyarıcı bir yüzey ve kontrast renkler kullanılmıştır.

Fen Edebiyat Fakültesi'nde acil durumda çıkışa yönlendirecek kolayca fark edilebilir ışıklı yönlendirme işaretleri vardır, ancak fark edilmesi zordur. Acil durumda çıkışa yönlendirecek kolayca fark edilebilir sesli yönlendirme işaretleri yoktur. Acil durumlarda işitilebilir ve görülebilir alarm vardır. Acil çıkış alanlarındaki tüm yönlendirmeler karanlıkta parlayacak (fosforlu) özelliktedir.



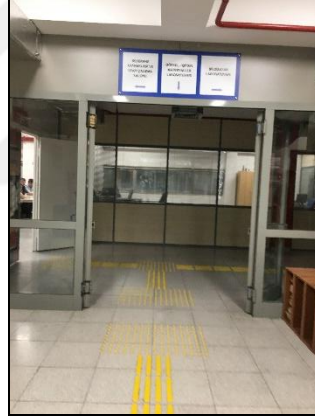
Şekil 3.33 Fen Edebiyat Fakültesi iç mekan tabela örneği

Fen Edebiyat Fakültesi'nde tavandan sarkan işaret panolarının alt kotu zeminden 240 cm yükseklikindedir. Tabelalar önünde elle okumayı ve görüşü kesen bir engel (çöp kovası, oturma elemanı, bitki kümesi, ağaç, vb.) bulunmamaktadır. En alttaki harflerin yüksekliği 120 cm ve en üstteki harflerin yüksekliği 150 cm'dir ancak bilgilendirme levhaları zayıftır, yönlendirmenin daha iyi düşünülmesi gerekmektedir.

Kütüphane binasında erişilebilir girişin yerini açıkça belirten bir tabela mevcut değildir. Ana girişte danışma bankosu vardır. Girişte hissedilebilir kat planı yoktur. Bilgilendirme levhaları yönünden bina yetersiz kalmaktadır. Levha üzerindeki işaretlerin kolayca ayırt edilebilmesi için genelde şekil (işaret) rengi ile zemin rengi kontrast durumdadır. Bilgi

işaretlerinin yanında TS 9111 standartlarına göre yapılmış Braille alfabesi ya da kabartmalı harflerle yazılmış bir bilgi panosu mevcut değildir (Şekil 3.34). TS 9111 standartlarına uygun Sesli bilgilendirme levhaları/ekranları mevcut değildir. Işıklı bilgilendirme levhaları mevcut değildir (acil durum çıkışlar hariç). Bilgilendirme levhalarındaki harfler arka plan ile kontrast sağlamaktadır. İşaret levha yüzeyleri parlama yapmayacak şekilde tasarlanmıştır. Büyük harfler kullanılmış ancak Braille alfabesi ile yazılmamıştır. Yönlendirici levhalar önünde algılamayı kolaylaştıracak uyarıcı bir yüzey ve kontrast renkler her zaman olmasa da kullanılmıştır.

Kütüphane binasında acil durumda çıkışa yönlendirecek kolayca fark edilebilir ışıklı yönlendirme işaretleri vardır, ancak fark edilmesi zordur. Acil durumda çıkışa yönlendirecek kolayca fark edilebilir sesli yönlendirme işaretleri yoktur. Acil durumlarda işitilebilir ve görülebilir alarm vardır. Acil çıkış alanlarındaki tüm yönlendirmeler karanlıkta parlayacak (fosforlu) özelliktedir.



Şekil 3.34 Kütüphane Binası iç mekan tabela örneği

Kütüphanede tavandan sarkan işaret panolarının alt kotu zeminden 220 cm yüksekliktedir. Tabelalar önünde elle okumayı ve görüşü kesen bir engel (çöp kovası, oturma elemanı, bitki kümesi, ağaç, vb.) bulunmamaktadır. En alttaki harflerin yüksekliği 120 cm ve en üstteki harflerin yüksekliği 150 cm'dir ancak bilgilendirme levhaları zayıftır, yönlendirmenin daha iyi düşünülmesi gerekmektedir.

Yemekhane binasında erişilebilir girişin yerini açıkça belirten bir tabela mevcut değildir. Ana girişte danışma bankosu vardır. Girişte hissedilebilir kat planı yoktur. Bilgilendirme levhaları yönünden bina yetersiz kalmaktadır. Levha üzerindeki işaretlerin kolayca ayırt edilebilmesi için genelde şekil (işaret) rengi ile zemin rengi kontrast durumdadır. Bilgi

işaretlerinin yanında TS 9111 standartlarına göre yapılmış Braille alfabesi ya da kabartmalı harflerle yazılmış bir bilgi panosu mevcut değildir. TS 9111 standartlarına uygun Sesli bilgilendirme levhaları/ekranları mevcut değildir. Işıklı bilgilendirme levhaları mevcuttur. Bilgilendirme levhalarındaki harfler arka plan ile kontrast sağlamaktadır. İşaret levha yüzeyleri parlama yapmayacak şekilde tasarlanmıştır. Büyük harfler kullanılmış ancak Braille alfabesi ile yazılmamıştır. Yönlendirici levhalar önünde algılamayı kolaylaştıracak uyarıcı bir yüzey ve kontrast renkler kullanılmamıştır.

Yemekhane binasında acil durumda çıkışa yönlendirecek kolayca fark edilebilir ışıklı yönlendirme işaretleri vardır (Şekil 3.35). Acil durumda çıkışa yönlendirecek kolayca fark edilebilir sesli yönlendirme işaretleri vardır. Acil durumlarda işitilebilir ve görülebilir alarm vardır. Acil çıkış alanlarındaki tüm yönlendirmeler karanlıkta parlayacak (fosforlu) özelliindedir.



Şekil 3.35 Yemekhane Binası acil çıkış yönlendirmesi

Yemekhanede tavandan sarkan işaret panolarının alt kotu zeminden 250 cm yüksekliktedir. Tabelalar önünde elle okumayı ve görüşü kesen bir engel (çöp kovası, oturma elemanı, bitki kümesi, ağaç, vb.) bulunmamaktadır. En alttaki harflerin yüksekliği 120 cm ve en üstteki harflerin yüksekliği 150 cm'dir ancak bilgilendirme levhaları zayıftır, yönlendirmenin daha iyi düşünülmesi gerekmektedir.

3.2.4.3 Dolaşım

Düşey Dolaşım

Elektrik- Elektronik Fakültesi'nde görüşü kolaylaştırmak ve kaymayı önlemek için basamak uçları 2,5 cm eninde merdivenin renginden farklı, algılanabilir renkte bir şerit

yardımıyla işaretlenmiştir (Şekil 3.36). Merdivenler kolay algılanabilir nitelikte konumlandırılmıştır. Merdiven basamakları algılanabilirliği açısından yeterli düzeyde aydınlatılmış, bina içi aydınlatması ile aydınlatılmaktadır. Dolaşım alanlarında yürüyüş güzergâhındaki rampa, girişte olduğundan açıkça görülebilmektedir. Tekerlekli sandalyeli kullanıcılar için bina içerisindeki rampalara yönlendirme yapılmamıştır. Rampa kolay algılanabilecek şekilde konumlandırılmıştır (girişte 1 adet, 1.kata çıkan). Asansör girişten açıkça görülememektedir, ara koridorlara konumlandırılmıştır. Girişten itibaren asansörlere yönlendirme işaretleri yoktur, yönlendirme genel olarak zayıftır. Kontrol butonları Braille alfabesine göre de yazılmamıştır. Ses sistemi ile de yönlendirme yapılmaktadır. Kat işaretleri asansörün hareket yönü ışıklı uyarılarla desteklenmiş, sesli uyarılarla desteklenmemiştir. Tüm kontrol düğmelerinin sol yanında büyük harflerle yazılmış 0,8 cm derinlikte, 1,6 - 5,1 cm boyut aralığında kabartma yazılar bulunmamaktadır. Tüm rakam, yazı ve semboller bulunduğu zeminle zıt renkte değildir.



Şekil 3.36 Elektrik Elektronik Fakültesi merdiven başlangıcı

Elektrik- Elektronik Fakültesi'nde birbirinden farklı özelliklerde (düz merdiven, döner merdiven vb. farklı merdiven türleri, basamak genişliği/derinliği ve yüksekliği vb. diğer özellikler) 3 tip merdiven vardır. Merdiven yüzeyi düz, sabit ve dayanıklıdır. Merdiven yüzeyi ıslak-kuru hâlde kaymayan malzeme ile kaplanmamıştır, parlak kaygan seramik yapılmıştır. Basamak genişliği (derinliği) en az 27 cm ve rıht 17 cm'dir. Bir merdivende yer alan tüm basamaklar aynı genişlikte (derinlikte) ve yüksekliktedir. Merdiven basamaklarının ön kenarında algılamayı kolaylaştırıcı farklı renkte ve çıkıntı yapmayacak şekilde 4 - 5 cm eninde kaymaz şeritler kullanılmış veya kaymayı önleyici işlem yapılmıştır. Merdivenin başlangıcının 30 cm öncesinde ve bitiminden 30 cm

sonrasında 60 cm genişliğinde (derinliğinde), merdiven genişliği boyunca uyarıcı yüzey bulunmaktadır. Merdiven sayısı 12'den fazladır ancak arada sahanlık mevcuttur. Merdiven başlangıç, bitiş ve sahanlıklarında en az 60 cm genişliğinde hissedilebilir uyarıcı yüzeyler uygulanmıştır. Basamak uçları açılı değildir.

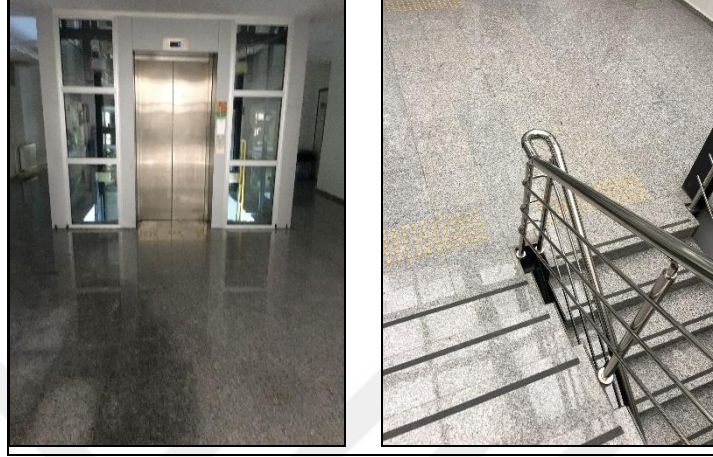


Şekil 3.37 Elektrik Elektronik Fakültesi girişten 1. Kata çıkan rampa

Elektrik- Elektronik Fakültesi'nde dolaşım alanlarında (koridor, girişten asansöre erişim, katlarda asansöre erişim vb.) kot farklılıkları yoktur. Ana girişte ilk kata çıkan bir rampa mevcuttur (Şekil 3.37). Rampa yüzeyi düz, sabit ve dayanıklıdır. Rampanın temiz geçiş genişliği 150 cm'dir. Rampanın başlangıç ve bitiminde tekerlekli sandalyenin manevra yapabileceği en az 150 cm x 150 cm'lik alan vardır. Rampanın başlangıcının 30 cm öncesinde ve bitiminden 30 cm sonrasında 60 cm genişliğinde (derinliğinde), rampanın genişliği boyunca uyarıcı yüzey bulunmamaktadır. Rampanın başlangıç ve bitiminde zemin, engelli yayaların hareketini engelleyecek herhangi bir çıkıntı veya çukurluk olmayacak şekilde düzenlenmiştir. Rampaların iki tarafında (45 cm'yi aşan yüksekliklerde) bariyer bulunmaktadır. Rampa yüzeyinde engel oluşturabilecek nesnelere bulunmamaktadır.

Elektrik- Elektronik Fakültesi'nde merdivende çift taraflı 90 cm yükseklikte küpeşte vardır. Küpeşte, merdiven başlangıcından 30 cm önce başlamakta ve bitiminden 30 cm sonra bitmektedir (Şekil 3.38). Küpeşte kolayca kavranabilecek ve elle takibi sağlanacak şekilde üzerinde çıkıntı bulunmayacak özelliktedir. Tırabzan, korkuluk veya tutamaklar; tahliye gerektiren durumlarda risk oluşturmamakta, merdiven başlangıç ve bitişlerinin en az 30 cm ilerisinden başlatılmıştır. Korkuluklar tüm basamaklar boyunca devam edecek şekilde konumlandırılmıştır. Korkuluk, tırabzan ve tutunma barlarının yerden

yükseklikleri (yetişkinler için 90 cm) uygun ölçülerdedir. Korkulukların duvara monte edildiği durumlarda tutunma barları ile duvar arasında bulunması gereken en az 4 cm mesafe korunmaktadır. Tutunma barı duvar içine yerleştirilmiş bir boşlukta bulunmamaktadır.

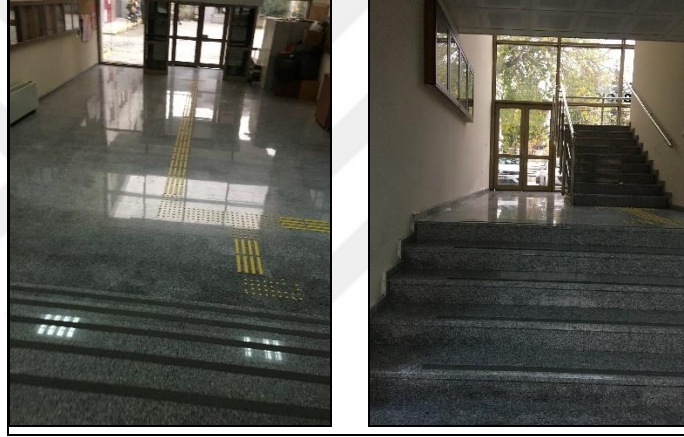


Şekil 3.38 Elektrik Elektronik Fakültesi asansör ve küpeştelere

Elektrik- Elektronik Fakültesi binasında asansör vardır ve her kata erişim sağlamaktadır. Asansör kontrol panelinin yüksekliği 90 cm'dir (Şekil 3.38). Asansör kapısı önüne bir engel çıktığında otomatik olarak açılmaktadır. Asansörün derinliği 135 cm, genişliği 90 cm'dir. Asansörün iç ölçüleri tekerlekli sandalye kullanıcısının geçişine ya da manevra yapmasına olanak sağlayacak yeterlidir. Asansörün girişi için kapı boşluğu 90 cm olacak şekilde tasarlanmıştır. Asansörün kabininin bir yüzeyinde yerden 90 cm yükseklikte tutunma barı vardır. Kabin içi kat düğmeleri 2 cm boyutlarındadır. Kat düğmelerinin altında 90 cm yükseklikte acil durum paneli bulunmaktadır. Asansör zemininde tekerlekli sandalye kullanıcısının hareketini zorlaştıracak halı vs. malzemeler mevcut değildir.

Fen Edebiyat Fakültesi'nde görüşü kolaylaştırmak ve kaymayı önlemek için basamak uçları 2,5 cm eninde merdivenin renginden farklı, algılanabilir renkte bir şerit yardımıyla işaretlenmiştir. Merdivenler kolay algılanabilir nitelikte konumlandırılmıştır (Şekil 3.39). Merdiven basamakları algılanabilirliği açısından yeterli düzeyde aydınlatılmış, ayrı bir aydınlatma ekipmanı olmayıp, bina içi aydınlatması ile aydınlatılmaktadır. Dolaşım alanlarında yürüyüş güzergâhındaki rampa, girişte olduğundan açıkça görülebilmektedir. Tekerlekli sandalyeli kullanıcılar için bina

içerisindeki rampalara yönlendirme yapılmamış, bina içerisinde rampa mevcut değildir, sadece ana girişte dışarıda bir rampa bulunmaktadır. Rampa kolay algılanabilecek şekilde konumlandırılmamıştır (girişte, 1 adet, dış mekanda ama yeşil alan içinde kaybolmaktadır). Asansör girişten açıkça görülmektedir, arada konumlandırılmıştır ve çalışır durumda gözükmemektedir. Girişten itibaren asansörlere yönlendirme işaretleri yoktur, yönlendirme tüm bina için genel olarak zayıf kalmıştır. Kontrol butonları Braille alfabesine göre de yazılmamıştır. Ses sistemi ile de yönlendirme yapılmamaktadır. Kat işaretleri asansörün hareket yönü ışıklı uyarılarla desteklenmiş, sesli uyarılarla desteklenmemiştir. Tüm kontrol düğmelerinin sol yanında büyük harflerle yazılmış 0,8 cm derinlikte, 1,6 - 5,1 cm boyut aralığında kabartma yazılar bulunmamaktadır. Tüm rakam, yazı ve semboller bulunduğu zeminle zıt renktedir.



Şekil 3.39 Fen Edebiyat Fakültesi girişteki merdivenler

Fen Edebiyat Fakültesi'nde birbirinden farklı özelliklerde (düz merdiven, döner merdiven vb. farklı merdiven türleri, basamak genişliği/derinliği ve yüksekliği vb. diğer özellikler) 3 tip merdiven vardır (Şekil 3.40). Merdiven yüzeyi düz, sabit ve dayanıklıdır. Merdiven yüzeyi ıslak-kuru hâlde kaymayan malzeme ile kaplanmıştır. Basamak genişliği (derinliği) en az 27 cm ve rıht 17 cm'dir. Bir merdivende yer alan tüm basamaklar aynı genişlikte (derinlikte) ve yükseklikte. Merdiven basamaklarının ön kenarında algılamayı kolaylaştırıcı farklı renkte ve çıkıntı yapmayacak şekilde 4 - 5 cm eninde kaymaz şeritler kullanılmış veya kaymayı önleyici işlem yapılmıştır. Merdivenin başlangıcının 30 cm öncesinde ve bitiminden 30 cm sonrasında 60 cm genişliğinde (derinliğinde), merdiven genişliği boyunca uyarıcı yüzey bulunmaktadır. Merdiven sayısı 12'den azdır ancak yine de arada sahanlık mevcuttur. Merdiven başlangıç, bitiş

ve sahanlıklarında en az 60 cm genişliğinde hissedilebilir uyarıcı yüzeyler uygulanmıştır. Basamak uçları açılı değildir.



Şekil 3.40 Fen Edebiyat Fakültesi merdiven tipleri

Fen Edebiyat Fakültesi'nde dolaşım alanlarında (koridor, girişten asansöre erişim, katlarda asansöre erişim vb.) kot farklılıkları vardır ancak merdiven ya da basamakların yanında rampa mevcut değildir. Ana girişe gelen dış mekanda bir rampa mevcuttur, iç mekanda rampa yoktur.

Fen Edebiyat Fakültesi'nde merdivende tek taraflı 90 cm yükseklikte küpeşte vardır, duvar tarafında küpeşte mevcut değildir. Küpeşte, merdiven başlangıcından 30 cm önce başlamakta ve bitiminden 30 cm sonra bitmektedir. Küpeşte kolayca kavranabilecek ve elle takibi sağlanacak şekilde üzerinde çıkıntı bulunmayacak özelliktedir. Tırabzan, korkuluk veya tutamaklar; tahliye gerektiren durumlarda risk oluşturmamakta, merdiven başlangıç ve bitişlerinin en az 30 cm ilerisinden başlatılmıştır. Korkuluklar tüm basamaklar boyunca devam edecek şekilde konumlandırılmıştır. Korkuluk, tırabzan ve tutunma barlarının yerden yükseklikleri (yetişkinler için 90 cm) uygun ölçülerdedir. Korkuluklar duvara monte edilmemiştir. Tutunma barı duvar içine yerleştirilmiş bir boşlukta bulunmamaktadır.

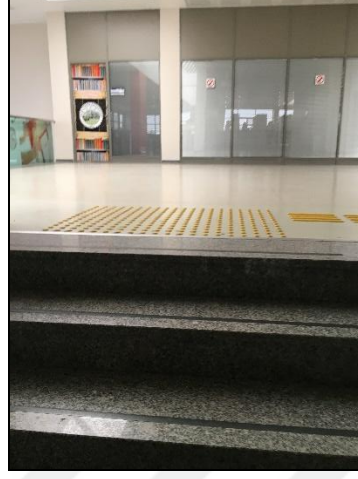


Şekil 3.41 Fen Edebiyat Fakültesi asansör

Fen Edebiyat Fakültesi binasında asansör vardır ve her kata erişim sağlamaktadır (Şekil 3.41). Asansör kontrol panelinin yüksekliği 90 cm'dir. Asansör kapısı önüne bir engel çıktığında otomatik olarak açılmaktadır. Asansörün derinliği 135 cm, genişliği 90 cm'dir. Asansörün iç ölçüleri tekerlekli sandalye kullanıcısının geçişine ya da manevra yapmasına olanak sağlayacak yeterlidir. Asansörün girişi için kapı boşluğu 90 cm olacak şekilde tasarlanmıştır. Asansörün kabininin bir yüzeyinde yerden 90 cm yükseklikte tutunma barı vardır. Kabin içi kat düğmeleri 2,1 cm boyutlarındadır. Kat düğmelerinin altında 90 cm yükseklikte acil durum paneli bulunmaktadır. Asansör zemininde tekerlekli sandalye kullanıcısının hareketini zorlaştıracak halı vs. malzemeler mevcut değildir.

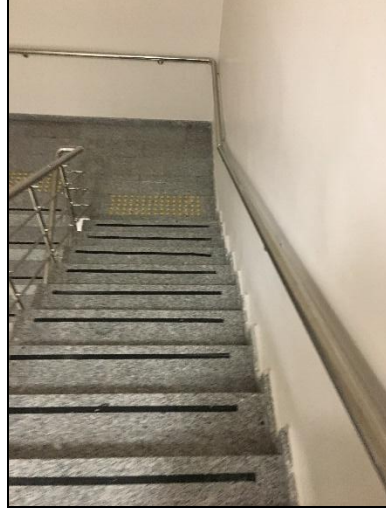
Kütüphanede görüşü kolaylaştırmak ve kaymayı önlemek için basamak uçları 2,5 cm eninde merdivenin renginden farklı, algılanabilir renkte bir şerit yardımıyla işaretlenmiştir (Şekil 3.42). Merdivenler kolay algılanabilir nitelikte konumlandırılmıştır. Merdiven basamakları algılanabilirliği açısından yeterli düzeyde aydınlatılmıştır. Dolaşım alanlarında yürüyüş güzergâhındaki rampa, girişte olduğundan açıkça görülebilmektedir, iç mekanda rampa bulunmamaktadır. Rampa kolay algılanabilecek şekilde konumlandırılmıştır (girişte, 1 adet, dış mekanda). Asansör girişten açıkça görülmektedir, arada konumlandırılmıştır. Girişten itibaren asansörlere yönlendirme işaretleri yoktur, yönlendirme tüm bina için genel olarak zayıf kalmıştır. Kontrol butonları Braille alfabesine göre de yazılmamıştır. Ses sistemi ile de yönlendirme yapılmamaktadır. Kat işaretleri asansörün hareket yönü ışıklı uyarılarla desteklenmiş,

sesli uyarılarla desteklenmemiştir. Tüm kontrol düğmelerinin sol yanında büyük harflerle yazılmış 0,8 cm derinlikte, 1,6 - 5,1 cm boyut aralığında kabartma yazılar bulunmamaktadır. Tüm rakam, yazı ve semboller bulunduğu zeminle zıt renktedir.



Şekil 3.42 Kütüphane Binası merdiven başlangıcı

Kütüphanede birbirinden farklı özelliklerde (düz merdiven, döner merdiven vb. farklı merdiven türleri, basamak genişliği/derinliği ve yüksekliği vb. diğer özellikler) 2 tip merdiven vardır (Şekil 3.43). Merdiven yüzeyi düz, sabit ve dayanıklıdır. Merdiven yüzeyi ıslak-kuru hâlde kaymayan malzeme ile kaplanmıştır. Basamak genişliği (derinliği) 27 cm ve rıht 18 cm'dir. Bir merdivende yer alan tüm basamaklar aynı genişlikte (derinlikte) ve yüksekliktedir. Merdiven basamaklarının ön kenarında algılamayı kolaylaştırıcı farklı renkte ve çıkıntı yapmayacak şekilde 4 - 5 cm eninde kaymaz şeritler kullanılmış veya kaymayı önleyici işlem yapılmıştır. Merdivenin başlangıcının 30 cm öncesinde ve bitiminden 30 cm sonrasında 60 cm genişliğinde (derinliğinde), merdiven genişliği boyunca uyarıcı yüzey bulunmaktadır. Merdiven sayısı 12'den azdır ancak yine de arada sahanlık mevcuttur. Merdiven başlangıç, bitiş ve sahanlıklarında en az 60 cm genişliğinde hissedilebilir uyarıcı yüzeyler uygulanmıştır. Basamak uçları açılı değildir.



Şekil 3.43 Kütüphane Binası merdiven tipi

Kütüphanede dolaşım alanlarında (koridor, girişten asansöre erişim, katlarda asansöre erişim vb.) kot farklılıkları yoktur. İç mekanda rampa yoktur, sadece bina girişinde rampa vardır, içerde engelliler için ulaşım asansör ile yapılmaktadır. Dış mekandaki rampanın zemini düz, sabit ve dayanıklıdır, ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmıştır. Rampanın temiz geçiş genişliği 100 cm'dir. Tekerlekli sandalyenin rampa başlangıç ve bitiminde manevra yapacağı alan bulunmaktadır. Rampanın başlangıcının 30 cm öncesinde ve bitiminden 30 cm sonrasında 60 cm genişliğinde (derinliğinde), rampanın genişliği boyunca uyarıcı yüzey bulunmamaktadır. Rampanın başlangıç ve bitiminde zemin, engelli yayaların hareketini engelleyecek herhangi bir çıkıntı veya çukurluk olmayacak şekilde düzenlenmiştir. Rampaların iki tarafında (45 cm'yi aşan yüksekliklerde) bariyer bulunmaktadır. Rampa yüzeyinde engel oluşturabilecek nesnelere bulunmamaktadır.

Kütüphanede merdivende çift taraflı 90 cm yükseklikte küpeşte vardır. Küpeşte, merdiven başlangıcından 30 cm önce başlamakta ve bitiminden 30 cm sonra bitmektedir. Küpeşte kolayca kavranabilecek ve elle takibi sağlanacak şekilde üzerinde çıkıntı bulunmayacak özelliktedir. Tırabzan, korkuluk veya tutamaklar; tahliye gerektiren durumlarda risk oluşturmamakta, merdiven başlangıç ve bitişlerinin en az 30 cm ilerisinden başlatılmıştır. Korkuluklar tüm basamaklar boyunca devam edecek şekilde konumlandırılmıştır. Korkuluk, tırabzan ve tutunma barlarının yerden yükseklikleri (yetişkinler için 90 cm) uygun ölçülerdedir. Korkulukların duvara monte

edildiği durumlarda duvar ile arasında 4 cm mesafe korunmuştur. Tutunma barı duvar içine yerleştirilmiş bir boşlukta bulunmamaktadır.

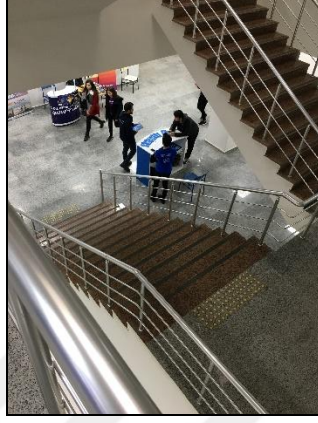


Şekil 3.44 Kütüphane Binası asansör

Kütüphane binasında asansör vardır ve her kata erişim sağlamaktadır (Şekil 3.44). Asansör kontrol panelinin yüksekliği 100 cm'dir. Asansör kapısı önüne bir engel çıktığında otomatik olarak açılmaktadır. Asansörün derinliği 135 cm, genişliği 90 cm'dir. Asansörün iç ölçüleri tekerlekli sandalye kullanıcısının geçişine ya da manevra yapmasına olanak sağlayacak yeterlidir. Asansörün girişi için kapı boşluğu 90 cm olacak şekilde tasarlanmıştır. Asansörün kabininin bir yüzeyinde yerden 90 cm yükseklikte tutunma barı vardır. Kabin içi kat düğmeleri 2,1 cm boyutlarındadır. Kat düğmelerinin altında 90 cm yükseklikte acil durum paneli bulunmaktadır. Asansör zemininde tekerlekli sandalye kullanıcısının hareketini zorlaştıracak halı vs. malzemeler mevcut değildir.

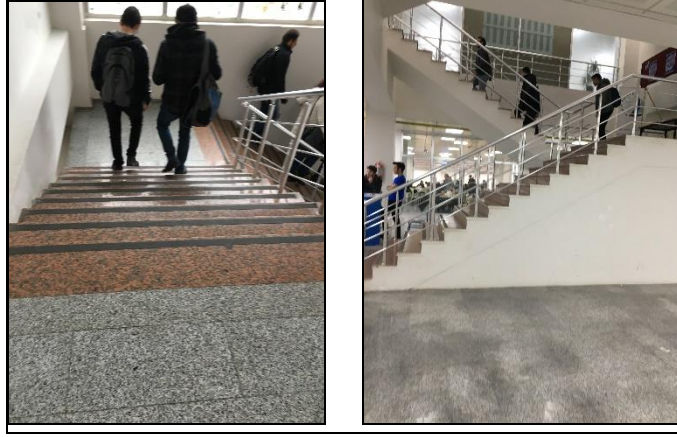
Yemekhanede görüşü kolaylaştırmak ve kaymayı önlemek için basamak uçları 2,5 cm eninde merdivenin renginden farklı, algılanabilir renkte bir şerit yardımıyla işaretlenmiştir (Şekil 3.45). Merdivenler kolay algılanabilir nitelikte konumlandırılmıştır. Merdiven basamakları algılanabilirliği açısından yeterli düzeyde aydınlatılmıştır. Dolaşım alanlarında yürüyüş güzergâhındaki rampa, girişte olduğundan açıkça görülebilmekte, iç mekanda rampa bulunmamaktadır. Rampa kolay algılanabilecek şekilde konumlandırılmıştır (girişte, 1 adet, dış mekanda). Asansör girişten açıkça görülememektedir, arada konumlandırılmıştır. Girişten itibaren asansörlere yönlendirme işaretleri yoktur, yönlendirme tüm bina için genel olarak zayıf kalmıştır. Kontrol butonları Braille alfabesine göre de yazılmamıştır. Ses sistemi ile de

yönlendirme yapılmamaktadır. Kat işaretleri asansörün hareket yönü ışıklı uyarılarla desteklenmiş, sesli uyarılarla desteklenmemiştir. Tüm kontrol düğmelerinin sol yanında büyük harflerle yazılmış 0,8 cm derinlikte, 1,6 - 5,1 cm boyut aralığında kabartma yazılar bulunmamaktadır. Tüm rakam, yazı ve semboller bulunduğu zeminle zıt renktedir.



Şekil 3.45 Yemekhane Binası merdiven

Yemekhanede birbirinden farklı özelliklerde (düz merdiven, döner merdiven vb. farklı merdiven türleri, basamak genişliği/derinliği ve yüksekliği vb. diğer özellikler) 2 tip merdiven vardır. Merdiven yüzeyi düz, sabit ve dayanıklıdır. Merdiven yüzeyi ıslak-kuru hâlde kaymayan malzeme ile kaplanmıştır. Basamak genişliği (derinliği) 27 cm ve riht 18 cm'dir. Bir merdivende yer alan tüm basamaklar aynı genişlikte (derinlikte) ve yüksekliktedir. Merdiven basamaklarının ön kenarında algılamayı kolaylaştırıcı farklı renkte ve çıkıntı yapmayacak şekilde 4 - 5 cm eninde kaymaz şeritler kullanılmış veya kaymayı önleyici işlem yapılmıştır (Şekil 3.46). Merdivenin başlangıcının 30 cm öncesinde ve bitiminden 30 cm sonrasında 60 cm genişliğinde (derinliğinde), merdiven genişliği boyunca uyarıcı yüzey bulunmaktadır. Merdiven sayısı 12'den azdır ancak yine de arada sahanlık mevcuttur. Merdiven başlangıç, bitiş ve sahanlıklarında en az 60 cm genişliğinde hissedilebilir uyarıcı yüzeyler uygulanmıştır. Basamak uçları açılı değildir.



Şekil 3.46 Yemekhane Binası merdiven kaymaz şeritler ve korkuluklar

Yemekhane de dolaşım alanlarında (koridor, girişten asansöre erişim, katlarda asansöre erişim vb.) kot farklılıkları yoktur. İç mekanda rampa yoktur, sadece bina girişinde rampa vardır, içerde engelliler için ulaşım asansör ile yapılmaktadır. Dış mekandaki rampanın zemini düz, sabit ve dayanıklıdır, ıslak-kuru halde kaymayan malzeme ile kaplanmıştır. Rampanın temiz geçiş genişliği 100 cm'dir. Tekerlekli sandalyenin rampa başlangıç ve bitiminde manevra yapacağı alan bulunmaktadır. Rampanın başlangıcının 30 cm öncesinde ve bitiminden 30 cm sonrasında 60 cm genişliğinde (derinliğinde), rampanın genişliği boyunca uyarıcı yüzey bulunmamaktadır. Rampanın başlangıç ve bitiminde zemin, engelli yayaların hareketini engelleyecek herhangi bir çıkıntı veya çukurluk olmayacak şekilde düzenlenmiştir. Rampaların iki tarafında (45 cm'yi aşan yüksekliklerde) bariyer bulunmaktadır. Rampa yüzeyinde engel oluşturabilecek nesnelere bulunmamaktadır.

Yemekhane de merdivende çift taraflı 90 cm yükseklikte küpeşte vardır. Küpeşte, merdiven başlangıcından 30 cm önce başlamakta ve bitiminden 30 cm sonra bitmektedir. Küpeşte kolayca kavranabilecek ve elle takibi sağlanacak şekilde üzerinde çıkıntı bulunmayacak özelliktedir. Tırabzan, korkuluk veya tutamaklar; tahliye gerektiren durumlarda risk oluşturmamakta, merdiven başlangıç ve bitişlerinin en az 30 cm ilerisinden başlatılmıştır. Korkuluklar tüm basamaklar boyunca devam edecek şekilde konumlandırılmıştır. Korkuluk, tırabzan ve tutunma barlarının yerden yükseklikleri (yetişkinler için 90 cm) uygun ölçülerdedir. Korkulukların duvara monte edildiği durumlarda duvar ile arasında 4 cm mesafe korunmuştur. Tutunma barı duvar içine yerleştirilmiş bir boşlukta bulunmamaktadır.

Yemekhane binasında asansör vardır ve her kata erişim sağlamaktadır (Şekil 3.47). Asansör kontrol panelinin yüksekliği 100 cm'dir. Asansör kapısı önüne bir engel çıktığında otomatik olarak açılmaktadır. Asansörün kare, derinliği 130cm, kapı genişliği 90 cm'dir. Asansörün iç ölçüleri tekerlekli sandalye kullanıcısının geçişine ya da manevra yapmasına olanak sağlayacak yeterlidir. Asansörün girişi için kapı boşluğu 90 cm olacak şekilde tasarlanmıştır. Asansörün kabininin bir yüzeyinde yerden 90 cm yükseklikte tutunma barı vardır. Kabin içi kat düğmeleri 1,9 cm boyutlarındadır. Kat düğmelerinin altında 90 cm yükseklikte acil durum paneli bulunmaktadır. Asansör zemininde tekerlekli sandalye kullanıcısının hareketini zorlaştıracak halı vs. malzemeler mevcut değildir.



Şekil 3.47 Yemekhane Binası asansör

Yatay Dolaşım

Elektrik- Elektronik Fakültesi'nde tüm dolaşım alanları (koridor alanları vb.) boyunca engellerden (çöp kutusu, su sebili, çay kahve makinası vb.) arındırılmış en az 110 cm geçiş genişliği vardır, koridorlar geniş ve farklı ölçülerdedir (Şekil 3.48). Tüm dolaşım alanları iyi aydınlatılmamıştır, iç koridorlar karanlık kalmaktadır. Oda, ofis, mağaza ve benzeri yerlerde bulunan mobilya düzenlemeleri en az geçiş genişliklerini (en az 90 cm) sağlayacak şekilde yapılmıştır. Erişilebilir giriş direk olarak ana kat, danışma ve asansöre ulaşımı sağlamaktadır. Koridorlar ve yürüyüş alanları genişliği 90 cm genişliğinden fazladır. Zemin sabit, sağlam ve kaymaya karşı dayanıklıdır. Tekerlekli sandalye için özellikle yapılmış ve ayrılmış bir alan yoktur. Normal koridor alanı 90 cm olduğundan tekerlekli sandalye için geçiş mevcuttur. Masaların yüksekliği 85 cm olduğundan

erişilebilirdir. İlk masaya oturulursa masa önünde yeterli açıklık mevcuttur ve erişilebilir olmaktadır.



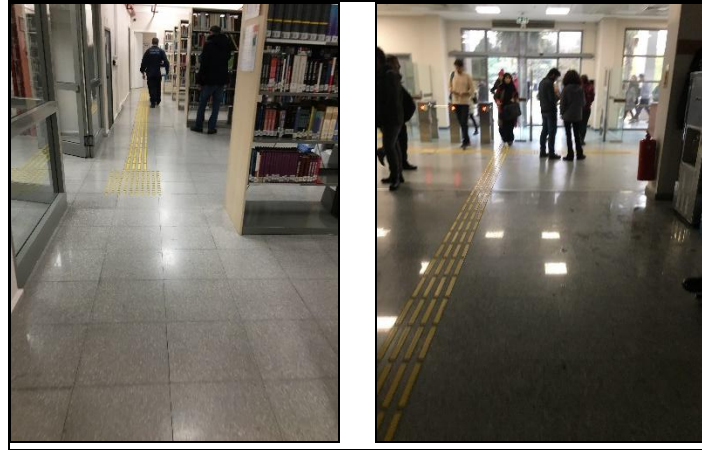
Şekil 3.48 Elektrik Elektronik Fakültesi koridorlar

Fen Edebiyat Fakültesi'nde tüm dolaşım alanları (koridor alanları vb.) boyunca engellerden (çöp kutusu, su sebili, çay kahve makinası vb.) arındırılmış en az 110 cm geçiş genişliği vardır, koridorlar geniş ve farklı ölçülerdedir (Şekil 3.49). Tüm dolaşım alanları iyi aydınlatılmıştır. Oda, ofis, mağaza ve benzeri yerlerde bulunan mobilya düzenlemeleri en az geçiş genişliklerini (en az 90 cm) sağlayacak şekilde yapılmıştır. Erişilebilir giriş direk olarak ana kat, danışma ve asansöre ulaşımı sağlamamaktadır, binanın yerleşim planı karmaşık yapılmış olup, sürekli olarak koridorlar arası geçiş ve merdivenle ulaşım sağlanmaktadır. Koridorlar ve yürüyüş alanları genişliği 90 cm genişliğindedir. Zemin sabit, sağlam ve kaymaya karşı dayanıklıdır. Tekerlekli sandalye için özellikle yapılmış ve ayrılmış bir alan yoktur. Normal koridor alanı 110 cm olduğundan tekerlekli sandalye için geçiş mevcuttur. Masaların yüksekliği 85 cm olduğundan erişilebilirdir. İlk masaya oturulursa masa önünde yeterli açıklık mevcuttur ve erişilebilir olmaktadır.



Şekil 3.49 Fen Edebiyat Fakültesi koridorlar

Kütüphanede tüm dolaşım alanları (koridor alanları vb.) boyunca engellerden (çöp kutusu, su sebili, çay kahve makinası vb.) arındırılmış en az 110 cm geçiş genişliği vardır (Şekil 3.50). Tüm dolaşım alanları iyi aydınlatılmıştır. Oda, ofis, mağaza ve benzeri yerlerde bulunan mobilya düzenlemeleri en az geçiş genişliklerini (en az 90 cm) sağlayacak şekilde yapılmıştır. Erişilebilir giriş direk olarak ana kat, danışma ve asansöre ulaşımı sağlamamaktadır. Koridorlar ve yürüyüş alanları genişliği 110 cm genişliğindedir. Zemin sabit, sağlam ve kaymaya karşı dayanıklıdır. Tekerlekli sandalye için özellikle yapılmış ve ayrılmış bir alan yoktur. Normal koridor alanı 110 cm olduğundan tekerlekli sandalye için geçiş mevcuttur. Masaların yüksekliği 85 cm olduğundan erişilebilirdir.



Şekil 3.50 Kütüphane Binası dolaşım alanları

Yemekhanede tüm dolaşım alanları (koridor alanları vb.) boyunca engellerden (çöp kutusu, su sebili, çay kahve makinası vb.) arındırılmış en az 150 cm geçiş genişliği vardır (Şekil 3.51). Tüm dolaşım alanları iyi aydınlatılmıştır. Oda, ofis, mağaza ve benzeri

yerlerde bulunan mobilya düzenlemeleri en az geçiş genişliklerini (en az 90 cm) sağlayacak şekilde yapılmıştır. Erişilebilir giriş direk olarak ana kat, danışma ve asansöre ulaşımı sağlamamaktadır. Koridorlar ve yürüyüş alanları genişliği 150 cm genişliğindedir. Zemin sabit, sağlam ve kaymaya karşı dayanıklıdır. Tekerlekli sandalye için özellikle yapılmış ve ayrılmış bir alan yoktur. Normal koridor alanı 150 cm olduğundan tekerlekli sandalye için geçiş mevcuttur. Masaların yüksekliği 85 cm olduğundan erişilebilirdir.



Şekil 3.51 Yemekhane Binası dolaşım alanları

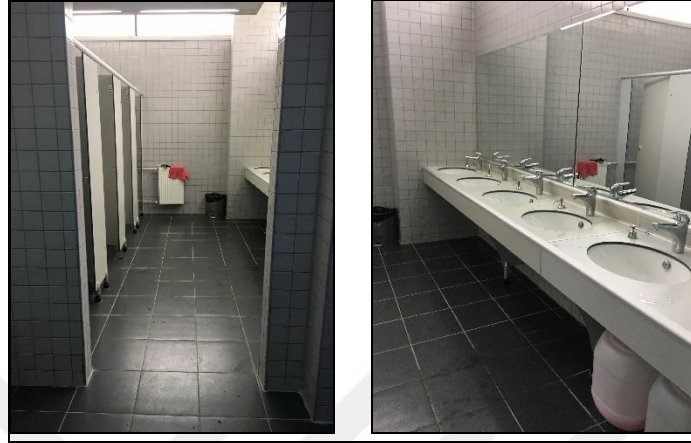
3.2.4.4 Hizmetlere Erişim

Elektrik- Elektronik Fakültesi'nde herhangi bir tadilat, yük indirme bindirme sırasında mevcut koridorlarda yaşanabilecek güvenlik sorunu için mobil olarak konumlandırılacak levhalar vardır, görsel uyarıcı mevcuttur ancak sesli ekipman bulunmamaktadır.

Elektrik- Elektronik Fakültesi'nde erişilebilir tuvalet vardır ancak kilitlidir. Engelli tuvaletlerine ana girişten itibaren gerekli yerlerde yönlendirme sağlanmamıştır. Erişilemeyen tuvaletlerin yakınında erişilebilir tuvaletin yerini gösteren tabela mevcut değildir. Tabelalar büyük harfle yazılmış ancak, Braille alfabesi ile yazılmamıştır.

Elektrik- Elektronik Fakültesi'nde tüm kamusal mekânlarda; koridor, giriş holleri ve geçitler gibi dolaşım mekânlarına yerleştirilecek olan telefon (en fazla 120 cm yükseklikte konumlandırılmalıdır), büfe gibi nesnelere belirtilen uzanma mesafelerine uygun şekilde konumlandırılmıştır. Aydınlatma düğmelerinin (anahtarların) yerden

yüksekliği 90 cm-110 cm arasındadır. Aydınlatma düğmeleri (anahtarlar) çevirme gerektirmeden kullanılabilir. Kontrol panelleri duvardan 75 cm’de ve yükseklik olarak 100 cm’dedir. Kontrol panelleri tek elle uygulanabilir ve kolay kullanılabilir. Ortak alanlara erişim tekerlekli sandalye kullananlar için vardır.



Şekil 3.52 Elektrik Elektronik Fakültesi tuvaletler

Elektrik- Elektronik Fakültesi’nde tuvaletlerin zemin kaplaması düz, sabit ve dayanıklıdır. Tuvaletlerin zemin kaplaması ıslak-kuru hâlde kaymayan malzeme ile kaplanmıştır (Şekil 3.52). Erişilebilir tuvalete giden erişilebilir bir yol normal koridor mevcuttur. Kapının temiz açıklığı 80 cm’dir. Kapı çalıştırma cihazı, bilekten sıkıca kavranmasını veya bükülmesini gerektirmeyen malzemedir ve kapı açılımı kolaydır. Girişte 2. serideki bir kapı mevcut değildir. Tekerlekli sandalyenin manevra yapabilmesi için gerekli en az 150x150 cm alanında ya da 150 cm çapında boş bir alan mevcuttur. Lavabo kullanımı için en az 90 cm genişlik vardır, kurutma cihazı bulunmamaktadır. Tekerlekli sandalye kullanan bir kişi için manevra alanı olarak temiz en az 150 cm vardır. Kapı 90 derece açıkken içeride kalan temiz açıklık 80 x 120 cm’dir. Aynanın yerden yüksekliği 100 cm’dir. Askılık yerden 150 cm yüksekliktedir ve fazla yüksektir. Lavabonun önünde temiz açıklık olarak en az 75 cm genişlik ve 120 cm derinlik vardır. Lavabonun yerden yüksekliği 85 cm’dir. Lavabo armatürlerinin açılımı kolaydır. Sabunluğun yerden yüksekliği 120 cm’dir. Kurutucu ya da havlu mevcut değildir. Klozetin duvara göre konumu 40 cm’dir. Klozet önündeki temiz açıklık 100 cm genişlik ve 120 cm derinlik olarak azdır. Klozetin yerden yüksekliği 45 cm’dir. Kabin içlerinde, klozete en yakın yan duvarda ve klozet arkasındaki duvarda bulunması gereken tutunma barları mevcut değildir. Kamu kullanımına açık ıslak hacimlerde yer alması

gereken, mekânın farklı noktalarından ulaşılabilecek, acil durum çağrı aparatları mevcut değildir. Sabunluk, önden ve yandan uzanma mesafesi içerisinde konumlandırılmıştır, ancak havluluk ya da kurutucu bulunmamaktadır.

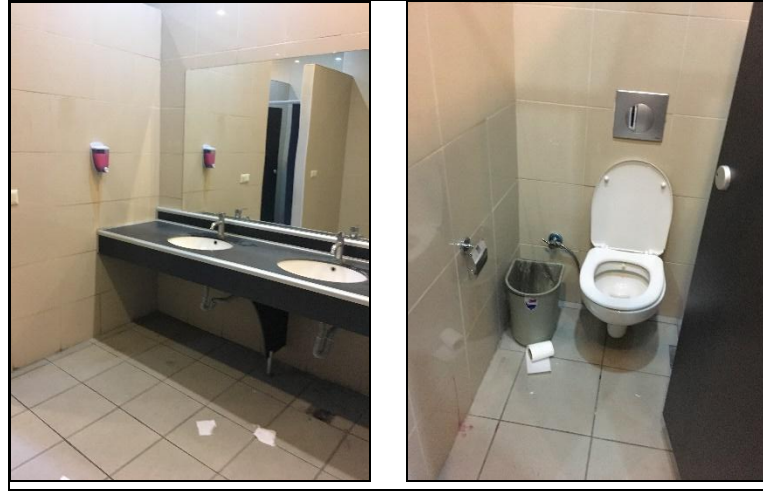
Fen Edebiyat Fakültesi'nde herhangi bir tadilat, yük indirme bindirme sırasında mevcut koridorlarda yaşanabilecek güvenlik sorunu için mobil olarak konumlandırılacak levhalar vardır, görsel uyarıcı mevcuttur ancak sesli ekipman bulunmamaktadır.

Fen Edebiyat Fakültesi'nde erişilebilir tuvalet vardır ancak depo olarak kullanılmaktadır (Şekil 3.53). Engelli tuvaletlerine ana girişten itibaren gerekli yerlerde yönlendirme sağlanmamıştır. Erişilemeyen tuvaletlerin yakınında erişilebilir tuvaletin yerini gösteren tabela mevcut değildir. Tuvalet tabelaları büyük harfle yazılmış ancak, Braille alfabesi ile yazılmamıştır.



Şekil 3.53 Fen Edebiyat Fakültesi engelli tuvaleti

Fen Edebiyat Fakültesi'nde tüm kamusal mekânlarda; koridor, giriş holleri ve geçitler gibi dolaşım mekânlarına yerleştirilecek olan telefon (en fazla 120 cm yükseklikte konumlandırılmalıdır), büfe gibi nesnelere belirtilen uzanma mesafelerine uygun şekilde konumlandırılmıştır. Aydınlatma düğmelerinin (anahtarların) yerden yüksekliği 90 cm-110 cm arasındadır. Aydınlatma düğmeleri (anahtarlar) çevirme gerektirmeden kullanılabilir. Kontrol panelleri duvardan 75 cm'de ve yükseklik olarak 120 cm'dedir. Kontrol panelleri tek elle uygulanabilir ve kolay kullanılabilir. Ortak alanlara erişim tekerlekli sandalye kullananlar için vardır.



Şekil 3.54 Fen Edebiyat Fakültesi tuvaletler

Fen Edebiyat Fakültesi'nde tuvaletlerin zemin kaplaması düz, sabit ve dayanıklıdır. Tuvaletlerin zemin kaplaması ıslak-kuru hâlde kaymayan malzeme ile kaplanmıştır (Şekil 54). Erişilebilir tuvalete giden erişilebilir bir yol olarak normal koridor mevcuttur ve erişilebilir tuvalet depo olarak kullanılmaktadır. Kapının temiz açıklığı 80 cm'dir. Kapı çalıştırma cihazı, bilekten sıkıca kavranmasını veya bükülmesini gerektirmeyen malzemedir ve kapı açılımı kolaydır. Girişte 2. serideki bir kapı mevcut değildir. Tekerlekli sandalyenin manevra yapabilmesi için gerekli en az 150 x 150 cm alanında ya da 150 cm çapında boş bir alan mevcuttur. Lavabo kullanımı için en az 90 cm genişlik vardır, kurutma cihazı bulunmamaktadır. Tekerlekli sandalye kullanan bir kişi için manevra alanı olarak temiz en az 150 cm vardır. Kapı 90 derece açıkken içeride kalan temiz açıklık 80 x 120 cm'dir. Aynanın yerden yüksekliği 100 cm'dir. Askılık yerden 150 cm yüksekliktedir ve fazla yüksektir. Lavabonun önünde temiz açıklık olarak en az 75 cm genişlik ve 120 cm derinlik vardır. Lavabonun yerden yüksekliği 85 cm'dir. Lavabo armatürlerinin açılımı kolaydır. Sabunluğun yerden yüksekliği 120 cm'dir. Kurutucu ya da havlu mevcut değildir. Klozetin duvara göre konumu 40 cm'dir. Klozet önündeki temiz açıklık 100 cm genişlik ve 120 cm derinlik olarak azdır. Klozetin yerden yüksekliği 45 cm'dir. Kabin içlerinde, klozete en yakın yan duvarda ve klozet arkasındaki duvarda bulunması gereken tutunma barları mevcut değildir. Kamu kullanımına açık ıslak hacimlerde yer alması gereken, mekânın farklı noktalarından ulaşılacak, acil durum çağrı aparatları mevcut değildir. Sabunluk, önden ve yandan uzanma mesafesi içerisinde konumlandırılmıştır, ancak havluluk ya da kurutucu bulunmamaktadır.

Kütüphanede herhangi bir tadilat, yük indirme bindirme sırasında mevcut koridorlarda yaşanabilecek güvenlik sorunu için mobil olarak konumlandırılacak levhalar vardır, görsel uyarıcı mevcuttur ancak sesli ekipman bulunmamaktadır.

Kütüphanede engelli tuvaleti binada mevcut değildir. Tuvalet tabelaları büyük harfle yazılmış ancak, Braille alfabesi ile yazılmamıştır.

Kütüphanede tüm kamusal mekânlarda; koridor, giriş holleri ve geçitler gibi dolaşım mekânlarına yerleştirilecek olan telefon (en fazla 120 cm yükseklikte konumlandırılmalıdır), büfe gibi nesnelere belirtilen uzanma mesafelerine uygun şekilde konumlandırılmıştır. Aydınlatma düğmelerinin (anahtarların) yerden yüksekliği 90 cm-110 cm arasındadır. Aydınlatma düğmeleri (anahtarlar) çevirme gerektirmeden kullanılabilir. Kontrol panelleri duvardan 75 cm'de ve yükseklik olarak 120 cm'dedir. Kontrol panelleri tek elle uygulanabilir ve kolay kullanılabilir. Ortak alanlara erişim tekerlekli sandalye kullananlar için vardır.



Şekil 3.55 Kütüphane Binası tuvaletler

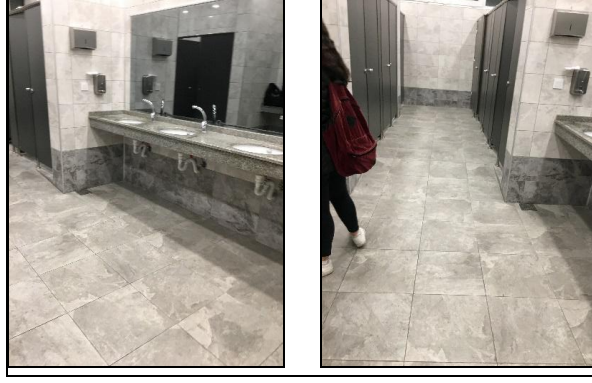
Kütüphanede tuvaletlerin zemin kaplaması düz, sabit ve dayanıklıdır. Tuvaletlerin zemin kaplaması ıslak-kuru hâlde kaymayan malzeme ile kaplanmıştır. Erişilebilir tuvalet yoktur (Şekil 3.55). Kapının temiz açıklığı 80 cm'dir. Kapı çalıştırma cihazı, bilekten sıkıca kavranmasını veya bükülmesini gerektirmeyen malzemedir ve kapı açılımı kolaydır. Girişte 2. serideki bir kapı mevcut değildir. Tekerlekli sandalyenin manevra yapabilmesi için gerekli en az 150 x 150 cm alanında ya da 150 cm çapında boş bir alan mevcuttur. Lavabo kullanımı için en az 90cm genişlik vardır, kurutma cihazı bulunmamaktadır. Tekerlekli sandalye kullanan bir kişi için manevra alanı olarak temiz

en az 150cm vardır. Kapı 90 derece açıkken içeride kalan temiz açıklık 80 x 120 cm'dir. Aynanın yerden yüksekliği 100 cm'dir. Askılık yerden 160 cm yükseklikte ve fazla yüksektir. Lavabonun yerden yüksekliği 85 cm'dir. Lavabo armatürlerinin açılımı kolaydır. Sabunluğun yerden yüksekliği 120 cm'dir. Kurutucu ya da havlu mevcut değildir. Klozetin duvara göre konumu 40 cm'dir. Klozet önündeki temiz açıklık 100 cm genişlik ve 120 cm derinlik olarak azdır. Klozetin yerden yüksekliği 45 cm'dir. Kabin içlerinde, klozete en yakın yan duvarda ve klozet arkasındaki duvarda bulunması gereken tutunma barları mevcut değildir. Kamu kullanımına açık ıslak hacimlerde yer alması gereken, mekânın farklı noktalarından ulaşılabilir, acil durum çağrı aparatları mevcut değildir. Sabunluk, önden ve yandan uzanma mesafesi içerisinde konumlandırılmıştır, ancak havluluk ya da kurutucu bulunmamaktadır.

Yemekhanede herhangi bir tadilat, yük indirme bindirme sırasında mevcut koridorlarda yaşanabilecek güvenlik sorunu için mobil olarak konumlandırılabilir levhalar vardır, görsel uyarıcı mevcuttur ancak sesli ekipman bulunmamaktadır.

Yemekhanede erişilebilir tuvalet yoktur. Engelli tuvaleti binada mevcut değildir. Tuvalet tabelaları büyük harfle yazılmış ancak, Braille alfabesi ile yazılmamıştır.

Yemekhanede tüm kamusal mekânlarda; koridor, giriş holleri ve geçitler gibi dolaşım mekânlarına yerleştirilecek olan telefon (en fazla 120 cm yükseklikte konumlandırılmalıdır), büfe gibi nesnelere belirtilen uzanma mesafelerine uygun şekilde konumlandırılmıştır. Aydınlatma düğmelerinin (anahtarların) yerden yüksekliği 90 cm-110 cm arasındadır. Aydınlatma düğmeleri (anahtarlar) çevirme gerektirmeden kullanılabilir. Kontrol panelleri duvardan 75 cm'de ve yükseklik olarak 120 cm'dedir. Kontrol panelleri tek elle uygulanabilir ve kolay kullanılabilir.



Şekil 3.56 Yemekhane Binası tuvaletler

Yemekhanede tuvaletlerin zemin kaplaması düz, sabit ve dayanıklıdır. Tuvaletlerin zemin kaplaması ıslak-kuru hâlde kaymayan malzeme ile kaplanmıştır (Şekil 3.56). Erişilebilir tuvalet yoktur. Kapının temiz açıklığı 80 cm'dir. Kapı çalıştırma cihazı, bilekten sıkıca kavranmasını veya bükülmesini gerektirmeyen malzemedir ve kapı açılımı kolaydır. Girişte 2. serideki bir kapı mevcut değildir. Tekerlekli sandalyenin manevra yapabilmesi için gerekli en az 150 x 150 cm alanında ya da 150 cm çapında boş bir alan mevcuttur. Lavabo kullanımı için en az 90 cm genişlik vardır, kurutma cihazı bulunmamaktadır. Tekerlekli sandalye kullanan bir kişi için manevra alanı olarak temiz en az 150 cm vardır. Kapı 90 derece açıkken içeride kalan temiz açıklık 80 x 120 cm'dir. Aynanın yerden yüksekliği 100 cm'dir. Askılık yerden 120 cm yüksekliktedir. Lavabonun yerden yüksekliği 85 cm'dir. Lavabo armatürlerinin açılımı kolaydır. Sabunluğun yerden yüksekliği 120 cm'dir. Havluluğun yerden yüksekliği 100 cm'dir. Klozet mevcut değildir, alaturka tuvalet mevcuttur. Kabin içlerinde, klozete en yakın yan duvarda ve klozet arkasındaki duvarda bulunması gereken tutunma barları mevcut değildir. Kamu kullanımına açık ıslak hacimlerde yer alması gereken, mekânın farklı noktalarından ulaşılabilecek, acil durum çağrı aparatları mevcut değildir. Sabunluk ve havluluk önden ve yandan uzanma mesafesi içerisinde konumlandırılmıştır. Tuvalet içerisinde lavabodan WC'lere giden kısımda rampa mevcuttur ancak engelli WC ya da klozet bulunmadığı için tekerlekli sandalye için uygun değildir.

3.3 Anket Çalışması

Tez kapsamında yürütülen alan çalışmasında uygulanan anket formu, kontrol listesindeki sorulardan üretilmiştir. Davutpaşa kampüsü kapsayıcı tasarım bağlamında

öğrenciler ile çalışan idari ve akademik personel anakütlelerini temsil edecek şekilde yüzyüze ve internet üzerinden anket uygulamasıyla incelenmiştir. Davutpaşa kampüsünü yaşayanların gözünden eksikleri ve yeterlilikleri değerlendirilmiş, kantitatif araştırma sonuçları istatistik paket programı programı kullanılarak iki aşamalı kümeleme analizi, ki kare bağımsızlık testi, faktör analizi ve bağımsız örnekler için t testi gibi analiz yöntemleri kullanılarak incelenmiştir.

Öğrencilere uygulanan anket yüz yüze görüşme yöntemiyle uygulanmış, sorular katılımcılara anlatılarak dikkatle cevaplanması istenmiştir (Şekil 3.57). Personel anketi, internet üzerinden SurveyMonkey anket sistemi kullanılarak bilgisayar ortamında uygulanmıştır. Elde edilen veri tabloları Excel dosyası formatında istatistik paket programı programına yüklenmiş, gerekli istatistiksel analizler gerçekleştirilmiştir.

Analizler yapılırken 7 demografik değişken türü belirlenmiş ve bu değişkenlere göre analizler yapılmıştır. Bu değişkenler, pozisyon (öğrenci-personel), deneyim (1-4 yıl, 4+yıl), fakülte (Fen Edebiyat, Elektrik Elektronik, İnşaat, Kimya Metalurji, Eğitim, İktisat ve Sanat Tasarım Fakülteleri), cinsiyet (kız-erkek), engel durumu (var-yok), engel türü (ortopedik, görme, duyma, nörolojik ve diğer engel türleri), mezuniyet (lise, önlisans, üniversite, lisansüstü)'dir.

Anket çalışması, 384 öğrenci ve 75 personele uygulanmıştır. Öğrencilerle yapılan çalışmanın hat payı ± 49 'tur. Tüm personele anket formu internet üzerinden gönderilmiş olsa da bu personeldensadece 75 tanesi geri dönüş yapmıştır. Toplamda 459 kişiye uygulanan anketin içerisinde 23 engelli birey bulunmaktadır. Bunlardan 4'ü ortopedik engelli, 7'si görme engelli, 1'i duyma engelli, 1'i nörolojik engelli ve 10 tanesi diğer engelli grubunda bulunmaktadır.

B	YAPILAR FİZİKSEL ORTAM GEREKSİNİMLERİ	Hiç [1]	Az [2]	Orta [3]	Fazla [4]	Çok Fazla [5]	Yanıt veremedik İstemiyor [97]	Bilmeyor [98]
B.1	Yapının ana girişleri kullanımınıza ne kadar uygundur?(erişilebilirlik, alternatif giriş varlığı, zemin malzemesi, danışma bankosu, vs.)	1	2	3	4	5	97	98
B.2	Yapı girişleri ile ilgili önerileriniz (varsa) nelerdir?							
B.3	Kapılar kullanımınıza ne kadar uygundur?(genişliği, açılımı kolay mı, kapının her iki tarafında manevra alanı var mı, vs.)	1	2	3	4	5	97	98
B.4	Kapılar ile ilgili önerileriniz (varsa) nelerdir?	İki tarafta manevrası yok.						
B.5	Yapılarda yol- yön bulma kullanımınıza ne kadar uygundur?(gidilecek yerin kolay algılanması-anlaşılması, tabelaların yeri, büyüklüğü, braille alfabesi kullanılması, dokunulabilir yüzey olması, renk ve şekli, sıklığı, sürekliliği, vs.)	1	2	3	4	5	97	98
B.6	Yol-yön bulma organizasyonu ile ilgili önerileriniz (varsa) nelerdir?							
B.7	Merdivenler kullanımınıza ne kadar uygundur?(yükseklik, genişlik, malzeme, korkuluk, basamakların görünürlüğü, vs.)	1	2	3	4	5	97	98
B.8	Merdiven kullanımı ile ilgili önerileriniz (varsa) nelerdir?							
B.9	Rampalar kullanımınıza ne kadar uygundur?(eğim, malzemesi, kayganlığı, korkuluklar, güvenliği, görünürlüğü, vs.)	1	2	3	4	5	97	98
B.10	Rampa kullanımı ile ilgili önerileriniz (varsa) nelerdir?							
B.11	Korkuluk, tirazın ya da tutunma barları kullanımınıza ne kadar uygundur?(kayganlığı, yüksekliği, uzunluğu, kavranması zor/kolay, vs.)	1	2	3	4	5	97	98
B.12	Korkuluk, tirazın ve tutunma barları ile ilgili önerileriniz (varsa) nelerdir?							

C	PSİKO-SOSYAL (SOSYAL-KÜLTÜREL-PSİKOLOJİK)	EVET [1]	HAYIR [0]	BİLİYORUM [99]	AÇIKLAMA
C.1	Engelli öğrencilere oryantasyon uygulaması yapılmakta mıdır?	1	0	99	
C.2	Kampus içerisindeki dolaştığımız alanlar(bir yerden bir yere ulaşma) ile sosyal mekanlar(vakit geçiren kafe, etkinlik alanları gibi) birleştirilmiş, etkileşimi sürdürmek için daha uygun hale getirilmiş mi?	1	0	99	
C.3	Görsel ulaşılabilirlik sağlanmış mıdır?(kampus genelinde mekanları kolayca görebiliyor musunuz?)	1	0	99	Men oldukça geniş, görmek mümkün olmaz.
C.4	Görsel seffahik yoluyla, iç mekandaki sosyal alanlar görülebilir mi?(kolay bulunabilmesi, hemen görülebilmesi)	1	0	99	
C.5	Algılanabilir bir kampus müdürü?(kampüste mekânların yeri, yollar, geçişler, vs. kolayca görülebilir-bulunabilir mi?)	1	0	99	
C.6	Yol- yön bulma için dolaşım aksları sezgisel olarak kullanılabilir halde tasarlanmış mıdır?(süreklilik, uzaklık, mekanlar arası geçiş bilmesek bile sezgilerimizle yapılabilmekte mi?)	1	0	99	Olur çok büyük ve yol bulmak zorlaşır.
C.7	Karanlıkta kampus içi aydınlatması yeterli mi?(yolunuzu bulurken yürüdüğünüz yollar açık ve net mi?)	1	0	99	
C.8	Döşeme ile ilgili sorunlar yaşanmakta mıdır?(zemin malzemesi, engembeli olması, kayganlığı)	1	0	99	
C.9	Kampus sosyal etkileşim için olanak sağlamış mıdır?(kulüp mekanları, etkinlik alanları, vs.)	1	0	99	
C.10	Fiziksel çevrenin özellikleri, öğrenme ve gelişim sürecini cesaretlendirmekte mi?	1	0	99	
C.11	Kütüphane kolay ulaşılabilir ya da karşılayıcı bir yerde konumlandırılmış mıdır?	1	0	99	

Şekil 3.57 Uygulanan anket formu örneği

•Açık Alanlar- Fiziksel Düzenlemeler Bağlamında Kümeleme Analizi

Kümeleme analizine açık alanlarla ilgili sorular dahil edilmiştir. Gerçekleştirilen kümeleme analizi sonucunda 3 kümenin iyi bir ayrışmaya sahip olduğu tespit edilerek katılımcılar 3 gruba ayrılmıştır. Kümeleme analizinde, kümelerin ayrımı ankette verilen puanlara göre yapılmıştır. Anket sorularına verilen cevaplar 1 puan Çok az, 2 puan Az, 3 puan Orta, 4 puan Fazla, 5 puan Çok fazla olmak üzere kodlanmıştır. Kümeleme analizi sonucunda oluşan kümelerden 1. Küme analizine dahil edilen sorulara 1,00 ile 2,50 puan arası verenlerden (memnun olmayanlar), 2. Küme 2,50 ile 3,50 puan arası puan verenlerden (orta derecede memnun), 3. Küme 3,50 ile 5,00 puan arası puan verenlerden (memnun) oluşmuştur. Aşağıdaki küme dağılımı çizelgesinde küme profilleri görülmektedir (Çizelge 3.4 ve Çizelge 3.5). Çizelge 3.5'te görülen soru bazlı değerlendirmelerde puanlar Çizelge 3.4'teki skalaya göre renklendirilmiştir (kırmızı= memnun olmayanlar, turuncu= orta grup, sarı= memnun olanlar).

Çizelge 3.4 Açık alanlar soruları küme analizi sonuçları

1.Küme- Memnun olmayanlar grubu	2.Küme- Orta grup	3.Küme- Memnun grup
Çok az/ Az	Orta	Fazla/ Çok fazla
1,00- 2,50 arası puan verenler	2,50- 3,50 arası puan verenler	3,50- 5,00 arası puan verenler

Çizelge 3.5 Küme profili tablosu

Sorular	Ortalama			
	İki aşamalı Kümeleme			
	1- Memnun Olmayanlar	2- Orta Grup	3- Memnun olanlar	Toplam
A.1- Kampüs girişleri kullanımınıza ne kadar uygundur?	1,99	2,94	3,46	2,75
A.3- Otopark alanları kullanımınıza ne kadar uygundur? (engelli park yeri, binaya yakınlık, rampa varlığı, bilgilendirme levhaları, zemin döşeme malzemesi, aydınlatma, vs.)	2,31	2,98	3,77	2,97
A.5- Kampüs girişinden itibaren kaldırımlar kullanımınıza ne kadar uygundur?(genişlik, yükseklik, döşeme malzemesi, engebeli olup olmayışı, vs.)	2,18	2,98	4,01	3,00
A.7- Kampüs içerisinde toplu taşıma ile dolaşım kullanımınıza ne kadar uygundur?(iniş/binişte zorluk/kolaylık, araç içi oturma alanı, tutunma barları mevcut mudur, vs.)	2,04	3,10	3,23	2,75
A.9- Kampüs içerisinde servisler ile dolaşım kullanımınıza ne kadar uygundur?(iniş/binişte zorluk/kolaylık, araç içi oturma alanı, tutunma barları mevcut mudur, vs.)	2,10	3,06	3,20	2,75
A.11- Merdivenler kullanımınıza ne kadar uygundur?(yükseklik, genişlik, malzeme, korkuluk, basamakların görünürlüğü, vs.)	2,85	3,23	4,14	3,37
A.13- Rampalar kullanımınıza ne kadar uygundur?(eğimi, malzemesi, kayganlığı, korkuluklar, güvenliği, görünürlüğü, vs.)	2,34	2,98	3,79	2,99
A.15- Korkuluk, tırabzan ya da tutunma barları kullanımınıza ne kadar uygundur?(kayganlığı, yüksekliği, uzunluğu, kavranması zor/kolay, vs.)	2,63	3,01	3,85	3,13
A.17- Yaya yolları- kaldırımlar kullanımınıza ne kadar uygundur?(eğim, genişlik, malzeme, engebesi var mı, kaldırıma geçişte yükseklik sorunu var mı, rampa var mı, kılavuz yollar var mı, vs.)	2,38	3,10	3,93	3,09
A.19- Kampüs genelinde yol- yön bulma kullanımınıza ne kadar uygundur?	2,32	3,30	3,78	3,08
A.21- Kampüs içerisinde etkinlik alanları kullanımınıza ne kadar uygundur?(erişim kolaylığı, rampa mevcudiyeti, yükseklik farkları, döşeme-yer malzemesi, vs.)	2,26	3,20	3,65	2,99
A.23- Kampüs içerisinde yeşillendirilmiş alanlar kullanımınıza ne kadar uygundur?	2,89	3,58	4,23	3,52
A.25- Kampüs içerisinde sosyal mekanlar kullanımınıza ne kadar uygundur?(erişim kolaylığı, büyüklük, rampalar, oturma elemanları, yeterlilik, vs.)	2,51	3,33	3,79	3,17

Açık Alanlar- Küme Profili Değerlendirmeler

Kümeleme analizi açık alanlar ve yapılar- fiziksel düzenlenmeler ile ilgili soruları kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda elde edilen küme profilleri pozisyon, deneyim, fakülte, cinsiyet, engel durumu, engel türü ve mezuniyet değişkenlerine göre belirlenmiştir.

Açık alanlardaki fiziksel yeterlilik sorularına verilen cevaplar Pozisyon değişkenine göre değerlendirildiğinde (Çizelge 3.6), öğrencilerin %34,8'i memnun olmayan grupta, %33'ü en memnun grupta, %32,1'i orta grupta çıkmıştır. İdari personelin %70'i memnun olmayan grupta, %10'u memnun grupta, %20'si orta grupta çıkmıştır. Akademik personelin %41,9'u memnun olmayan grupta, %19,4'ü en memnun grupta, %38,7'si orta grupta çıkmıştır. İdari personelin %70'i memnun olmayan grupta iken, öğrencilerin %34,8'i memnun olmayan grupta çıkmıştır. Akademik personelin çoğunluğunun memnun olmayan grup ve orta grupta çıktığı, en memnun gruptaki yüzdesinin az olduğu görülmüştür (%19,4). Öğrencilerin gruplara neredeyse eşit dağıldığı, memnun olmayan grupla memnun grup arasındaki yüzdenin birbirine çok yakın olduğu görülmüştür. Genel toplama bakıldığında, çoğunluğun memnun olmayan grupta yer aldığı (%37) görülmüştür.

Çizelge 3.6 Açık alanlar kümeleme analizi pozisyon değişkeni sonuçları

			Pozisyon			Toplam
			Öğrenci	İdari	Akademik	
İki Aşamalı Kümeleme	1-Memnun olmayanlar	Frekans	78	7	13	98
		% Pozisyon	34,8%	70,0%	41,9%	37,0%
	2-Orta Grup	Frekans	72	2	12	86
		% Pozisyon	32,1%	20,0%	38,7%	32,5%
	3-Memnun olanlar	Frekans	74	1	6	81
		% Pozisyon	33,0%	10,0%	19,4%	30,6%
Toplam	Frekans	224	10	31	265	
	% Pozisyon	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	

Açık alanlardaki fiziksel yeterlilik sorularına verilen cevaplar Deneyim değişkenine göre değerlendirildiğinde (Çizelge 3.7), deneyim yılı arttıkça memnuniyetsizliğin arttığı görülmüştür. 1-4 yıl deneyim aralığında olanların kümelere dağılımı eşite yakın görülmektedir. 4 yıldan fazla deneyimi olanlar için ise %45,8 memnuniyetsiz grup, %24,1 en memnun grup, %30,1 orta memnun grup çıkmıştır. Genel toplamın %37 ile çoğunluğunun memnun olmayan grupta olduğu görülmüştür.

Çizelge 3.7 Açık alanlar kümeleme analizi deneyim değişkeni sonuçları

		Deneyim (Yıl)		Toplam	
		1-4 yıl	4+ yıl		
İki Aşamalı Kümeleme	1- Memnun olmayanlar	Frekans	60	38	98
		% Deneyim (Yıl)	33,0%	45,8%	37,0%
	2- Orta Grup	Frekans	61	25	86
		% Deneyim (Yıl)	33,5%	30,1%	32,5%
	3- Memnun olanlar	Frekans	61	20	81
		% Deneyim (Yıl)	33,5%	24,1%	30,6%
Toplam	Frekans	182	83	265	
	% Deneyim (Yıl)	100,0%	100,0%	100,0%	

Açık alanlardaki fiziksel yeterlilik sorularına verilen cevaplar Fakülte değişkenine göre değerlendirildiğinde (Çizelge 3.8), Sanat Tasarım Fakültesi %66,7, İnşaat Fakültesi %42,2 ve Elektrik Elektronik Fakültesi %42,6 ile memnun olmayan grupta çıkmıştır. %41,9 ile eğitim Fakültesi en memnun grupta çıkmıştır. Fen Edebiyat Fakültesi %45,2 ile orta grupta çıkmıştır.

Çizelge 3.8 Açık alanlar kümeleme analizi fakülte değişkeni sonuçları

			Fakülte						Toplam	
			Fen Edebiyat	Elektrik Elektronik	İnşaat	Kimya Metalurji	Eğitim	İktisat		Sanat ve Tasarım
İki Aşamalı Kümeleme	1-Memnun olmayanlar	Frekans	10	20	19	15	12	14	8	98
		% Fakülte	23,8%	42,6%	42,2%	34,9%	38,7%	31,1%	66,7%	37,0%
	2-Orta grup	Frekans	19	15	15	12	6	16	3	86
		% Fakülte	45,2%	31,9%	33,3%	27,9%	19,4%	35,6%	25,0%	32,5%
	3-Memnun olanlar	Frekans	13	12	11	16	13	15	1	81
		% Fakülte	31,0%	25,5%	24,4%	37,2%	41,9%	33,3%	8,3%	30,6%
Toplam	Frekans	42	47	45	43	31	45	12	265	
	% Fakülte	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	

Açık alanlardaki fiziksel yeterlilik sorularına verilen cevaplar Cinsiyet değişkenine göre değerlendirildiğinde (Çizelge 3.9), kadın- erkek arasında çok fazla bir farkın olmadığı görülmektedir. Genel tutumun %37 ile memnun olmayan grupta, %30,6 ile en memnun grupta, %32,5 ile orta grupta olduğu görülmektedir.

Çizelge 3.9 Açık alanlar kümeleme analizi cinsiyet değişkeni sonuçları

			Cinsiyet		Toplam
			Kadın	Erkek	
İki Aşamalı Kümeleme	1-Memnun olmayanlar	Frekans	41	57	98
		% Cinsiyet	36,6%	37,3%	37,0%
	2-Orta Grup	Frekans	39	47	86
		% Cinsiyet	34,8%	30,7%	32,5%
	3-Memnun olanlar	Frekans	32	49	81
		% Cinsiyet	28,6%	32,0%	30,6%
Toplam	Frekans	112	153	265	
	% Cinsiyet	100,0%	100,0%	100,0%	

Açık alanlardaki fiziksel yeterlilik sorularına verilen cevaplar Engel değişkenine göre değerlendirildiğinde (Çizelge 3.10), engel türünün önemli olduğu gözlemlenmiştir (Çizelge 3.11). Engellilerin %58,3'ü memnun olmayan grupta çıkmıştır. Engellilerin %25'i en memnun grupta çıkmıştır. Görme engellilerin %50'si memnun olmayan grupta, %25'i orta grup, %25'i en memnun grupta çıkmıştır. Ortopedik engellilerin %66,7'si orta grupta, memnun grupta kimse çıkmamıştır. En memnun grupta 1 görme engelli ve 2 diğer engelli grubundaki kişilerin olduğu görülmektedir.

Çizelge 3.10 Açık alanlar kümeleme analizi Engel durumu değişkeni sonuçları

			Engel durumu		Toplam
			Engelsiz	Engelli	
İki Aşamalı Kümeleme	1-Memnun olmayanlar	Frekans	91	7	98
		% Engel (V/Y)	36,0%	58,3%	37,0%
	2-Orta Grup	Frekans	84	2	86
		% Engel (V/Y)	33,2%	16,7%	32,5%
	3-Memnun olanlar	Frekans	78	3	81
		% Engel (V/Y)	30,8%	25,0%	30,6%
Toplam	Frekans	253	12	265	
	% Engel (V/Y)	100,0%	100,0%	100,0%	

Çizelge 3.11 Açık alanlar kümeleme analizi engel türü değişkeni sonuçları

			Engel türü					Toplam
			Engelsiz	Ortopedik	Görme	Duyuma	Diğer	
İki Aşamalı Kümeleme	1-Memnun olmayanlar	Frekans	76	1	2	1	3	83
		% Engel türü	34,7%	33,3%	50,0%	100,0%	60,0%	35,8%
	2-Orta Grup	Frekans	71	2	1	0	0	74
		% Engel türü	32,4%	66,7%	25,0%	0,0%	0,0%	31,9%
	3-Memnun olanlar	Frekans	72	0	1	0	2	75
		% Engel türü	32,9%	0,0%	25,0%	0,0%	40,0%	32,3%
Toplam	Frekans	219	3	4	1	5	232	
	% Engel türü	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	

Açık alanlardaki fiziksel yeterlilik sorularına verilen cevaplar Mezuniyet değişkenine göre değerlendirildiğinde (Çizelge 3.12), memnun olmayan grupta yüksek oran Önlisans ve Üniversite grubunun olduğu görülmüştür. Lisansüstü öğrencilerinin ise kümelere eşit dağıldığı görülmektedir.

Çizelge 3.12 Açık alanlar kümeleme analizi mezuniyet değişkeni sonuçları

			Mezuniyet				Toplam
			Lise	Ön lisans	Üniversite	Lisansüstü	
İki Aşamalı Kümeleme	1-Memnun olmayanlar	Frekans	69	4	13	12	98
		% Mezuniyet	35,9%	50,0%	41,9%	35,3%	37,0%
	2-Orta Grup	Frekans	62	3	10	11	86
		% Mezuniyet	32,3%	37,5%	32,3%	32,4%	32,5%
	3-Memnun olanlar	Frekans	61	1	8	11	81
		% Mezuniyet	31,8%	12,5%	25,8%	32,4%	30,6%
Toplam	Frekans	192	8	31	34	265	
	% within Mezuniyet	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	

•Yapılar- Fiziksel Düzenlemeler Kümeleme Analizi

Kümeleme analizine yapılar- fiziksel düzenlemelerle ilgili sorular dahil edilmiştir. Gerçekleştirilen kümeleme analizi sonucunda 2 kümenin iyi bir ayrışmaya sahip olduğu tespit edilerek katılımcılar 2 gruba ayrılmıştır. Kümeleme analizinde, kümelerin ayrımı ankette verilen puanlara göre yapılmıştır. Kümeleme analizi sonucunda oluşan kümelerden 1. Küme analizine dahil edilen sorulara 2,50 ile 5,00 puan arası puan

verenlerden (memnun olanlar) ve 2. Küme 1,00 ile 2,50 puan arası puan verenlerden (memnun olmayanlar) oluşmuştur. Aşağıdaki küme dağılımı çizelgesinde küme profilleri görülmektedir (Çizelge 3.13 ve Çizelge 3.14). Çizelge 3.14'te görülen soru bazlı değerlendirmelerde puanlar çizelge 3.13'teki skalaya göre enklendirilmiştir (kırmızı= memnun olmayanlar, sarı= memnun olanlar).

Çizelge 3.13 Yapılar soruları kümeleme analizi sonuçları

1.Küme- Memnun grup	2.Küme- Memnun olmayan grup
Orta/ Fazla/ Çok fazla	Çok az/ Az
2,50-5 arasında puan	1-2,50 arasında puan verenler

Çizelge 3.14 Küme Profili tablosu

Sorular	Ortalama		
	İki aşamalı Kümeleme		
	1- Memnun Olanlar	2- Memnun olmayanlar	Toplam
B.1- Yapının ana girişleri kullanımınıza ne kadar uygundur? (erişilebilirlik, alternatif giriş varlığı, zemin malzemesi, danışma bankosu, vs.)	3,755	2,685	3,146
B.3- Kapılar kullanımınıza ne kadar uygundur? (genişliği, açılımı kolay mı, kapının her iki tarafında manevra alanı var mı, vs.)	3,748	2,701	3,152
B.5- Yapılarda yol- yön bulma kullanımınıza ne kadar uygundur?	3,705	2,571	3,059
B.7- Merdivenler kullanımınıza ne kadar uygundur? (yükseklik, genişlik, malzeme, korkuluk, basamakların görünürlüğü, vs.)	3,993	2,815	3,322
B.9- Rampalar kullanımınıza ne kadar uygundur? (eğimi, malzemesi, kayganlığı, korkuluklar, güvenliği, görünürlüğü, vs.)	3,784	2,576	3,096
B.11- Korkuluk, tırabzan ya da tutunma barları kullanımınıza ne kadar uygundur? (kayganlığı, yüksekliği, uzunluğu, kavranması zor/kolay, vs.)	3,871	2,723	3,217
B.13- Asansörler kullanımınıza ne kadar uygundur?(yeri, algılanabilmesi, kullanıma açık olması, bekleme süresi, manevra alanı, kat düğmeleri kullanımı, yazı ve sembollerin anlaşılabilirliği, vs.)	3,331	2,065	2,610
B.15- Koridor alanları kullanımınıza ne kadar uygundur? (genişlik, aydınlatma, zemin malzemesi, vs.)	4,022	2,995	3,437
B.17- İç mekan özellikleri kullanımınıza ne kadar uygundur? (erişilebilir oturma alanları, masa yükseklikleri, geçiş genişlikleri, vs.)	3,899	2,690	3,211
B.19- Acil durum alarm sistemleri herkes tarafından anlaşılabilmesi açısından ne kadar uygundur? (yerini biliyor musunuz, ışıklı tabela, sesli yönlendirme, aydınlatmaları, vs.)	3,489	2,212	2,762
B.20- Acil çıkışlar kullanımınıza ne kadar uygundur? (genişlik, yer bilgilendirmesi, aydınlatması, uyarı levhaları, vs.)	3,554	2,196	2,780
B.23- Tuvaletler kullanımınıza ne kadar uygundur? (engelli tuvaleti var mıdır, tabelalar anlaşılabilir midir, kapı açılımı kolay mıdır, içerde manevra alanı var mıdır, lavabo yüksekliği, kurutma cihazı yüksekliği, sabunluk yüksekliği, tutunma barı kullanımı, zemin malzemesi, vs.)	3,187	2,163	2,604

Yapılar- Fiziksel Düzenlemeler Küme Profili Değerlendirmeler

Kümeleme analizi yapılar- fiziksel düzenlemeler ile ilgili soruları kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda elde edilen küme profilleri pozisyon, deneyim, fakülte, cinsiyet, engel durumu, engel türü ve mezuniyet değişkenlerine göre belirlenmiştir.

Yapılardaki fiziksel yeterlilik sorularına verilen cevaplar Pozisyon (çalışılan birime) değişkenine göre değerlendirildiğinde (Çizelge 3.15), idari ve akademik personelin çoğunluğu memnun olmayan grupta çıkmıştır. İdari personelin %6,7'si memnun grupta, %93,3'ü memnun olmayan grupta çıkmıştır. Akademik personelin %25,6'sı memnun grupta, %74,4'ü memnun olmayan grupta çıkmıştır. Öğrencilerin %47,6'sı memnun grupta, %52,4'ü memnun olmayan grupta çıkmıştır. İdari personelin yapılardan memnun olduğu %90'nın üzerindeki oylama ile görülmüştür. Akademik personelin de genelinin yapılardan memnun olduğu ancak öğrencilerin dağılımının farklı olduğu görülmüştür.

Çizelge 3.15 Yapılar kümeleme analizi pozisyon değişkeni sonuçları

			Pozisyon			Toplam
			Öğrenci	İdari	Akademik	
İki Aşamalı Kümeleme	1-Memnun olanlar	Frekans	128	1	10	139
		% Pozisyon	47,6%	6,7%	25,6%	43,0%
	2-Memnun olmayanlar	Frekans	141	14	29	184
		% Pozisyon	52,4%	93,3%	74,4%	57,0%
Toplam	Frekans	269	15	39	323	
	% Pozisyon	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	

Yapılardaki fiziksel yeterlilik sorularına verilen cevaplar Deneyim değişkenine göre değerlendirildiğinde (Çizelge 3.16), yüksek deneyimlilerde (4 yıldan fazla deneyime sahip olanlarda memnuniyetsizlik daha fazla) sonuçlar daha olumsuz çıkmıştır. 2. Kümede olumsuzluk oranı yüksektir. 1-4 yıl arasında deneyimi olanların %47,1'i memnun grupta, %52,9'u memnun olmayan grupta çıkmıştır. 4 yıldan fazla deneyime sahip olanların %34'ü memnun grupta, %66'sı memnun olmayan grupta çıkmıştır.

Çizelge 3.16 Yapılar kümeleme analizi deneyim değişkeni sonuçları

			Deneyim (Yıl)		Toplam
			1-4 yıl	4+ yıl	
İki Aşamalı Kümeleme	1-Memnun olanlar	Frekans	105	34	139
		% Deneyim (Yıl)	47,1%	34,0%	43,0%
	2-Memnun olmayanlar	Frekans	118	66	184
		% Deneyim (Yıl)	52,9%	66,0%	57,0%
Toplam	Frekans	223	100	323	
	% Deneyim (Yıl)	100,0%	100,0%	100,0%	

Yapılardaki fiziksel yeterlilik sorularına verilen cevaplar Fakülte değişkenine göre değerlendirildiğinde (Çizelge 3.17), Sanat Tasarım Fakültesi %92,9 memnun değil çıkmıştır. İnşaat Fakültesi de %79,2 ile 2. Sırada memnuniyetsiz çıkmıştır. Tüm sonuçlara bakılacak olursa %57'si memnun değil, %43'ü memnun çıkmıştır.

Çizelge 3.17 Yapılar kümeleme analizi fakülte değişkeni sonuçları

			Fakülte							Toplam
			Fen Edebiyat	Elektrik Elektronik	İnşaat	Kimya Metalurji	Eğitim	İktisat	Sanat ve Tasarım	
İki Aşamalı Kümeleme	1-Memnun olanlar	Frekans	29	27	11	22	24	25	1	139
		% Fakülte	54,7%	44,3%	20,8%	41,5%	60,0%	51,0%	7,1%	43,0%
	2-Memnun olmayanlar	Frekans	24	34	42	31	16	24	13	184
		% Fakülte	45,3%	55,7%	79,2%	58,5%	40,0%	49,0%	92,9%	57,0%
Toplam	Frekans	53	61	53	53	40	49	14	323	
	% Fakülte	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	

Yapılardaki fiziksel yeterlilik sorularına verilen cevaplar Cinsiyet değişkenine göre değerlendirildiğinde (Çizelge 3.18), 2 kümede de cinsiyet değişkeni birbirine çok yakın çıkmıştır, kadın-erkek arasında anlamlı bir fark görülmemiş, memnun grup ile memnun olmayan grup yüzdeleri birbirine çok yakın çıkmıştır.

Çizelge 3.18 Yapılar kümeleme analizi cinsiyet değişkeni sonuçları

			Cinsiyet		Toplam
			Kadın	Erkek	
İki Aşamalı Kümeleme	1-Memnun olanlar	Frekans	61	78	139
		% Cinsiyet	43,6%	42,6%	43,0%
	2-Memnun olmayanlar	Frekans	79	105	184
		% Cinsiyet	56,4%	57,4%	57,0%
Toplam	Frekans	140	183	323	
	% Cinsiyet	100,0%	100,0%	100,0%	

Yapılardaki fiziksel yeterlilik sorularına verilen cevaplar Engel değişkenine göre değerlendirildiğinde (Çizelge 3.19), engelli bireylerin %64,3'ü, engelsiz bireylerin %56,6'sı memnun olmayan grupta çıkmıştır. Ortopedik engellilerin %100'ü memnun değil çıkmıştır. Görme engellilerin %60'ı memnun grupta çıkmıştır. Görme engelliler bedensel engellilere göre daha memnun çıkmıştır. Diğer engellilerin %80'i memnun olmayan grupta çıkmıştır (Çizelge 3.20).

Çizelge 3.19 Yapılar kümeleme analizi Engel durumu değişkeni sonuçları

			Engel durumu		Toplam
			Engelsiz	Engelli	
İki Aşamalı Kümeleme	1-Memnun olanlar	Frekans	134	5	139
		% Engel (V/Y)	43,4%	35,7%	43,0%
	2-Memnun olmayanlar	Frekans	175	9	184
		% Engel (V/Y)	56,6%	64,3%	57,0%
Toplam	Frekans	309	14	323	
	% Engel (V/Y)	100,0%	100,0%	100,0%	

Çizelge 3.20 Yapılar kümeleme analizi engel türü değişkeni sonuçları

			Engel türü						Toplam
			Engelsiz	Ortopedik	Görme	Duyma	Nörolojik	Diğer	
İki Aşamalı Kümeleme	1-Memnun olanlar	Frekans	124	0	3	0	1	1	129
		% Engel türü	47,1%	0,0%	60,0%	0,0%	100,0%	20,0%	46,4%
	2-Memnun olmayanlar	Frekans	139	3	2	1	0	4	149
		% Engel türü	52,9%	100,0%	40,0%	100,0%	0,0%	80,0%	53,6%
Toplam		Frekans	263	3	5	1	1	5	278
		% Engel türü	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Yapılardaki fiziksel yeterlilik sorularına verilen cevaplar Mezuniyet değişkenine göre değerlendirildiğinde (Çizelge 3.21), Önlisans, Üniversite ve Lisansüstündeki memnuniyetsizlik oranı Liseye göre daha yüksek çıkmıştır. Genel değerlendirmede memnun olanların yüzdesi %43 iken, memnun olmayanların oranı %57 çıkmıştır.

Çizelge 3.21 Yapılar kümeleme analizi mezuniyet değişkeni sonuçları

			Mezuniyet				Toplam
			Lise	Ön lisans	Üniversite	Lisansüstü	
İki Aşamalı Kümeleme	1-Memnun olanlar	Frekans	110	5	12	12	139
		% Mezuniyet	47,6%	33,3%	30,8%	31,6%	43,0%
	2-Memnun olmayanlar	Frekans	121	10	27	26	184
		% Mezuniyet	52,4%	66,7%	69,2%	68,4%	57,0%
Toplam		Frekans	231	15	39	38	323
		% Mezuniyet	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

•Açık Alanlar ve Yapılar Fiziksel Düzenleme Soruları Personel Faktör Analizi

Personel memnuniyeti anketinde açık alanlar ve yapılar fiziksel düzenlemeler soruları faktör analizi kullanılarak alt boyutları araştırılmıştır. Faktör analizi sonucunda tüm değişkenleri açıklayan 5 faktör elde edilmiş ve bu faktörlerin değerlendirilmesi yapılmıştır. 1. faktörü mekanın boyutsal özellikleri ile ilgili değişkenler, 2. faktörü sosyal mekan ile ilgili değişkenler, 3. faktörü acil durum değişkenleri, 4. faktörü girişler ve ulaşım ile ilgili değişkenler ve 5. faktörü sirkülasyon alanları ile ilgili değişkenler oluşturmuştur (Çizelge 3.22).

Çizelge 3.22 Personel Faktör Analizi sonuç tablosu

Sorular	Bileşen				
	Faktör 1	Faktör 2	Faktör 3	Faktör 4	Faktör 5
B.9- Rampalar kullanımınıza ne kadar uygundur?(eğimi, malzemesi, kayganlığı, korkuluklar, güvenliği, görünürlüğü, vs.)	,802	,225	,274	,277	,197
B.13- Asansörler kullanımınıza ne kadar uygundur?(yeri, algılanabilmesi, kullanıma açık olması, bekleme süresi, manevra alanı, kat düğmeleri kullanımı, yazı ve sembollerin anlaşılabilirliği, vs.)	,773	-,023	-,034	-,105	,303
B.7- Merdivenler kullanımınıza ne kadar uygundur?(yükseklik, genişlik, malzeme, korkuluk, basamakların görünürlüğü, vs.)	,742	,059	,357	,366	,286
B.17- İç mekan özellikleri kullanımınıza ne kadar uygundur?(erişilebilir oturma alanları, masa yükseklikleri, geçiş genişlikleri, vs.)	,678	,240	,440	,196	,191
B.11- Korkuluk, tırabzan ya da tutunma barları kullanımınıza ne kadar uygundur?(kayganlığı, yüksekliği, uzunluğu, kavranması zor/kolay, vs.)	,614	,469	,267	,311	,292
B.3- Kapılar kullanımınıza ne kadar uygundur?(genişliği, açılımı kolay mı, kapının her iki tarafında manevra alanı var mı, vs.)	,586	,130	,567	,438	,043
B.1- Yapının ana girişleri kullanımınıza ne kadar uygundur?(erişilebilirlik, alternatif giriş varlığı, zemin malzemesi, danışma bankosu, vs.)	,584	,196	,428	,539	,020
B.15- Koridor alanları kullanımınıza ne kadar uygundur?(genişlik, aydınlatma, zemin malzemesi, vs.)	,573	,221	,347	,161	,554
A.25- Kampüs içerisinde sosyal mekanlar kullanımınıza ne kadar uygundur?(erişim kolaylığı, büyüklük, rampalar, oturma elemanları, yeterlilik, vs.)	,121	,852	-,023	,131	,144
A.21- Kampüs içerisinde etkinlik alanları kullanımınıza ne kadar uygundur?(erişim kolaylığı, rampa mevcudiyeti, yükseklik farkları, döşeme-yer malzemesi, vs.)	,051	,812	,161	,228	,259
A.19- Kampüs genelinde yol- yön bulma kullanımınıza ne kadar uygundur?	,222	,772	,184	-,010	,156
A.23- Kampüs içerisinde yeşillendirilmiş alanlar kullanımınıza ne kadar uygundur?	,012	,693	,372	,243	,097
B.23- Tuvaletler kullanımınıza ne kadar uygundur?	,100	,188	,773	,186	,312
B.19- Acil durum alarm sistemleri herkes tarafından anlaşılabilmesi açısından ne kadar uygundur?(yerini biliyor musunuz, ışıklı tabela, sesli yönlendirme, aydınlatmaları, vs.)	,363	,113	,749	,253	,229
B.5- Yapılarda yol- yön bulma kullanımınıza ne kadar uygundur?	,180	,487	,650	,147	,100
B.20- Acil çıkışlar kullanımınıza ne kadar uygundur?(genişlik, yer bilgilendirmesi, aydınlatması, uyarı levhaları, vs.)	,461	,133	,576	,317	,263
A.3- Otopark alanları kullanımınıza ne kadar uygundur? (engelli park yeri, binaya yakınlık, rampa varlığı, bilgilendirme levhaları, zemin döşeme malzemesi, aydınlatma, vs.)	,281	,356	,472	,136	,429
A.7- Kampüs içerisinde toplu taşıma ile dolaşım kullanımınıza ne kadar uygundur?(iniş/binişte zorluk/kolaylık, araç içi oturma alanı, tutunma barları mevcut mudur, vs.)	,148	,180	,272	,808	,118
A.9- Kampüs içerisinde servisler ile dolaşım kullanımınıza ne kadar uygundur?(iniş/binişte zorluk/kolaylık, araç içi oturma alanı, tutunma barları mevcut mudur, vs.)	,082	,153	,218	,801	,278
A.1- Kampüs girişleri kullanımınıza ne kadar uygundur?	,460	,327	,018	,606	,177
A.13- Rampalar kullanımınıza ne kadar uygundur?(eğimi, malzemesi, kayganlığı, korkuluklar, güvenliği, görünürlüğü, vs.)	,367	,298	,194	,154	,786
A.17- Yaya yolları- kaldırımlar kullanımınıza ne kadar uygundur?(eğim, genişlik, malzeme, engebese var mı, kaldırıma geçişte yükseklik sorunu var mı, rampa var mı, kılavuz yollar var mı, vs.)	,241	,286	,212	,213	,763
A.5- Kampüs girişinden itibaren kaldırımlar kullanımınıza ne kadar uygundur?(genişlik, yükseklik, döşeme malzemesi, engebeli olup olmayışı, vs.)	,183	,332	,162	,544	,571
A.11- Merdivenler kullanımınıza ne kadar uygundur?(yükseklik, genişlik, malzeme, korkuluk, basamakların görünürlüğü, vs.)	,276	-,051	,396	,531	,556
A.15- Korkuluk, tırabzan ya da tutunma barları kullanımınıza ne kadar uygundur?(kayganlığı, yüksekliği, uzunluğu, kavranması zor/kolay, vs.)	,398	,395	,296	,297	,520

1.faktörde genel olarak B grubu (yapı analizi) sorularından boyutsal- fiziksel özellikte sorular bir araya gelmiştir. 2.faktörde A grubu (açık alanlar) sorularından sosyal mekanlar ile ilgili sorular bir araya gelmiştir. 3.faktörde B grubu sorularında acil durumlarla ilgili sorular bir araya gelmiş, ancak bu gruba otopark alanı ile ilgili soru da katılmıştır. 4.faktörde A grubu sorularından kampüs içine ve içinde ulaşım, giriş ile ilgili sorular bir araya gelmiştir. 5.faktörde A grubu sorularından kampüs içinde dolaşım alanları ve sirkülasyon soruları bir araya gelmiştir.

Faktör analizine göre 1. Faktör boyutsal özellikler çıktığından dolayı, personel için en önemli kampüs değerlendirme faktörünün, yapılardaki fiziksel özellikler olduğu görülmüştür.

•Açık Alanlar ve Yapılar Fiziksel Düzenleme Soruları Öğrenci Faktör Analizi

Öğrenci memnuniyeti anketinde açık alanlar ve yapılar fiziksel düzenlemeler soruları faktör analizi kullanılarak alt boyutları araştırılmıştır. Faktör analizi sonucunda tüm değişkenleri açıklayan 5 faktör elde edilmiş ve bu faktörlerin değerlendirilmesi yapılmıştır. 1. faktörü sirkülasyon alanları ve iç mekan özellikleri ile ilgili değişkenler, 2. faktörü sosyal mekanlar ile ilgili değişkenler, 3. faktörü acil durum değişkenleri, 4. Faktörü girişler ile ilgili değişkenler, 5. faktörü ulaşım ile ilgili değişkenler oluşturmuştur (Çizelge 3.23).

Çizelge 3.23 Öğrenci Faktör Analizi sonuç tablosu

Sorular	Bileşen				
	Faktör 1	Faktör 2	Faktör 3	Faktör 4	Faktör 5
A.15- Korkuluk, tirabzan ya da tutunma barları kullanımınıza ne kadar uygundur?(kayganlığı, yüksekliği, uzunluğu, kavranması zor/kolay, vs.)	,760	,344	,210	-,001	,035
B.11- Korkuluk, tirabzan ya da tutunma barları kullanımınıza ne kadar uygundur?(kayganlığı, yüksekliği, uzunluğu, kavranması zor/kolay, vs.)	,749	,050	,145	,197	,072
A.13- Rampalar kullanımınıza ne kadar uygundur?(eğimi, malzemesi, kayganlığı, korkuluklar, güvenliği, görünürlüğü, vs.)	,724	,180	,261	,239	,044
A.11- Merdivenler kullanımınıza ne kadar uygundur?(yükseklik, genişlik, malzeme, korkuluk, basamakların görünürlüğü, vs.)	,687	,363	,214	,070	,097
B.7- Merdivenler kullanımınıza ne kadar uygundur?(yükseklik, genişlik, malzeme, korkuluk, basamakların görünürlüğü, vs.)	,657	,083	,056	,258	,196
B.9- Rampalar kullanımınıza ne kadar uygundur?(eğimi, malzemesi, kayganlığı, korkuluklar, güvenliği, görünürlüğü, vs.)	,649	,000	,266	,299	,178
A.17- Yaya yolları- kaldırımlar kullanımınıza ne kadar uygundur?(eğim, genişlik, malzeme, engebese var mı, kaldırıma geçişte yükseklik sorunu var mı, rampa var mı, kılavuz yollar var mı, vs.)	,586	,290	,164	,325	,033
B.3- Kapılar kullanımınıza ne kadar uygundur?(genişliği, açılımı kolay mı, kapının her iki tarafında manevra alanı var mı, vs.)	,507	,383	,280	,120	,049
B.5- Yapılarda yol- yön bulma kullanımınıza ne kadar uygundur?	,454	,281	,388	,387	,056
A.25- Kampüs içerisinde sosyal mekanlar kullanımınıza ne kadar uygundur?(erişim kolaylığı, büyüklük, rampalar, oturma elemanları, yeterlilik, vs.)	,138	,740	,221	,124	,156
A.21- Kampüs içerisinde etkinlik alanları kullanımınıza ne kadar uygundur?(erişim kolaylığı, rampa mevcudiyeti, yükseklik farkları, döşeme-yer malzemesi, vs.)	,159	,704	,089	,243	,198
A.23- Kampüs içerisinde yeşillendirilmiş alanlar kullanımınıza ne kadar uygundur?	,126	,692	-,069	,379	,013
B.17- İç mekan özellikleri kullanımınıza ne kadar uygundur?(erişilebilir oturma alanları, masa yükseklikleri, geçiş genişlikleri, vs.)	,246	,638	,408	-,103	,127
B.15- Koridor alanları kullanımınıza ne kadar uygundur?(genişlik, aydınlatma,zemin malzemesi, vs.)	,278	,632	,349	-,018	,087
B.1- Yapının ana girişleri kullanımınıza ne kadar uygundur?(erişilebilirlik, alternatif giriş varlığı, zemin malzemesi, danışma bankosu, vs.)	,488	,495	,249	,108	,118
B.19- Acil durum alarm sistemleri herkes tarafından anlaşılabilmesi açısından ne kadar uygundur?(yerini biliyor musunuz, ışıklı tabela, sesli yönlendirme, aydınlatmaları, vs.)	,161	,151	,807	,170	,047
B.20- Acil çıkışlar kullanımınıza ne kadar uygundur?(genişlik, yer bilgilendirmesi, aydınlatması, uyarı levhaları, vs.)	,239	,197	,784	,248	,067
B.13- Asansörler kullanımınıza ne kadar uygundur?(yeri, algılanabilmesi, kullanıma açık olması, bekleme süresi,manevra alanı,kat düğmeleri kullanımı, yazı ve sembollerin anlaşılabilirliği, vs.)	,296	,068	,627	,074	,097
A.19- Kampüs genelinde yol- yön bulma kullanımınıza ne kadar uygundur?	,177	,391	,491	,408	-,014
B.23- Tuvaletler kullanımınıza ne kadar uygundur?(engelli tuvaleti var mıdır, tabelalar anlaşılabilir midir, kapı açılımı kolay mıdır, içerde manevra alanı var mıdır, lavabo yüksekliği, kurutma cihazı yüksekliği, sabunluk yüksekliği, tutunma barı kullanımı, zemin malzemesi, vs.)	,140	,206	,453	,132	,139
A.3- Otopark alanları kullanımınıza ne kadar uygundur? (engelli park yeri, binaya yakınlık, rampa varlığı, bilgilendirme levhaları, zemin döşeme malzemesi, aydınlatma, vs.)	,223	,085	,321	,722	,011
A.1- Kampüs girişleri kullanımınıza ne kadar uygundur?	,278	,166	,186	,684	,268
A.5- Kampüs girişinden itibaren kaldırımlar kullanımınıza ne kadar uygundur?(genişlik, yükseklik, döşeme malzemesi, engebeli olup olmayışı, vs.)	,315	,177	,122	,665	,119
A.7- Kampüs içerisinde toplu taşıma ile dolaşım kullanımınıza ne kadar uygundur?(iniş/binişte zorluk/kolaylık, araç içi oturma alanı, tutunma barları mevcut mudur, vs.)	,109	,189	,149	,097	,881
A.9- Kampüs içerisinde servisler ile dolaşım kullanımınıza ne kadar uygundur?(iniş/binişte zorluk/kolaylık, araç içi oturma alanı, tutunma barları mevcut mudur, vs.)	,184	,159	,084	,139	,875

1.faktörde genel olarak A grubu (açık alanlar) ve B grubu (yapı analizi) sorularından sirkülasyon ile ilgili sorular ve iç mekan özellikleri ile ilgili sorular bir araya gelmiştir. 2.faktörde A ve B grubu sorularından sosyal mekanlar ile ilgili sorular bir araya gelmiştir. 3.faktörde B grubu sorularında acil durumlarla ilgili sorular bir araya gelmiş, ancak bu gruba yol-yön bulma ile ilgili soru da katılmıştır. 4.faktörde A grubu sorularından giriş ile ilgili sorular ve otopark alanı ile ilgili soru bir araya gelmiştir. 5.faktörde A grubu sorularından kampüs içinde ulaşım soruları bir araya gelmiştir.

Faktör analizine göre 1. Faktör sirkülasyon özellikleri ve iç mekan özellikleri çıktığından dolayı, öğrenci için en önemli kampüs değerlendirme faktörünün, dolaşım ve iç mekan özelliği olduğu görülmüştür.

Personel ve öğrenci memnuniyet anketine göre faktör analizi tabloları karşılaştırıldığında, personel için en önemli faktörün boyutsal özellikler olduğu görülmüştür. Öğrenci için en önemli faktör ise sirkülasyon ve iç mekan özellikleri olmuştur. Yukarıdaki çizelgede, soru gruplarının 2. Faktörden sonra birbirine benzer çıktığı görülmüştür. Personel ve öğrenci için 2. Faktör sosyal mekanlar, 3. Faktör acil durum bileşenleri ve 4. Faktör girişler çıkmıştır. Çizelge, 5. Faktörde birbirine yakın olarak farklılaşmış personel için 5. Faktör sirkülasyon alanları, öğrenci için ise ulaşım çıkmıştır (Çizelge 3.24).

Çizelge 3.24 Personel ve Öğrenci faktör analizi karşılaştırma tablosu

	Personel	Öğrenci
1.Faktör	Boyutsal özellikler	Sirkülasyon ve İç mekan Özellikleri
2.Faktör	Sosyal mekanlar	Sosyal mekanlar
3.Faktör	Acil durum bileşenleri	Acil durum bileşenleri
4.Faktör	Girişler ve ulaşım	Girişler
5.Faktör	Sirkülasyon alanlar	Ulaşım

•Açık Alanlar ve Yapılar Fiziksel Düzenlemeler Soruları Personel- Öğrenci T Testi Analizi

Bağımsız örnekler için T testi sonuçları analiz sonucunda hesaplanan p değerine göre yorumlanmıştır. $p \geq 0.10$ ise verilen cevaplar arasında anlamlı fark olmadığı; $p < 0,01$ (***) ise verilen cevaplar arasında %99 güven düzeyinde anlamlı fark olduğu, $0,01 \leq p < 0,05$ (**) ise %95 güven düzeyinde anlamlı fark olduğu, $0,05 \leq p < 0,10$ (*) ise %90 güven düzeyinde anlamlı fark olduğu anlaşılmaktadır (Çizelge 3.25).

Çizelge 3.25 Grup istatistik tablosu

Pozisyon	Sayı	Ortalama	Std. Sapma	Std. Sapma Ortalaması	t df	p
A.1- Kampüs girişleri ne kadar kullanıma uygundur?	Öğrenci 378	2,92	1,018	,052	0,734 449	,464
	Personel 73	2,82	1,059	,124		
A.3- Otopark alanları ne kadar kullanıma uygundur? (engelli park yeri, binaya yakınlık, rampa varlığı, bilgilendirme levhaları, zemin döşeme malzemesi, aydınlatma, vs.)	Öğrenci 255	3,06	1,029	,064	2,946 319	,003***
	Personel 66	2,64	1,118	,138		
A.5- Kampüs girişinden itibaren kaldırımlar ne kadar kullanıma uygundur?(genişlik, yükseklik, döşeme malzemesi, engebeli olup olmayışı, vs.)	Öğrenci 380	3,12	1,058	,054	3,228 451	,001***
	Personel 73	2,68	1,052	,123		
A.7- Kampüs içerisinde toplu taşıma ile dolaşım ne kadar kullanıma uygundur?(iniş/binişte zorluk/kolaylık, araç içi oturma alanı, tutunma barları mevcut mudur, vs.)	Öğrenci 373	2,91	1,146	,059	2,736 439	,006***
	Personel 68	2,50	1,058	,128		
A.9- Kampüs içerisinde servisler ile dolaşım ne kadar kullanıma uygundur?(iniş/binişte zorluk/kolaylık, araç içi oturma alanı, tutunma barları mevcut mudur, vs.)	Öğrenci 354	2,89	1,110	,059	2,297 416	,022**
	Personel 64	2,55	1,038	,130		
A.11- Merdivenler ne kadar kullanıma uygundur?(yükseklik, genişlik, malzeme, korkuluk, basamakların görünürlüğü, vs.)	Öğrenci 372	3,51	,918	,048	3,635 443	,000***
	Personel 73	3,08	,968	,113		
A.13- Rampalar ne kadar kullanıma uygundur?(eğimi, malzemesi, kayganlığı, korkuluklar, güvenliği, görünürlüğü, vs.)	Öğrenci 334	3,09	1,035	,057	1,067 389	,287
	Personel 57	2,93	,979	,130		
A.15- Korkuluk, tırabzan ya da tutunma barları ne kadar kullanıma uygundur?(kayganlığı, yüksekliği, uzunluğu, kavranması zor/kolay, vs.)	Öğrenci 357	3,29	,876	,046	2,483 418	,013**
	Personel 63	2,98	1,008	,127		

Çizelge 3.25 Grup istatistik tablosu (devamı)

A.17- Yaya yolları- kaldırımlar kullanımınıza ne kadar uygundur?(eğim, genişlik, malzeme, engebesi var mı, kaldırıma geçişte yükseklik sorunu var mı, rampa var mı, kılavuz yollar var mı, vs.)	Öğrenci	372	3,19	,911	,047	2,315	,021**
	Personel	73	2,92	1,024	,120	443	
A.19- Kampüs genelinde yol-yön bulma kullanımınıza ne kadar uygundur?	Öğrenci	377	3,17	1,082	,056	2,839	,005***
	Personel	72	2,78	1,078	,127	447	
A.21- Kampüs içerisinde etkinlik alanları kullanımınıza ne kadar uygundur?(erişim kolaylığı, rampa mevcudiyeti, yükseklik farkları, döşeme-yer malzemesi, vs.)	Öğrenci	369	3,11	1,040	,054	2,112	,035**
	Personel	65	2,82	,983	,122	432	
A.23- Kampüs içerisinde yeşillendirilmiş alanlar kullanımınıza ne kadar uygundur?	Öğrenci	376	3,71	1,053	,054	3,297	,001***
	Personel	72	3,26	1,007	,119	446	
A.25- Kampüs içerisinde sosyal mekanlar kullanımınıza ne kadar uygundur?(erişim kolaylığı, büyüklük, rampalar, oturma elemanları, yeterlilik, vs.)	Öğrenci	377	3,34	,975	,050	3,958	,000***
	Personel	69	2,84	,964	,116	444	
B.1- Yapının ana girişleri kullanımınıza ne kadar uygundur?(erişilebilirlik, alternatif giriş varlığı, zemin malzemesi, danışma bankosu, vs.)	Öğrenci	370	3,23	,896	,047	3,019	,003***
	Personel	73	2,89	,826	,097	441	
B.3- Kapılar kullanımınıza ne kadar uygundur?(genişliği, açılımı kolay mı, kapının her iki tarafında manevra alanı var mı, vs.)	Öğrenci	376	3,24	,909	,047	2,388	,017**
	Personel	71	2,96	,869	,103	445	
B.5- Yapılarda yol- yön bulma kullanımınıza ne kadar uygundur?	Öğrenci	374	3,13	,997	,052	2,011	,045**
	Personel	70	2,87	,962	,115	442	
B.7- Merdivenler kullanımınıza ne kadar uygundur?(yükseklik, genişlik, malzeme, korkuluk, basamakların görünürlüğü, vs.)	Öğrenci	372	3,45	,866	,045	2,166	,031**
	Personel	68	3,21	,890	,108	438	
B.9- Rampalar kullanımınıza ne kadar uygundur?(eğimi, malzemesi, kayganlığı, korkuluklar, güvenliği, görünürlüğü, vs.)	Öğrenci	350	3,20	,939	,050	3,924	,000***
	Personel	64	2,70	,885	,111	412	
B.11- Korkuluk, tırabzan ya da tutunma barları kullanımınıza ne kadar uygundur?(kayganlığı, yüksekliği, uzunluğu, kavranması zor/kolay, vs.)	Öğrenci	357	3,30	,866	,046	3,095	,003***
	Personel	68	2,97	,791	,096	100	
B.13- Asansörler kullanımınıza ne kadar uygundur?(yeri, algılanabilmesi, kullanıma açık olması, bekleme süresi, manevra alanı, kat düğmeleri kullanımı, yazı ve sembollerin anlaşılabilirliği, vs.)	Öğrenci	350	2,66	1,141	,061	2,825	0,005***
	Personel	68	2,24	1,148	,139	416	

Çizelge 3.25 Grup istatistik tablosu (devamı)

B.15- Koridor alanları kullanıma ne kadar uygundur?(genişlik, aydınlatma, zemin malzemesi, vs.)	Öğrenci	379	3,53	,906	,047	1,161	,246
	Personel	72	3,39	,943	,111	449	
B.17- İç mekan özellikleri kullanıma ne kadar uygundur?(erişilebilir oturma alanları, masa yükseklikleri, geçiş genişlikleri, vs.)	Öğrenci	381	3,29	,980	,050	3,211	,001***
	Personel	70	2,89	,925	,111	449	
B.19- Acil durum alarm sistemleri herkes tarafından anlaşılabilirliği açısından ne kadar uygundur?(yerini biliyor musunuz, ışıklı tabela, sesli yönlendirme, aydınlatmaları, vs.)	Öğrenci	314	2,82	1,197	,068	2,477	,014**
	Personel	64	2,42	1,005	,126	376	
B.20- Acil çıkışlar kullanımına ne kadar uygundur?(genişlik, yer bilgilendirmesi, aydınlatması, uyarı levhaları, vs.)	Öğrenci	318	2,83	1,120	,063	2,127	,034**
	Personel	65	2,51	1,017	,126	381	
B.23- Tuvaletler kullanımına ne kadar uygundur?(engelli tuvaleti var mıdır, tabelalar anlaşılabilir midir, kapı açılımı kolay mıdır, içerde manevra alanı var mıdır, lavabo yüksekliği, kurutma cihazı yüksekliği, sabunluk yüksekliği, tutunma barı kullanımı, zemin malzemesi, vs.)	Öğrenci	375	2,63	1,200	,062	2,315	,021**
	Personel	69	2,28	1,097	,132	442	

A.1- Kampüs girişleri kullanımına ne kadar uygundur? sorusu için öğrenci ile personelin eğilimlerine göre görüşler arasında anlamlı bir farklılık söz konusu değildir ($p=0,464$). Hem öğrenci ortalaması (2,92), hem de personel ortalaması (2,82) küme profiline göre orta grupta yer almaktadır.

A.3- Otopark alanları kullanımına ne kadar uygundur? (engelli park yeri, binaya yakınlık, rampa varlığı, bilgilendirme levhaları, zemin döşeme malzemesi, aydınlatma, vs.) sorusu için öğrenci (ort.=3,06) ile personelin (ort.=2,64) eğilimlerine göre görüşler arasında %99 güven düzeyi içinde anlamlı farklılık vardır ($p= 0,003$).

A.5- Kampüs girişinden itibaren kaldırımlar kullanımına ne kadar uygundur? (genişlik, yükseklik, döşeme malzemesi, engebeli olup olmayışı, vs.) sorusu için öğrenci (ort.=3,12) ile personelin (ort.=2,68) eğilimlerine göre görüşler arasında %99 güven düzeyi içinde anlamlı farklılık vardır ($p= 0,001$).

A.7- Kampüs içerisinde toplu taşıma ile dolaşım kullanımınıza ne kadar uygundur? (iniş/binişte zorluk/kolaylık, araç içi oturma alanı, tutunma barları mevcut mudur, vs.) sorusu için öğrenci (ort.=2,91) ile personelin(ort.=2,50) eğilimlerine göre görüşler arasında %99 güven düzeyi içinde anlamlı farklılık vardır ($p=0,006$).

A.9- Kampüs içerisinde servisler ile dolaşım kullanımınıza ne kadar uygundur? (iniş/binişte zorluk/kolaylık, araç içi oturma alanı, tutunma barları mevcut mudur, vs.) sorusu için öğrenci (ort.=2,89) ile personelin (ort.=2,55) eğilimlerine göre görüşler arasında %95 güven düzeyi içinde anlamlı farklılık vardır ($p=0,022$).

A.11- Merdivenler kullanımınıza ne kadar uygundur? (yükseklik, genişlik, malzeme, korkuluk, basamakların görünürlüğü, vs.) sorusu için öğrenci (ort.=3,51) ile personelin (ort.=3,08) eğilimlerine göre görüşler arasında %99 güven düzeyi içinde anlamlı farklılık vardır ($p=0,000$).

A.13- Rampalar kullanımınıza ne kadar uygundur? (eğimi, malzemesi, kayganlığı, korkuluklar, güvenliği, görünürlüğü, vs.) sorusu için öğrenci ile personelin eğilimlerine göre görüşler arasında anlamlı bir farklılık söz konusu değildir ($p=0,287$). Bu soru için öğrenci ortalaması (3,09) ve personel ortalaması (2,93) küme profiline göre orta grupta yer almaktadır.

A.15- Korkuluk, tırabzan ya da tutunma barları kullanımınıza ne kadar uygundur? (kayganlığı, yüksekliği, uzunluğu, kavranması zor/kolay, vs.) sorusu için öğrenci (ort.=3,29) ile personelin (ort.=2,98) eğilimlerine göre görüşler arasında %95 güven düzeyi içinde anlamlı farklılık vardır ($p=0,013$).

A.17- Yaya yolları- kaldırımlar kullanımınıza ne kadar uygundur? (eğim, genişlik, malzeme, engebesi var mı, kaldırıma geçişte yükseklik sorunu var mı, rampa var mı, kılavuz yollar var mı, vs.) sorusu için öğrenci (ort.=3,19) ile personelin (ort.=2,92) eğilimlerine göre görüşler arasında %95 güven düzeyi içinde anlamlı farklılık vardır ($p=0,021$).

A.19- Kampüs genelinde yol- yön bulma kullanımınıza ne kadar uygundur? sorusu için öğrenci (ort.=3,17) ile personelin (ort.=2,78) eğilimlerine göre görüşler arasında %99 güven düzeyi içinde anlamlı farklılık vardır ($p=0,005$).

A.21- Kampüs içerisinde etkinlik alanları kullanımınıza ne kadar uygundur? (erişim kolaylığı, rampa mevcudiyeti, yükseklik farkları, döşeme-yer malzemesi, vs.) sorusu için öğrenci (ort.=3,11) ile personelin (ort.=2,82) eğilimlerine göre görüşler arasında %95 güven düzeyi içinde anlamlı farklılık vardır ($p=0,035$).

A.23- Kampüs içerisinde yeşillendirilmiş alanlar kullanımınıza ne kadar uygundur? sorusu için öğrenci (ort.=3,71) ile personelin (ort.=3,26) eğilimlerine göre görüşler arasında %99 güven düzeyi içinde anlamlı farklılık vardır ($p=0,001$).

A.25- Kampüs içerisinde sosyal mekanlar kullanımınıza ne kadar uygundur? (erişim kolaylığı, büyüklük, rampalar, oturma elemanları, yeterlilik, vs.) sorusu için öğrenci (ort.=3,34) ile personelin (ort.=2,84) eğilimlerine göre görüşler arasında %99 güven düzeyi içinde anlamlı farklılık vardır ($p=0,000$).

B.1- Yapının ana girişleri kullanımınıza ne kadar uygundur? (erişilebilirlik, alternatif giriş varlığı, zemin malzemesi, danışma bankosu, vs.) sorusu için öğrenci (ort.=3,23) ile personelin (ort.=2,89) eğilimlerine göre görüşler arasında %99 güven düzeyi içinde anlamlı farklılık vardır ($p= 0,003$).

B.3- Kapılar kullanımınıza ne kadar uygundur? (genişliği, açılımı kolay mı, kapının her iki tarafında manevra alanı var mı, vs.) sorusu için öğrenci (ort.=3,24) ile personelin (ort.=2,96) eğilimlerine göre görüşler arasında %95 güven düzeyi içinde anlamlı farklılık vardır ($p= 0,017$).

B.5- Yapılarda yol- yön bulma kullanımınıza ne kadar uygundur? sorusu için öğrenci (ort.=3,13) ile personelin (ort.=2,87) eğilimlerine göre görüşler arasında %95 güven düzeyi içinde anlamlı farklılık vardır ($=0,045$).

B.7- Merdivenler kullanımınıza ne kadar uygundur? (yükseklik, genişlik, malzeme, korkuluk, basamakların görünürlüğü, vs.) sorusu için öğrenci (ort.=3,45) ile personelin (ort.=3,21) eğilimlerine göre görüşler arasında %95 güven düzeyi içinde anlamlı farklılık vardır ($p=0,031$).

B.9- Rampalar kullanımınıza ne kadar uygundur? (eğimi, malzemesi, kayganlığı, korkuluklar, güvenliği, görünürlüğü, vs.) sorusu için öğrenci (ort.=3,20) ile personelin

(ort.=2,70) eğilimlerine göre görüşler arasında %99 güven düzeyi içinde anlamlı farklılık vardır (p=0,000).

B.11- Korkuluk, tırabzan ya da tutunma barları kullanımınıza ne kadar uygundur? (kayganlığı, yüksekliği, uzunluğu, kavranması zor/kolay, vs.) sorusu için öğrenci (ort.=3,30) ile personelin (ort.=2,97) eğilimlerine göre görüşler arasında %99 güven düzeyi içinde anlamlı farklılık vardır (p= 0,003).

B.13- Asansörler kullanımınıza ne kadar uygundur? (yeri, algılanabilmesi, kullanıma açık olması, bekleme süresi, manevra alanı, kat düğmeleri kullanımı, yazı ve sembollerin anlaşılabilirliği, vs.) sorusu için öğrenci (ort.=2,66) ile personelin (ort.=2,24) eğilimlerine göre görüşler arasında %95 güven düzeyi içinde anlamlı farklılık vardır (p=0,005).

B.15- Koridor alanları kullanımınıza ne kadar uygundur? (genişlik, aydınlatma, zemin malzemesi, vs.) sorusu için öğrenci ile personelin eğilimlerine göre görüşler arasında anlamlı bir farklılık söz konusu değildir (p=0,246).

B.17- İç mekan özellikleri kullanımınıza ne kadar uygundur? (erişilebilir oturma alanları, masa yükseklikleri, geçiş genişlikleri, vs.) sorusu için öğrenci(ort.=3,29) ile personelin (ort.=2,89) eğilimlerine göre görüşler arasında %99 güven düzeyi içinde anlamlı farklılık vardır (p= 0,001).

B.19- Acil durum alarm sistemleri herkes tarafından anlaşılabilmesi açısından ne kadar uygundur? (yerini biliyor musunuz, ışıklı tabela, sesli yönlendirme, aydınlatmaları, vs.) sorusu için öğrenci (ort.=2,82) ile personelin (ort.=2,42) eğilimlerine göre görüşler arasında %95 güven düzeyi içinde anlamlı farklılık vardır (p=0,014).

B.20- Acil çıkışlar kullanımınıza ne kadar uygundur? (genişlik, yer bilgilendirmesi, aydınlatması, uyarı levhaları, vs.) sorusu için öğrenci (ort.=2,83) ile personelin (ort.=2,51) eğilimlerine göre görüşler arasında %95 güven düzeyi içinde anlamlı farklılık vardır (p=0,034).

B.23- Tuvaletler kullanımınıza ne kadar uygundur? (engelli tuvaleti var mıdır, tabelalar anlaşılabilir midir, kapı açılımı kolay mıdır, içerde manevra alanı var mıdır, lavabo yüksekliği, kurutma cihazı yüksekliği, sabunluk yüksekliği, tutunma barı kullanımı, zemin malzemesi, vs.) sorusu için öğrenci (ort.=2,63) ile personelin (ort.=2,28)

eğilimlerine göre görüşler arasında %95 güven düzeyi içinde anlamlı farklılık vardır (p=0,021).

Bağımsız örnekler için T testi sonucuna göre, A.1, A.13, B.15 sorularında öğrenci ve personelin eğilimlerine göre görüşler arasında anlamlı farklılıklar görülmemiştir.

A.1 sorusu kampüs girişinin uygunluğu ile ilgili olup, öğrencinin ve personelin aynı girişleri kullandıkları için cevaplar arasında anlamlı fark görülmediği düşünülmektedir.

A.13 sorusu rampa kullanımı ile ilgili olup, yine A.1 sorusuna benzer şekilde hem personelin hem de öğrencinin aynı olanakları kullanması sebebiyle anlamlı fark görülmediği düşünülmektedir. B.15 sorusu da koridor alanları ile ilgili olup, yine ortak kullanımdan dolayı anlamlı bir fark görülmediği düşünülmektedir.

•Psiko-sosyal Sorular Personel Ki Kare Analizi

Ki kare testi psikososyal soruların pozisyona bağımlılığını test etmek üzere gerçekleştirilmiştir. Elde edilen sonuçların yorumlanmasında aşağıdaki lejant kullanılmıştır:

ty: test yapılamaz

–: anlamsız

+: %90 güven düzeyi için anlamlı

++: %95 güven düzeyi için anlamlı

+++: %99 güven düzeyi için anlamlı

“Engelli öğrencilere oryantasyon uygulaması yapılmakta mıdır?” sorusuna verilen cevaplar karşılaştırıldığında, personelin %50 evet, %50 hayır dediği görülmüştür. Engelli öğrencilere oryantasyon uygulaması yapılmaktadır, ancak bunu çalışanların %50’sinin bildiği göz önünde bulundurulursa bilgilendirmenin sağlıklı yapılamadığı gözlemlenmiştir (Çizelge 3.26). Engelli öğrencilere oryantasyon uygulaması yapıp yapılmaması ile ilgili görüş deneyim, cinsiyet, engel durumu değişkenlerinden bağımsızdır.

Çizelge 3.26 Engelli öğrencilere oryantasyon uygulaması yapılmakta mıdır? (C.1)

Pozisyon	Deneyim	Fakülte	Cinsiyet	Engel V/Y	Engel Türü	Mezuniyet
Personel %50 H, %50 E	1-4 yıl %55,6 H, %44,4 E	Fen Ede. %50 H, %50 E	Kadın %40 H, %60 E	Engelsiz %50 H, %50 E	Engelsiz %50 H, %50 E	Lise %0 H, %100 E
		Elektrik %33,3 H, %66,7 E				Ön lisans %0 H, %100 E
		İnşaat %100 H, %0 E				
	4+ yıl %44,4 H, %55,6 E	Kimya %33,3 H, %66,7 E	Erkek %62,5 H, %37,5 E	Engelli %50 H, %50 E	Diğer %50 H, %50 E	Üniversite %66,7 H, %33,3 E
Eğitim %50 H, %50 E						
İktisat %60 H, %40 E	Lisansüstü %53,8 H, %46,2 E					
Sanat Tas. %66,7 H, %33,3 E						
-	-	ty	-	-	ty	ty

“Kampüs içerisindeki dolaştığımız alanlar (bir yerden bir yere ulaşma) ile sosyal mekanlar (vakit geçirilen kafe, etkinlik alanları gibi) birleştirilmiş, etkileşimi sürdürmek için daha uygun hale getirilmiş midir?” sorusuna verilen cevaplar karşılaştırıldığında, personelin %69’unun hayır, %31’inin evet dediği görülmüştür. Bu soru hakkındaki değerlendirme deneyimden bağımsızdır. 4 yıldan az deneyimi olanların %64,7’sinin hayır, %35,3’ünün evet dediği, 4 yıldan fazla deneyime sahip olanların %70,7’sinin hayır, %29,3’ünün evet dediği ve deneyim değişkenine göre aslında cevapların birbirine yakın olduğu gözlemlenmiştir. Sanat Tasarım Fakültesi haricinde diğer fakültelerin evet-hayır oranlarının birbirine çok yakın olduğu, Sanat Tasarım Fakültesinde herkesin hayır cevabı verdiği görülmüştür. Kadınların %60,7’sinin hayır, %39,3’ünün evet, erkeklerin %76,7’sinin hayır, %23,3’ünün evet dediği görülmüştür. Engellilerden ortopedik engellilerin %100’ünün hayır cevabı verdiği, diğer engellilerin %66,7’sinin hayır, %33,3’ünün evet cevabı verdiği görülmüştür. Üniversite ve lise mezunlarının %100’e yakınının hayır cevabı verdiği, lisansüstü mezunlarının ise %59,5’unun hayır, %40,5’unun evet cevabı verdiği görülmüştür (Çizelge 3.27).

Çizelge 3.27 Kampüs içerisindeki dolaştığımız alanlar(bir yerden bir yere ulaşma) ile sosyal mekanlar (vakit geçirilen kafe, etkinlik alanları gibi) birleştirilmiş, etkileşimi sürdürmek için daha uygun hale getirilmiş midir? (C.2)

Pozisyon	Deneyim	Fakülte	Cinsiyet	Engel V/Y	Engel Türü	Mezuniyet
Personel %69 H, %31 E	1-4 yıl %64,7 H, %35,3 E	Fen Ede. %66,7 H, %33,3 E	Kadın %60,7 H, %39,3 E	Engelsiz %68,6 H, %31,4 E	Engelsiz %68,6 H, %31,4 E	Lise %100 H, %0 E
		Elektrik %71,4 H, %28,6 E				Ön lisans %33,3 H, %66,7 E
		İnşaat %63,6 H, %36,4 E			Ortopedik %100 H, %0 E	
	4+ yıl %70,7 H, %29,3 E	Kimya %62,5 H, %37,5 E	Erkek %76,7 H, %23,3 E	Engelli %71,4 H, %28,6 E	Diğer %66,7 H, %33,3 E	Üniversite %94,1 H, %5,9 E
Eğitim %71,4H, %28,6 E	Lisansüstü %59,5 H, %40,5 E					
İktisat %70 H, %30 E						
		Sanat Tas. %100 H, %0 E				
	-	ty	-	-	ty	ty

“Görsel ulaşılabilirlik sağlanmış mıdır? (kampüs genelinde mekanları kolayca görebiliyor musunuz?)” sorusuna verilen cevaplar karşılaştırıldığında, personelin %56,1’inin hayır, %43,9’unun evet dediği görülmüştür. Bu soruya ilişkin değerlendirme, %95 güven düzeyinde deneyime bağlıdır. 4 yıldan az deneyimi olanların, %78,9’unun hayır, %21,1’inin evet dediği, 4 yıldan fazla deneyime sahip olanların %46,8’inin hayır, %53,2’sinin evet dediği görülmüştür. Fen Edebiyat Fakültesinin %71,4’ünün hayır, %28,6’sının evet dediği, Elektrik Elektronik Fakültesinin %25’inin hayır, %75’inin evet dediği görülmüştür. İnşaat ve Eğitim Fakültelerinin cevaplarının birbirine yakın olduğu ve cevap oranlarının %50’lerde olduğu görülmüştür. Kimya Metalurji Fakültesinin %37,5 hayır, %62,5 evet cevabı verdiği, Sanat Tasarım Fakültesinin %75 hayır, %25 evet, İktisat Fakültesinin %63,6 hayır, %36,4 evet cevabı verdiği görülmüştür. Fakülte bazında cevap oranlarında çok farklılıklar çıkmıştır. Kadınların %48,6’sının hayır, %51,4’ünün evet, erkeklerin %64,5’unun hayır, %35,5’unun evet dediği görülmüştür. Engelsizlerin %52,5’unun hayır, %47,5’unun evet dediği, engellilerin %85,7’sinin hayır, %14,3’ünün evet dediği, engellilerden ortopedik engellilerin %100’ünün hayır cevabı verdiği, diğer engellilerin ise %83,3’ünün hayır, %16,7’sinin evet cevabı verdiği görülmüştür. Lise mezunlarının %100’ünün evet dediği, önlisans mezunlarının %75 hayır, %25 evet dediği, üniversite mezunlarının %45’inin hayır, %55’inin evet dediği,

lisansüstü mezunlarının %61'inin hayır, %39'unun evet dediği görülmüştür (Çizelge 3.28).

Çizelge 3.28 Görsel ulaşılabilirlik sağlanmış mıdır? (kampüs genelinde mekanları kolayca görebiliyor musunuz?) (C.3)

Pozisyon	Deneyim	Fakülte	Cinsiyet	Engel V/Y	Engel Türü	Mezuniyet
Personel %56,1 H, %43,9 E	1-4 yıl %78,9 H, %21,1 E	Fen Ede. %71,4 H, %28,6 E	Kadın %48,6 H, %51,4 E	Engelsiz %52,5 H, %47,5 E	Engelsiz %52,5 H, %47,5 E	Lise %0 H, %100 E
		Elektrik %25 H, %75 E			Ortopedik %100 H, %0 E	Ön lisans %75 H, %25 E
		İnşaat %58,3 H, %41,7 E				
	4+ yıl %46,8 H, %53,2 E	Kimya %37,5 H, %62,5 E	Erkek %64,5 H, %35,5 E	Engelli %85,7 H, %14,3 E	Diğer %83,3 H, %16,7 E	Üniversite %45 H, %55 E
Eğitim %55,6 H, %44,4 E	Lisansüstü %61 H, %39 E					
İktisat %63,6 H, %36,4 E						
		Sanat Tas. %75 H, %25 E				
	++	ty	-	-	ty	ty

“Görsel şeffaflık yoluyla, iç mekandaki sosyal alanlar görülebilir midir? (kolay bulunabilmesi, hemen görülebilmesi)” sorusuna verilen cevaplar karşılaştırıldığında, personelin %64,6’sının hayır, %35,4’ünün evet dediği görülmüştür. 4 yıldan az deneyime sahip olanların %73,7’sinin hayır, %26,3’ünün evet dediği, 4 yıldan fazla deneyime sahip olanların %60,9’unun hayır, %39,1’inin evet dediği görülmüştür. Fen Edebiyat Fakültesi, İnşaat Fakültesi ve Sanat Tasarım Fakültesinin cevaplarının yakın olduğu %80’lerde hayır cevabı verdikleri görülmüştür. Elektrik Elektronik ve Kimya Metalurji Fakültesinin cevaplarının yakın olduğu %30’larda hayır cevabı verdikleri görülmüştür. Eğitim ve İktisat Fakültelerinin cevaplarının birbirine yakın olduğu %65’lerde hayır cevabı verdikleri görülmüştür. Kadın ve erkek görüşlerinin yakın olduğu, %60’larda hayır cevabı verdikleri görülmüştür. Engelsizlerin %62,1’inin hayır, %37,9’unun evet, engellilerin %85,7’sinin hayır, %14,3’ünün evet cevabı verdiği, engellilerden ortopedik engellilerin %100’ünün hayır dediği, diğer engellilerin %83,3’ünün hayır dediği görülmüştür (Çizelge 3.29). bu soru ile ilgili görüş deneyim, cinsiyet ve engel durumu değişkenlerinden bağımsızdır.

Çizelge 3.29 Görsel şeffaflık yoluyla, iç mekandaki sosyal alanlar görülebilir midir?(kolay bulunabilmesi, hemen görülebilmesi) (C.4)

Pozisyon	Deneyim	Fakülte	Cinsiyet	Engel V/Y	Engel Türü	Mezuniyet
Personel %64,6 H, %35,4 E	1-4 yıl %73,7 H, %26,3 E	Fen Ede. %83,3 H, %16,7 E	Kadın %62,5 H, %37,5 E	Engelsiz %62,1 H, %37,9 E	Engelsiz %62,1 H, %37,9 E	Lise %0 H, %100 E
		Elektrik %33,3 H, %66,7 E			Ortopedik %100 H, %0 E	Ön lisans %75 H, %25 E
	4+ yıl %60,9 H, %39,1 E	Kimya %37,5 H, %62,5 E	Erkek %66,7 H, %33,3 E	Engelli %85,7 H, %14,3 E	Diğer % 83,3 H, %16,7 E	Üniversite %50 H, %50 E
		Eğitim %66,7 H, %33,3 E				Lisansüstü %72,5 H, %27,5 E
		İktisat %63,6 H, %36,4 E				
		Sanat Tas. %80 H, %20 E				
-	-	ty	-	-	ty	ty

“Algılanabilir bir kampüs müdür? (kampüste mekanların yeri, yollar, geçişler, vs. kolayca görülebilir-bulunabilir midir?” sorusuna verilen cevaplar karşılaştırıldığında, personelin %44,4’ünün hayır, %55,6’sının evet dediği görülmüştür. 4 yıldan az deneyime sahip olanların %33,3’ünün hayır,%66,7’sinin evet, 4 yıldan fazla deneyime sahip olanların %49’unun hayır, %51’inin evet dediği görülmüştür. Fen Edebiyat Fakültesi, Elektrik Elektronik Fakültesi ve Eğitim Fakültesinin oranlarının yakın olduğu, %35’lerde hayır, %65’lerde evet dediği görülmüştür. İnşaat ve İktisat Fakültesinin oranlarının yakın olduğu, %70’lerde hayır, %30’larda evet dediği görülmüştür. Kimya Metalurji Fakültesinin %11,1 hayır, %88,9’unun evet dediği, Sanat Tasarım Fakültesinin %50 evet hayır cevabı verdikleri görülmüştür. Kadın ve erkek oranlarının aynı çıktığı %44 hayır, %55 evet dedikleri görülmüştür. Bu soruya ilişkin değerlendirme, %95 güven düzeyinde engel durumuna bağlıdır. Engelsizlerin %38,7’sinin hayır, %61,3’ünün evet, engellilerin %80’inin hayır, %20’sinin evet dediği, engellilerden ortopedik engellilerin %66,7’sinin hayır, %33,3’ünün evet, diğer engellilerin %75’inin hayır, %25’inin evet dediği görülmüştür. Lise mezunlarının %100’ünün evet dediği, önlisans mezunlarının %80 hayır, %20 evet dediği, üniversite mezunlarının %33,3’ünün hayır, %66,7’sinin evet dediği, lisansüstü mezunlarının %46,7’sinin hayır, %53,3’ünün evet dediği görülmüştür (Çizelge 3.30).

Çizelge 3.30 Algılanabilir bir kampüs müdür? (kampüste mekanların yeri, yollar, geçişler, vs. kolayca görülebilir-bulunabilir midir? (C.5)

Pozisyon	Deneyim	Fakülte	Cinsiyet	Engel V/Y	Engel Türü	Mezuniyet	
Personel %44,4 H, %55,6 E	1-4 yıl %33,3 H, %66,7 E	Fen Ede. %35,7 H, %64,3 E	Kadın %44,7 H, %55,3 E	Engelsiz %38,7 H, %61,3 E	Engelsiz %38,7 H, %61,3 E	Lise %0 H, %100 E	
		Elektrik %40H, %60 E				Ortopedik %66,7 H, %33,3 E	Ön lisans %80 H, %20 E
		İnşaat %71,4 H, %28,6 E					
	4+ yıl %49 H, %51 E	Kimya %11,1 H, %88,9 E	Erkek %44,1 H, %55,9 E	Engelli %80 H, %20 E	Diğer %75 H, %25 E	Üniversite %33,3 H, %66,7 E	
Eğitim %30 H, %70 E	Lisansüstü %46,7 H, %53,3 E						
İktisat %63,6 H, %36,4 E							
		Sanat Tas. %50 H, %50 E					
	-	ty	-	++	ty	ty	

“Yol- yön bulma için dolaşım aksları sezgisel olarak kullanılabilir halde tasarlanmış mıdır? (süreklilik, uzaklık, mekanlar arası geçiş bilmesek bile sezgilerimizle yapılabilen midir?)” sorusuna verilen cevaplar karşılaştırıldığında, personelin %51,8’inin hayır, %48,2’sinin evet dediği görülmüştür. Bu soru ile ilgili görüş deneyim, cinsiyet, engel durumu değişkenlerinden bağımsızdır. Elektrik Elektronik, Kimya Metalurji ve İktisat Fakültesinin %50 evet ve hayır dediği, Fen Edebiyat Fakültesinin %30 hayır, %70 evet dediği, İnşaat ve Sanat Tasarım Fakültesinin %70’lerde hayır, %30’larda evet dediği ve Eğitim Fakültesinin %42,9 hayır, %57,1 evet dediği görülmüştür. Engelsizlerin %46,8’inin hayır, %53,2’sinin evet dediği, engellilerin %77,8’inin hayır, %22,2’sinin evet dediği, ortopedik engellilerin %66,7’sinin hayır, %33,3’ünün evet dediği, diğer engel türlerinin %71,4’ünün hayır %28,6’sının evet dediği görülmüştür. Lise mezunlarının %100’ünün hayır dediği, önlisans, üniversite ve lisansüstü oranlarının eşite yakın olduğu ve %50lerde olduğu görülmüştür (Çizelge 3.31).

Çizelge 3.31 Yol- yön bulma için dolaşım aksları sezgisel olarak kullanılabilir halde tasarlanmış mıdır?(süreklilik, uzaklık, mekanlar arası geçiş bilmemek bile sezgilerimizle yapılabilirmekte midir?) (C.6)

Pozisyon	Deneyim	Fakülte	Cinsiyet	Engel V/Y	Engel Türü	Mezuniyet	
Personel %51,8 H, %48,2 E	1-4 yıl %50 H, %50 E	Fen Ede. %30 H, %70 E	Kadın %48 H, %52 E	Engelsiz %46,8 H, %53,2 E	Engelsiz %46,8 H, %53,2 E	Lise %100 H, %0 E	
		Elektrik %50 H, %50 E				Ortopedik %66,7 H, %33,3 E	Ön lisans %50 H, %50 E
		İnşaat %69,2 H, %30,8 E					
	4+ yıl %52,6 H, %47,4 E	Kimya %50 H, %50 E	Erkek %54,8 H, %45,2 E	Engelli %77,8 H, %22,2 E	Diğer %71,4 H, %28,6 E	Üniversite %50 H, %50 E	
Eğitim %42,9 H, %57,1 E							
İktisat %50 H, %50 E		Lisansüstü %51,4 H, %48,6 E					
		Sanat Tas. %75 H, %25 E					
-	-	ty	-	-	ty	ty	

“Karanlıkta kampüs içi aydınlatması yeterli midir? (yolunuzu bulurken yürüdüğünüz yollar açık ve net midir?)” sorusuna verilen cevaplar karşılaştırıldığında, personelin %53,4’ünün hayır, %46,6’sının evet dediği görülmüştür. Bu soru ile ilgili görüş deneyim, cinsiyet, engel durumu değişkenlerinden bağımsızdır. 4 yıldan az deneyimi olanların %50 evet hayır dediği, 4 yıldan fazla deneyimi olanların %55 hayır, %45 evet dediği görülmüştür. Fen Edebiyat Fakültesinin %27,3 hayır, %72,7 evet dediği, Kimya ve Eğitim Fakültesinin %50 evet hayır dediği, sanat Tasarım fakültesinin %100’ünün hayır dediği, İktisat ve elektrik Fakültesinin %60’larda hayır %40’larda evet dediği görülmüştür. Engelsizlerin %51 hayır, %49 evet dediği, engellilerin %66,7 hayır, %33,3 evet dediği görülmüştür. Ortopedik engellilerin hepsinin hayır dediği, diğer engellilerin %57’sinin hayır dediği görülmüştür. Lise mezunlarının %100’ünün hayır dediği, önlisans mezunların %50 evet hayır dediği, üniversite mezunlarının %37,5 hayır, %62,5 evet dediği, lisansüstü mezunlarının %59,5 hayır, %40,5 evet dediği görülmüştür (Çizelge 3.32).

Çizelge 3.32 Karanlıkta kampüs içi aydınlatması yeterli midir?(yolunuzu bulurken yürüdüğünüz yollar açık ve net midir?) (C.7)

Pozisyon	Deneyim	Fakülte	Cinsiyet	Engel V/Y	Engel Türü	Mezuniyet
Personel %53,4 H, %46,6 E	1-4 yıl %50 H, %50 E	Fen Ede. %27,3 H, %72,7 E	Kadın %51,7 H, %48,3 E	Engelsiz %51 H, %49 E	Engelsiz %51 H, %49 E	Lise %100 H, %0 E
		Elektrik %62,5 H, %37,5 E			Ortopedik %100 H, %0 E	Ön lisans %50 H, %50 E
		İnşaat %53,8 H, %46,2 E				
	4+ yıl %55 H, %45 E	Kimya %50 H, %50 E	Erkek %55,2 H, %44,8 E	Engelli %66,7 H, %33,3 E	Diğer % 57,1 H, %42,9 E	Üniversite %37,5 H, %62,5 E
		Eğitim %50 H, %50 E				
		İktisat %66,7 H, %33,3 E				Lisansüstü %59,5 H, %40,5 E
Sanat Tas. %100 H, %0 E						
-	ty	-	-	ty	ty	

“Döşeme ile ilgili sorunlar yaşanmakta mıdır? (zemin malzemesi, engebeli olması, kayganlığı)” sorusuna verilen cevaplar karşılaştırıldığında, personelin %52,9’unun hayır, %47,1’inin evet dediği görülmüştür. Bu soru ile ilgili görüş deneyim, cinsiyet, engel durumu değişkenlerinden bağımsızdır. 4 yıldan az deneyime sahip olanların %50 evet hayır dediği, 4 yıldan fazla deneyime sahip olanların %54,2 hayır, %45,8 evet dediği görülmüştür. Fen Edebiyat, İnşaat, Kimya Metalurji Fakültelerinin oranlarının yakın olduğu ve %50’lerde olduğu görülmüştür. Elektrik %44,4 hayır, Eğitim %60 hayır, İktisat %36,4 hayır demiştir. Sanat Tasarım Fakültesi %100 hayır cevabı vermiştir. Ortopedik engellilerin %66,7’si hayır, diğer engellilerin %57,1’i hayır demiştir. Lise mezunları %100 evet, önlisans mezunları %40 hayır, %60 evet, üniversite mezunları %50 evet hayır, lisansüstü mezunları %57,1 hayır, %42,9 evet demiştir (Çizelge 3.33).

Çizelge 3.33 Döşeme ile ilgili sorunlar yaşanmakta mıdır?(zemin malzemesi, engebeli olması, kayganlığı) (C.8)

Pozisyon	Deneyim	Fakülte	Cinsiyet	Engel V/Y	Engel Türü	Mezuniyet		
Personel %52,9 H, %47,1 E	1-4 yıl %50 H, %50 E	Fen Ede. %53,8 H, %46,2 E	Kadın %51,4 H, %48,6 E	Engelsiz %52,5 H, %47,5 E	Engelsiz %52,5 H, %47,5 E	Lise %0 H, %100 E		
		Elektrik %44,4 H, %55,6 E				Ortopedik %66,7 H, %33,3 E	Ön lisans %40 H, %60 E	
		İnşaat %53,8 H, %46,2 E						
	4+ yıl %54,2 H, %45,8 E	Kimya %50 H, %50 E	Erkek %54,5 H, %45,5 E	Engelli %55,6 H, %44,4 E	Diğer % 57,1 H, %42,9 E	Üniversite %50 H, %50 E		
		Eğitim %60 H, %40 E						
		İktisat %36,4 H, %63,6 E						Lisansüstü %57,1 H, %42,9 E
Sanat Tas. %100 H, %0 E								
-	-	ty	-	-	ty	ty		

“Kampüs sosyal etkileşim için olanak sağlamış mıdır? (kulüp mekanları, etkinlik alanları, vs.)” sorusuna verilen cevaplar karşılaştırıldığında, personelin %51,2’sinin hayır, %48,8’inin evet dediği görülmüştür. Bu soru ile ilgili görüş deneyim, cinsiyet, engel durumu değişkenlerinden bağımsızdır. 4 yıldan az deneyimim olanlar %63,6 hayır, %36,4 evet, 4 yıldan fazla deneyimi olanlar %46,9 hayır, %53,1 evet demiştir. Fen Edebiyat, fakültesi %75 hayır, %25 evet, Elektrik, İnşaat, İktisat Fakülteleri %50’lerde evet ve hayır demiştir, Kimya Metalurji ve Eğitim %20’lerde hayır, %80’lerde evet demiştir, Sanat Tasarım Fakültesi %100 hayır demiştir. Kadınların %43,5’u hayır, %56,5 evet demiş, erkeklerin %60’ı hayır, %40’ı evet demiştir. Engelsizlerin %45,9’u hayır, %54,1’i evet, engellilerin %83,3’ü hayır, %16,7’si evet demiştir. Ortopedik engellilerin %100’ü hayır demiş, diğer engellilerin %80’i hayır demiştir. Lise ve önlisans mezunlarının %100’ü hayır, üniversite mezunlarının %36,4’ü hayır, %63,6’sı evet, lisansüstü mezunları %50 evet hayır demiştir (Çizelge 3.34).

Çizelge 3.34 Kampüs sosyal etkileşim için olanak sağlamış mıdır?(kulüp mekanları, etkinlik alanları, vs.) (C.9)

Pozisyon	Deneyim	Fakülte	Cinsiyet	Engel V/Y	Engel Türü	Mezuniyet		
Personel %51,2 H, %48,8 E	1-4 yıl %63,6 H, %36,4 E	Fen Ede. %75 H, %25 E	Kadın %43,5 H, %56,5 E	Engelsiz %45,9 H, %54,1 E	Engelsiz %45,9 H, %54,1 E	Lise %100 H, %0 E		
		Elektrik %50 H, %50 E				Ortopedik %100 H, %0 E	Ön lisans %100 H, %0 E	
		İnşaat %55,6 H, %44,4 E						
	4+ yıl %46,9 H, %53,1 E	Kimya %16,7 H, %83,3 E	Erkek %60 H, %40 E	Engelli %83,3 H, %16,7 E	Diğer % 80 H, %20 E	Üniversite %36,4 H, %63,6 E		
		Eğitim %20 H, %80 E						
		İktisat %55,6 H, %44,4 E						Lisansüstü %50 H, %50 E
Sanat Tas. %100 H, %0 E								
-	-	ty	-	-	ty	ty		

“Fiziksel çevrenin özellikleri, öğrenme ve gelişim sürecini cesaretlendirmekte midir?” sorusuna verilen cevaplar karşılaştırıldığında, personelin %27,6’sı hayır, %72,4’ü evet demiştir. Bu soru ile ilgili görüş deneyim, cinsiyet, engel durumu değişkenlerinden bağımsızdır. 4 yıldan az deneyime sahip olanlar %17,6 hayır, %82,4 evet, 4 yıldan fazla deneyime sahip olanlar %31,7 hayır, %68,3 evet demiştir. Fen Edebiyat ve Eğitim %25 hayır, %75 evet, Elektrik %14,3 hayır, %85,7 evet, Kimya %100 evet, İnşaat %33,3 hayır, %66,7 evet, İktisat %45,5 hayır, %54,5 evet, Sanat Tasarım %66,7 hayır, %33,7 evet demiştir. Kadınların %21,9’u hayır, %78,1’i evet, erkeklerin %34,6’sı hayır, %65,4’ü evet demiştir. Engelsizlerin %25,5’u hayır, %74,5’u evet, engellilerin %42,9’u hayır, %57,1’i evet demiştir. Ortopedik engellilerin %100’ü hayır, diğer engellilerin %33,3’ü hayır, %66,7’si evet demiştir. Lise mezunlarının %100’ü evet, önlisans mezunların %25’i hayır, %75’i evet, üniversite mezunlarının %21,1’i hayır, %78,9’u evet, lisansüstü mezunlarının %32,4’ü hayır, %67,6’sı evet demiştir (Çizelge 3.35).

Çizelge 3.35 Fiziksel çevrenin özellikleri, öğrenme ve gelişim sürecini cesaretlendirmekte midir? (C.10)

Pozisyon	Deneyim	Fakülte	Cinsiyet	Engel V/Y	Engel Türü	Mezuniyet
Personel %27,6 H, %72,4 E	1-4 yıl %17,6 H, %82,4 E	Fen Ede. %25 H, %75 E	Kadın %21,9 H, %78,1 E	Engelsiz %25,5 H, %74,5 E	Engelsiz %25,5 H, %74,5 E	Lise %0 H, %100 E
		Elektrik %14,3 H, %85,7 E			Ortopedik %0 H, %100 E	Ön lisans %25 H, %75 E
		İnşaat %33,3 H, %66,7 E			Ortopedik %100 H, %0 E	
	4+ yıl %31,7 H, %68,3 E	Kimya %0 H, %100 E	Erkek %34,6 H, %65,4 E	Engelli %42,9 H, %57,1 E	Diğer %33,3 H, %66,7 E	Üniversite %21,1 H, %78,9 E
Eğitim %25 H, %75 E						
İktisat %45,5 H, %54,5 E	Lisansüstü %32,4 H, %67,6 E					
		Sanat Tas. %66,7 H, %33,3 E				
	-	ty	-	-	ty	ty

“Kütüphane kolay ulaşılabilir ya da karşılayıcı bir yerde konumlandırılmış mıdır?” sorusuna verilen cevaplar karşılaştırıldığında, personelin %35,2’sinin hayır, %64,8’inin evet dediği görülmüştür. Bu soru ile ilgili görüş deneyim, cinsiyet, engel durumu değişkenlerinden bağımsızdır. 4 yıldan az deneyime sahip olanlar %27,3 hayır, %72,7 evet, 4 yıldan fazla deneyime sahip olanlar %38,8 hayır, %61,2 evet demiştir. Fen Edebiyat %23,1 hayır, %76,9 evet, Elektrik %40 hayır, %60 evet, İnşaat ve İktisat %50 evet hayır, Kimya %100 evet, Eğitim %30 hayır, %70 evet, Sanat Tasarım %60 hayır, %40 evet demiştir. Kadınların %2,8’i hayır, %72,2’si evet, erkeklerin %42,9’u hayır, %57,1’i evet demiştir. Engelsizlerin %32,8’i hayır, %67,2’i evet, engellilerin %50’si evet %50’si hayır demiştir. Ortopedik engellilerin %66,7’si hayır, %33,3’ü evet, diğer engellilerin %37,5’u hayır, %62,5’u evet demiştir. Lise mezunlarının %100 evet, önlisans ve lisansüstü mezunlarının %40 hayır, %60’ı evet, üniversite mezunlarının %25’i hayır, %75’i evet demiştir (Çizelge 3.36).

Çizelge 3.36 Kütüphane kolay ulaşılabilir ya da karşılayıcı bir yerde konumlandırılmış mıdır? (C.11)

Pozisyon	Deneyim	Fakülte	Cinsiyet	Engel V/Y	Engel Türü	Mezuniyet	
Personel %35,2 H, %64,8 E	1-4 yıl %27,3 H, %72,7 E	Fen Ede. %23,1 H, %76,9 E	Kadın %27,8 H, %72,2 E	Engelsiz %32,8 H, %67,2 E	Engelsiz %32,8 H, %67,2 E	Lise %0 H, %100 E	
		Elektrik %40 H, %60 E				Ortopedik %66,7 H, %33,3 E	Ön lisans %40 H, %60 E
		İnşaat %50 H, %50 E					
	4+ yıl %38,8 H, %61,2 E	Kimya %0 H, %100 E	Erkek %42,9 H, %57,1 E	Engelli %50 H, %50 E	Diğer % 37,5 H, %62,5 E	Üniversite %25 H, %75 E	
		Eğitim %30 H, %70 E					
		İktisat %50 H, %50 E					Lisansüstü %40 H, %60 E
Sanat Tas. %60 H, %40 E							
-	-	ty	-	-	ty	ty	

“Yemekhaneler, engelli öğrencilerin kendi başlarına yemek alabileceği şekilde tasarlanmış mıdır?” sorusuna verilen cevaplar karşılaştırıldığında, personelin %75’i hayır, %25’i evet demiştir. Bu soru ile ilgili görüş deneyim, cinsiyet, engel durumu değişkenlerinden bağımsızdır. 4 yıldan az deneyime sahip olanlar %76,5 hayır, %23,5 evet, 4 yıldan fazla deneyime sahip olanlar %74,4 hayır, %25,6 evet demiştir. Fen Edebiyat, Elektrik, İnşaat ve Kimya Fakülteleri %70 hayır, %30’larda evet demiştir. Eğitim fakültesi %55 hayır, %45 evet, İktisat %88 hayır, %12 evet, Sanat Tasarım %100 hayır demiştir. Kadınların %80’i hayır, %20’si evet, erkeklerin %70’i hayır, %30’u evet demiştir. Engelsizlerin %73,1’i hayır, %26,9’u evet, engellilerin %87,5’u hayır, %12,5’u evet demiştir. Ortopedik engellilerin %100’ü hayır, diğer engellilerin %83,3’ü hayır, %16,7’si evet demiştir. Lise mezunlarının %100’ü evet, önlisans mezunlarının %100’ü hayır, üniversite mezunlarının %66,7’si hayır, %33,3’ü evet, lisansüstü mezunlarının %79,4’ü hayır, %20,6’sı evet demiştir (Çizelge 3.37).

Çizelge 3.37 Yemekhaneler, engelli öğrencilerin kendi başlarına yemek alabileceği şekilde tasarlanmış mıdır? (C.12)

Pozisyon	Deneyim	Fakülte	Cinsiyet	Engel V/Y	Engel Türü	Mezuniyet
Personel %75 H, %25 E	1-4 yıl %76,5 H, %23,5 E	Fen Ede. %76,9 H, %23,1 E	Kadın %80 H, %20 E	Engelsiz %73,1 H, %26,9 E	Engelsiz %73,1 H, %26,9 E	Lise %0 H, %100 E
		Elektrik %77,8 H, %22,2 E			Ortopedik %100 H, %0 E	Ön lisans %100 H, %0 E
	4+ yıl %74,4 H, %25,6 E	İnşaat %70 H, %30 E	Erkek %70 H, %30 E	Engelli %87,5 H, %12,5 E	Diğer % 83,3 H, %16,7 E	Üniversite %66,7 H, %33,3 E
		Kimya %71,4 H, %28,6 E				Lisansüstü %79,4 H, %20,6 E
		Eğitim %55,6 H, %44,4 E				
		İktisat %88,9 H, %11,1 E				
		Sanat Tas. %100 H, %0 E				
-	-	ty	-	-	ty	ty

“Çay/kahve-yiyecek içecek makineleri (otomatlar) engelliler için erişilebilir midir? (konumu, çalıştırma elemanı yüksekliği, vs.)” sorusuna verilen cevaplar karşılaştırıldığında, personelin %52,9’u hayır, %47,1’i evet demiştir. Bu soru ile ilgili görüş deneyim, cinsiyet, engel durumu değişkenlerinden bağımsızdır. 4 yıldan az çalışanların %71,4’ü hayır, %28,6’sı evet, 4 yıldan fazla çalışanların %45,9’u hayır, %54,1’i evet demiştir. Fen Edebiyat, Elektrik, Kimya Fakülteleri %50 hayır, %50 evet demiştir, İnşaat Fakültesi %75 hayır, %25 evet, Eğitim Fakültesi %28,6 hayır, %71,4 evet, İktisat Fakültesi %44,4 hayır, %55,6 evet, Sanat Tasarım Fakültesi %100 hayır demiştir. Kadınlar ve erkekler genel olarak %50 evet ve hayır demiştir. Engelsizlerin %47,7’si hayır, %52,3’ü evet, engellilerin %85,7’si hayır, %14,3’ü evet demiştir. Ortopedik engellilerin %100’ü hayır, diğer engellilerin %80’i hayır demiştir. Lise mezunlarının %100’ü hayır, önlisans mezunlarının %100’ü evet, üniversite mezunlarının %44,4’ü hayır, %55,6’sı evet, lisansüstü mezunlarının %53,6’sı hayır, %46,4’ü evet demiştir (Çizelge 3.38).

Çizelge 3.38 Çay/kahve-yiyecek içecek makineleri (otomatlar) engelliler için erişilebilir midir?(konumu, çalıştırma elemanı yüksekliği, vs.) (C.13)

Pozisyon	Deneyim	Fakülte	Cinsiyet	Engel V/Y	Engel Türü	Mezuniyet		
Personel %52,9 H, %47,1 E	1-4 yıl %71,4 H, %28,6 E	Fen Ede. %54,5 H, %45,5 E	Kadın %50 H, %50 E	Engelsiz %47,7 H, %52,3 E	Engelsiz %47,7 H, %52,3 E	Lise %0 H, %100 E		
		Elektrik %50 H, %50 E				Ortopedik %100 H, %0 E	Ön lisans %100 H, %0 E	
		İnşaat %75 H, %25 E						
	4+ yıl %45,9 H, %54,1 E	Kimya %50 H, %50 E	Erkek %56,5 H, %43,5 E	Engelli %85,7 H, %14,3 E	Diğer % 80 H, %20 E	Üniversite %44,4 H, %55,6 E		
		Eğitim %28,6 H, %71,4 E						
		İktisat %44,4 H, %55,6 E						Lisansüstü %53,6 H, %46,4 E
Sanat Tas. %100 H, %0 E								
-	-	ty	-	-	ty	ty		

“Spor salonu engelli öğrencilerin kullanımına uygun mudur?” sorusuna verilen cevaplar karşılaştırıldığında, personelin %55,9’u hayır, %44,1’i evet demiştir. Bu soru ile ilgili görüş deneyim, cinsiyet, engel durumu ve engel türü değişkenlerinden bağımsızdır. 4 yıldan az çalışanlar %40 hayır, %60 evet, 4 yıldan fazla çalışanlar %62,5 hayır, %37,5 evet demiştir. Fen Edebiyat %33,3 hayır, %66,7 evet, Elektrik %50 evet hayır, İnşaat %83,3 hayır, %16,7 evet, Kimya %80 hayır, %20 evet, Eğitim %20 hayır, %80 evet, İktisat %62,5 hayır, %37,5 evet, Sanat Tasarım %100 hayır demiştir. Engelsizlerin %54,8’i hayır, %45,2’si evet, engellilerin %66,7’si hayır, %33,3’ü evet demiştir. Diğer engellilerin %66,7’si hayır, %33,3’ü evet demiştir. Lise mezunlarının %100’ü hayır, önlisans mezunlarının %100 evet, üniversite mezunlarının %50’si evet %50’si hayır, lisansüstü mezunlarının %63,2’si hayır, %36,8’i evet demiştir (Çizelge 3.39).

Çizelge 3.39 Spor salonu engelli öğrencilerin kullanımına uygun mudur? (C.14)

Pozisyon	Deneyim	Fakülte	Cinsiyet	Engel V/Y	Engel Türü	Mezuniyet
Personel %55,9 H, %44,1 E	1-4 yıl %40 H, %60 E	Fen Ede. %33,3 H, %66,7 E	Kadın %52,9 H, %47,1 E	Engelsiz %54,8 H, %45,2 E	Engelsiz %54,8 H, %45,2 E	Lise %100 H, %0 E
		Elektrik %50 H, %50 E				Ön lisans %0 H, %100 E
		İnşaat %83,3 H, %16,7 E				
	4+ yıl %62,5 H, %37,5 E	Kimya %80 H, %20 E	Erkek %58,8 H, %41,2 E	Engelli %66,7 H, %33,3 E	Diğer %66,7 H, %33,3 E	Üniversite %50 H, %50 E
		Eğitim %20 H, %80 E				
		İktisat %62,5 H, %37,5 E				Lisansüstü %63,2 H, %36,8 E
		Sanat Tas. %100 H, %0 E				
	-	-	ty	-	-	-

“Öğrenciler, çalışanlar ve hocalar arasında etkileşimi destekleyecek mekanlar var mıdır? (restoranlar, kafeler, spor salonları, vs.)” sorusuna verilen cevaplar karşılaştırıldığında, personelin %34,4’ü hayır, %65,6’sı evet demiştir. Bu soru ile ilgili görüş deneyim, cinsiyet, engel durumu değişkenlerinden bağımsızdır. 4 yıldan az çalışanlar %25 hayır, %75 evet, 4 yıldan fazla çalışanlar %37,8 hayır, %62,2 evet demiştir. Fen Edebiyat %36,4 hayır, %63,6 evet, Elektrik %100 evet, İnşaat %50 evet hayır, Kimya %28,6 hayır, %71,4 evet, Eğitim %12,5 hayır, %87,5 evet, İktisat %54,5 hayır, %45,5 evet, Sanat Tasarım %40 hayır, %60 evet demiştir. Kadınların %29’u hayır, %71’i evet, erkeklerin %40’ı hayır, %60’ı evet demiştir. Engelsizlerin %31,5’u hayır, %68,5’u evet, engellilerin %57,1’i hayır, %42,9’u evet demiştir. Ortopedik engellilerin %100’ü hayır, diğer engellilerin %50’si hayır demişlerdir. Lise mezunlarının %100’ü hayır, önlisans mezunlarının %25’i hayır, %75’i evet, üniversite mezunlarının %27,8’i hayır, %72,2’si evet, lisansüstü mezunlarının %36,8’i hayır, %63,2’si evet demiştir (Çizelge 3.40).

Çizelge 3.40 Öğrenciler, çalışanlar ve hocalar arasında etkileşimi destekleyecek mekanlar var mıdır? (restoranlar, kafeler, spor salonları, vs.) (C.15)

Pozisyon	Deneyim	Fakülte	Cinsiyet	Engel V/Y	Engel Türü	Mezuniyet
Personel %34,4 H, %65,6 E	1-4 yıl %25 H, %75 E	Fen Ede. %36,4 H, %63,6 E	Kadın %29 H, %71 E	Engelsiz %31,5 H, %68,5 E	Engelsiz %31,5 H, %68,5 E	Lise %100 H, %0 E
		Elektrik %0 H, %100 E				Ön lisans %25 H, %75 E
		İnşaat %50 H, %50 E				
	4+ yıl %37,8 H, %62,2 E	Kimya %28,6 H, %71,4 E	Erkek %40 H, %60 E	Engelli %57,1 H, %42,9 E	Diğer %50 H, %50 E	Üniversite %27,8 H, %72,2 E
		Eğitim %12,5 H, %87,5 E				
		İktisat %54,5 H, %45,5 E				Lisansüstü %36,8 H, %63,2 E
		Sanat Tas. %40 H, %60 E				
-	-	ty	-	-	ty	ty

“Farklı dil, din, cinsel tercihe sahip gruplar arasındaki ilişkiler öğrencileri etkilemekte midir?” sorusuna verilen cevaplar karşılaştırıldığında, personelin %54,8 hayır, %45,2 evet dediği görülmüştür. Bu soru ile ilgili görüş deneyim, cinsiyet, engel durumu değişkenlerinden bağımsızdır. 4 yıldan az çalışanlar %60 hayır, %40 evet, 4 yıldan fazla çalışanlar %52,4 hayır, %47,6 evet demiştir. Fen Edebiyat %60 hayır, %40 evet, Elektrik, Kimya ve Sanat Tasarım %50 evet hayır, İnşaat %62,5 hayır, %37,5 evet, Eğitim %20 hayır, %0 evet, İktisat %80 hayır, %20 evet demiştir. Kadınların %42,9 hayır, %57,1 evet, erkeklerin %64,7 hayır, %35,3 evet dediği görülmüştür. Engelsizlerin %50 evet hayır, engellilerin %100 hayır dediği görülmüştür. Lise ve önlisans mezunlarının %100 hayır, üniversite ve lisansüstü mezunlarının %50 evet, %50 hayır dediği görülmüştür (Çizelge 3.41).

Çizelge 3.41 Farklı dil, din, cinsel tercihe sahip gruplar arasındaki ilişkiler öğrencileri etkilemekte midir? (C.16)

Pozisyon	Deneyim	Fakülte	Cinsiyet	Engel V/Y	Engel Türü	Mezuniyet		
Personel %54,8 H, %45,2 E	1-4 yıl %60 H, %40 E	Fen Ede. %60 H, %40 E	Kadın %42,9 H, %57,1 E	Engelsiz %50 H, %50 E	Engelsiz %50 H, %50 E	Lise %100 H, %0 E		
		Elektrik %50 H, %50 E				Ortopedik %0 H, %100 E	Ön lisans %100 H, %0 E	
		İnşaat %62,5 H, %37,5 E						
	4+ yıl %52,4 H, %47,6 E	Kimya %50 H, %50 E	Erkek %64,7 H, %35,3 E	Engelli %100 H, %0 E	Diğer %100 H, %0 E	Üniversite %50 H, %50 E		
		Eğitim %20 H, %80 E						
		İktisat %80 H, %20 E						Lisansüstü %50 H, %50 E
Sanat Tas. %50 H, %50 E								
-	-	ty	-	-	ty	ty		

“Kampüs içerisinde lojman olmasının iyi etkileri var mıdır?” sorusuna verilen cevaplar karşılaştırıldığında, personelin %19,4 hayır, %80,6 evet dediği görülmüştür. Bu soru ile ilgili görüş deneyim ve engel durumu değişkenlerinden bağımsızdır, %90 güven düzeyinde cinsiyet değişkenine bağımlıdır. 4 yıldan az çalışanların %14,3 hayır, %85,7 evet, 4 yıldan fazla çalışanların %21,7 hayır, %78,3 evet dediği görülmüştür. Fen Edebiyat, Elektrik, Kimya ve İktisat Fakültelerinin %10'larda hayır, %90'larda evet, İnşaat %36,4 hayır, %63,6 evet, Eğitim %22,2 hayır, %77,8 evet, Sanat Tasarım %40 hayır, %60 evet dediği görülmüştür. Kadınlar %11,4 hayır, %88,6 evet, erkekler %28,1 hayır, %71,9 evet demiştir. Engelsizler %18,6 hayır, %81,4 evet, engelliler %25 hayır, %75 evet demiştir. Ortopedik engelliler %50 evet ve hayır derken, diğer engelliler %4,3 hayır, %85,7 evet demiştir. Lise mezunları %100 hayır, önlisans mezunları %25 hayır, %75 evet, üniversite mezunları %15,8 hayır, %84,2 evet, lisansüstü mezunları %18,6 hayır, %81,4 evet demiştir (Çizelge 3.42).

Çizelge 3.42 Kampüs içerisinde lojman olmasının iyi etkileri var mıdır? (C.17)

Pozisyon	Deneyim	Fakülte	Cinsiyet	Engel V/Y	Engel Türü	Mezuniyet
Personel %19,4 H, %80,6 E	1-4 yıl %14,3 H, %85,7 E	Fen Ede. %14,3 H, %85,7 E	Kadın %11,4 H, %88,6 E	Engelsiz %18,6 H, %81,4 E	Engelsiz %18,6 H, %81,4 E	Lise %100 H, %0 E
		Elektrik %11,1 H, %88,9 E			Ortopedik %50 H, %50 E	Ön lisans %25 H, %75 E
	4+ yıl %21,7 H, %78,3 E	Kimya %11,1 H, %88,9 E	Erkek %28,1 H, %71,9 E	Engelli %25 H, %75 E	Diğer %14,3 H, %85,7 E	Üniversite %15,8 H, %84,2 E
		Eğitim %22,2 H, %77,8 E				Lisansüstü %18,6 H, %81,4 E
		İktisat %10 H, %90 E				
		Sanat Tas. %40 H, %60 E				
-	-	ty	+	-	ty	ty

“Kampüste yer alan yurtlar, sosyal bir canlılık yaratmakta mıdır?” sorusuna verilen cevaplar karşılaştırıldığında, personelin %21,7 hayır, %78,83 evet dediği görülmüştür. Bu soru ile ilgili görüş deneyim, cinsiyet, engel durumu değişkenlerinden bağımsızdır. 4 yıldan az çalışanlar %33,3 hayır, %66,7 evet, 4 yıldan fazla çalışanlar %16,7 hayır, %83,3 evet demiştir. Fen Edebiyat %16,7 hayır, %83,3 evet, Elektrik, Eğitim ve İnşaat %22,2 hayır, %77,8 evet, Kimya %12,5 hayır, %87,5 evet, İktisat %30 hayır, %70 evet, Sanat Tasarım %33,3 hayır, %66,7 evet demiştir. Kadınların %17,6’sı hayır, %82,4’ü evet, erkeklerin %26,9’u hayır, %73,1’i evet demiştir. Engelsizlerin %23,1 hayır, %76,9 evet, engellilerin %12,5 hayır, %87,5 evet dediği görülmüştür. Ortopedik engellilerin %66,7 hayır, %33,3 evet, diğer engellilerin %100 evet dediği görülmüştür. Lise mezunlarının %100 evet, önlisans mezunlarının %60 hayır, %40 evet, üniversite mezunlarının %15,8 hayır, %84,2 evet, lisansüstü mezunlarının %20 hayır, %80 evet dediği görülmüştür (Çizelge 3.43).

Çizelge 3.43 Kampüste yer alan yurtlar, sosyal bir canlılık yaratmakta mıdır? (C.18)

Pozisyon	Deneyim	Fakülte	Cinsiyet	Engel V/Y	Engel Türü	Mezuniyet
Personel %21,7 H, %78,3 E	1-4 yıl %33,3 H, %66,7 E	Fen Ede. %16,7 H, %83,3 E	Kadın %17,6 H, %82,4 E	Engelsiz %23,1 H, %76,9 E	Engelsiz %23,1 H, %76,9 E	Lise %0 H, %100 E
		Elektrik %22,2 H, %77,8 E			Ortopedik %66,7 H, %33,3 E	Ön lisans %60 H, %40 E
		İnşaat %22,2 H, %77,8 E				
	4+ yıl %16,7 H, %83,3 E	Kimya %12,5 H, %87,5 E	Erkek %26,9 H, %73,1 E	Engelli %12,5 H, %87,5 E	Diğer %0 H, %100 E	Üniversite %15,8 H, %84,2 E
Eğitim %22,2 H, %77,8 E						
İktisat %30 H, %70 E	Lisansüstü %20 H, %80 E					
Sanat Tas. %33,3 H, %66,7 E						
-	-	ty	-	-	ty	ty

“Yaya ve taşıt yollarının (sokak peyzajının) estetik kaliteye olumlu yönde etkileri var mıdır?” sorusuna verilen cevaplar karşılaştırıldığında, personelin %24,2 hayır, %75,8 evet dediği görülmüştür. Bu soru ile ilgili görüş deneyim, cinsiyet, engel durumu değişkenlerinden bağımsızdır. 4 yıldan az çalışanların %21,1 hayır, %78,9 evet, 4 yıldan fazla çalışanların %25,6 hayır, %74,4 evet dediği görülmüştür. Fen Edebiyat %8,3 hayır, %91,7 evet, Elektrik ve Kimya %14,3 hayır, %85,7 evet, İnşaat %42,9 hayır, %57,1 evet, Eğitim ve Sanat Tasarım %25 hayır, %75 evet, İktisat %30 hayır, %70 evet demiştir. Kadınların %15,6’sı hayır, %84,4’ü evet, erkeklerin %33,3’ü hayır, %66,7’si evet demiştir. Engelsizlerin %20,8’i hayır, %79,2’si evet, engellilerin %44,4’ü hayır, %5,6’sı evet demiştir. Ortopedik engellilerin %100’ü evet, diğer engellilerin %50’si evet ve hayır demiştir. Lise mezunlarının %100’ü hayır, önlisans mezunlarının %100’ü evet, üniversite mezunlarının %18,8’i hayır, %81,3’ü evet, lisansüstü mezunlarının %26,8’i hayır, %73,2’si evet demiştir (Çizelge 3.44).

Çizelge 3.44 Yaya ve taşıt yollarının (sokak peyzajının) estetik kaliteye olumlu yönde etkileri var mıdır? (C.19)

Pozisyon	Deneyim	Fakülte	Cinsiyet	Engel V/Y	Engel Türü	Mezuniyet	
Personel %24,2 H, %75,8 E	1-4 yıl %21,1 H, %78,9 E	Fen Ede. %8,3 H, %91,7 E	Kadın %15,6 H, %84,4 E	Engelsiz %20,8 H, %79,2 E	Engelsiz %20,8 H, %79,2 E	Lise %100 H, %0 E	
		Elektrik %14,3 H, %85,7 E				Ortopedik %0 H, %100 E	Ön lisans %0 H, %100 E
		İnşaat %42,9 H, %57,1 E					
	4+ yıl %25,6 H, %74,4 E	Kimya %14,3 H, %85,7 E	Erkek %33,3 H, %66,7 E	Engelli %44,4 H, %55,6 E	Diğer %50 H, %50 E	Üniversite %18,8 H, %81,3 E	
		Eğitim %25 H, %75 E					Lisansüstü %26,8 H, %73,2 E
		İktisat %30 H, %70 E					
Sanat Tas. %25 H, %75 E							
-	-	ty	-	-	ty	ty	

“Kampüsün güzelliğini sağlamak için yeşil alanların oluşturulması hoşunuza gider mi?” sorusuna verilen cevaplar karşılaştırıldığında, personelin %100 evet dediği görülmüştür. Bütün değişkenlere göre sonuçlar %100 evet çıkmıştır (Çizelge 3.45).

Çizelge 3.45 Kampüsün güzelliğini sağlamak için yeşil alanların oluşturulması hoşunuza gider mi? (C.20)

Pozisyon	Deneyim	Fakülte	Cinsiyet	Engel V/Y	Engel Türü	Mezuniyet	
Personel %0 H, %100 E	1-4 yıl %0 H, %100 E	Fen Ede. %0 H, %100 E	Kadın %0 H, %100 E	Engelsiz %0 H, %100 E	Engelsiz %0 H, %100 E	Lise %0 H, %100 E	
		Elektrik %0 H, %100 E				Ortopedik %0 H, %100 E	Ön lisans %0 H, %100 E
		İnşaat %0 H, %100 E					
	4+ yıl %0 H, %100 E	Kimya %0 H, %100 E	Erkek %0 H, %100 E	Engelli %0 H, %100 E	Diğer %0 H, %100 E	Üniversite %0 H, %100 E	
		Eğitim %0 H, %100 E					Lisansüstü %0 H, %100 E
		İktisat %0 H, %100 E					
Sanat Tas. %0 H, %100 E							
ty	ty	ty	ty	ty	ty	ty	

•Psiko-sosyal Sorular Öğrenci Ki Kare Analizi

“Engelli öğrencilere oryantasyon uygulaması yapılmakta mıdır?” sorusuna verilen cevaplar karşılaştırıldığında, öğrencinin %30 evet, %70 hayır dediği görülmüştür. Engelli öğrencilere oryantasyon uygulaması yapılmaktadır, ancak bunu öğrencilerin %30’unun bildiği göz önünde bulundurulursa bilgilendirmenin sağlıklı yapılamadığı gözlemlenmiştir (Çizelge 3.46). Bu soru ile ilgili görüş deneyim, cinsiyet, engel durumu ve engel türü değişkenlerinden bağımsızdır.

Çizelge 3.46 Engelli öğrencilere oryantasyon uygulaması yapılmakta mıdır? (C.1)

Pozisyon	Deneyim	Fakülte	Cinsiyet	Engel V/Y	Engel Türü	Mezuniyet
Öğrenci %70 H, %30 E	1-4 yıl %69,2 H, %30,8 E	Fen Ede. %50 H, %50 E	Kadın %63,3 H, %36,7 E	Engelsiz %70,9 H, %29,1 E	Engelsiz %70,9 H, %29,1 E	Lise %70,3 H, %29,7 E
		Elektrik %82,4 H, %17,6 E				Ön lisans %100 H, %0 E
	4+ yıl %73,3 H, %26,7 E	Kimya %70 H, %30 E	Erkek %74 H, %26 E	Engelli %0 H, %100 E	Görme %0 H, %100 E	Üniversite %50 H, %50 E
		Eğitim %41,7 H, %58,3 E				Lisansüstü %50 H, %50 E
		İktisat %62,5 H, %37,5 E				
		Sanat Tas. %66,7 H, %33,3 E				
-	-	ty	-	-	-	ty

“Kampüs içerisindeki dolaştığımız alanlar (bir yerden bir yere ulaşma) ile sosyal mekanlar (vakit geçirilen kafe, etkinlik alanları gibi) birleştirilmiş, etkileşimi sürdürmek için daha uygun hale getirilmiş midir?” sorusuna verilen cevaplar karşılaştırıldığında, öğrencinin %39,4’ünün hayır, %60,6’sının evet dediği görülmüştür. Bu soru ile ilgili görüş deneyim, cinsiyet, engel durumu değişkenlerinden bağımsızdır. 4 yıldan az deneyimi olanların % 37,9’unun hayır, %62,1’inin evet dediği, 4 yıldan fazla deneyime sahip olanların %44,4’ünün hayır, %55,6’sının evet dediği gözlemlenmiştir. Fen Edebiyat %29,3 hayır, %70,7 evet, Elektrik %51,8 hayır, %48,2 evet, İnşaat %58,1 hayır, %41,9 evet, Kimya %28,8 hayır, %71,2 evet, Eğitim %41,5 hayır, %58,5 evet, İktisat %21,4 hayır, %78,6 evet, Sanat Tasarım %71,4 hayır, %28,6 evet demmiştir. Kadınların %35,8’inin hayır, %64,2’sinin evet, erkeklerin %42,1’inin hayır, %57,9’unun evet dediği görülmüştür. Engellilerden ortopedik engellilerin %100’ünün evet cevabı verdiği,

görme engellilerin %16,7 hayır, %83,3 evet dediği, duyma engellilerin %100'ünün hayır dediği, diğer engellilerin %100'ünün hayır cevabı verdiği görülmüştür. Lise mezunlarının %37,8 hayır, %62,2 evet, önlisans mezunlarının %75 hayır, %25 evet, üniversite mezunlarının %29,2 hayır, %70,8 evet, lisansüstü mezunlarının %69,2 hayır, %30,8 evet cevabı verdiği görülmüştür (Çizelge 3.47).

Çizelge 3.47 Kampüs içerisindeki dolaştığımız alanlar(bir yerden bir yere ulaşma) ile sosyal mekanlar (vakit geçirilen kafe, etkinlik alanları gibi) birleştirilmiş, etkileşimi sürdürmek için daha uygun hale getirilmiş midir? (C.2)

Pozisyon	Deneyim	Fakülte	Cinsiyet	Engel V/Y	Engel Türü	Mezuniyet
Öğrenci %39,4 H, %60,6 E	1-4 yıl %37,9 H, %62,1 E	Fen Ede. %29,3 H, %70,7 E	Kadın %35,8 H, %64,2 E	Engelsiz %39,4 H, %60,6 E	Engelsiz %39,4 H, %60,6 E	Lise %37,8 H, %62,2 E
		Elektrik %51,8 H, %48,2 E				Ön lisans %75 H, %25 E
		İnşaat %58,1 H, %41,9 E				Ortopedik %0 H, %100 E
	4+ yıl %44,4 H, %55,6 E	Kimya %28,8 H, %71,2 E	Erkek %42,1 H, %57,9 E	Engelli %40 H, %60 E	Görme %16,7 H, %83,3 E Duyma %100 H, %0 E Diğer %100 H, %0 E	Üniversite %29,2 H, %70,8 E
		Eğitim %41,5 H, %58,5 E				Lisansüstü %69,2 H, %30,8 E
		İktisat %21,4 H, %78,6 E				
		Sanat Tas. %71,4 H, %28,6 E				
-	-	ty	-	-	ty	ty

“Görsel ulaşılabilirlik sağlanmış mıdır? (kampüs genelinde mekanları kolayca görebiliyor musunuz?)” sorusuna verilen cevaplar karşılaştırıldığında, öğrencinin %40 hayır, %60 evet dediği görülmüştür. Bu soru ile ilgili görüş deneyim ve engel durumu değişkenlerinden bağımsızdır, cinsiyet değişkenine %99 güven düzeyinde bağımlıdır. 4 yıldan az deneyimi olanların, %38 hayır, %62 evet dediği, 4 yıldan fazla deneyime sahip olanların %46,3 hayır, %53,7 evet dediği görülmüştür. Fen Edebiyat Fakültesinin %31,6 hayır, %68,4 evet dediği, Elektrik Elektronik Fakültesinin %51,5 hayır, %48,5 evet dediği görülmüştür. İnşaat ve Eğitim Fakültelerinin cevaplarının birbirine yakın olduğu ve cevap oranlarının %50’lerde olduğu görülmüştür. Kimya Metalurji Fakültesinin %24,2 hayır, %75,8 evet cevabı verdiği, Sanat Tasarım Fakültesinin %56,3 hayır, %43,7 evet, İktisat Fakültesinin %33,3 hayır, %66,7 evet cevabı verdiği görülmüştür. Kadınların %31,1 hayır, %68,9 evet, erkeklerin %46,9 hayır, %53,1 evet dediği görülmüştür.

Engelsizlerin %40,2 hayır, %59,8 evet dediği, engellilerin %33,3 hayır, %66,7 evet dediği, engellilerden ortopedik engellilerin %100 ünün evet, görme engellilerin %14,3 hayır, %85,7 evet, duyma engellilerin %100 hayır, nörolojik engellilerin %100 hayır cevabı verdiği, diğer engellilerin ise %50 hayır, %50 evet cevabı verdiği görülmüştür. Lise mezunlarının %39,9 hayır %60,1 evet dediği, önlisans mezunlarının %60 hayır, %40 evet dediği, üniversite mezunlarının %25 inin hayır, %75 inin evet dediği, lisansüstü mezunlarının %57,1'inin hayır, %42,9'unun evet dediği görülmüştür (Çizelge 3.48).

Çizelge 3.48 Görsel ulaşılabilirlik sağlanmış mıdır? (kampüs genelinde mekanları kolayca görebiliyor musunuz?) (C.3)

Pozisyon	Deneyim	Fakülte	Cinsiyet	Engel V/Y	Engel Türü	Mezuniyet	
Öğrenci %40 H, %60 E	1-4 yıl %38 H, %62 E	Fen Ede. %31,6 H, %68,4 E	Kadın %31,1 H, %68,9 E	Engelsiz %40,2 H, %59,8 E	Engelsiz %40,2 H, %59,8 E	Lise %39,9 H, %60,1 E	
		Elektrik %51,5 H, %48,5 E			Ortopedik %0 H, %100 E	Ön lisans %60 H, %40 E	
		İnşaat %49 H, %51 E			Görme %14,3 H, %85,7 E		
	4+ yıl %46,3 H, %53,7 E	Kimya %24,2 H, %75,8 E	Erkek %46,9 H, %53,1 E	Engelli %33,3 H, %66,7 E	Duyma %100 H, %0 E	Üniversite %25 H, %75 E	
		Eğitim %47,8 H, %52,2 E			Nörolojik %100 H, %0 E		
		İktisat %33,3 H, %66,7 E			Diğer %50 H, %50 E	Lisansüstü %57,1 H, %42,9 E	
		Sanat Tas. %56,3 H, %43,7 E					
	-	-	ty	+++	-	ty	ty

“Görsel şeffaflık yoluyla, iç mekandaki sosyal alanlar görülebilir midir? (kolay bulunabilmesi, hemen görülebilmesi)” sorusuna verilen cevaplar karşılaştırıldığında, öğrencinin %40,4 hayır, %59,6 evet dediği görülmüştür. Bu soru ile ilgili görüş deneyim ve engel durumu değişkenlerinden bağımsızdır, cinsiyet değişkenine %99 güven düzeyinde bağımlıdır. 4 yıldan az deneyime sahip olanların %39,6 hayır, %60,4 evet dediği, 4 yıldan fazla deneyime sahip olanların %42,9 hayır, %57,1 evet dediği görülmüştür. Fen Edebiyat Fakültesi %18 hayır, %82 evet, İnşaat Fakültesi %60,5 hayır, %39,5 evet, Sanat Tasarım Fakültesi %53,3 hayır, %46,7 evet, Elektrik Elektronik %42,9 hayır, %57,1 evet, Kimya Metalurji Fakültesi %31,7 hayır, %68,3 evet, Eğitim %45,7 hayır, %54,3 evet, İktisat Fakültesi %50 evet ve hayır cevabı verdikleri görülmüştür. Kadınların %31,1 hayır, %68,9 evet, erkeklerin %47,6 hayır, %52,4 evet cevabı verdikleri görülmüştür. Engelsizlerin %40,8 hayır, %59,2 evet, engellilerin %27,3 hayır, %72,7 evet

cevabı verdiği, engellilerden ortopedik engellilerin %100 ünün evet dediği, görme engellilerin %100 evet, duyma engellilerin %100 hayır, nörolojik engellilerin %100 hayır, diğer engellilerin %50 hayır ve evet dediği görülmüştür (Çizelge 3.49).

Çizelge 3.49 Görsel şeffaflık yoluyla, iç mekandaki sosyal alanlar görülebilir midir?(kolay bulunabilmesi, hemen görülebilmesi) (C.4)

Pozisyon	Deneyim	Fakülte	Cinsiyet	Engel V/Y	Engel Türü	Mezuniyet
Öğrenci %40,4 H, %59,6 E	1-4 yıl %39,6 H, %60,4 E	Fen Ede. %18 H, %82 E	Kadın %31,1 H, %68,9 E	Engelsiz %40,8 H, %59,2 E	Engelsiz %40,8 H, %59,2 E	Lise %39,8 H, %60,2 E
		Elektrik %42,9 H, %57,1 E			Ortopedik %0 H, %100 E	Ön lisans %50 H, %50 E
		İnşaat %60,5 H, %39,5 E			Görme %0 H, %100 E	
	4+ yıl %42,9 H, %57,1 E	Kimya %31,7 H, %68,3 E	Erkek %47,6 H, %52,4 E	Engelli %27,3 H, %72,7 E	Duyma %100 H, %0 E Nörolojik %100 H, %0 E Diğer %50 H, %50 E	Üniversite %29,2 H, %70,8 E
		Eğitim %45,7 H, %54,3 E				
		İktisat %50 H, %50 E				
		Sanat Tas. %53,3 H, %46,7 E				
	-	-	ty	+++	-	ty

“Algılanabilir bir kampüs müdür? (kampüste mekanların yeri, yollar, geçişler, vs. kolayca görülebilir-bulunabilir midir?” sorusuna verilen cevaplar karşılaştırıldığında, öğrencinin %36,9 hayır, %63,1 evet dediği görülmüştür. Bu soru ile ilgili görüş deneyim, cinsiyet, engel durumu değişkenlerinden bağımsızdır. 4 yıldan az deneyime sahip olanların %36,8 hayır,%63,2 evet, 4 yıldan fazla deneyime sahip olanların %37,2 hayır, %62,8 evet dediği görülmüştür. Fen Edebiyat Fakültesi %18,3 hayır, %81,7 evet, Elektrik Elektronik Fakültesi%34,8 hayır, %65,2 evet, Eğitim Fakültesi %41,3 hayır, %58,7 evet dediği görülmüştür. İnşaat %48,1 hayır, %51,9 evet, İktisat Fakültesi %56,5 hayır, %43,5 evet dediği görülmüştür. Kimya Metalurji Fakültesinin %25hayır, %75 evet dediği, Sanat Tasarım Fakültesinin %62,5 hayır, %37,5 evet cevabı verdikleri görülmüştür. Engelsizlerin %37,6 hayır, %62,4 evet, engellilerin %16,7 hayır, %83,3 evet dediği, engellilerden ortopedik engellilerin %100 evet, görme engellilerin %14,3 hayır, %85,7 evet, duyma ve nörolojik engellilerin %100 evet, diğer engellilerin %50 hayır, %50 evet dediği görülmüştür. Lise mezunlarının %35,6 hayır, %64,4 evet dediği, önlisans mezunlarının %58,3 hayır, %41,7 evet dediği, üniversite mezunlarının %41,4

hayır, %58,6 evet dediği, lisansüstü mezunlarının %35,7 hayır, %64,3 evet dediği görülmüştür (Çizelge 3.50).

Çizelge 3.50 Algılanabilir bir kampüs müdür? (kampüste mekanların yeri, yollar, geçişler, vs. kolayca görülebilir-bulunabilir midir? (C.5)

Pozisyon	Deneyim	Fakülte	Cinsiyet	Engel V/Y	Engel Türü	Mezuniyet
Öğrenci %36,9 H, %63,1 E	1-4 yıl %36,8 H, %63,2 E	Fen Ede. %18,3 H, %81,7 E	Kadın %35,4 H, %64,6 E	Engelsiz %37,6 H, %62,4 E	Engelsiz %37,6 H, %62,4 E	Lise %35,6 H, %64,4 E
		Elektrik %34,8 H, %65,2 E			Ortopedik %0 H, %100 E	Ön lisans %58,3 H, %41,7 E
		İnşaat %48,1 H, %51,9 E			Görme %14,3 H, %85,7 E	
	4+ yıl %37,2, %62,8 E	Kimya %25 H, %75 E	Erkek %38 H, %62 E	Engelli %16,7 H, %83,3 E	Duyma %0 H, %100 E	Üniversite %41,4 H, %58,6 E
		Eğitim %41,3 H, %58,7 E			Nörolojik %0 H, %100 E	
		İktisat %56,5 H, %43,5 E			Diğer %50 H, %50 E	Lisansüstü %35,7 H, %64,3 E
		Sanat Tas. %62,5 H, %37,5 E				
	-	-	ty	-	-	ty

“Yol- yön bulma için dolaşım aksları sezgisel olarak kullanılabilir halde tasarlanmış mıdır? (süreklilik, uzaklık, mekanlar arası geçiş bilmesek bile sezgilerimizle yapılabilmekte midir?)” sorusuna verilen cevaplar karşılaştırıldığında, öğrencinin %45 hayır, %55 evet dediği görülmüştür. Bu soru ile ilgili görüş deneyim, cinsiyet, engel durumu değişkenlerinden bağımsızdır. Elektrik Elektronik %40,7 hayır, %59,3 evet, Kimya Metalurji %41 hayır, %59 evet, İktisat Fakültesinin %50 evet ve hayır dediği, Fen Edebiyat Fakültesinin %26,8 hayır, %73,2 evet dediği, İnşaat %54,9 hayır, %45,1 evet, Sanat Tasarım Fakültesinin %68,8 hayır, %31,2 evet dediği ve Eğitim Fakültesinin %54,5 hayır, %45,5 evet dediği görülmüştür. Engelsizlerin %45,1 hayır, %54,9 evet dediği, engellilerin %44,4 hayır, %55,6 evet dediği, görme engellilerin %50 evet ve hayır dediği, duyma engellilerin %100 evet dediği, diğer engel türlerinin %50 evet ve hayır dediği görülmüştür. Lise mezunlarının %43,6 hayır, %56,4 evet dediği, önlisans mezunlarının %72,7 hayır, %27,3 evet, üniversite mezunlarının %46,2 hayır, %53,8 evet, lisansüstü mezunlarının %46,2 hayır, %53,8 evet dediği görülmüştür (Çizelge 3.51).

Çizelge 3.51 Yol- yön bulma için dolaşım aksları sezgisel olarak kullanılabilir halde tasarlanmış mıdır?(süreklilik, uzaklık, mekanlar arası geçiş bilmemek bile sezgilerimizle yapılabilirmekte midir?) (C.6)

Pozisyon	Deneyim	Fakülte	Cinsiyet	Engel V/Y	Engel Türü	Mezuniyet
Öğrenci %45 H, %55 E	1-4 yıl %44,5 H, %55,5 E	Fen Ede. %26,8 H, %73,2 E	Kadın %43,2 H, %56,8 E	Engelsiz %45,1 H, %54,9 E	Engelsiz %45,1 H, %54,9 E	Lise %43,6 H, %56,4 E
		Elektrik %40,7 H, %59,3 E				Ön lisans %72,7 H, %27,3 E
		İnşaat %54,9 H, %45,1 E				
	4+ yıl %46,8 H, %53,2 E	Kimya %41 H, %59 E	Erkek %46,5 H, %53,5 E	Engelli %44,4 H, %55,6 E	Duyma % 0 H, %100 E Diğer % 50 H, %50 E	Üniversite %48,1 H, %51,9 E
Eğitim %54,5 H, %45,5 E	Lisansüstü %46,2 H, %53,8 E					
İktisat %50 H, %50 E						
		Sanat Tas. %68,8 H, %31,2 E				
-	-	ty	-	-	ty	ty

“Karanlıkta kampüs içi aydınlatması yeterli midir? (yolunuzu bulurken yürüdüğünüz yollar açık ve net midir?)” sorusuna verilen cevaplar karşılaştırıldığında, öğrencinin %47,7 hayır, %52,3 evet dediği görülmüştür. Bu soru ile ilgili görüş deneyim ve engel durumu değişkenlerine %99 güven düzeyinde bağımlı, cinsiyet değişkeninden bağımsızdır. 4 yıldan az deneyimi olanların %43,4 hayır, %56,6 evet dediği, 4 yıldan fazla deneyimi olanların %60,2 hayır, %39,8 evet dediği görülmüştür. Fen Edebiyat Fakültesinin %42 hayır, %58 evet dediği, Kimya %45,9 hayır, %54,1 evet dediği, Eğitim Fakültesinin %53,8 hayır, %46,2 evet dediği, Sanat Tasarım fakültesinin %37,5 hayır, %62,5 evet dediği, İktisat %40 hayır, %60 evet dediği, Elektrik Fakültesinin %45,6 hayır %54,4 evet dediği görülmüştür. Kadınların %52,2 hayır, %47,8 evet, erkeklerin %44,4 hayır, %55,6 evet dediği görülmüştür. Engelsizlerin %46,3 hayır, %53,7 evet dediği, engellilerin %90 hayır, %10 evet dediği görülmüştür. Görme engellilerin %83,3 hayır %16,7 evet, duyma ve nörolojik engellilerin %100 hayır dediği, diğer engellilerin %100 hayır dediği görülmüştür. Lise mezunlarının %45,1 hayır, %54,9 evet dediği, önlisans mezunların %44,4 hayır, %55,6 evet dediği, üniversite mezunlarının %77,8 hayır, %22,2 evet dediği, lisansüstü mezunlarının %42,9 hayır, %57,1 evet dediği görülmüştür (Çizelge 3.52).

Çizelge 3.52 Karanlıkta kampüs içi aydınlatması yeterli midir?(yolunuzu bulurken yürüdüğünüz yollar açık ve net midir?) (C.7)

Pozisyon	Deneyim	Fakülte	Cinsiyet	Engel V/Y	Engel Türü	Mezuniyet	
Öğrenci %47,7 H, %52,3 E	1-4 yıl %43,4 H, %56,6 E	Fen Ede. %42 H, %58 E	Kadın %52,2 H, %47,8 E	Engelsiz %46,3H, %53,7 E	Engelsiz %46,3H, %53,7 E	Lise %45,1 H, %54,9 E	
		Elektrik %45,6 H, %54,4 E				Görme %83,3 H, %16,7 E	Ön lisans %44,4 H, %55,6 E
		İnşaat %61,4 H, %38,6 E					
	4+ yıl %60,2 H, %39,8 E	Kimya %45,9 H, %54,1 E	Erkek %44,4 H, %55,6 E	Engelli %90 H, %10 E	Duyuma % 100 H, %0 E Nörolojik %100 H, %0 E Diğer % 100 H, %0 E	Üniversite %77,8H, %22,2 E	
		Eğitim %53,8 H, %46,2 E					
		İktisat %40 H, %60 E					Lisansüstü %42,9 H, %57,1 E
Sanat Tas. %37,5 H, %62,5 E							
	+++	ty	-	+++	ty	ty	

“Döşeme ile ilgili sorunlar yaşanmakta mıdır? (zemin malzemesi, engebeli olması, kayganlığı)” sorusuna verilen cevaplar karşılaştırıldığında, öğrencinin %48,2 hayır, %51,8 evet dediği görülmüştür. Bu soru ile ilgili görüş deneyim, cinsiyet, engel durumu değişkenlerinden bağımsızdır. 4 yıldan az deneyime sahip olanların %48,2 hayır, %51,8 evet dediği, 4 yıldan fazla deneyime sahip olanların %48,1 hayır, %51,9 evet dediği görülmüştür. Fen Edebiyat %50,9 hayır, %49,1 evet, İnşaat %39,2 hayır, %60,8 evet, Kimya Metalurji %50 evet hayır, Elektrik %54,1 hayır, %5,9 evet, Eğitim %64,3 hayır, %35,7 evet, İktisat %34,1 hayır, %65,9 evet demiştir. Sanat Tasarım Fakültesi %33,3 hayır, %66,7 evet cevabı vermiştir. Engelsizler %48,6 hayır, %51,4 evet, engelliler %36,4 hayır, %63,6 evet demiştir. Ortopedik ve duyma engelliler %100 evet, görme engelliler %33,3 hayır, %66,7 evet, nörolojik engelliler %100 hayır, diğer engellilerin %50 evet hayır demiştir. Lise mezunları %49,3 hayır %50,7 evet, önlisans mezunları %62,5 hayır, %37,5 evet, üniversite mezunları %30,8 hayır, %69,2 evet, lisansüstü mezunları %50 hayır, %50 evet demiştir (Çizelge 3.53).

Çizelge 3.53 Döşeme ile ilgili sorunlar yaşanmakta mıdır?(zemin malzemesi, engibeli olması, kayganlığı) (C.8)

Pozisyon	Deneyim	Fakülte	Cinsiyet	Engel V/Y	Engel Türü	Mezuniyet
Öğrenci %48,2 H, %51,8 E	1-4 yıl %48,2 H, %51,8 E	Fen Ede. %50,9H, %49,1 E	Kadın %47,5 H, %52,5 E	Engelsiz %48,6 H, %51,4 E	Engelsiz %48,6 H, %51,4 E	Lise %49,3 H, %50,7 E
		Elektrik %54,1 H, %45,9 E			Ortopedik %0 H, %100 E	Ön lisans %62,5 H, %37,5 E
		İnşaat %39,2 H, %60,8 E			Görme %33,3 H, %66,7 E	
	4+ yıl %48,1 H, %51,9 E	Kimya %50 H, %50 E	Erkek %48,6 H, %51,4 E	Engelli %36,4 H, %63,6 E	Duyuma %0 H, %100 E Nörolojik %100 H, %0 E Diğer %50 H, %50 E	Üniversite %30,8 H, %69,2 E
		Eğitim %64,3 H, %35,7 E				
		İktisat %34,1 H, %65,9 E				Lisansüstü %50 H, %50 E
Sanat Tas. %33,3 H, %66,7 E						
-	-	ty	-	-	ty	ty

“Kampüs sosyal etkileşim için olanak sağlamış mıdır? (kulüp mekanları, etkinlik alanları, vs.)” sorusuna verilen cevaplar karşılaştırıldığında, öğrencinin %32,6 hayır, %67,4 evet dediği görülmüştür. Bu soru ile ilgili görüş deneyim, cinsiyet, engel durumu değişkenlerinden bağımsızdır. 4 yıldan az deneyimim olanlar %31 hayır, %69 evet, 4 yıldan fazla deneyimi olanlar %37,3 hayır, %62,7 evet demiştir. Fen Edebiyat Fakültesi %31,7 hayır, %68,3 evet, Elektrik %41,3 hayır, %58,7 evet, İnşaat %39,2 hayır, %60,8 evet, İktisat %28,3 hayır, %71,7 evet, Kimya Metalurji %22,6 hayır, %77,4 evet, Eğitim %38,6 hayır %61,4 evet demiştir, Sanat Tasarım Fakültesi %13,3 hayır, %86,7 evet demiştir. Kadınlar %29,1 hayır, %70,9 evet demiş, erkekler %35,2 hayır, %64,8 evet demiştir. Engelsizler %32,6 hayır, %67,4 evet, engelliler %30 hayır, %70 evet demiştir. Ortopedik engellilerin %100’ü evet demiş, görme engellilerin %100’ü evet, duyma engellilerin %100’ü hayır, diğer engellilerin %100’ü hayır demiştir. Lise mezunları %34 hayır, %66 evet, önlisans mezunlarının %15,4’sı hayır, %84,6’sı evet, üniversite mezunlarının %28’i hayır, %72’si evet, lisansüstü mezunları %25 hayır, %75 evet hayır demiştir (Çizelge 3.54).

Çizelge 3.54 Kampüs sosyal etkileşim için olanak sağlamış mıdır?(kulüp mekanları, etkinlik alanları, vs.) (C.9)

Pozisyon	Deneyim	Fakülte	Cinsiyet	Engel V/Y	Engel Türü	Mezuniyet
Öğrenci %32,6 H, %67,4 E	1-4 yıl %31 H, %69 E	Fen Ede. %31,7 H, %68,3 E	Kadın %29,1 H, %70,9 E	Engelsiz %32,6 H, %67,4 E	Engelsiz %32,6 H, %67,4 E	Lise %34 H, %66 E
		Elektrik %41,3 H, %58,7 E				Ortopedik %0 H, %100 E
		İnşaat %39,2 H, %60,8 E				Görme %0 H, %100 E
	4+ yıl %37,3H, %62,7 E	Kimya %22,6 H, %77,4 E	Erkek %35,2 H, %64,8 E	Engelli %30 H, %70 E	Duyuma %100H, %0 E Diğer % 100 H, %0 E	Üniversite %28 H, %72 E
		Eğitim %38,6 H, %61,4 E				Lisansüstü %25 H, %75 E
		İktisat %28,3 H, %71,7 E				
Sanat Tas. %13,3 H, %86,7 E						
-	-	ty	-	-	ty	ty

“Fiziksel çevrenin özellikleri, öğrenme ve gelişim sürecini cesaretlendirmekte midir?” sorusuna verilen cevaplar karşılaştırıldığında, öğrencinin %37,3 hayır, %62,7 evet dediği görülmüştür. Bu soru ile ilgili görüş cinsiyet ve engel durumu değişkenlerinden bağımsız, deneyime %99 güven düzeyinde bağımlıdır. 4 yıldan az deneyime sahip olanlar %33,2 hayır, %66,8 evet, 4 yıldan fazla deneyime sahip olanlar %50,6 hayır, %49,4 evet demiştir. Fen Edebiyat %22,8 hayır, %77,2 evet, Eğitim %45,7 hayır, %54,3 evet, Elektrik %49,1 hayır, %50,9 evet, Kimya %33,8 hayır, %66,2 evet, İnşaat %46,9 hayır, %53,1 evet, İktisat %35,7 hayır, %64,3 evet, Sanat Tasarım %7,7 hayır, %92,3 evet demiştir. Kadınlar %34,4 hayır, %65,6 evet, erkekler %39,8 hayır, %63,6 evet demiştir. Engelsizler %37,3 hayır, %62,7 evet, engelliler %36,4 hayır, %63,6 evet demiştir. Ortopedik engellilerin %100’ü evet, görme engellilerin %33,3’ü hayır, %66,7’si evet, duyma engellilerin %100’ü hayır, nörolojik engellilerin %100’ü evet, diğer engellilerin %50’si hayır, %50’si evet demiştir. Lise mezunlarının %36,5’i hayır, %63,5’u evet, önlisans mezunların %58,3’ü hayır, %41,7’si evet, üniversite mezunlarının %37’si hayır, %63’ü evet, lisansüstü mezunlarının %35,7’si hayır, %64,3’ü evet demiştir (Çizelge 3.55).

Çizelge 3.55 Fiziksel çevrenin özellikleri, öğrenme ve gelişim sürecini cesaretlendirmekte midir? (C.10)

Pozisyon	Deneyim	Fakülte	Cinsiyet	Engel V/Y	Engel Türü	Mezuniyet
Öğrenci %37,3 H, %62,7 E	1-4 yıl %33,2 H, %66,8 E	Fen Ede. %22,8 H, %77,2 E	Kadın %34,4 H, %65,6 E	Engelsiz %37,3 H, %62,7 E	Engelsiz %37,3 H, %62,7 E	Lise %36,5 H, %63,5 E
		Elektrik %49,1 H, %50,9 E			Ortopedik %0 H, %100 E	Ön lisans %58,3 H, %41,7 E
		İnşaat %46,9 H, %53,1 E			Görme %33,3 H, %66,7 E	
	4+ yıl %50,6 H, %49,4 E	Kimya %33,8 H, %66,2 E	Erkek %39,8 H, %60,2 E	Engelli %36,4 H, %63,6 E	Duyuma %100 H, %0 E Nörolojik %0 H, %100 E Diğer %50 H, %50 E	Üniversite %37 H, %63 E
		Eğitim %45,7 H, %54,3 E				
		İktisat %35,7 H, %64,3 E				
Sanat Tas. %7,7 H, %92,3 E						
	+++	ty	-	-	ty	ty

“Kütüphane kolay ulaşılabilir ya da karşılayıcı bir yerde konumlandırılmış mıdır?” sorusuna verilen cevaplar karşılaştırıldığında, öğrencinin %37,2 hayır, %62,8 evet dediği görülmüştür. Bu soru ile ilgili görüş deneyim, cinsiyet, engel durumu değişkenlerinden bağımsızdır. 4 yıldan az deneyime sahip olanlar %37,8 hayır, %62,2 evet, 4 yıldan fazla deneyime sahip olanlar %35,2 hayır, %64,8 evet demiştir. Fen Edebiyat %32,3 hayır, %67,7 evet, Elektrik %33,3 hayır, %66,7 evet, İnşaat %39,7 hayır, %60,3 evet, İktisat %54,3 hayır, %45,7 evet, Kimya %19,7 hayır, %80,3 evet, Eğitim %54,3 hayır, %45,7 evet, Sanat Tasarım %41,2 hayır, %58,8 evet demiştir. Kadınların %37,8’i hayır, %62,2’si evet, erkeklerin %36,6’sı hayır, %63,4’ü evet demiştir. Engelsizlerin %37,3’ü hayır, %62,7’si evet, engellilerin %33,3’ü hayır %66,7’ü evet demiştir. Ortopedik ve nörolojik engellilerin %100’ü hayır, görme engellilerin %14,3’ü hayır, %85,7’si evet, duyma engellilerin %100’ü evet, diğer engellilerin %50’si hayır, %50’si evet demiştir. Lise mezunlarının %39,2’si hayır, %60,8’i evet, önlisans mezunlarının %15,4’ü hayır, %84,6’sı evet, lisansüstü mezunlarının %35,7’si hayır, %64,3’ü evet, üniversite mezunlarının %26,7’si hayır, %73,3’ü evet demiştir (Çizelge 3.56).

Çizelge 3.56 Kütüphane kolay ulaşılabilir ya da karşılayıcı bir yerde konumlandırılmış mıdır? (C.11)

Pozisyon	Deneyim	Fakülte	Cinsiyet	Engel V/Y	Engel Türü	Mezuniyet
Öğrenci %37,2 H, %62,8 E	1-4 yıl %37,8 H, %62,2 E	Fen Ede. %32,3 H, %67,7 E	Kadın %37,8 H, %62,2 E	Engelsiz %37,3 H, %62,7 E	Engelsiz %37,3 H, %62,7 E	Lise %39,2 H, %60,8 E
		Elektrik %33,3 H, %66,7 E			Ortopedik %100 H, %0 E	Ön lisans %15,4 H, %84,6 E
		İnşaat %39,7 H, %60,3 E			Görme %14,3 H, %85,7 E	
	4+ yıl %35,2 H, %64,8 E	Kimya %19,7 H, %80,3 E	Erkek %36,6 H, %63,4 E	Engelli %33,3 H, %66,7 E	Duyuma %0 H, %100 E	Üniversite %26,7 H, %73,3 E
		Eğitim %54,3 H, %45,7 E			Nörolojik %100 H, %0 E	
		İktisat %54,3 H, %45,7 E			Diğer %50 H, %50E	Lisansüstü %35,7 H, %64,3 E
Sanat Tas. %41,2 H, %58,8 E						
-	-	ty	-	-	ty	ty

“Yemekhaneler, engelli öğrencilerin kendi başlarına yemek alabileceği şekilde tasarlanmış mıdır?” sorusuna verilen cevaplar karşılaştırıldığında, öğrencinin %77,4’ü hayır, %22,6’sı evet demiştir. Bu soru ile ilgili görüş deneyim, cinsiyet, engel durumu değişkenlerinden bağımsızdır. 4 yıldan az deneyime sahip olanlar %78,6 hayır, %21,1 evet, 4 yıldan fazla deneyime sahip olanlar %72,6 hayır, %27,4 evet demiştir. Fen Edebiyat %63,9 hayır, %36,1 evet, Elektrik %82,7 hayır, %17,3 evet, İnşaat %86,7 hayır, %17,3 evet, Kimya %64,6 hayır, %35,4 evet demiştir. Eğitim fakültesi %91,7 hayır, %8,3 evet, İktisat %73,7 hayır, %26,3 evet, Sanat Tasarım %81,8 hayır, %12,2 evet demiştir. Kadınların %79,5’u hayır, %20,5’u evet, erkeklerin %76’sı hayır, %24’ü evet demiştir. Engelsizlerin %77,9’u hayır, %22,1’i evet, engellilerin %62,5’u hayır, %37,5’u evet demiştir. Ortopedik engellilerin %100’ü hayır, görme engellilerin %60’ı hayır, %40’ı evet, duyma engellilerin %100’ü evet, nörolojik engellilerin %100’ü hayır demiştir. Lise mezunları %78,1 hayır, %21,9 evet, önlisans mezunları %81,8 hayır, %18,2 evet, üniversite mezunları %69,6 hayır, %30,4 evet, lisansüstü mezunları %75 hayır, %25 evet demiştir (Çizelge 3.57).

Çizelge 3.57 Yemekhaneler, engelli öğrencilerin kendi başlarına yemek alabileceği şekilde tasarlanmış mıdır? (C.12)

Pozisyon	Deneyim	Fakülte	Cinsiyet	Engel V/Y	Engel Türü	Mezuniyet	
Öğrenci %77,4 H, %22,6 E	1-4 yıl %78,9 H, %21,1 E	Fen Ede. %63,9 H, %36,1 E	Kadın %79,5 H, %20,5 E	Engelsiz %77,9 H, %22,1 E	Engelsiz %77,9 H, %22,1 E	Lise %78,1 H, %21,9 E	
		Elektrik %82,7 H, %17,3 E				Ortopedik %100 H, %0 E	Ön lisans %81,8 H, %18,2 E
		İnşaat %86,7 H, %13,3 E				Görme %60 H, %40 E	
	4+ yıl %72,6 H, %27,4 E	Kimya %64,6 H, %35,4 E	Erkek %76 H, %24 E	Engelli %62,5 H, %37,5 E	Duyuma %0 H, %100 E Nörolojik %100 H, %0 E	Üniversite %69,6 H, %30,4 E	
		Eğitim %91,7 H, %8,3 E					Lisansüstü %75 H, %25 E
		İktisat %73,7 H, %26,3 E				Sanat Tas. %81,8 H, %12,2 E	
-		ty					-

“Çay/kahve-yiyecek içecek makineleri (otomatlar) engelliler için erişilebilir midir? (konumu, çalıştırma elemanı yüksekliği, vs.)” sorusuna verilen cevaplar karşılaştırıldığında, öğrenci %49,8 hayır, %50,2 evet demiştir. Bu soru ile ilgili görüş deneyim, cinsiyet, engel durumu değişkenlerinden bağımsızdır. 4 yıldan az okuyanların %48,4 hayır, %51,6 evet, 4 yıldan fazla okuyanların %54,4 hayır, %45,6 evet demiştir. Fen Edebiyat %40 hayır, %60 evet, Elektrik %50 hayır, %50 evet demiştir, İnşaat Fakültesi %58,7 hayır, %41,3 evet, Kimya %36,2 hayır, %63,8 evet, Eğitim Fakültesi %37,2 hayır, %62,8 evet, İktisat Fakültesi %71,1 hayır, %28,9 evet, Sanat Tasarım Fakültesi %85,7 hayır, %14,3 evet demiştir. Kadınlar ve erkekler genel olarak %50 evet ve hayır demiştir. Engelsizlerin %50,9 hayır, %49,1 evet, engellilerin %20 hayır, %80 evet demiştir. Duyuma ve diğer engellilerin %100 ü evet, nörolojik engellilerin %100’ü hayır demiştir. Lise mezunlarının %51,2’si hayır, %48,8’i evet, önlisans mezunlarının %54,5’u hayır, %45,5’u evet, üniversite mezunlarının %37,5’u hayır, %62,5’u evet, lisansüstü mezunlarının %41,7’si hayır, %68,3’ü evet demiştir (Çizelge 3.58).

Çizelge 3.58 Çay/kahve-yiyecek içecek makineleri (otomatlar) engelliler için erişilebilir midir?(konumu, çalıştırma elemanı yüksekliği, vs.) (C.13)

Pozisyon	Deneyim	Fakülte	Cinsiyet	Engel V/Y	Engel Türü	Mezuniyet
Öğrenci %49,8 H, %50,2 E	1-4 yıl %48,4 H, %51,6 E	Fen Ede. %40 H, %60 E	Kadın %46,5 H, %53,5 E	Engelsiz %50,9 H, %49,1 E	Engelsiz %50,9 H, %49,1 E	Lise %51,2 H, %48,8 E
		Elektrik %50 H, %50 E			Ortopedik %100 H, %0 E	Ön lisans %54,5 H, %45,5 E
		İnşaat %58,7 H, %41,3 E			Görme %0 H, %100 E	
	4+ yıl %54,4 H, %45,6 E	Kimya %36,2 H, %63,8 E	Erkek %52,4 H, %47,6 E	Engelli %20 H, %80 E	Duyuma %0 H, %100 E Nörolojik %100 H, %0 E Diğer %0 H, %100 E	Üniversite %37,5 H, %62,5 E
		Eğitim %37,2 H, %62,8 E				
		İktisat %71,1 H, %28,9 E				Lisansüstü %41,7 H, %68,3 E
Sanat Tas. %85,7 H, %14,3 E						
-	-	ty	-	-	ty	ty

“Spor salonu engelli öğrencilerin kullanımına uygun mudur?” sorusuna verilen cevaplar karşılaştırıldığında, öğrenci %67,3 hayır, %32,7 evet demiştir. Bu soru ile ilgili görüş deneyim ve cinsiyet değişkenlerinden bağımsız, %95 güven düzeyinde engel durumu değişkenine bağımlıdır. 4 yıldan az okuyanlar %65,6 hayır, %34,4 evet, 4 yıldan fazla okuyanlar %74,2 hayır, %25,8 evet demiştir. Fen Edebiyat %51,9 hayır, %48,1 evet, Elektrik %65,6 hayır, %34,4 evet, İnşaat %80 hayır, %20 evet, Kimya %72,2 hayır, %27,8 evet, Eğitim %59,1 hayır, %40,9 evet, İktisat %70,4 hayır, %29,6 evet, Sanat Tasarım %100 hayır demiştir. Engelsizler %69,2 hayır, %30,8 evet, engelliler %28,6 hayır, %71,4 evet demiştir. Diğer engellilerin %50 hayır, %50 evet, görme engellilerin %100 evet, duyma engellilerin %100 hayır dediği görülmüştür. Lise mezunlarının %67,9 hayır, %32,1 evet, önlisans mezunlarının %50 hayır evet, üniversite mezunlarının %57,1 hayır %42,9 evet, lisansüstü mezunlarının %100 hayır dediği görülmüştür (Çizelge 3.59).

Çizelge 3.59 Spor salonu engelli öğrencilerin kullanımına uygun mudur? (C.14)

Pozisyon	Deneyim	Fakülte	Cinsiyet	Engel V/Y	Engel Türü	Mezuniyet
Öğrenci %67,3 H, %32,7 E	1-4 yıl %65,6 H, %34,4 E	Fen Ede. %51,9 H, %48,1 E	Kadın %64,4 H, %35,6 E	Engelsiz %69,2 H, %30,8 E	Engelsiz %69,2 H, %30,8 E Görme %0 H, %100 E	Lise %67,9 H, %32,1 E
		Elektrik %65,6 H, %34,4 E				Ön lisans %50 H, %50 E
İnşaat %80 H, %20 E						
4+ yıl %74,2 H, %25,8 E		Kimya %72,2 H, %27,8 E	Erkek %69,1 H, %30,9 E	Engelli %28,6 H, %71,4 E	Duyuma %100 H, %0 E Diğer %50 H, %50 E	Üniversite %57,1 H, %42,9 E
		Eğitim %59,1 H, %40,9 E				
		İktisat %70,4 H, %29,6 E				Lisansüstü %100 H, %0 E
		Sanat Tas. %100 H, %0 E				
-	-	ty	-	++	ty	ty

“Öğrenciler, çalışanlar ve hocalar arasında etkileşimi destekleyecek mekanlar var mıdır? (restoranlar, kafeler, spor salonları, vs.)” sorusuna verilen cevaplar karşılaştırıldığında, öğrenci %40,1 hayır, %59,9 evet demiştir. Bu soru ile ilgili görüş cinsiyet ve engel durumu değişkenlerinden bağımsız, %90 güven düzeyinde deneyim değişkenine bağımlıdır. 4 yıldan az okuyanlar %37,3 hayır, %62,7 evet, 4 yıldan fazla okuyanlar %49,4 hayır, %50,6 evet demiştir. Fen Edebiyat %33,9 hayır, %66,1 evet, Elektrik %36,8 hayır, %63,2 evet, İnşaat %53,2 hayır, %46,8 evet, Kimya %27,7 hayır, %72,3 evet, Eğitim %54,5 hayır, %45,5 evet, İktisat %39,1 hayır, %60,9 evet, Sanat Tasarım %50 hayır, %50 evet demiştir. Kadınlar %38,7 hayır, %61,3 evet, erkekler %41,3 hayır, %58,7 evet demiştir. Engelsizler %40,1 hayır, %59,9 evet, engelliler %41,7 hayır, %58,3 evet demiştir. Ortopedik engellilerin %100’ü evet, görme engellilerin %14,3’ü hayır, %85,7’si evet, duyma, nörolojik ve diğer engellilerin %100’ü hayır demişlerdir. Lise mezunlarının %42,4 hayır, %57,6 evet, önlisans mezunlarının %36,4 hayır, %63,6 evet, üniversite mezunlarının %21,4 hayır, %78,6 evet, lisansüstü mezunlarının %33,3 hayır, %66,7 evet dediği görülmüştür (Çizelge 3.60).

Çizelge 3.60 Öğrenciler, çalışanlar ve hocalar arasında etkileşimi destekleyecek mekanlar var mıdır? (restoranlar, kafeler, spor salonları, vs.) (C.15)

Pozisyon	Deneyim	Fakülte	Cinsiyet	Engel V/Y	Engel Türü	Mezuniyet
Öğrenci %40,1 H, %59,9 E	1-4 yıl %37,3 H, %62,7 E	Fen Ede. %33,9 H, %66,1 E	Kadın %38,7 H, %61,3 E	Engelsiz %40,1 H, %59,9 E	Engelsiz %40,1 H, %59,9 E	Lise %42,4 H, %57,6 E
		Elektrik %36,8 H, %63,2 E			Ortopedik %0 H, %100 E	Ön lisans %36,4 H, %63,6 E
		İnşaat %53,2 H, %46,8 E			Görme %14,3 H, %85,7 E	
	4+ yıl %49,4 H, %50,6 E		Kimya %27,7 H, %72,3 E	Erkek %41,3 H, %58,7 E	Engelli %41,7 H, %58,3 E	Duyuma %100 H, %0 E
Eğitim %54,5 H, %45,5 E			Nörolojik %100 H, %0 E			
İktisat %39,1 H, %60,9 E			Diğer %100 H, %0 E			Lisansüstü %33,3 H, %66,7 E
Sanat Tas. %50 H, %50 E						
	+	ty	-	-	ty	ty

“Farklı dil, din, cinsel tercihe sahip gruplar arasındaki ilişkiler öğrencileri etkilemekte midir?” sorusuna verilen cevaplar karşılaştırıldığında, öğrencinin %61,8 hayır, %38,2 evet dediği görülmüştür. Bu soru ile ilgili görüş deneyim, cinsiyet, engel durumu değişkenlerinden bağımsızdır. 4 yıldan az okuyanlar %61,7 hayır, %38,3 evet, 4 yıldan fazla okuyanlar %62,3 hayır, %37,7 evet demiştir. Fen Edebiyat %55,8 hayır, %44,2 evet, Elektrik %64,8 hayır, %35,2 evet, Kimya %69 hayır, %31 evet, Sanat Tasarım %84,6 hayır, %15,4 evet, İnşaat %53,2 hayır, %46,8 evet, Eğitim %47,5 hayır, %52,5 evet, İktisat %72,5 hayır, %27,5 evet demiştir. Kadınların %64,1 hayır, %35,9 evet, erkeklerin %60,2 hayır, %39,8 evet dediği görülmüştür. Engelsizlerin %62,7 hayır, %37,3 evet, engellilerin %33,3 hayır, %66,7 evet dediği görülmüştür. Görme engellilerin %33,3 hayır, %66,7 evet, duyma engellilerin %100 hayır, nörolojik ve diğer engellilerin %100 evet dediği görülmüştür. Lise mezunları %59,9 hayır, %40,1 evet, önlisans mezunlarının %72,7 hayır, %27,3 evet, üniversite mezunlarının %63,6 hayır, %36,4 evet, lisansüstü mezunlarının %100 hayır demiştir (Çizelge 3.61).

Çizelge 3.61 Farklı dil, din, cinsel tercihe sahip gruplar arasındaki ilişkiler öğrencileri etkilemekte midir? (C.16)

Pozisyon	Deneyim	Fakülte	Cinsiyet	Engel V/Y	Engel Türü	Mezuniyet
Öğrenci %61,8 H, %38,2 E	1-4 yıl %61,7 H, %38,3 E	Fen Ede. %55,8 H, %44,2 E	Kadın %64,1 H, %35,9 E	Engelsiz %62,7 H, %37,3 E	Engelsiz %62,7 H, %37,3 E	Lise %59,9 H, %40,1 E
		Elektrik %64,8 H, %35,2 E			Görme %33,3 H, %66,7 E	Ön lisans %72,7 H, %27,3 E
	4+ yıl %62,3 H, %37,7 E	Kimya %69 H, %31 E	Erkek %60,2 H, %39,8 E	Engelli %33,3 H, %66,7 E	Duyuma %100 H, %0 E Nörolojik %0 H, %100 E Diğer %0 H, %100 E	Üniversite %63,6H, %36,4 E
		Eğitim %47,5 H, %52,5 E				Lisansüstü %100 H, %0 E
		İktisat %72,5 H, %27,5 E				
		Sanat Tas. %84,6 H, %15,4 E				
-	-	ty	-	+	ty	ty

“Kampüs içerisinde lojman olmasının iyi etkileri var mıdır?” sorusuna verilen cevaplar karşılaştırıldığında, öğrencinin %42,7 hayır, %57,3 evet dediği görülmüştür. Bu soru ile ilgili görüş deneyim ve engel durumu değişkenlerinden bağımsız, %99 güven düzeyinde cinsiyet değişkenine bağımlıdır. 4 yıldan az okuyanların %42,9 hayır, %57,1 evet, 4 yıldan fazla okuyanların %42,1 hayır, %57,9 evet dediği görülmüştür. Fen Edebiyat %21,6 hayır, %78,4, Elektrik %53,2 hayır, %46,8 evet, Kimya %33,3 hayır, %66,7 evet, İktisat %48,8 hayır, %51,2 evet, İnşaat %53,7 hayır, %46,3 evet, Eğitim %38,5 hayır, %61,5 evet, Sanat Tasarım %80 hayır, %20 evet dediği görülmüştür. Kadınlar %32,7 hayır, %67,3 evet, erkekler %49,7 hayır, %50,3 evet demiştir. Engelsizler %42 hayır, %58 evet, engelliler %60 hayır, %20 evet demiştir. Görme engelliler %50 evet hayır derken, diğer ve duyma engelliler %100 hayır, nörolojik engelliler %100 evet demiştir. Lise mezunları %43,1 hayır, %56,9 evet, önlisans mezunları %70 hayır, %30 evet, üniversite mezunları %27,8 hayır, %72,2 evet, lisansüstü mezunları %36,4 hayır, %63,6 evet demiştir (Çizelge 3.62).

Çizelge 3.62 Kampüs içerisinde lojman olmasının iyi etkileri var mıdır? (C.17)

Pozisyon	Deneyim	Fakülte	Cinsiyet	Engel V/Y	Engel Türü	Mezuniyet
Öğrenci %42,7 H, %57,3 E	1-4 yıl %42,9 H, %57,1 E	Fen Ede. %21,6 H, %78,4 E	Kadın %32,7 H, %67,3 E	Engelsiz %42 H, %58 E	Engelsiz %42 H, %58 E	Lise %43,1 H, %56,9 E
		Elektrik %53,2 H, %46,8 E			Görme %50 H, %50 E	Ön lisans %70 H, %30 E
		İnşaat %53,7 H, %46,3 E				
	4+ yıl %42,1 H, %57,9 E	Kimya %33,3 H, %66,7 E	Erkek %49,7 H, %50,3 E	Engelli %60 H, %40 E	Duyuma %100 H, %0 E Nörolojik %0 H, %100 E Diğer %100 H, %0 E	Üniversite %27,8 H, %72,2 E
		Eğitim %38,5 H, %61,5 E				Lisansüstü %36,4 H, %63,6 E
		İktisat %48,8 H, %51,2 E				
		Sanat Tas. %80 H, %20 E				
	-	ty	+++	-	ty	ty

“Kampüste yer alan yurtlar, sosyal bir canlılık yaratmakta mıdır?” sorusuna verilen cevaplar karşılaştırıldığında, öğrenci %48,4 hayır, %51,6 evet dediği görülmüştür. Bu soru ile ilgili görüş deneyim, cinsiyet, engel durumu değişkenlerinden bağımsızdır. 4 yıldan az okuyanlar %46,5 hayır, %53,5 evet, 4 yıldan fazla okuyanlar %54,3 hayır, %45,7 evet demiştir. Fen Edebiyat %50 hayır, %50 evet, Elektrik %63,2 hayır, %36,8 evet, Eğitim %50 evet hayır, İnşaat %52,3 hayır, %47,7 evet, Kimya %33,3 hayır, %66,7 evet, İktisat %36,6 hayır, %63,4 evet, Sanat Tasarım %54,5 hayır, %45,5 evet demiştir. Kadınların %43,7 hayır, %56,3 evet, erkeklerin %51,8 hayır, %48,2 evet dediği görülmüştür. Engelsizlerin %48,6 hayır, %51,4 evet, engellilerin %44,4 hayır, %55,6 evet dediği görülmüştür. Görme engellilerin %33,3 hayır, %66,7 evet, duyma engellilerin %100 hayır, diğer engellilerin %50 hayır evet dediği görülmüştür. Lise mezunlarının %49,6 hayır, %50,6 evet, önlisans mezunlarının %69,2 hayır, %30,8 evet, üniversite mezunlarının %31,6 hayır, %68,4 evet, lisansüstü mezunlarının %30 hayır, %70 evet dediği görülmüştür (Çizelge 3.63).

Çizelge 3.63 Kampüste yer alan yurtlar, sosyal bir canlılık yaratmakta mıdır? (C.18)

Pozisyon	Deneyim	Fakülte	Cinsiyet	Engel V/Y	Engel Türü	Mezuniyet
Öğrenci %48,4 H, %51,6 E	1-4 yıl %46,5 H, %53,5 E	Fen Ede. %50 H, %50 E	Kadın %43,7 H, %56,3 E	Engelsiz %48,6 H, %51,4 E	Engelsiz %48,6 H, %51,4 E	Lise %49,4 H, %50,6 E
		Elektrik %63,2 H, %36,8 E			Görme %33,3 H, %66,7 E	Ön lisans %69,2 H, %30,8 E
		İnşaat %52,3 H, %47,7 E				
	4+ yıl %54,3 H, %45,7 E	Kimya %33,3 H, %66,7 E	Erkek %51,8 H, %48,2 E	Engelli %44,4 H, %55,6 E	Duyuma %100 H, %0 E Diğer %50 H, %50 E	Üniversite %31,6 H, %68,4 E
Eğitim %50 H, %50 E	Lisansüstü %30 H, %70 E					
İktisat %36,6 H, %63,4 E						
		Sanat Tas. %54,5 H, %45,5 E				
	-	ty	-	-	ty	ty

“Yaya ve taşıt yollarının (sokak peyzajının) estetik kaliteye olumlu yönde etkileri var mıdır?” sorusuna verilen cevaplar karşılaştırıldığında, öğrencinin %33,6 hayır, %66,7 evet dediği görülmüştür. Bu soru ile ilgili görüş deneyim ve cinsiyet değişkenine %90 güven düzeyinde bağımlı, engel durumu değişkeninden bağımsızdır. 4 yıldan az okuyanların %30,9 hayır, %69,1 evet, 4 yıldan fazla okuyanların %42,3 hayır, %57,7 evet dediği görülmüştür. Fen Edebiyat %33,9 hayır, %66,1 evet, Elektrik %48,3 hayır, %51,7 evet, Kimya %32,3 hayır, %67,7 evet, İnşaat %35,3 hayır, %64,7 evet, Eğitim %28,2 hayır, %71,8 evet, Sanat Tasarım %35,7 hayır, %64,3 evet, İktisat %17,8 hayır, %82,2 evet demiştir. Kadınların %28,4 hayır, %71,6 evet, erkeklerin %37,6 hayır, %62,4 evet dediği görülmüştür. Engelsizlerin %33,5 hayır, %66,5 evet, engellilerin %36,4 hayır, %63,6 evet dediği görülmüştür. Ortopedik ve nörolojik engellilerin %100’ü evet, görme engellilerin %33,3’ü hayır, %66,7’si evet, duyma engellilerin %100’ü hayır, diğer engellilerin %50’si evet ve hayır demiştir. Lise mezunlarının %35,3’ü hayır, %64,7’si evet, önlisans mezunlarının %36,4’ü hayır, %63,6’sı evet, üniversite mezunlarının %24’ü hayır, %76’sı evet, lisansüstü mezunlarının %15,4’ü hayır, %84,6’sı evet demiştir (Çizelge 3.64).

Çizelge 3.64 Yaya ve taşıt yollarının (sokak peyzajının) estetik kaliteye olumlu yönde etkileri var mıdır? (C.19)

Pozisyon	Deneyim	Fakülte	Cinsiyet	Engel V/Y	Engel Türü	Mezuniyet
Öğrenci %33,6 H, %66,4 E	1-4 yıl %30,9 H, %69,1 E	Fen Ede. %33,9 H, %66,1 E	Kadın %28,4 H, %71,6 E	Engelsiz %33,5 H, %66,5 E	Engelsiz %33,5 H, %66,5 E	Lise %35,3 H, %64,7 E
		Elektrik %48,3 H, %51,7 E				Ortopedik %0 H, %100 E
		İnşaat %35,3 H, %64,7 E			Görme %33,3 H, %66,7 E	
	4+ yıl %42,3 H, %57,7 E	Kimya %32,3 H, %67,7 E	Erkek %37,6 H, %62,4 E	Engelli %36,4 H, %63,6 E	Duyuma %100 H, %0 E Nörolojik %0 H, %100 E Diğer %50 H, %50 E	Üniversite %24 H, %76 E
Eğitim %28,2 H, %71,8 E	Lisansüstü %15,4 H, %84,6 E					
İktisat %17,8 H, %82,2 E						
Sanat Tas. %35,7 H, %64,3 E						
	+	ty	+	-	ty	ty

“Kampüsün güzelliğini sağlamak için yeşil alanların oluşturulması hoşunuza gider mi?” sorusuna verilen cevaplar karşılaştırıldığında, öğrencinin %4,1 hayır, %95,9 evet dediği görülmüştür. Bu soru ile ilgili görüş deneyim ve engel durumu değişkenlerinden bağımsız, %99 güven düzeyinde cinsiyet değişkenine bağımlıdır. Bütün fakülteler %90 üzerinde evet demiştir ve Sanat Tasarım Fakültesi %100 evet demiştir. Kadınlar %99 evet, erkekler %93 evet demiştir. Engelsizler %96 evet, engelliler %91 evet demiştir. Lise mezunları %95 evet derken diğer tüm mezunlar %100 evet demiştir (Çizelge 3.65).

Çizelge 3.65 Kampüsün güzelliğini sağlamak için yeşil alanların oluşturulması hoşunuza gider mi? (C.20)

Pozisyon	Deneyim	Fakülte	Cinsiyet	Engel V/Y	Engel Türü	Mezuniyet
Öğrenci %4,1H, %95,9 E	1-4 yıl %4,6 H, %95,4 E	Fen Ede. %3,3 H, %96,7 E	Kadın %6, H, %99,4 E	Engelsiz %4 H, %96 E	Engelsiz %4 H, %96 E	Lise %4,9 H, %95,1 E
		Elektrik %5,9 H, %94,1 E				Ortopedik %0 H, %100 E
		İnşaat %8,8 H, %91,2 E			Görme %14,3 H, %85,7 E	
	4+ yıl %2,4 H, %97,6 E	Kimya %1,4 H, %98,6 E	Erkek %6,8 H, %93,2 E	Engelli %8,3 H, %91,7 E	Duyuma %0 H, %100 E Nörolojik %0 H, %100 E Diğer %0 H, %100 E	Üniversite %0 H, %100 E
Eğitim %2,1 H, %97,9 E	Lisansüstü %0 H, %100 E					
İktisat %4,3 H, %95,7 E						
Sanat Tas. %0 H, %100 E						
	-	ty	+++	-	ty	ty

3.4 Tartışma

Tez çalışması kapsamında, bir kamusal mekân olarak üniversite kampüsünün kapsayıcı tasarım bağlamında değerlendirmek amacıyla bu tür mekânlarda bulunması gereken kapsayıcı tasarım gerekliliklerinden bir kontrol listesi oluşturulmuş (Çizelge 3.3) ve bu kontrol listesi ile çalışma alanı Yıldız Teknik Üniversitesi Davutpaşa Kampüsü'ndeki mevcut durum ortaya konulmuştur (Ek A). Kontrol listesinden çıkarılan sorularla bir anket hazırlanmış ve çalışma alanındaki öğrenci ve personele uygulanmıştır. Bu anket sonuçları istatistik paket programı ile analiz edilerek sonuç verileri elde edilmiş ve bunlar yorumlanmıştır. Çalışma alanı olarak Yıldız Teknik Üniversitesi'nin seçilmesinde, etkili olan faktörler köklü bir devlet üniversitesi olması, kampüsün kent içinde ve büyük ölçekli olması, tercih edilen bir üniversite olmasıdır.

Kontrol listesi tüm açık alanlar ve fakültelerden Fen Edebiyat Fakültesi binası, Elektrik Elektronik Fakültesi binası, ortak alanlardan Kütüphane binası, Yemekhane binasına uygulanmıştır. Fakülte binalarının seçiminde, öğrenci sayısının fazla olması ve bu fakülte binalarının yakın tarihte yapılmış olması etken olmuştur. Ortak alan seçiminde ise öğrenci ve personelin en çok kullandığı binalar seçilmiş ve çıkan sonuçlara göre bu binaların analizi yapılmıştır.

Çalışma alanında uygulanan anket, Fen Edebiyat Fakültesi, Elektrik Elektronik Fakültesi, İnşaat Fakültesi, Kimya Metalurji Fakültesi, Eğitim Fakültesi, İktisat Fakültesi ve Sanat Tasarım Fakültesi'nin öğrencilerine uygulanmıştır. Ayrıca Davutpaşa Kampüsü'nde çalışan idari ve akademik personele anket uygulanmış ve sonuçlar karşılaştırmalı olarak çıkarılmıştır.

Uygulanan kontrol listesi ve anket sonuçlarına göre, kampüs açık alanı yeterli büyüklüğe sahiptir ancak planlamasının daha iyi yapılması gerekmektedir. Özellikle kampüs girişlerinin ve yeşil alanların bütünleştirici olarak tasarlanmasının iyi olacağı öngörülmektedir. Kampüs yeşil alanlarının yaya dolaşımı ile birleştirilmesi, kampüse estetik ve özellik kazandıracaktır. Kampüs girişlerinin kapsayıcılık bağlamında tekrar irdelenmesi ve planlanması gerekmektedir. Kampüste yeterli miktarda otopark alanı mevcuttur ancak engellilere yönelik olarak bina girişlerine daha yakın engelli otoparkı yerleştirilmeli ve erişilebilir yol ile bina içlerine girebilmeleri sağlanmalıdır. Kampüs

içinde düşey dolaşım tekrar ele alınmalıdır. Kampüs yerleşke bakımında dik yokuşlara sahip yerde konumlandığından, bu yokuş çözümü rampalarla giderilmelidir. Açık alanlardaki merdivenler tekrar gözden geçirilmeli ve bakımları yapılmalıdır. Uyarıcı yüzeylerin bakımları yapılmalı ve daha planlı bir şekilde yerleştirilmesi sağlanmalıdır. Yatay dolaşımında yaya yolları bakımları yapılmalı ve peyzajla yaya yolları birleştirilerek ortak alanlara gidilmesi sağlanmalıdır. Çalışma alanında kapsayıcılık açısından kötü durumda olan özellik yol yön bulma oryantasyonudur. Yol yön bulma için öncelikli olarak daha bilgilendirici levhalar kampüs içine yerleştirilmeli, hissedilir kampüs planları kampüsün belli noktalarında erişilebilir olmalıdır. Ortak alanlar kampüs büyüklüğüne göre azdır ve çoğaltılması mümkündür. Etkileşimi artırmak için ortak alan kullanımını teşvik etmek, organizasyonlar yapmak ve bu alanların kullanılmasını sağlamak gerekmektedir.

Bina girişlerinde kapsayıcı tasarım için daha uygun çözümler bulunması gerektiği açıktır. Bina girişlerinde rampa olması ancak binaya girdikten sonra erişilebilir yolun sürekli olmaması en önemli sorunlardan biridir. Engelli bireyler için katlar arasında erişimi sağlayacak olan asansör, örneğin Fen Edebiyat Fakültesi derslik yapısında kapalı durumdadır. Asansörlerin tüm kampüs içerisindeki binalarda aktif hale getirilmesi gerekmektedir. Bina içlerinde yönlendirme elemanı tasarımlarının bütüncül bir yaklaşımla tasarlanmasının iyi olacağı düşünülmektedir. Hissedilebilir kat planları neredeyse hiçbir binada bulunmamaktadır. Bu planların konumlandırılması, bina içi yönlendirmenin standartlara uygun olarak yapılması gerekmektedir. Bina içlerinde genel olarak engelli tuvaleti yok ya da kilitli depo olarak kullanılmaktadır. Tuvaletlerin standartlara uygun hale getirilmesi ve kullanılabilir olması gerekmektedir.

Personel ve öğrencilere uygulanan anket sonucunda, açık alanlardaki fiziksel yeterlilik soruları değerlendirildiğinde, öğrencilerin gruplara dağılımı eşit çıkmıştır. İdari personelin ise çoğunluğu memnun olmayan grupta çıkmıştır. Akademik personelin memnun olmayan grup için yüzdesinin daha fazla olması beklenirken idari personele göre yüzdesi daha düşük çıkarken, yüzde dağılımına göre öncelik yine memnun olmayan grup çoğunlukta çıkmıştır. Deneyim değişkenine göre, kampüste geçirilen süre arttıkça memnuniyetsizliğin arttığı gözlemlenmiştir. Fakülte değişkenine göre, açık alanlardan en memnun olmayan grup Sanat Tasarım Fakültesi çıkmıştır. Eğitim

Fakültesi'nin çoğunluğu memnun grupta çıkmıştır. Cinsiyet değişkenine göre, kadınların daha duyarlı olması beklenirken kadınlar ve erkekler arasında anlamlı fark çıkmamıştır. Engel değişkenine göre sonuçlar arasında anlamlı fark çıkmıştır, engellilerin engelsizlere göre açık alanlardan memnun olmama durumu yüksek çıkmıştır. Mezuniyet değişkenine göre, lisansüstü öğrencilerinin daha duyarlı ve farkında olması beklenirken, gruplara eşit dağıldığı gözlemlenmiştir. Memnuniyetsizlik oranının önlisans ve üniversite grubunda daha yüksek olduğu görülmüştür. Genel değerlendirme yapıldığında, açık alanların kullanıcı tatmin etmesi için yeniden yapılandırılmaya ihtiyaç duyduğu gözlemlenmiştir.

Personel ve öğrencilere uygulanan anket sonucunda, yapılardaki fiziksel yeterlilik soruları değerlendirildiğinde, idari ve akademik personelin çoğunluğunun memnun olmayan grupta olduğu, öğrencilerin ise yarısının memnun olmayan grupta olduğu görülmüştür. Deneyim değişkenine göre, yıl sayısı arttıkça memnuniyetsizlik oranının arttığı görülmüştür. Fakülte değişkenine göre, Sanat Tasarım Fakültesi'nin %90'ın üzerinde yapısından memnun olmadığı görülmektedir. Yapısından en memnun grup ise yarıdan biraz fazla oranla Fen Edebiyat Fakültesi olduğu görülmüştür. Cinsiyet değişkenine göre yine kadınlar ve erkekler arasında anlamlı bir fark çıkmamış, yarıdan biraz fazla oranla kadınlar ve erkekler memnun olmayan grupta eşite yakın çıkmıştır. Engel durumuna göre, arada çok fazla fark çıkmamış çoğunluk memnun olmayan grupta çıkmıştır. Mezuniyete göre bakıldığında, önlisans, üniversite ve lisansüstü grubunun memnuniyetsizlik oranı daha yüksektir. Genel değerlendirme yapıldığında, yapıların aslında ihtiyacı karşılayamadığı ve memnuniyetsizlik oranlarının yüksek olduğu gözlemlenmiştir.

Personel ve öğrencilere uygulanan anket sonucunda, faktör analizine göre, öğrenciler için en önemli faktörün sosyal mekanlar olması beklenirken, en önemli faktörün sirkülasyon ve iç mekan özelliklerinin çıktığı görülmüştür. Personel için ise, en önemli faktörün boyutsal özellikler olduğu, yani bu konuda sıkıntı yaşadıkları gözlemlenmiştir. Sosyal mekanların öğrenci ve personel grubu için 2. Faktör olarak çıktığı yani 2. Sırada yer aldığı görülmüştür. Girişlerin öğrenciler için son sıralamalarda yer alması aslında girişlerin durumunun onlar için önemli olmadığı, mekan özelliklerinin daha önemli olduğu gözlemlenmiştir. Personel için sirkülasyon alanlarının daha önemli olması

beklenirken, aslında acil durum bileşenlerine daha fazla önem verdikleri ortaya çıkmıştır. Öğrenciler için en önemsiz faktörün ulaşım olduğu, yani bu konuda sıkıntı yaşamadıkları düşünülmüştür. Her iki grup karşılaştırıldığında, iç mekan özellikleri, dolaşım alanları ve boyutsal özelliklerin tekrar gözden geçirilmesi gerektiği düşünülmüştür.

3.5 Bölüm Sonucu

Uygulanan kontrol listesi ve anket sonuçları doğrultusunda çalışma alanındaki eksikliklere bazı öneriler getirilmiştir;

- Kampüs master planı doğrultusunda düzenlemeler yapılmalı, birbiriyle uyumlu ve sürdürülebilir tasarım benimsenmelidir.
- Görme engelliler için alana ulaşım ve alan içerisinde rahatlıkla erişebilirliği için kılavuz çizgiler daha planlı yapılmalıdır.
- Yaya yolunun bitkilendirilmiş alanlar ile taşıt yollarıyla arasında kullanılan bordür taşlarının yükseklikleri düzeltilmeli ve fark edilebilmesi için kontrast bir renkle boyanmalıdır.
- Kampüste bulunan otopark alanlarında engelli bireyler için yeterli sayıda otopark yeri ayrılmalı ve bu alanlarda uluslararası kullanılan engelli işareti ile belirtilmelidir. Aynı zamanda yönlendirme levhaları kullanılmalıdır.
- Kentsel donatıların kolay görülebilmesi ve rahat ulaşılabilmesi için donatıların çevreleri veya kendileri farklı renkte ve dokuda düzenlenmelidir.
- Oturma alanlarında, oturma elemanlarının yanında tekerlekli sandalyenin yer alabileceği alan oluşturulmalıdır.
- Bilgilendirme ve yönlendirme işaretlerinin sayısı arttırılmalı ve içeriklerinin ulusal ve uluslararası standartlarına uygun olmasına dikkat edilmelidir.
- Görme ve işitme engelli bireyler için kabartma kullanılan levhalar ve sesli uyarı levhaları kullanılmalıdır.

- Kampüs genelinde daha planlı bir peyzaj yaklaşımı benimsenmeli ve peyzaj ile yaya dolaşım ağının bütünleşmesi sağlanmalıdır.

Tez çalışmasında dördüncü bölüm, yapılan literatür araştırmaları, hazırlanan ve uygulanan kontrol listesi, uygulanan anket çalışması sonuçları kapsamında değerlendirilmiş ve tüm bu verilerin ışığında sonuç ve öneriler bölümü oluşturulmuştur.



SONUÇ VE ÖNERİLER

Üniversite kampüsleri bir üniversiteyi oluşturan binaların içinde bulunduğu arazi (alan ve bütün yapıları), kent içinde veya dışında bir yeşil alan içerisinde kurulmuş akademik köy veya akademik ideallerin fiziksel planlamaya yansımaları olarak tanımlanan, sadece eğitim görmeyen dışında sosyalleşerek toplumla bütünleşebilecek rekreasyonel faaliyetlerin de gerçekleştirildiği mekanlardır.

Kendi kendine yeter bir sisteme sahip olabilmesi için eğitim yapılarının dışında, sağlık, merkezi yönetim, sosyokültürel faaliyetler merkezi ve alanları, kütüphane, spor faaliyetleri merkezi ve alanları, araştırma geliştirme merkezi, konaklama, alışveriş merkezi, destek birimleri ve dış mekân kullanım alanları gibi donatılara sahip olması gereken üniversite kampüsleri neredeyse küçük bir kent ölçeği yapısı ile mevcut kamusal alanlar içerisinde önemli bir yere sahiptir. Tüm bu çeşitli ve karmaşık mekansal durumun sonucu olarak da aynı zamanda her türlü sosyal ve kültürel sınıftan, farklı etnik gruplardan, farklı fizyolojik yapılarında birbirlerinden çok farklı özelliklere sahip insanların bir araya geldiği, sosyalleştiği, bulunduğu ve çeşitli kamusal aktivitelerde buldukları yerler durumundadırlar.

Bu nedenle tüm diğer kamusal alanlar gibi üniversite kampüslerinin de kullanıcıları tarafından eşit şartlarda kullanılabilmesi, engelsiz donatılara sahip tasarım anlayışı ile tasarlanmış ve uygulanmış mekânlar şeklinde düşünülmesi gerektiği aşikârdır. Genel tasarım kriterlerinin hedefi konumundaki "Ortalama kullanıcı" ihtiyaçları dışındaki engelli/özürlü, yaşlılar, çocuklar, aşırı kilolu insanlar, çok uzun boylu veya çok kısa boylu kişiler, hamile bayanlar, yük taşıyanlar gibi kullanıcı profilleri göre tasarlanan ürün ve

fiziksel çevreler; kapsayıcı yapısı sebebiyle toplumun her türlü kesiminin ihtiyaçlarını sağlayacağı kesindir.

İşte bu tasarım kaygılarının cevabı olarak ortaya çıkan “Kapsayıcı Tasarım” kavramı ulaşılabilir olma özelliğinin yanında, çeşitliliği göz önüne alarak mümkün olabildiği kadar büyük bir kitle tarafından kullanılacak ürünler, yapılar ve çevrelerin tasarlanmasıdır. Kapsayıcı tasarımın amacı, kullanıcıların yetenek ve yeterlilik düzeylerine bakılmaksızın herkes tarafından ulaşılabilir ve kullanılabilir ortamlar tasarlamaktır. Farklı ihtiyaçlara yönelik tasarımlar yerine herkes tarafından kullanılabilir ürün ve yapısal çevreler ortaya çıkarmak kapsayıcı tasarım kavramının özünü teşkil etmektedir. Bu amaca yönelik olarak kapsayıcı tasarım ilkeleri ve rehberler daha fazla kullanılabilir tasarım çözümleri hakkında hem tasarımcıların hem de tüketicilerin eğitilmesine yardım ederler.

Kapsayıcı tasarım ışığında; üniversite kampüsleri büyümeye, gelişime açık olmalı; etaplar halinde yapılmaya olanak tanıyacak şekilde planlanmalı, mümkün olan en az eğitime sahip alanlara yerleştirilmeli, kullanım alanları arası bağlantıların en kısa güzergâh üzerinden geçirilmeli, yaya yolları çalışma içinde teknik detayları verilmiş olan eğitim ve boyutlarda tasarlanmalı, kampüs alanındaki mevcut bitki varlığı, hayvan varlığı, su varlığı ve toprak yapısı gibi çevresel değerler korunmalı ve inşai faaliyetler sırasında dikkate alınmalı, kampüs bölgesinin iklimsel yapısına uygun dış mekân öğeleri, yapı malzemeleri seçilmeli, kampüs alanının jeolojik yapısı bina tasarımlarında dikkate alınmalıdır. Bu şekilde; toplumdaki çok çeşitli kullanıcı ihtiyaçlarına yönelik olarak tasarlanan üniversite kampüslerinin daha modern, daha işlevsel ve eşitlikçi birer kamusal alanlara dönüşeceği düşünülmektedir. Dolayısıyla bireylerin mekândan alacağı memnuniyetin, yaşamsal kalitenin ve üniversitenin kendisine sunduğu tüm olanaklardan (eğitim-öğretim, rekreasyon, sportif, serbest dolaşım, hizmet birimlerine erişim vb.) fayda sağlamanın artacağı düşünülmektedir.

Eğitim almak her bireyin hakkıdır, engelli bireylere daha iyi eğitim ortamı sunabilmek adına şartları iyileştirmek ve kampüs planlarını bu çerçevede gözden geçirmek gerekmektedir. Bu hakkın kullanılabilmesine hizmet edecek fiziksel çevrelerin ve ilgili kentsel donatıların tasarlanması da önemli bir gerekliliktir. Üniversite kampüslerinin

görevlerini eksiksiz yerine getirebilmeleri fiziksel planlamanın ilk aşamasından itibaren gelecekteki büyüme ve gelişmenin de ne şekilde yapılacağına planlanması ile mümkün olmaktadır. Kampüs planlamasında engellilere uygun kullanımların da planlamaya dahil edilmesi bir lüks değil zorunlu bir amaç olmalıdır. Mevcut yapılanmalardaki eksiklikler giderilmeli, engellilerin engelleri dolayısıyla çektikleri sıkıntılara bir de çevresel engeller eklenmemelidir. Aksi takdirde bu durum engelli bireyin yaşama tutunma ve hedeflerine ulaşma sürecinde psikolojik anlamda da sorunlara neden olabilir.

Kapsayıcı kampüs ortamı tasarlarken; dolaşım ağı ve peyzaj bütünlüğünü sağlamaya özen gösterilmeli, öğretim ortamında kapsayıcılığı göz ardı edilmemeli, sosyal mekanları tasarlarken etkileşim kurulabilecek mekanlar yaratılmalı, kampüs konsept ve kimliği yansıtılmalı, yeterli görsellik ve estetik sağlanmalı, ilişkilerin iyi kurulduğu mekanlar yaratılmalıdır.

Kapsayıcı kampüs tasarımında üniversitenin kapsayıcılık hedef ve algısını yansıtabilmesi için, sınıf ikliminin, etkileşimin, fiziksel çevre ve ürünlerin, öğretim ortamının, bilgi kaynakları ve teknolojinin, geri bildirim, değerlendirme ve yerleşimin tam anlamıyla herkesi içerecek şekilde tasarlanması gerekmektedir. Kampüs içerisinde, arazi kullanım organizasyonu, kompaktlık, bağlanabilirlik, konfigürasyon, yaşayan kampüs, yeşillik ve bağlamanın bir bütün olarak düşünülüp tasarlanması gerekmektedir. Kapsayıcı tasarlanmış kampüs, bireye yürüme becerisi, topluluk hissi, yaşam ve güvenlik, çevresel sürdürülebilirlik, kent çevre ilişkisi, kimlik, görsellik, ortaklık, öğrenme ortamı gibi özellikleri içinde yaşadığı sürece sağlayabilmelidir.

Akreditasyon sürecinde; kapsayıcı tasarım ile ilgili derslere yer verilip verilmediği ve tasarım stüdyolarında tasarım sürecinin başından itibaren yer alıp almadığı, bölümlerde özürli öğrenci, öğretim üyesi ve personel bulunup bulunmadığı ve öğrencilerin derslere eşit katılımlarının sağlanıp sağlanmadığı ve mekân ile derslerin herkes tarafından eşit derece ve şekilde ulaşılabilir olup olmadığı konularının sorgulanması gerekmektedir [49].

Kampüs düzeni ve gelişimi için yönetimin ayrı bir fon oluşturarak, düzenli iş takibi yapması gerekmektedir. Dış çevre bağlantılarını kullanarak, sponsorlar sayesinde aslında kapsayıcılık için mimari açıdan birçok tasarımı yaptırılabilir ve uygulanabilir.

Bu çalışmanın ülkemizde kurulacak olan yeni üniversite kampüsleri ile fiziksel durumunu herkesin kullanımına uygun hale getirmek üzere revize edecek mevcut üniversite kampüslerine yol gösterici bir araç olması amaçlanmıştır. Kapsayıcı eğitim prensibi ile bireylerin farklı ihtiyaçlarının farkında olunmalı ve bu ihtiyaçları karşılamaya çalışılmalıdır.

Kampüs tasarımında, kapsayıcı tasarım benimsenip planlama yapıldığında, kampüse gelen bireylerin güçleneceği, memnuniyetin hem çalışan hem öğrenci açısından artacağı, sosyal sermaye ve topluluk hissinin daha yoğun hissedileceği bir ortam yaratılmış olacaktır. Üniversite kimliği bu şekilde güçlenecek, çeşitliliğin memnuniyetinden dolayı zenginlik kazanacaktır. Kapsayıcı tasarım ile herkesi kucaklayan bir üniversite ortamı yaratmak amaçlanmalıdır.

Tez çalışması kapsamında, öncelikli olarak kapsayıcı kampüs ortamı bileşenlerinden fiziksel düzenlemeler üzerinde durulmuştur. İleride yapılması önerilen çalışmalar olarak, yönetsel düzenlemeler bölümünün daha genişletilmesi ve yönetsel olarak kapsayıcılık algısının oluşabilmesi için bir altlık oluşturmak hedeflenmektedir. Üniversite kampüslerinin kapsayıcı tasarım kriterlerini sağlıyor olabilmesi için yönetimin kapsayıcılık hedef ve algısının nasıl olması gerektiği, bu bağlamda ekonomik faktörlerin nasıl organize edilmesi gerektiği gibi konular ileriki çalışmalar olarak düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

- [1] Habermas, J., (1997). Kamusallığın Yapısal Dönüşümü, İletişim Yayınları, İstanbul.
- [2] Wong, H.L., (2014). Architecture Without Barriers: Designing Inclusive Environments Accessible to All, A design thesis presented to Ryerson University, Toronto, Canada.
- [3] Schmitt, S.W., (2007). The relationship between satisfaction with workplace training and overall job satisfaction, Human Resource Development Quarterly, 18(4): 481-498.
- [4] Hoeger, K. ve Christiaanse, K., (2007). Campus and the city: urban design for the knowledge society, Gta, Verlag.
- [5] Mace, R., (1985). Universal Design, Barrier free environments for everyone, Designers West, Los Angeles.
- [6] Prellwitz, M., (2007). Playgrounds Accessibility and Usability for Children with Disabilities, Doktora Tezi, Luleå University of Technology Department of Human Work Sciences, İsveç.
- [7] Erkovan, E., (2013). Evrensel Tasarım İlkeleri Kapsamında Bir Kamusal Alan Olarak Akdeniz Üniversitesi Kampüsünün İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Bahçeşehir Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- [8] Inclusive Design Research Centre OCAD University, (2013). What is Inclusive Design, <http://idrc.ocad.ca/index.php/abouttheidrc/49resources/onlineresources/articlesandpapers/443whatisinclusivedesign>, 11 Mart 2017.
- [9] Rains, S.P., (2009). Inclusive Tourism – Participant/Observer Notes on the Global Paradigm Shift Toward Solutions, Neurology of the Third Millenium Conference 17-18 April 2009, Milan.
- [10] Nussbaumer, L., (2012). Inclusive Design: A Universal Need, Fairchild Books, New York.
- [11] Johnson, J. ve Layer, G., (2017). Inclusive Teaching and Learning in Higher Education as a route to Excellence, <https://www.gov.uk/government/publications/inclusive-teachingandlearning-in-higher-education>, 19 Nisan 2017.

- [12] Williams, D.A., (2010). Campus Climate & Culture Study, Florida Gulf Coast University, ABD.
- [13] Kenney, D.R., Dumont, R. ve Kenney, G.S., (2005). Mission and place: Strengthening learning and community through campus design, CT: Praeger Publishers, Westport,
- [14] Principles of Inclusive Design: They Include You (n.d.), CABE, <http://webarchive.nationalarchives.gov.uk/20110118095356/http://www.cabe.org.uk/files/the-principles-of-inclusive-design.pdf>, 19 Ağustos 2018.
- [15] Hurtado, S., Milem, J.F., Clayton-Pederson, A. ve Allen, W.R., (1999). Enacting diverse learning environments: Improving the campus climate for racial/ethnic diversity in higher education, ASHE-ERIC Higher Education Report, 26(8), San Francisco.
- [16] Siegfried J., Sanderson A. ve McHenry P., (2006). The Economic Impact of Colleges and Universities, Working paper, Department of Economics, Vanderbilt University, Nashville.
- [17] Marcoulides, G.A., Heck, R.H. ve Papanastasiou, C., (2005). Student perceptions of school culture and achievement: testing the invariance of a model, The International Journal of Educational Management, 19(2): 140-152.
- [18] Respecting Differences, (2009). Department of Education and Training, http://sielearning.tafensw.edu.au/MCS/CHCAOD402A/chcaod402a_csw/knowledge/differences/differences.htm, 17 Temmuz 2018.
- [19] Facio, A. ve Morgan, M., (2009). Equity or Equality for Women? Understanding CEDAW's Equality Principles, CEDAW, <http://www.law.ua.edu/pubs/lrarticles/Volume%2060/Issue%205/faciot.pdf>, 17 Temmuz 2018.
- [20] Imrie, R., (2012). Disability and Rehabilitation, Universal Design and Equitable Access to the Built Environment, 34(10): 873-882.
- [21] Clarkson, J., Dong, H. ve Keates, S., (2003). Quantifying Design Exclusion, Springer, Verlag.
- [22] Bishop, J.B., (1995). Emerging administrative strategies for college and university counseling centers, Journal of Counseling & Development, 74: 3-38.
- [23] Hyun, J.K., Quinn, B.C., Madon, T. ve Lustig, S., (2006). Graduate student mental health: Needs assessment and utilization of counseling services, Journal of College Student Development, 47(3): 247-266.
- [24] Kitzrow, M., (2003). The mental health needs of today's college students: Challenges and recommendations., National Association of Student Personnel Administrators, 41: 167-181.
- [25] Benton, S.A., Robertson, J.M., Tseng, W., Newton, F.B., ve Benson, S.L., (2003). Changes in counseling center client problems across 13 years, Professional Psychology: Research and Practice, 34(1): 66-72.

- [26] Barrow, J., Cox, P., Sepich, R., ve Spivak, R., (1989). Student needs assessment survey: Do they predict student use of services?, *Journal of College Student Development*, 30: 77-82.
- [27] Gallagher, R.P. (2004). *National Survey of Counseling Center Directors*, International Association of Counseling Services. Arlington, VA.
- [28] Karataş, A. ve Gizir, C.A., (2013). Üniversite Öğrencilerinin Psikolojik Danışma Gereksinimlerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(3): 250-265.
- [29] International Association of Counseling Services, (2011). *Standards for University and College Counseling Services*, <https://iacs.livedrive.com/>, 27 Nisan 2017.
- [30] Gizir, C.A., (2010). Üniversite psikolojik danışma ve rehberlik merkezleri'nin rol ve işlevleri: Gelişmeler ve sınırlılıklar, *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(2): 11-25.
- [31] Bishop, J.B., Bauer, K.W. ve Becker, E.T., (1998). A survey of counseling needs of male and female college students, *Journal of College Student Development*, 39(2): 205-210.
- [32] Gallagher, R.P., Golin, A. ve Kelleher, K. (1992). The personal, career and learning skills needs of college students, *Journal of College Student Development*, 33(4): 301-309.
- [33] Week 13: Function in Architecture (n.d.), ARCH 121 – Introduction to Architecture I, <http://arch121.cankaya.edu.tr/uploads/files/Week%2013-lecture%20notes->, 6 Mayıs 2018.
- [34] Steinfeld, E. ve Maisel, J.L., (2012). *Universal Design: Creating Inclusive Environments*, Hoboken, Wiley.
- [35] Roth, L., (1993). "Commoditie": How Does the Building Function?, *Understanding Architecture: Its Elements, History and Meaning*, 8-17, Icon Editions, New York.
- [36] *Universal Design for Learning*, <http://www.cast.org/>, 15 Eylül 2017.
- [37] Burgstahler, S., (2007). Equal access: Universal design of instruction, DO-IT, University of Washington, http://www.washington.edu/doit/Brochures/Academics/equal_access_udi.html, 18 Nisan 2017.
- [38] Hajrasouliha, A.H., (2015). The morphology of the “well-designed campus”: Campus design for a sustainable and livable learning environment, *Doctoral Thesis Study*, The University of Utah, Utah.
- [39] Coulson, J., Roberts, P. ve Taylor, I., (2010). *University planning and architecture: The search for perfection*, Routledge, Abington.
- [40] Haar, S., (2011). *The city as campus: Urbanism and higher education in Chicago*, University of Minnesota Press, Minneapolis.

- [41] ADA (Americans with Disabilities Act), (2010). Standards for Accesible Design, Department of Justice, <http://www.ada.gov>, 18 Şubat 2016.
- [42] Artar, Y. ve Karabacakoğlu, Ç., (2003). Özürlülerin Toplumsal Gelişimine Yönelik Proje Ortez ve Tekerlekli Sandalyenin Üretimi, Standartları ve Pazar Potansiyeli, Milli Prodüktivite Merkezi, Ankara.
- [43] Resmi Gazetede yayınlanan kanunlar, www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5378.pdf, 22 Nisan 2017.
- [44] ÖZİDA, Yerel Yönetimler İçin Erişebilirlik Temel Bilgiler Teknik El Kitabı, (2010). T.C Başbakanlık Özürlüler İdaresi Başkanlığı Yayınları, 1-94, Ankara.
- [45] Yüksek Öğretim ve Engelliler ve Özürlüler Kanunu (2005) (No: 5378), <http://www.yok.gov.tr/web/ogrenci/kararlar>, 01 Mart 2018.
- [46] T.C. Yüksek Öğretim Kurumu, <http://yok.gov.tr/web/guest/engelli-ogrenci-kom>, 03 Mayıs 2018.
- [47] Aktan, C.C. ve Gencil, U., (2007). Yükseköğretimde Akreditasyon, Değişim Çağında Yükseköğretim, Yaşar Üniversitesi Yayını, İzmir.
- [48] Peters, S., (2004). Inclusive Education: An EFA Strategy for All Children, www.worldbank.org, 19 Ekim 2018.
- [49] Sungur, A., (2013). Mimarlık Okullarında 'Kapsayıcılığın' Gelişmesi için bir Araç olarak Akreditasyon, Mimarist Dergisi, 31: 106-111.
- [50] Ulaşılabilir Kentler Engelsiz Mekanlar Hareketi, UKEM, (2016). Herkes için tasarım ve Erişilebilir kentler 2. Ulusal Engellileştirilenler Sempozyumu Bildiri Kitabı, 7-8-9 Nisan 2016, Selçuk üniversitesi, Konya.
- [51] Nişancı, E., İzmen, Ü. ve Bostancı, S.H., (2017).Trakya Bölgesinde Üniversitelerin Bölgesel Kalkınmaya Etkisi, Trakya Üniversiteler Birliği, Umuttepe Yayınları, Kocaeli.
- [52] Akengin, H. ve Kaykı, A., (2013). Şehirleşme Üniversite İlişisine Bir Örnek: Gazimağusa, Marmara Coğrafya Dergisi, 28: 501-525.
- [53] Boyer, E.L. (1987). College: The undergraduate experience in America, Harper & Row, Publishers, Inc, New York.
- [54] Griffith, J.C. (1994). Open space preservation: An imperative for quality campus environments, The Journal of Higher Education, 65(6): 645-669.
- [55] Thelin, J.R. ve Yankovich, J., (1987). Bricks and mortar: Architecture and the study of higher education, Higher education: Handbook of theory and research, 3(1): 57-83.
- [56] Direk, S.Y. ve Erdoğan, F., (2016). Kentlerde Engelleştirilen Çocuklar ve Geleneksel Oyun Kültürü, Herkes için tasarım ve Erişilebilir Kentler 2. Ulusal Engellileştirilenler Sempozyumu Bildiri Kitabı, 7-8-9 Nisan 2016, Selçuk üniversitesi, Konya.

- [57] Öztürk, N., (2009). Üniversite Kampüs Yapıları ve Üniversite Kent İlişkisi, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- [58] Turner, P., (1990). Campus: An American Planning Tradition, The Architectural History Foundation/MIT Press, 7, Cambridge.
- [59] Sönmezler, K., (2003). Modern Mimarinin Kentsel Deney Alanı: Üniversite Tasarımı, Doktora Tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- [60] Sönmezler, K., (1995). Üniversiteler, Yüksek Lisans Tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- [61] Erkman, U., (1990). Büyüme ve gelişme sorunları açısından üniversite kampüslerinde planlama ve tasarım sorunları, İTÜ Yayını, İstanbul.
- [62] İnceoğlu, N., (1987). Halkalı Kampüsü Ön Planlama ve Programlama Çalışması, Araştırma Çalışması, Yıldız Teknik Üniversitesi Mimarlık Bölümü Yayını, İstanbul.
- [63] Kortan, E., (1978). Üniversite Tasarımı, ODTÜ Mimarlık Fakültesi Yayını, Ankara.
- [64] Banning, J.H., (1993). The pedestrian's visual experience on campus: Informal learning of cultural messages, The Campus Ecologist, 11(1): 1-3.
- [65] Strange, C.C. ve Banning, J.H., (2001). Education by design: Creating campus learning environments that work, Jossey-Bass, San Francisco.
- [66] Yürekli, F., (1983). Mimari Tasarımda Belirsizlik: Esneklik/Uyabilirlik İhtiyacının Kaynakları ve Çözümü Üzerine bir İnceleme, İTÜ Yayınları, Mimarlık Fakültesi Baskı Atölyesi.
- [67] Çınar, E., (1998). Üniversite Kampüs Planlaması ve Tasarım Üzerine Bir Araştırma, Yüksek Lisans Tezi, İTÜ, Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- [68] Bilgin, A., (2006). Doğu Akdeniz Bölgesi ve Çevresinde Üniversite Kampüs Planlaması Üzerine Bir İnceleme, Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Adana.
- [69] Arthur, P. ve Passini, R., (2002). Wayfinding: People, Signs, and Architecture, McGraw-Hill Book Company, New York.
- [70] Gehl, J., (1987). Life Between Buildings: Using Public Space, Van Nostrand Reinhold, New York.
- [71] Creating a Sense of Adventure, (2009). http://blog.idlab.com.au/creating-a-senseofadventure/?doing_wp_cron=1401815173.1130859851837158203125, 30 Kasım 2017.
- [72] Phillips, R., (2006). Körler İçin Okul Tasarımı: Görmeden Görmeyi Öğrenmek, Çeviri: Öcal F., Mimarist, 1(19): 100-112.
- [73] Anstruther, J., (2003). Secondary School-Mollerussa- Spain, Architectural Review (1272): 50-55.

- [74] Ed Roberts Campus (t.y.), Universal Design, http://www.uwyo.edu/wind/files/docs/resources/ud_review.pdf, 17 Ağustos 2017.
- [75] ENKA Özel Okulları, <https://www.enka.k12.tr/istanbul/tr/okulda-yasam/>, 21 Ocak 2018.
- [76] Mimarlık ve Tasarım Yayın Platformu, www.mimarizm.com, 12 Eylül 2017.
- [77] FİDE Özel Okulları, <http://www.fideokullari.k12.tr/>, 21 Ocak 2018.
- [78] Yale University, <https://yalecollege.yale.edu/student-services/resource-office-disabilities>, 11 Eylül 2017.
- [79] California Riverside University, <https://www.ucr.edu/campus-life>, 11 Eylül 2017.
- [80] Virginia Tech University, <https://vt.edu/campus-life.html>, 11 Eylül 2017.
- [81] Mersin Üniversitesi, <http://engelsiz.mersin.edu.tr/>, 10 Haziran 2017.
- [82] Boğaziçi Üniversitesi, <http://www.boun.edu.tr/tr-TR/Content/Kampus-Yasami/Kampus-Yasami>, 18 Ocak 2018.
- [83] Yüksek Öğretim Kurumu, <http://www.yok.gov.tr/web/engelsizyok/engelsiz-universite-bayrak-odulleri>, 12 Kasım 2017.
- [84] T.C. Anayasası, <http://www.anayasa.gov.tr/icsayfalar/insanhaklari/bakanlarkomitesikararlari.html>, 22 Eylül 2018.
- [85] T.C. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, <https://eyh.aile.gov.tr/uploads/pages/yayin-ve-kaynaklar/erisilebilirlik-izleme-ve-denetleme-formlari-kitabi-na-erismek-icin-tiklayiniz.pdf>, 22 Şubat 2017.

KONTROL LİSTESİ

KAPSAYICI KAMPÜS ORTAMI KONTROL LİSTESİ					
1. KAVRAMSAL ORTAM					
1.1	Referanslar	SOSYAL ORTAM	EVET	HAYIR	AÇIKLAMA
1.1.1	Lit.	Kampüste kesintisiz yaya dolaşımı vardır.		X	sürekli değil
1.1.2	Lit.	Kampüs gece kullanıma durumlarında, her alanın aydınlatması sağlanmıştır.		X	Karanlık (atıl yaşı alanlar)
1.1.3	Lit.	Dolaşım alanları ile sosyal mekanlar bütünleştirilebilmiştir.	X		Daha iyi düzenlenebilir engelli giriş basamakları yok
1.1.4	Lit.	Kampüste ders dışı etkinlikleri sağlayacak şekilde mekanlar mevcuttur.	X		Daha iyi düzenlenmesi yapılabilir
1.1.5	Lit.	Öğrenciler, çalışanlar ve hocalar arasında etkileşimi destekleyecek mekanlar vardır. (restoranlar, kafeler, spor salonlar, vs.)	X		Daha fazla olmalı
1.1.6	Lit.	Farklı kuşaklar arasındaki etkileşim, sosyal alan kısıtlılığından etkilenmemektedir. (bir araya gelememe durumu)	X		
1.1.7	Lit.	Farklı dil, din, cinsel tercihe sahip gruplar arasındaki ilişkiler öğrencileri etkilememektedir.	X		
1.2	Referanslar	PSİKOLOJİK ORTAM	EVET	HAYIR	AÇIKLAMA
1.2.1	Lit.	Algılanabilir bir kampüstür.		X	Zayıf, yetersizlik yok
1.2.2	Lit.	Görsel ulaşılabilirlik sağlanmıştır.		X	Kararsız, şeffaflık yok
1.2.3	Lit.	Görsel şeffaflık yoluyla, iç mekandaki sosyal alanlar daha kullanışlı hale getirilebilmiştir.		X	Bütünük yok
1.2.4	Lit.	Kampüs içerisinde yürüyüş yolları oraya "dahil olma" duygusunu vermiştir.		X	Plan yok, servisten etkilenir gibi tasarım
1.2.5	Lit.	Kampüs içerisinde yürüyüş yolları ile "yer hissi" yaratmıştır.		X	u
1.2.6	Lit.	Binaların mimari tasarımındaki uyum ve kampüsün peyzajı "yerin duygusu" nu geliştirmiştir.		X	u
1.2.7	Lit.	Yol- yön bulma için dolaşım aksları sezgisel olarak kullanılabilir olarak tasarlanmıştır.		X	Yönlendirme tüm kampüs için çok zayıf
1.2.8	Lit.	Döşeme ile ilgili malzemenin kaynaklı sorunlar yaşanmamaktadır.		X	Yaşanıyor, çok bakılmaz
1.2.9	Lit.	Döşeme ile ilgili kot farkı yaratması açısından sorun yaşanmamaktadır.		X	ve planlı yapılmamış gibi
1.2.10	Lit.	Döşeme ile ilgili bakımsızlıktan dolayı sorun yaşanmamaktadır.		X	duruyor
1.2.11	Lit.	Fiziksel çevrenin özellikleri, öğrenme ve gelişim sürecini cesaretlendirmektedir.	X		
1.2.12	Lit.	Kütüphanenin kolay ulaşılabilir olması, öğrencileri buraya girmeye, kaynakları kullanmaya teşvik etmektedir.		X	Kütüphane malzemeleri çok azale konumlandırılmış
→1.2.13	E	Çay/kahve-yiyecek içecek makinelerinin (otomatların) engelliler için erişilebiliridir.		X	Hepsi değil
1.2.14	E	ATM'ler engelli öğrencilerin erişebileceği şekilde tasarlanmıştır. (Bu madde kapsamında kabul edilen hizmetler: ATM'ler için rampa, ekranın parlamasını önleme, yağmur korumalığı vb. imkânları sağlamak)		X	Hepsi değil
1.2.15	Lit.	Kampüste yer alan spor salonları aktif öğretim saatlerinin ötesinde bir sosyal canlılık yaratmaktadır.	X		
1.2.16	Lit.	Kampüs içerisinde lojman olmasının iyi etkileri vardır.		X	Pozitif bir etkiyi gözlenmektedir
1.2.17	Lit.	Kampüs içerisinde yurt olmasının iyi etkileri vardır.	X		
1.2.18	Lit.	Kampüste yer alan yurtlar, (kendiliğinden) aktif öğretim saatlerinin ötesinde bir sosyal canlılık yaratmaktadır.	X		
1.2.19	Lit.	Kampüste peyzaj süreklilik sağlamaktadır.		X	çok planlı

1.2.20	Lit.	Kampüste yeşil alanların çokluğu ya da artırılmaya çalışılması iyi bir etki yaratmaktadır.		X	Arttırılmaya çalışılmıyor
1.2.21	Lit.	Kampüsün birliğini ve estetik kalitesini arttırmak için kullanılan bitki ve diğer peyzaj malzemelerinin psikolojik açıdan iyi yönde etkisi vardır.	X		Peyzaj tam daha çok çalışılmalı
1.3	Referanslar	KÜLTÜREL ORTAM	EVET	HAYIR	AÇIKLAMA
1.3.1	Lit.	Fiziksel yapı çevre koşulları, üniversitenin misyon ve hedeflerine ulaşmasına yardımcıdır.	X		
1.3.2	Lit.	Fiziksel çevre fırsatların kaynağı olabilir veya bazı davranışların olasılığını etkileyebilir.	X		
1.3.3	Lit.	Kampüs 7/24 kullanıma açıktır.	X		
1.3.4	Lit.	Fakülteler kulüp etkinliklerine destek olmaktadır.	X		Data forula okullar
1.3.5	Lit.	Kütüphane kolay ulaşılabilir ya da karşılıklı bir yerde konumlandırılmıştır.		X	
2. YÖNETİMSEL ORTAM					
2.1	Referanslar	KAPSAYICILIK HEDEF ve ALGISI	EVET	HAYIR	AÇIKLAMA
2.1.1	E	Engelli öğrencilere uygun oryantasyon uygulaması yapılmaktadır.	X		Duyurusu yapılmamaktadır
2.1.2	Lit.	Kampüste engelsiz yaya dolaşımı ağı vardır.		X	süreklilik engelsiz dolaşım yok
2.1.3	Lit.	Erişilebilir- ulaşılabilir mobilya ve ekipmanların kampüs boyunca devamlılığı sağlanmıştır.		X	süreklilik yok
2.1.4	E	Kampüsteki bilgisayar laboratuvarları tüm engelli öğrencilerin kullanımına açıktır (Her bir bilgisayar laboratuvarında sadece engelli öğrencilerin kullanımına tahsis edilmiş bilgisayar(lar) bulunmaktadır).		X	Hepsi engelliler için erişilebilir değil
2.1.5	E	Yemekhaneler, engelli öğrencilerin kendi başlarına yemek alabileceği şekilde tasarlanmıştır.	X		Görüşte rampa var. ilk katta yemek yedikleri sürece sorun yok.
2.1.6	E	Spor salonu engelli öğrencilerin kullanımına uygundur ve engelli öğrencilerin ihtiyaçlarına uygun destek hizmetleri sağlanmaktadır. (Bu madde kapsamında kabul edilen hizmetler: Engelli öğrenciler hangi engel türünden olursa olsun spor salonunu kullanma imkanını sağlamak, tüm engel grupları için gereksinim duyulabilecek destek personeli (antrenör, yardımcı vb.) ve araç gereci (özel spor cihazları, platformlar vb.) sağlamak).		X	Jeterli uygulanmış yok.
2.1.7	E	Üniversite konukevi/otelinde engelli öğrenciler için uygun odaların bulunması sağlanmaktadır. (Bu madde kapsamında kabul edilen hizmetler: Engelli öğrencinin geçici barınma ihtiyacı oluşması durumunda ve/veya öğrenci konukevi/oteli kullanmak istediğinde gereksinimine uygun odayı sağlamak)		X	Konukevi/otel yok.
2.1.8	E	Fizyoterapist, diyetisyen, sosyal hizmet uzmanı ve klinik psikolog gibi uzman hizmetleri sağlanmaktadır.	X		var ama işlev görmüyor.
2.2	Referanslar	EKONOMİK FAKTÖRLER	EVET	HAYIR	AÇIKLAMA
2.2.1	Lit.	Kampüs içerisinde lojmanlar mevcuttur.	X		
2.2.2	Lit.	Kampüs içerisinde yurtlar mevcuttur.	X		
2.2.3	Lit.	Kampüs, onu çevreleyen alanlara katılım sağlamaktadır.	X		ulaşım tam evet. diğer işlevler hayır.
2.2.4	Lit.	Kampüsün sunduğu yapı çevresi olanakları, katılımı olumlu yönde etkilemektedir.	X		ulaşım faktörü iyi olduğundan
2.2.5	Lit.	Yaya ve taşıt koridorlarının (sokak peyzajının) estetik kaliteye olumlu yönde etkileri vardır.		X	planlı ve sürekli olduğundan faydalı değil.

2.2.6	Lit.	Sosyal etkileşimin sağlanmasında rolü olan kulüp etkinlikleri için gerekli mekanlar sağlanmıştır.	X		Artırılabilir
2.2.7	Lit.	Öğrencileri etkinliklere katılmaya teşvik etmek için kulüplerin yaptığı faaliyetlere ayırdığı zaman, para ve çaba yeterlidir.	X		Artırılabilir
2.2.8	E	Konferans, kültürel etkinlik vb. ders dışı etkinliklerde işaret dili tercümanı sağlanmaktadır.		X	
2.2.9	E	Konferans, kültürel etkinlik vb. ders dışı etkinliklerde sesli betimleme hizmeti sağlanmaktadır.		X	
2.2.10	E	Ders dışı etkinlikler için kullanılan konferans salonlarında İndüksiyon Döngü Sistemi (induction loop system) sağlanmaktadır.		X	
2.3	Referanslar	KAPSAYICI TASARIM İLE İLGİLİ MEVZUAT			
2.3.1	Referanslar	YÜKSEK ÖĞRETİM KURUMLARI MEVZUATI	EVET	HAYIR	AÇIKLAMA
2.3.1.1	YÖM	Engelli öğrencilerin öğrenim hayatlarını kolaylaştırabilmek için gerekli akademik ortamın hazırlanmasını ve eğitim-öğretim süreçlerine tam katılımlarını sağlamak amacıyla gerekli tedbirleri almak ve düzenlemeler yapılmıştır.		X	Yeterli çalışma bu kampüs için yapılmıştır
2.3.1.2	YÖM	Engelli öğrencilerin ihtiyaçlarını belirlemek, belirlenen ihtiyaçlara göre yapılması gereken idari düzenlemeleri planlamak ve gerekli alt yapı standartlarını oluşturulmuştur.		X	Yeterli değil.
2.3.1.3	YÖM	Engelli öğrencilerin öğrenim hayatlarını desteklemek, öğrenim ve eğitim süreçlerine tam katılımlarını sağlamak amacı ile sorunlarını belirlemek, çözüme yönelik gerekli planlamaları yapılmaktadır.		X	"
2.3.1.4	YÖM	Engelli öğrencilerin, yüksek öğrenimde karşılaşılabilecekleri ulaşılabilirlik ve erişilebilirlik sorunlarına çözüm üretmektedir.		X	Çalışmaya çalışılmaktadır ancak yeterli düzeyde ulaşılmıştır.
2.3.1.5	YÖM	Engelli öğrencilere uygun eğitim araç-gereçleri, ders materyalleri, ders geçme ve sınav koşullarının hazırlanmasına yönelik standartları oluşturulmaktadır.		X	yeterli düzeyde değil
2.3.1.6	YÖM	Kampüsün engellilere göre düzenlenmesine ilişkin yapılanmaları takip etmek veya ettirmektedir.	X		çalışmalar takip edilmektedir.
2.3.2	Referanslar	DİĞER YÖNETMELİKLER	EVET	HAYIR	AÇIKLAMA
2.3.2.1	EHK	Hiçbir gerekçeyle engellilerin eğitim alması engellenemez. Engelliler, özel durumları ve farklılıkları dikkate alınarak, yaşadıkları çevrede bütünleştirilmiş ortamlarda, eşitlik temelinde, hayat boyu eğitim imkânından ayrımcılık yapılmaksızın yararlandırılır.		X	Tom durumu değerlendirilmiştir
2.3.2.2	EHK	Genel eğitim sistemi içinde engellilerin her seviyede eğitim almasını sağlayacak bütünleştirici planlamalara yer verilir.	X		yer verilmesine çalışılmaktadır, yeterli değil
2.3.2.3	EHK	Örgün eğitim programlarına farklı nedenlerle geç başlamış engellilerin bu eğitime dâhil edilmesi için gerekli tedbirler alınır.	X		yardımcı durumaktadır

2.3.2.4	EHK	Üniversite öğrencilerinden engelli olanların öğrenime etkin katılmalarını sağlamak amacıyla Yükseköğretim Kurulu koordinasyonunda, yükseköğretim kurumları bünyesinde, engellilere uygun araç-gereç ve ders materyallerinin, uygun eğitim, araştırma ve barınma ortamlarının temini ile eğitim süreçlerinde yaşadıkları sorunların çözümü gibi konularda çalışma yapmak üzere Engelliler Danışma ve Koordinasyon Merkezleri kurulur.	X		Engelli Koordinatörlüğü mevcuttur ve çalışmalar yapmaktadır	
2.3.2.5	EHK	Engelliler Danışma ve Koordinasyon Merkezinin çalışma usul ve esasları Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı ve Yükseköğretim Kurulunca müştereken çıkarılan yönetmelikle belirlenmiştir.	X			
2.3.2.6	EHK	Engellilerin her türlü eğitim, sosyal ve kültürel ihtiyaçlarını karşılamak üzere kabartma yazılı, sesli, elektronik kitap; alt yazılı, işaret dili tercümesi ve sesli betimlemeli film ve benzeri materyal temin edilir.		X	Yeterli düzeyde sağlanamamıştır	
2.3.2.7	EHK	Yapılı çevrede engellilerin erişilebilirliğinin sağlanması için planlama, tasarım, inşaat, imalat, ruhsatlandırma ve denetleme süreçlerinde erişilebilirlik standartlarına uygunluk sağlanır.		X	Kampüs içinde standartlara uygunluk yok	
2.3.2.8	EHK	Bilgilendirme hizmetleri ile bilgi ve iletişim teknolojisinin engelliler için erişilebilir olması sağlanır.		X	0 düzeyde değil	
2.4	Referanslar	AKREDİTASYON				
2.4.1	Referanslar	ULUSAL AKREDİTASYON		EVET	HAYIR	AÇIKLAMA
2.4.1.1	Lit.	Ulusal norm ve standartlaşmanın sağlanmasına yönelik olarak düzenlemeler yapılmaktadır.	X			çalışmalar yapılmaktadır
2.4.2	Referanslar	ULUSLARARASI AKREDİTASYON		EVET	HAYIR	AÇIKLAMA
2.4.2.1	Lit.	Uluslararası norm ve standartlaşmanın sağlanmasına yönelik olarak düzenlemeler yapılmaktadır.	X			çalışmalar yapılmaktadır
2.4.2.2	AKBK	"Yapılı çevreyle ilgili tüm meslek alanlarının öğrenim programlarında Evrensel Tasarım ilkelerine yer verilmesi hakkında karar"a uygun ders planı hazırlanmıştır.		X		Tüm bölümler için geçerli değildir.
3. FİZİKSEL ORTAM						
3.1	Referanslar	İÇ MEKAN (ELEKTRİK - ELEKTRONİK FAKÜLTESİ)				
3.1.1	Referanslar	ESNEKLİK		EVET	HAYIR	AÇIKLAMA
3.1.1.1	A	Ana giriş erişilebilir midir?	X			
3.1.1.2	A	Ana giriş erişilebilir değil ise, başka bir erişilebilir giriş var mıdır?	X			4 giriş, dış, erişilebilir 3 giriş arka, İGMP'nde
3.1.1.3	A	Alternatif erişilebilir giriş bağımsız olarak ve ana girişin kullanıldığı saatlerde kullanılabilir mi?	X			
3.1.1.4	E	Herhangi bir tadilat, yük indirme bindirme sırasında mevcut koridorlarda yaşanabilecek güvenlik sorunu için mobil olarak konumlandırılacak levhalar var mıdır?	X			
3.1.1.5	E	Herhangi bir tadilat, yük indirme bindirme sırasında mevcut koridorlarda yaşanabilecek güvenlik sorunu için sesli ve görsel uyarıcılar kullanımı için gerekli ekipman var mıdır?	X			görsel uyarıcı mevcut, sesli ekipman yok
3.1.1.6	A	Tekerlekli sandalye için ayrılan alana erişilebilir yol mevcut mudur?		X		ilk kat erişilebilir, dış olduğundan, ayrıca erişilebilir bir yol yok.
3.1.1.7	A	Ortak alanlara erişim tekerlekli sandalye kullananlar için var mıdır?	X			
3.1.1.8	A	Erişilebilir tuvalet var mı?	X			Ama kısıtlı

3.1.2	Referanslar	ALGILANABİLİRLİK	EVET	HAYIR	AÇIKLAMA
3.1.2.1	A	Erişilmeyen tüm girişlerde bulunan tabela, erişilebilir girişin yerini açıkça belirtiyor mu?		X	Tabela yok. Ayı erişilebilir giriş yok.
3.1.2.2	AS	Girişte danışma bankosu var mıdır?	X		İçeride mevcut
3.1.2.3	AS	Danışma bankosunun bulunmadığı durumlarda hissedilebilir kat planı var mıdır?		X	Hissedilir kat planı yok.
3.1.2.4	E	Hissedilebilir kat planı ve duvara monte edilmiş bilgi içeren levhalar gerekli yükseklik aralığında (105-180 cm) konumlandırılmış mıdır?		X	Kat planı yok. Bilgi raesi çok levha yok, yeterli değil. Genel olarak değil.
3.1.2.5	E	Levha üzerindeki işaretlerin kolayca ayırt edilebilmesi için şekil (işaret) rengi ile zemin rengi kontrast durumda mıdır?		X	Hepsi değil. Genel olarak değil. Belli bir standart yok.
3.1.2.6	E	Bilgi işaretlerinin yanında TS 9111 standartlarına göre yapılmış Braille alfabesi ya da kabartmalı harflerle yazılmış bir bilgi panosu var mıdır?		X	Kabartmalı harf yok.
3.1.2.7	E	TS 9111 standartlarına uygun Sesli bilgilendirme levhaları/ekranları mevcut mudur?		X	mevcut değil.
3.1.2.8	E	İşikli bilgilendirme levhaları mevcut mudur?		X	
3.1.2.9	A	Bilgilendirme levhalarındaki harfler arka plan ile kontrast sağlıyor mu?	X		evet.
3.1.2.10	E	İşaret levha yüzeyleri parlama yapmayacak şekilde tasarlanmış mıdır?	X		Parlama yapmıyor
3.1.2.11	A	Büyük harfler kullanılmış mı?	X		
3.1.2.12	A	Braille alfabesi ile de yazılmış mı?		X	
3.1.2.13	E	Yönlendirici levhalar önünde algılamayı kolaylaştıracak uyarıcı bir yüzey ve kontrast renkler kullanılmış mıdır?		X	
3.1.2.14	E	Görüşü kolaylaştırmak ve kaymayı önlemek için basamak uçları 2,5 cm eninde merdivenin renginden farklı, algılanabilir renkte bir şerit yardımıyla işaretlenmiş midir?	X		
3.1.2.15	E	Merdivenler kolay algılanabilir nitelikte konumlandırılmış mıdır?	X		
3.1.2.16	E	Merdiven basamakları algılanabilirliği açısından yeterli düzeyde aydınlatılmış mıdır?		X	Normal bir merdiven aydınlatma
3.1.2.17	AS	Dolaşım alanlarında yürüyüş güzergâhındaki rampa açıkça görülebiliyor mu?	X		İşaret var zaten
3.1.2.18	AS	Tekerlekli sandalyeli kullanıcılar için bina içerisindeki rampalara yönlendirme yapılmış mıdır?		X	Yönlendirme yapıldı
3.1.2.19	E	Rampa kolay algılanabilecek şekilde konumlandırılmış mıdır?	X		İşaret, gristle, büyük (1 least 1cm)
3.1.2.20	AS	Asansör girişten açıkça görülebiliyor mu?		X	Arakoridorlardan
3.1.2.21	AS	Girişten itibaren asansörlere yönlendirme işaretleri var mıdır?		X	Yönlendirme yapıldı
3.1.2.22	A	Kontrol butonları görme engellilerin alfabesine göre de yazılmış mıdır?		X	
3.1.2.23	A	Ses sistemi ile de yönlendirme yapılmakta mıdır?	X		Sadece durduğunda ses çıkarıyor sesli yönlendirme yok
3.1.2.24	E	Kat işaretleri asansörün hareket yönü işikli ve sesli uyarılarla desteklenmiş midir?	X	X	İşikli var, sesli yok
3.1.2.25	E	Tüm kontrol düğmelerinin sol yanında büyük harflerle yazılmış 0,8 cm derinlikte 1,6-5,1 cm boyut aralığında kabartma yazılar bulunmakta mıdır?		X	Kabartma yazı yok.
3.1.2.26	E	Tüm rakam, yazı ve semboller bulunduğu zeminle zıt renkte midir?		X	
3.1.2.27	A	Acil durumda çıkışa yönlendirecek kolayca fark edilebilir işikli yönlendirme işaretleri var mıdır?	X		Yönlendirme var ancak fark edilmiyor

3.1.2.28	A	Acil durumda çıkışa yönlendirecek kolayca fark edilebilir sesli yönlendirme işaretleri var mıdır?		X	
3.1.2.29	A	Acil durumlarda işitilebilir alarm var mıdır?	X		
3.1.2.30	A	Acil durumlarda görülebilir alarm var mıdır?	X		
3.1.2.31	E	Acil çıkış alanlarındaki tüm yönlendirmeler karanlıkta parlayacak(fosforlu) özellikte midir?	X		
3.1.2.32	AS	Engelli tuvaletlerine ana girişten itibaren gerekli yerlerde yönlendirme sağlanmış mıdır?		X	Yönlendirme çok zayıf.
3.1.2.33	A	Erişilemeyen tuvaletlerin orada erişilebilir tuvaletin yerini gösteren tabela var mıdır?		X	Yönlendirme yok
3.1.2.34	A	Tuvalet tabelaları arka planla kontrast renkte midir?		X	Genelde beyaz, duvar renk.
3.1.2.35	A	Büyük harfle yazılmış mıdır?	X		
3.1.2.36	A	Braille alfabesi ile yazılmış mıdır?		X	
3.1.3	Referanslar	ERGONOMİ	EVET	HAYIR	AÇIKLAMA
3.1.3.1	AS	Binanın kaç girişi vardır?			4 adet
3.1.3.2	AS	Giriş kapısının türü nedir?			*Fotosel kapı (düz kayar kapı) *Döner kapı *Kanatlı açılır kapı
3.1.3.3	AS	Bina girişinin yüzeyi ıslak-kuru hâlde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	X		
3.1.3.4	AS	Bina girişleri iyi aydınlatılmış mıdır?	X		
3.1.3.5	A	Bina girişindeki rampa açıkça görülebiliyor mu?		X	Rampa yok, dış giriş.
3.1.3.6	E	Giriş kapısı genişliği en az 90 cm ölçüsündedir.	X		2 kanat 90x90 = 180cm Arka giriş ile 90cm
3.1.3.7	A	Erişilebilir kapı girişi için 90 derecelik açıda kapının temiz açıklığı 80 cm midir?	X		*Ölçü: 90cm
3.1.3.8	A	Kapı mesafesi için, çekiş tarafına ön yaklaşım var ise derinlik en az 150cm manevra boşluğu, ve kapı açıklığı dışında en az 45 cm manevra alanı var mıdır?	X		250cm manevra boşluğu
3.1.3.9	A	Kapı çalıştırma cihazı, bilekten sıkıca kavranmasını veya bükülmesini gerektirmeyen bir malzeme midir?	X		
3.1.3.10	A	Kapı açılımı kolay mıdır?	X		İterek, ağır değil
3.1.3.11	A	Kapı donanımının parçaları 85cm ile 120cm aralığında mıdır?	X		Baydan beya
3.1.3.12	A	Erişilebilir kapı mesafesi için, çekiş tarafına ön yaklaşım var ise derinlik en az 150cm manevra boşluğu, ve kapı açıklığı dışında en az 45cm manevra alanı olması gerekir.	X		Ayrı kapı yok, ana kapı içim yazılarla aynı
3.1.3.13	A	Kapının her iki tarafında da temiz bir zemin yüzeyi var mıdır?	X		Ön kısmı dışarıya olabilir
3.1.3.14	A	Eğer eşik var ise 0,6cm'den yüksek midir?		X	*Eşik kaldırılabilir eşik yok
3.1.3.15	A	Giriş bir serideki kapıların içinden geçiyorsa, 2. kapıyı açarken giriş yuvasını işgal edecek tekerlekli sandalyeye yetecek kadar yer bırakılmış mıdır (120cm artı genişlik kapıdan sonra)?	X		250cm boşluk *iki kapı açırken aradaki ölçü:120cm en az
3.1.3.16	E	Tavandan sarkan işaret panolarının alt kotu zeminden en az 220 cm yükseklikte midir?	X		h=240cm Tavandan sarkan bölüm adlı var, exit'ler var sadece
3.1.3.17	E	Tabelalar önünde elle okumayı ve görüşü kesen bir engel (çöp kovası, oturma elemanı, bitki kümesi, ağaç, vb.) bulunmamakta mıdır?	X		
3.1.3.18	A	En alttaki harflerin yüksekliği 120cm ve en üstteki harflerin yüksekliği 150cm midir?	X		Bilgilendirme levhası standartta bir levha yok. oda kapılarında önünde resimler, bölüm adları h=150cm'de

3.1.3.19	E	Yönlendirmede kullanılan font ve piktogram büyüklükleri (harf yüksekliği: en az 1,5 cm, piktogram yüksekliği: en az 15 cm) okuma uzaklığı ile orantılı olacak şekilde uygulanmış mıdır?		X	Yönlendirme çok zayıf, A2 kupa, bazen kağıtla yönlendirme
3.1.3.20	A	Eğer yönlendirme yapan bir bilgi levhası ise ortası 100cm midir?		X	Yok
3.1.3.21	AS	Birbirinden farklı özelliklerde (düz merdiven, döner merdiven vb. farklı merdiven türleri, basamak genişliği/derinliği ve yüksekliği vb. diğer özellikler) merdiven var mıdır?	X		
3.1.3.22	AS	Binada katları birbirine bağlayan, birbirinden farklı özelliklerde (düz merdiven, döner merdiven vb. türleri, farklı basamak genişliği/derinliği ve yüksekliği vb. bakımından) kaç merdiven tipi bulunmaktadır?			3 adet
3.1.3.23	AS	Merdiven yüzeyi düz, sabit ve dayanıklı mıdır?	X		
3.1.3.24	AS	Merdiven yüzeyi ıslak-kuru hâlde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?		X	parlak kaygan seramik kap kupa
3.1.3.25	AS	Basamak genişliği (derinliği) en az 27 cm midir?	X		
3.1.3.26	AS	Engelliler için ayrıca düzenleme olmadığı (rampa, asansör vb.) durumlarda basamak yüksekliği en fazla 16 cm, diğer durumlarda ise en fazla 18 cm midir?		X	riht=17cm
3.1.3.27	AS	Bir merdivende yer alan tüm basamaklar aynı genişlikte (derinlikte) midir?	X		
3.1.3.28	AS	Bir merdivende yer alan tüm basamaklar aynı yükseklikte midir?	X		
3.1.3.29	AS	Merdiven basamaklarının ön kenarında algılamayı kolaylaştırıcı farklı renkte ve çıkıntı yapmayacak şekilde 4 cm-5 cm eninde kaymaz şeritler kullanılmış veya kaymayı önleyici işlem yapılmış mıdır?	X		
3.1.3.30	AS	Merdivenin başlangıcının 30 cm öncesinde ve bitiminden 30 cm sonrasında 60 cm genişliğinde (derinliğinde), merdiven genişliği boyunca uyarıcı yüzey bulunmakta mıdır?	X		
3.1.3.31	AS	Merdivenin basamak sayısı 12'den fazla mıdır? (Merdivende en fazla 12 basamakta bir sahanlık yapılmalıdır.)	X		Sahanlık mevcut
3.1.3.32	E	Merdiven başlangıç, bitiş ve sahanlıklarında en az 60 cm genişliğinde hissedilebilir uyarıcı yüzeyler uygulanmış mıdır?	X		30cm uyarıcı yüzey
3.1.3.33	E	Basamak ucunun açılı olduğu durumlarda, mevcut açı düşeyde en fazla 30 derece, basamak ucu çıkıntısı en fazla 1,3 cm ölçülerinde midir?		X	
3.1.3.34	AS	Dolaşım alanlarında (koridor, girişten asansöre erişim, katlarda asansöre erişim vb.) kot farklılıkları var mıdır?		X	Katlarda kot farkı yok
3.1.3.35	E	Merdiven ya da basamakların yanında bir rampa mevcut mudur?	X		1 adet var griit, 1 kat asker
3.1.3.36	AS	1,3 cm'den fazla kot farkı olan yerler rampa ile giderilmiş midir?		X	Kot farkı yok
3.1.3.37	AS	Kaç tane rampa vardır?			1...adet
3.1.3.38	AS	Rampa yüzeyi düz, sabit ve dayanıklı mıdır?	X		
3.1.3.39	AS	Rampa yüzeyi ıslak-kuru hâlde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	X		
3.1.3.40	AS	Rampanın temiz geçiş genişliği en az 90 cm midir?	X		150cm.

3.1.3.41	AS	Rampanın başlangıç ve bitiminde tekerlekli sandalyenin manevra yapabileceği en az 150 cm x 150 cm'lik alan var mıdır?	X		
3.1.3.42	AS	Rampanın başlangıcının 30 cm öncesinde ve bitiminden 30 cm sonrasında 60 cm genişliğinde (derinliğinde), rampanın genişliği boyunca uyarıcı yüzey bulunmakta mıdır?		X	uyarıcı yüzey merdivenlerde var.
3.1.3.43	AS	Rampanın başlangıç ve bitiminde zemin, engelli yayaların hareketini engelleyecek herhangi bir çıkıntı veya çukurluk olmayacak şekilde düzenlenmiş midir?	X		
3.1.3.44	E	Rampaların iki tarafında (45 cm'yi aşan yüksekliklerde) bariyer bulunmaktadır.	X		
3.1.3.45	E	Rampa yüzeyinde engel oluşturabilecek nesnelere bulunmamakta mıdır?	X		engel yok
3.1.3.46	AS	Merdivende küpeşte var mıdır?	X		
3.1.3.47	AS	Küpeşte, merdivenin her iki tarafında mıdır?	X		
3.1.3.48	AS	Küpeşte, merdivenin döşeme kaplaması üzerinden 90 cm yükseklikte midir?	X		
3.1.3.49	AS	Merdivenin döşeme kaplaması üzerinden 70 cm yükseklikte engelliler için ikinci bir küpeşte var mıdır?		X	
3.1.3.50	AS	Küpeşte, merdiven başlangıcından 30 cm önce başlamakta ve bitiminden 30 cm sonra bitmekte midir?	X		
3.1.3.51	AS	Küpeşte kolayca kavranabilecek ve elle takibi sağlanacak şekilde üzerinde çıkıntı bulunmayacak özellikte midir?	X		
3.1.3.52	E	Tırabzan, korkuluk veya tutamaklar; tahliye gerektiren durumlarda risk oluşturmuyorsa merdiven başlangıç ve bitişlerinin en az 30 cm ilerisinden başlatılmış mıdır?	X		
3.1.3.53	E	Korkuluklar tüm basamaklar boyunca devam edecek şekilde konumlandırılmış mıdır?	X		
3.1.3.54	E	Korkuluk, tırabzan ve tutunma barlarının yerden yükseklikleri (yetişkinler için 90 cm) uygun ölçülerde midir?	X		
3.1.3.55	E	(Tekerlekli sandalyenin küçük tekerleğinin ve koltuk değneklerinin rampadan kaymasını önlemek için) Rampalar, tırabzanların her iki yanından en az 30,5 cm dışarı doğru uzanmakta mıdır?		X	
3.1.3.56	E	Korkulukların duvara monte edildiği durumlarda tutunma barları ile duvar arasında bulunması gereken en az 4 cm mesafe korunmakta mıdır?	X		
3.1.3.57	E	Tutunma barlarının duvarda yer alan bir boşluk içine yerleştirildiği durumlarda, tutunma barları ve duvar arasında olması gereken en fazla 8 cm mesafe sağlanmış mıdır?		X	Tutunma barı duvarda yok.
3.1.3.58	E	Tutunma barlarının duvarda yer alan bir boşluk içine yerleştirildiği durumlarda, tutunma barları, duvar boşluğunun alt noktasından en az 4 cm yukarı, üst noktasından en az 45 cm aşağıda olacak şekilde uygun ölçülerde konumlandırılmış mıdır?		X	Boşluk sonda değil.
3.1.3.59	E	Tutunma barlarının çapları 32 – 45 mm arası ve dengeli tutulmaya olanak sağlayacak şekilde midir?		X	Yok.
3.1.3.60	A	Binada asansör var mıdır?	X		
3.1.3.61	AS	Binadaki asansörle her kata erişim sağlanmakta mıdır?	X		
3.1.3.62	E	Asansör kontrol panelinin yüksekliği 90-110 cm arasında mıdır?	X		90cm

3.1.3.63	AS	Asansör kapısı önüne bir engel çıktığında otomatik olarak açılmakta mıdır?	X		
3.1.3.64	A	Asansör derinliği 135cm ve genişliği 90cm midir?	X		
3.1.3.65	A	Asansör kare ise 130 cm kapı genişliği 90cm midir?		X	Kare değil.
3.1.3.66	E	Asansörün iç ölçüleri tekerlekli sandalye kullanıcısının geçişine ya da manevra yapmasına olanak sağlayacak (120 cmx150 cm) yeterlikte midir?		X	135x120cm
3.1.3.67	E	Asansörün girişi için kapı boşluğu en az 90 cm olacak şekilde tasarlanmış mıdır?	X		Kapı 90cm
3.1.3.68	E	Asansörün kabininin üç yüzeyinde yerden 90 cm yükseklikte tutunma barları mevcut mudur?	X		1 yüzeyde evet
3.1.3.69	E	Kabin içi kat düğmeleri en az 19 mm boyutlarında mıdır?	X		2cm
3.1.3.70	E	Kat düğmelerinin altında en az 90 cm yükseklikte acil durum paneli bulunmakta mıdır?	X		
3.1.3.71	E	Asansör zemininde tekerlekli sandalye kullanıcısının hareketini zorlaştıracak halı vs. malzemeler mevcut değil midir?		X	
3.1.3.72	A	Tüm dolaşım alanları (koridor alanları vb.) boyunca engellerden (çöp kutusu, su sebili, çay kahve makinesi vb.) arındırılmış en az 110 cm geçiş genişliği var mıdır?	X		Koridorlar geniş, ötekiler farklı
3.1.3.73	A	Tüm dolaşım alanları iyi aydınlatılmış mıdır?		X	Koridorlar koranlık
3.1.3.74	A	Oda, ofis, mağaza ve benzeri yerlerde bulunan mobilya düzenlemeleri en az geçiş genişliklerini (en az 90 cm) sağlayacak şekilde yapılmış mıdır?	X		
3.1.3.75	A	Erişilebilir giriş direk olarak ana kat, danışma ve asansöre ulaşımı sağlıyor mu?	X		Ana giriş.
3.1.3.76	A	Koridorlar ve yürüyüş alanları genişliği en az 90cm genişliğinde midir?	X		Daha fazla 150cm en az
3.1.3.77	A	Zemin sabit, sağlam ve kaymaya karşı dayanıklı mıdır?	X		
3.1.3.78	A	Eğer iki adet tekerlekli sandalye oturma alanı var ise biri için ayrılan alan en az 85cm midir?		X	Böyle bir alan yok.
3.1.3.79	A	Tekerlekli sandalye için ayrılan alanın derinliği (eğer iki oturma grubunun arasında ve en önde ise) en az 120cm midir?		X	"
3.1.3.80	A	Tekerlekli sandalye erişimi kenardan ise derinlik en az 150cm midir?		X	"
3.1.3.81	A	Erişilebilir oturma alanı için 90cm genişliğinde yol mevcut mudur?	X		Normal koridor alanı
3.1.3.82	A	Erişilebilir masaların yerden yüksekliği 70cm ile 85cm arasında mıdır?	X		85cm normal masa
3.1.3.83	A	Masa önünde açık olarak 75cm genişlik ve 120cm derinlik var mıdır?	X		İlk sıraya oturursa evet
3.1.3.84	E	Tekerlekli sandalye kullanıcısı için uygulanacak uzanma mesafeleri, optimum ölçüler olan yatayda en fazla 50 cm ve düşeyde 60-120 cm aralığına uygun nitelikte midir?		X	Özellikli alan mevcut değil
3.1.3.85	E	Yandan uzanma durumlarında yüzey derinliği 25 cm'ye kadar olan engeller var ise uzanma mesafesi zeminden en az 23 cm en fazla 137 cm olma şartını sağlamakta mıdır?		X	"
3.1.3.86	E	Yüzey derinliğinin en fazla 61 cm olduğu durumlarda uzanma yüksekliği en fazla 117 cm ölçüsüne uygun nitelikte midir?		X	"

3.1.3.87	E	Tüm kamusal mekânlarda; koridor, giriş holleri ve geçitler gibi dolaşım mekânlarına yerleştirilecek olan telefon (en fazla 120 cm yükseklikte konumlandırılmalıdır), ATM büfe gibi nesnelere belirtilen uzanma mesafelerine uygun şekilde konumlandırılmış mıdır? - ATM derinliği 25,5 – 61 cm aralığında; yüksekliği zeminden en az 117 cm, en fazla 137 cm olmalıdır.	X		otomatlar uygun alanlarda
3.1.3.88	A	Aydınlatma düğmelerinin (anahtarların) yerden yüksekliği 90 cm-110 cm arasında mıdır?	X		110cm - herke 90cm - +sp var
3.1.3.89	A	Aydınlatma düğmeleri (anahtarlar) çevirme gerektirmeden kullanılabilir mi?	X		Aynalı
3.1.3.90	A	Kontrol panelleri duvardan 75cmde ve yükseklik olarak maximum 120cm de olmalıdır.	X		100cm=h →
3.1.3.91	A	Kontrol panelleri tek elle uygulanabilir ve kolay kullanılabilir mi?	X		Ayarak kolay
3.1.3.92	AS	Tuvaletlerin zemin kaplaması düz, sabit ve dayanıklı mıdır?	X		
3.1.3.93	AS	Tuvaletlerin zemin kaplaması ıslak-kuru hâlde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?		X	parlak kaygan seramik
3.1.3.94	A	Erişilebilir tuvalete giden erişilebilir bir yol var mıdır?		X	normal düz koridor
3.1.3.95	A	Kapının temiz açıklığı 80cm mi?	X		
3.1.3.96	A	Kapı çalıştırma cihazı, bilekten sıkıca kavranmasını veya bükülmesini gerektirmeyen malzeme mi?	X		
3.1.3.97	A	Kapı açılımı kolay mıdır?	X		
3.1.3.98	A	Giriş bir serideki kapıların içinden geçiyorsa, 2. kapıyı açarken giriş yuvasını işgal edecek tekerlekli sandalyeye yetecek kadar yer bırakılmış mıdır?(120cm artı genişlik kapıdan sonra)		X	2. kapı yok
3.1.3.99	E	Tekerlekli sandalyenin manevra yapabilmemesi için gerekli en az 150x150 cm alanında ya da 150 cm çapında boş bir alan mevcut mudur?	X		çoklu olduğundan engelli tekerli görülemedi normalde var.
3.1.3.100	A	Lavabo ve kurutma cihazlarının kullanımı için en az 90cm genişlik var mıdır?	X		Kurutma cihazı yok
3.1.3.101	A	Tekerlekli sandalye kullanan bir kişi için manevra alanı olarak temiz en az 150cm var mıdır?	X		
3.1.3.102	A	Kapı 90 derece açıkken içeride kalan temiz açıklık 80cmx120cm mi?	X		
3.1.3.103	A	Aynanın yerden yüksekliği maximum 100cm mi?	X		
3.1.3.104	A	Askılık yerden en az 40cm en çok 120cm arasında mıdır?		X	h=150cm yükseklikte
3.1.3.105	A	Lavabonun önünde temiz açıklık olarak en az 75cm genişlik ve 120cm derinlik olmalıdır.	X		
3.1.3.106	A	Lavabonun yerden yüksekliği en fazla 85cm mi?	X		
3.1.3.107	A	Lavabo armatürlerinin açılımı kolay mıdır?	X		Kaldırarak
3.1.3.108	A	Sabunluğun yerden yüksekliği maximum 120cm mi?	X		
3.1.3.109	A	Kurutucu ya da havlunun yerden yüksekliği en fazla 120cm mi?		X	Yok
3.1.3.110	A	Klozetin duvara göre konumu 40cm ile 45cm arasında mıdır?	X		40cm
3.1.3.111	A	Klozet önündeki temiz açıklık 150cm genişlik ve 140cm derinlik mi?		X	100cm gen. 120 cm der.
3.1.3.112	A	Klozetin yerden yüksekliği 43cm ile 48cm arasında mıdır?	X		45cm

3.1.3.113	E	Kabin içlerinde, klozete en yakın yan duvarda ve klozet arkasındaki duvarda bulunması gereken tutunma barları; klozetin iki yanında duvar bulunmayan durumlarda ise arka duvara monte edilebilecek hareketli tutunma barları sağlanmış mıdır?		X	Tutunma barı yok.
3.1.3.114	A	Tutamağın uzunluğu en az 105cm midir?		X	yok
3.1.3.115	A	Tutamağın yerden yüksekliği 80cm ile 95cm arasında mıdır?		X	yok
3.1.3.116	E	Kamu kullanımına açık ıslak hacimlerde yer alması gereken, mekânın farklı noktalarından ulaşılabilecek, acil durum çağrı aparatları mevcut mudur?		X	mevcut değil
3.1.3.117	E	Klozetin yanında lavabo bulunuyor ise; klozetin orta aksı ile lavabonun kenarı arasında bırakılması gereken en az 76 cm mesafe korunmakta mıdır?		X	Bulunuyor klozet yanında lavabo yok
3.1.3.118	E	Lavabonun her iki yanında, aralarında 60-70 cm mesafe bulunacak şekilde, en fazla 110 cm yükseklikte ve en az 60 cm uzunlukta tutunma barları bulunmakta mıdır?		X	
3.1.3.119	E	Lavaboların önünde, tekerlekli sandalyeli kullanımı için olması gereken, en az 76x122 cm boşluk bırakılmış mıdır?	X		yeterli boşluk var
3.1.3.120	E	Sabunluk, havluluk, el kurulama makinesi gibi yardımcı donatılar önden ve yandan uzanma mesafesi içerisinde konumlandırılmış mıdır?	X		Sabunluk ve lavabo mevcut.

3.1	Referanslar	İÇ MEKAN (FEN EDEBİYAT FAKÜLTESİ)			
3.1.1	Referanslar	ESNEKLİK	EVET	HAYIR	AÇIKLAMA
3.1.1.1	A	Ana giriş erişilebilir midir?	X		Rampa aek dik rampa ile
3.1.1.2	A	Ana giriş erişilebilir değil ise, başka bir erişilebilir giriş var mıdır?	X		Brack giriş var.
3.1.1.3	A	Alternatif erişilebilir giriş bağımsız olarak ve ana girişin kullanıldığı saatlerde kullanılabiliyor mu?	X		
3.1.1.4	E	Herhangi bir tadilat, yük indirme bindirme sırasında mevcut koridorlarda yaşanabilecek güvenlik sorunu için mobil olarak konumlandırılacak levhalar var mıdır?	X		
3.1.1.5	E	Herhangi bir tadilat, yük indirme bindirme sırasında mevcut koridorlarda yaşanabilecek güvenlik sorunu için sesli ve görsel uyarıcılar kullanımı için gerekli ekipman var mıdır?	X	X	Görsel var, sesli yok.
3.1.1.6	A	Tekerlekli sandalye için ayrılan alana erişilebilir yol mevcut mudur?	X		özellikli yapılmış banyo yok.
3.1.1.7	A	Ortak alanlara erişim tekerlekli sandalye kullanıcıları için var mıdır?	X		
3.1.1.8	A	Erişilebilir tuvalet var mı?	X		Depo olarak kullanılıyor.

3.1.2	Referanslar	ALGILANABİLİRLİK	EVET	HAYIR	AÇIKLAMA
3.1.2.1	A	Erişilmeyen tüm girişlerde bulunan tabela, erişilebilir girişin yerini açıkça belirtiyor mu?		X	Tabela sistemi yanlış
3.1.2.2	AS	Girişte danışma bankosu var mıdır?	X		
3.1.2.3	AS	Danışma bankosunun bulunmadığı durumlarda hissedilebilir kat planı var mıdır?		X	Kat planı yok.
3.1.2.4	E	Hissedilebilir kat planı ve duvara monte edilmiş bilgi içeren levhalar gerekli yükseklik aralığında (105-180 cm) konumlandırılmış mıdır?		X	hissedilir kat planı yok.
3.1.2.5	E	Levha üzerindeki işaretlerin kolayca ayırt edilebilmesi için şekil (işaret) rengi ile zemin rengi kontrast durumda mıdır?	X		
3.1.2.6	E	Bilgi işaretlerinin yanında TS 9111 standartlarına göre yapılmış Braille alfabesi ya da kabartmalı harflerle yazılmış bir bilgi panosu var mıdır?		X	
3.1.2.7	E	TS 9111 standartlarına uygun Sesli bilgilendirme levhaları/ekranları mevcut mudur?		X	
3.1.2.8	E	Işıklı bilgilendirme levhaları mevcut mudur?		X	
3.1.2.9	A	Bilgilendirme levhalarındaki harfler arka plan ile kontrast sağlıyor mu?	X		
3.1.2.10	E	İşaret levha yüzeyleri parlama yapmayacak şekilde tasarlanmış mıdır?	X		
3.1.2.11	A	Büyük harfler kullanılmış mı?	X		
3.1.2.12	A	Braille alfabesi ile de yazılmış mı?		X	
3.1.2.13	E	Yönlendirici levhalar önünde algılamayı kolaylaştıracak uyarıcı bir yüzey ve kontrast renkler kullanılmış mıdır?	X		
3.1.2.14	E	Görüşü kolaylaştırmak ve kaymayı önlemek için basamak uçları 2,5 cm eninde merdivenin renginden farklı, algılanabilir renkte bir şerit yardımıyla işaretlenmiş midir?	X		
3.1.2.15	E	Merdivenler kolay algılanabilir nitelikte konumlandırılmış mıdır?	X		
3.1.2.16	E	Merdiven basamakları algılanabilirliği açısından yeterli düzeyde aydınlatılmış mıdır?	X		İç mekân aydınlatması
3.1.2.17	AS	Dolaşım alanlarında yürüyüş güzergâhındaki rampa açıkça görülebiliyor mu?	X		
3.1.2.18	AS	Tekerlekli sandalyeli kullanıcılar için bina içerisindeki rampalara yönlendirme yapılmış mıdır?		X	
3.1.2.19	E	Rampa kolay algılanabilecek şekilde konumlandırılmış mıdır?		X	Rampa yok iç mekânda
3.1.2.20	AS	Asansör girişten açıkça görülebiliyor mu?	X		
3.1.2.21	AS	Girişten itibaren asansörlere yönlendirme işaretleri var mıdır?		X	
3.1.2.22	A	Kontrol butonları görme engellilerin alfabesine göre de yazılmış mıdır?		X	
3.1.2.23	A	Ses sistemi ile de yönlendirme yapılmakta mıdır?		X	
3.1.2.24	E	Kat işaretleri asansörün hareket yönü ışıklı ve sesli uyarılarla desteklenmiş midir?	X	X	Işıklı evet. sesli hayır.
3.1.2.25	E	Tüm kontrol düğmelerinin sol yanında büyük harflerle yazılmış 0,8 cm derinlikte 1,6-5,1 cm boyut aralığında kabartma yazılar bulunmakta mıdır?		X	
3.1.2.26	E	Tüm rakam, yazı ve semboller bulunduğu zeminle zıt renkte midir?	X		
3.1.2.27	A	Acil durumda çıkışa yönlendirecek kolayca fark edilebilir ışıklı yönlendirme işaretleri var mıdır?	X		exit işaretleri

3.1.2.28	A	Acil durumda çıkışa yönlendirecek kolayca fark edilebilir sesli yönlendirme işaretleri var mıdır?		X	
3.1.2.29	A	Acil durumlarda işitilebilir alarm var mıdır?	X		yeterli değil
3.1.2.30	A	Acil durumlarda görülebilir alarm var mıdır?	X		
3.1.2.31	E	Acil çıkış alanlarındaki tüm yönlendirmeler karanlıkta parlayacak(fosforlu) özellikte midir?	X		
3.1.2.32	AS	Engelli tuvaletlerine ana girişten itibaren gerekli yerlerde yönlendirme sağlanmış mıdır?		X	
3.1.2.33	A	Erişilemeyen tuvaletlerin orada erişilebilir tuvaletin yerini gösteren tabela var mıdır?		X	Tabela sistemi kötü
3.1.2.34	A	Tuvalet tabelaları arka planla kontrast renkte midir?	X		
3.1.2.35	A	Büyük harfle yazılmış mıdır?	X		
3.1.2.36	A	Braille alfabesi ile yazılmış mıdır?		X	
3.1.3	Referanslar	ERGONOMİ	EVET	HAYIR	AÇIKLAMA
3.1.3.1	AS	Binanın kaç girişi vardır?			..8... adet
3.1.3.2	AS	Giriş kapısının türü nedir?			*Fotosel kapı (düz kayar kapı) *Döner kapı *Anatlı açılır kapı
3.1.3.3	AS	Bina girişinin yüzeyi ıslak-kuru hâlde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	X		
3.1.3.4	AS	Bina girişleri iyi aydınlatılmış mıdır?	X		
3.1.3.5	A	Bina girişindeki rampa açıkça görülebiliyor mu?		X	Rampa yok gibi çok az yerde
3.1.3.6	E	Giriş kapısı genişliği en az 90 cm ölçüsündedir.	X		
3.1.3.7	A	Erişilebilir kapı girişi için 90 derecelik açıda kapının temiz açıklığı 80 cm midir?	X		*ölçü: 90cm
3.1.3.8	A	Kapı mesafesi için, çekiş tarafına ön yaklaşım var ise derinlik en az 150cm manevra boşluğu, ve kapı açıklığı dışında en az 45 cm manevra alanı var mıdır?	X		
3.1.3.9	A	Kapı çalıştırma cihazı, bilekten sıkıca kavranmasını veya bükülmesini gerektirmeyen bir malzeme midir?	X		
3.1.3.10	A	Kapı açılımı kolay mıdır?	X		İtiller
3.1.3.11	A	Kapı donanımının parçaları 85cm ile 120cm aralığında mıdır?	X		Boya boyalı
3.1.3.12	A	Erişilebilir kapı mesafesi için, çekiş tarafına ön yaklaşım var ise derinlik en az 150cm manevra boşluğu, ve kapı açıklığı dışında en az 45cm manevra alanı olması gerekir.	X		150cm derinlik mevcut
3.1.3.13	A	Kapının her iki tarafında da temiz bir zemin yüzeyi var mıdır?	X		
3.1.3.14	A	Eğer eşik var ise 0,6cm'den yüksek midir?		X	*Eşik kaldırılabilir eşik yok
3.1.3.15	A	Giriş bir serideki kapıların içinden geçiyorsa, 2. kapıyı açarken giriş yuvasını işgal edecek tekerlekli sandalyeye yetecek kadar yer bırakılmış mıdır (120cm artı genişlik kapıdan sonra)?		X	2. seriyok. *iki kapı açıkken aradaki ölçü:120cm en az
3.1.3.16	E	Tavandan sarkan işaret panolarının alt kotu zeminden en az 220 cm yükseklikte midir?	X		hz220'den fazla
3.1.3.17	E	Tabelalar önünde elle okumayı ve görüşü kesen bir engel (çöp kovası, oturma elemanı, bitki kümesi, ağaç, vb.) bulunmamakta mıdır?	X		engel yok
3.1.3.18	A	En alttaki harflerin yüksekliği 120cm ve en üstteki harflerin yüksekliği 150cm midir?	X		

3.1.3.19	E	Yönlendirmede kullanılan font ve piktogram büyüklükleri (harf yüksekliği: en az 1,5 cm, piktogram yüksekliği: en az 15 cm) okuma uzaklığı ile orantılı olacak şekilde uygulanmış mıdır?	X		Yönlendirme sayfa
3.1.3.20	A	Eğer yönlendirme yapan bir bilgi levhası ise ortası 100cm midir?		X	öyle bir levha göstermedi
3.1.3.21	AS	Birbirinden farklı özelliklerde (düz merdiven, döner merdiven vb. farklı merdiven türleri, basamak genişliği/derinliği ve yüksekliği vb. diğer özellikler) merdiven var mıdır?	X		
3.1.3.22	AS	Binada katları birbirine bağlayan, birbirinden farklı özelliklerde (düz merdiven, döner merdiven vb. türleri, farklı basamak genişliği/derinliği ve yüksekliği vb. bakımından) kaç merdiven tipi bulunmaktadır?			3...adet (41 adet değil)
3.1.3.23	AS	Merdiven yüzeyi düz, sabit ve dayanıklı mıdır?	X		
3.1.3.24	AS	Merdiven yüzeyi ıslak-kuru hâlde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	X		
3.1.3.25	AS	Basamak genişliği (derinliği) en az 27 cm midir?	X		
3.1.3.26	AS	Engelliler için ayrıca düzenleme olmadığı (rampa, asansör vb.) durumlarda basamak yüksekliği en fazla 16 cm, diğer durumlarda ise en fazla 18 cm midir?		X	riht=17cm
3.1.3.27	AS	Bir merdivende yer alan tüm basamaklar aynı genişlikte (derinlikte) midir?	X		
3.1.3.28	AS	Bir merdivende yer alan tüm basamaklar aynı yükseklikte midir?	X		
3.1.3.29	AS	Merdiven basamaklarının ön kenarında algılamayı kolaylaştırıcı farklı renkte ve çıkıntı yapmayacak şekilde 4 cm-5 cm eninde kaymaz şeritler kullanılmış veya kaymayı önleyici işlem yapılmış mıdır?	X		
3.1.3.30	AS	Merdivenin başlangıcının 30 cm öncesinde ve bitiminden 30 cm sonrasında 60 cm genişliğinde (derinliğinde), merdiven genişliği boyunca uyarıcı yüzey bulunmakta mıdır?	X		
3.1.3.31	AS	Merdivenin basamak sayısı 12'den fazla mıdır? (Merdivende en fazla 12 basamakta bir sahanlık yapılmalıdır.)		X	12'den az
3.1.3.32	E	Merdiven başlangıç, bitiş ve sahanlıklarında en az 60 cm genişliğinde hissedilebilir uyarıcı yüzeyler uygulanmış mıdır?	X		
3.1.3.33	E	Basamak ucunun açılı olduğu durumlarda, mevcut açı düşeyde en fazla 30 derece, basamak ucu çıkıntısı en fazla 1,3 cm ölçülerinde midir?		X	Açılı değil
3.1.3.34	AS	Dolaşım alanlarında (koridor, girişten asansöre erişim, katlarda asansöre erişim vb.) kot farklılıkları var mıdır?	X		
3.1.3.35	E	Merdiven ya da basamakların yanında bir rampa mevcut mudur?		X	
3.1.3.36	AS	1,3 cm'den fazla kot farkı olan yerler rampa ile giderilmiş midir?		X	rampa yok
3.1.3.37	AS	Kaç tane rampa vardır?			0adet
3.1.3.38	AS	Rampa yüzeyi düz, sabit ve dayanıklı mıdır?		X	rampa yok
3.1.3.39	AS	Rampa yüzeyi ıslak-kuru hâlde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?		X	—
3.1.3.40	AS	Rampanın temiz geçiş genişliği en az 90 cm midir?		X	—

3.1.3.41	AS	Rampanın başlangıç ve bitiminde tekerlekli sandalyenin manevra yapabileceği en az 150 cm x 150 cm'lik alan var mıdır?		X	
3.1.3.42	AS	Rampanın başlangıcının 30 cm öncesinde ve bitiminden 30 cm sonrasında 60 cm genişliğinde (derinliğinde), rampanın genişliği boyunca uyarıcı yüzey bulunmakta mıdır?		X	
3.1.3.43	AS	Rampanın başlangıç ve bitiminde zemin, engelli yayaların hareketini engelleyecek herhangi bir çıkıntı veya çukurluk olmayacak şekilde düzenlenmiş midir?		X	
3.1.3.44	E	Rampaların iki tarafında (45 cm'yi aşan yüksekliklerde) bariyer bulunmaktadır.		X	
3.1.3.45	E	Rampa yüzeyinde engel oluşturabilecek nesnelere bulunmamakta mıdır?		X	
3.1.3.46	AS	Merdivende küpeşte var mıdır?	X		
3.1.3.47	AS	Küpeşte, merdivenin her iki tarafında mıdır?		X	Duvar tarafında yok
3.1.3.48	AS	Küpeşte, merdivenin döşeme kaplaması üzerinden 90 cm yükseklikte midir?	X		
3.1.3.49	AS	Merdivenin döşeme kaplaması üzerinden 70 cm yükseklikte engelliler için ikinci bir küpeşte var mıdır?		X	
3.1.3.50	AS	Küpeşte, merdiven başlangıcından 30 cm önce başlamakta ve bitiminden 30 cm sonra bitmekte midir?	X		
3.1.3.51	AS	Küpeşte kolayca kavranabilecek ve elle takibi sağlanacak şekilde üzerinde çıkıntı bulunmayacak özellikte midir?	X		
3.1.3.52	E	Tırabzan, korkuluk veya tutamaklar; tahliye gerektiren durumlarda risk oluşturmuyorsa merdiven başlangıç ve bitişlerinin en az 30 cm ilerisinden başlatılmış mıdır?	X		
3.1.3.53	E	Korkuluklar tüm basamaklar boyunca devam edecek şekilde konumlandırılmış mıdır?	X		
3.1.3.54	E	Korkuluk, tırabzan ve tutunma barlarının yerden yükseklikleri (yetişkinler için 90 cm) uygun ölçülerde midir?	X		
3.1.3.55	E	(Tekerlekli sandalyenin küçük tekerleğinin ve koltuk değneklerinin rampadan kaymasını önlemek için) Rampalar, tırabzanların her iki yanından en az 30,5 cm dışarı doğru uzanmakta mıdır?		X	
3.1.3.56	E	Korkulukların duvara monte edildiği durumlarda tutunma barları ile duvar arasında bulunması gereken en az 4 cm mesafe korunmakta mıdır?		X	Duvarda yok.
3.1.3.57	E	Tutunma barlarının duvarda yer alan bir boşluk içine yerleştirildiği durumlarda, tutunma barları ve duvar arasında olması gereken en fazla 8 cm mesafe sağlanmış mıdır?		X	
3.1.3.58	E	Tutunma barlarının duvarda yer alan bir boşluk içine yerleştirildiği durumlarda, tutunma barları, duvar boşluğunun alt noktasından en az 4 cm yukarı, üst noktasından en az 45 cm aşağıda olacak şekilde uygun ölçülerde konumlandırılmış mıdır?		X	Yok
3.1.3.59	E	Tutunma barlarının çapları 32 – 45 mm arası ve dengeli tutulmaya olanak sağlayacak şekilde midir?		X	Yok
3.1.3.60	A	Binada asansör var mıdır?	X		
3.1.3.61	AS	Binadaki asansörle her kata erişim sağlanmakta mıdır?	X		
3.1.3.62	E	Asansör kontrol panelinin yüksekliği 90-110 cm arasında mıdır?	X		90cm.

3.1.3.63	AS	Asansör kapısı önüne bir engel çıktığında otomatik olarak açılmakta mıdır?	X		
3.1.3.64	A	Asansör derinliği 135cm ve genişliği 90cm midir?	X		
3.1.3.65	A	Asansör kare ise 130 cm kapı genişliği 90cm midir?		X	
3.1.3.66	E	Asansörün iç ölçüleri tekerlekli sandalye kullanıcısının geçişine ya da manevra yapmasına olanak sağlayacak (120 cmx150 cm) yeterlikte midir?	X		
3.1.3.67	E	Asansörün girişi için kapı boşluğu en az 90 cm olacak şekilde tasarlanmış mıdır?	X		
3.1.3.68	E	Asansörün kabininin üç yüzeyinde yerden 90 cm yükseklikte tutunma barları mevcut mudur?	X		1 yüzeyde mevcut
3.1.3.69	E	Kabin içi kat düğmeleri en az 19 mm boyutlarında mıdır?	X		2/1cm
3.1.3.70	E	Kat düğmelerinin altında en az 90 cm yükseklikte acil durum paneli bulunmakta mıdır?	X		
3.1.3.71	E	Asansör zemininde tekerlekli sandalye kullanıcısının hareketini zorlaştıracak halı vs. malzemeler mevcut değil midir?		X	mevcut değil
3.1.3.72	A	Tüm dolaşım alanları (koridor alanları vb.) boyunca engellerden (çöp kutusu, su sebili, çay kahve makinesi vb.) arındırılmış en az 110 cm geçiş genişliği var mıdır?	X		
3.1.3.73	A	Tüm dolaşım alanları iyi aydınlatılmış mıdır?	X		
3.1.3.74	A	Oda, ofis, mağaza ve benzeri yerlerde bulunan mobilya düzenlemeleri en az geçiş genişliklerini (en az 90 cm) sağlayacak şekilde yapılmış mıdır?	X		
3.1.3.75	A	Erişilebilir giriş direk olarak ana kat, danışma ve asansöre ulaşımı sağlıyor mu?		X	planı korumak bir ne şekilde merdiven var
3.1.3.76	A	Koridorlar ve yürüyüş alanları genişliği en az 90cm genişliğinde midir?	X		
3.1.3.77	A	Zemin sabit, sağlam ve kaymaya karşı dayanıklı mıdır?	X		
3.1.3.78	A	Eğer iki adet tekerlekli sandalye oturma alanı var ise biri için ayrılan alan en az 85cm midir?		X	mevcut alanlar var.
3.1.3.79	A	Tekerlekli sandalye için ayrılan alanın derinliği (eğer iki oturma grubunun arasında ve en önde ise) en az 120cm midir?		X	özellikli bir yer değil yok
3.1.3.80	A	Tekerlekli sandalye erişimi kenardan ise derinlik en az 150cm midir?		X	
3.1.3.81	A	Erişilebilir oturma alanı için 90cm genişliğinde yol mevcut mudur?	X		Koridorlar 110cm
3.1.3.82	A	Erişilebilir masaların yerden yüksekliği 70cm ile 85cm arasında mıdır?	X		masa 85cm
3.1.3.83	A	Masa önünde açık olarak 75cm genişlik ve 120cm derinlik var mıdır?	X		özel bir tasarım değil ilk masayı kullanırsa var.
3.1.3.84	E	Tekerlekli sandalye kullanıcısı için uygulanacak uzanma mesafeleri, optimum ölçüler olan yatayda en fazla 50 cm ve düşeyde 60-120 cm aralığına uygun nitelikte midir?		X	
3.1.3.85	E	Yandan uzanma durumlarında yüzey derinliği 25 cm'ye kadar olan engeller var ise uzanma mesafesi zeminden en az 23 cm en fazla 137 cm olma şartını sağlamakta mıdır?		X	
3.1.3.86	E	Yüzey derinliğinin en fazla 61 cm olduğu durumlarda uzanma yüksekliği en fazla 117 cm ölçüsüne uygun nitelikte midir?		X	

3.1.3.87	E	Tüm kamusal mekânlarda; koridor, giriş holleri ve geçitler gibi dolaşım mekânlarına yerleştirilecek olan telefon (en fazla 120 cm yükseklikte konumlandırılmalıdır), ATM büfe gibi nesnelere belirtilen uzanma mesafelerine uygun şekilde konumlandırılmış mıdır? - ATM derinliği 25,5 – 61 cm aralığında; yüksekliği zeminden en az 117 cm, en fazla 137 cm olmalıdır.	X		
3.1.3.88	A	Aydınlatma düğmelerinin (anahtarların) yerden yüksekliği 90 cm-110 cm arasında mıdır?	X		
3.1.3.89	A	Aydınlatma düğmeleri (anahtarlar) çevirme gerektirmeden kullanılabilir mi?	X		
3.1.3.90	A	Kontrol panelleri duvardan 75cmde ve yükseklik olarak maximum 120cm de olmalıdır.	X		n=120cm
3.1.3.91	A	Kontrol panelleri tek elle uygulanabilir ve kolay kullanılabilir mi?	X		
3.1.3.92	AS	Tuvaletlerin zemin kaplaması düz, sabit ve dayanıklı mıdır?	X		
3.1.3.93	AS	Tuvaletlerin zemin kaplaması ıslak-kuru hâlde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	X		
3.1.3.94	A	Erişilebilir tuvalete giden erişilebilir bir yol var mıdır?		X	normal yol var
3.1.3.95	A	Kapının temiz açıklığı 80cm mi?	X		
3.1.3.96	A	Kapı açma cihazı, bilekten sıkıca kavranmasını veya bükülmesini gerektirmeyen malzeme mi?	X		
3.1.3.97	A	Kapı açılımı kolay mıdır?	X		
3.1.3.98	A	Giriş bir serideki kapıların içinden geçiyorsa, 2. kapıyı açarken giriş yuvasını işgal edecek tekerlekli sandalyeye yetecek kadar yer bırakılmış mıdır?(120cm artı genişlik kapıdan sonra)		X	2. kapı yok.
3.1.3.99	E	Tekerlekli sandalyenin manevra yapabilmesi için gerekli en az 150x150 cm alanında ya da 150 cm çapında boş bir alan mevcut mü?	X		
3.1.3.100	A	Lavabo ve kurutma cihazlarının kullanımı için en az 90cm genişlik var mıdır?	X		kurutma cihazı yok
3.1.3.101	A	Tekerlekli sandalye kullanan bir kişi için manevra alanı olarak temiz en az 150cm var mıdır?	X		
3.1.3.102	A	Kapı 90 derece açıkken içeride kalan temiz açıklık 80cmx120cm mi?	X		
3.1.3.103	A	Aynanın yerden yüksekliği maximum 100cm mi?	X		
3.1.3.104	A	Askılık yerden en az 40cm en çok 120cm arasında mıdır?		X	n>120
3.1.3.105	A	Lavabonun önünde temiz açıklık olarak en az 75cm genişlik ve 120cm derinlik olmalıdır.	X		
3.1.3.106	A	Lavabonun yerden yüksekliği en fazla 85cm mi?	X		
3.1.3.107	A	Lavabo armatürlerinin açılımı kolay mıdır?	X		
3.1.3.108	A	Sabunluğun yerden yüksekliği maximum 120cm mi?	X		
3.1.3.109	A	Kurutucu ya da havlunun yerden yüksekliği en fazla 120cm mi?		X	yok . mevcut değil.
3.1.3.110	A	Klozetin duvara göre konumu 40cm ile 45cm arasında mıdır?	X		
3.1.3.111	A	Klozet önündeki temiz açıklık 150cm genişlik ve 140cm derinlik mi?	X		
3.1.3.112	A	Klozetin yerden yüksekliği 43cm ile 48cm arasında mıdır?	X		

3.1.3.113	E	Kabin içlerinde, klozete en yakın yan duvarda ve klozet arkasındaki duvarda bulunması gereken tutunma barları; klozetin iki yanında duvar bulunmayan durumlarda ise arka duvara monte edilebilecek hareketli tutunma barları sağlanmış mıdır?		X	Tutunma barı yok.
3.1.3.114	A	Tutamağın uzunluğu en az 105cm midir?		X	
3.1.3.115	A	Tutamağın yerden yüksekliği 80cm ile 95cm arasında mıdır?		X	
3.1.3.116	E	Kamu kullanımına açık ıslak hacimlerde yer alması gereken, mekânın farklı noktalarından ulaşılacak, acil durum çağrı aparatları mevcut mudur?		X	
3.1.3.117	E	Klozetin yanında lavabo bulunuyor ise; klozetin orta aksı ile lavabonun kenarı arasında bırakılması gereken en az 76 cm mesafe korunmakta mıdır?		X	Lavabo yok
3.1.3.118	E	Lavabonun her iki yanında, aralarında 60-70 cm mesafe bulunacak şekilde, en fazla 110 cm yükseklikte ve en az 60 cm uzunlukta tutunma barları bulunmakta mıdır?		X	
3.1.3.119	E	Lavaboların önünde, tekerlekli sandalyeli kullanıcı için olması gereken, en az 76x122 cm boşluk bırakılmış mıdır?	X		
3.1.3.120	E	Sabunluk, havluluk, el kurulama makinesi gibi yardımcı donatılar önden ve yandan uzanma mesafesi içerisinde konumlandırılmış mıdır?	X		Sabunluk var iki duvarda sadece

3.1	Referanslar	İÇ MEKAN (KÜTÜPHANE BİNASI)			
3.1.1	Referanslar	ESNEKLİK	EVET	HAYIR	AÇIKLAMA
3.1.1.1	A	Ana giriş erişilebilir midir?	X		rampa mevcut
3.1.1.2	A	Ana giriş erişilebilir değil ise, başka bir erişilebilir giriş var mıdır?		X	
3.1.1.3	A	Alternatif erişilebilir giriş bağımsız olarak ve ana girişin kullanıldığı saatlerde kullanılabilir mi?		X	
3.1.1.4	E	Herhangi bir tadilat, yük indirme bindirme sırasında mevcut koridorlarda yaşanabilecek güvenlik sorunu için mobil olarak konumlandırılacak levhalar var mıdır?	X		
3.1.1.5	E	Herhangi bir tadilat, yük indirme bindirme sırasında mevcut koridorlarda yaşanabilecek güvenlik sorunu için sesli ve görsel uyarıcılar kullanımı için gerekli ekipman var mıdır?	X		görsel uyarıcı mevcut
3.1.1.6	A	Tekerlekli sandalye için ayrılan alana erişilebilir yol mevcut mudur?		X	
3.1.1.7	A	Ortak alanlara erişim tekerlekli sandalye kullananlar için var mıdır?	X		normal yolu asansör mevcut.
3.1.1.8	A	Erişilebilir tuvalet var mı?		X	

3.1.2	Referanslar	ALGILANABİLİRLİK	EVET	HAYIR	AÇIKLAMA
3.1.2.1	A	Erişilmeyen tüm girişlerde bulunan tabela, erişilebilir girişin yerini açıkça belirtiyor mu?		X	
3.1.2.2	AS	Girişte danışma bankosu var mıdır?	X		
3.1.2.3	AS	Danışma bankosunun bulunmadığı durumlarda hissedilebilir kat planı var mıdır?		X	Kat planı yok.
3.1.2.4	E	Hissedilebilir kat planı ve duvara monte edilmiş bilgi içeren levhalar gerekli yükseklik aralığında (105-180 cm) konumlandırılmış mıdır?		X	yok.
3.1.2.5	E	Levha üzerindeki işaretlerin kolayca ayırt edilebilmesi için şekil (işaret) rengi ile zemin rengi kontrast durumda mıdır?	X		
3.1.2.6	E	Bilgi işaretlerinin yanında TS 9111 standartlarına göre yapılmış Braille alfabesi ya da kabartmalı harflerle yazılmış bir bilgi panosu var mıdır?		X	
3.1.2.7	E	TS 9111 standartlarına uygun Sesli bilgilendirme levhaları/ekranları mevcut mudur?		X	
3.1.2.8	E	Işıkli bilgilendirme levhaları mevcut mudur?		X	
3.1.2.9	A	Bilgilendirme levhalarındaki harfler arka plan ile kontrast sağlıyor mu?	X		
3.1.2.10	E	İşaret levha yüzeyleri parlama yapmayacak şekilde tasarlanmış mıdır?	X		
3.1.2.11	A	Büyük harfler kullanılmış mı?	X		
3.1.2.12	A	Braille alfabesi ile de yazılmış mı?		X	
3.1.2.13	E	Yönlendirici levhalar önünde algılamayı kolaylaştıracak uyarıcı bir yüzey ve kontrast renkler kullanılmış mıdır?	X		Her zaman değil
3.1.2.14	E	Görüşü kolaylaştırmak ve kaymayı önlemek için basamak uçları 2,5 cm eninde merdivenin renginden farklı, algılanabilir renkte bir şerit yardımıyla işaretlenmiş mi?	X		
3.1.2.15	E	Merdivenler kolay algılanabilir nitelikte konumlandırılmış mıdır?	X		
3.1.2.16	E	Merdiven basamakları algılanabilirliği açısından yeterli düzeyde aydınlatılmış mıdır?	X		İç mekân aydınlatması
3.1.2.17	AS	Dolaşım alanlarında yürüyüş güzergahındaki rampa açıkça görülebiliyor mu?	X		Dışarıdan evet İçeride yok
3.1.2.18	AS	Tekerlekli sandalyeli kullanıcılar için bina içerisindeki rampalara yönlendirme yapılmış mıdır?		X	
3.1.2.19	E	Rampa kolay algılanabilecek şekilde konumlandırılmış mıdır?	X		Görüşte açıkça görülebiliyor
3.1.2.20	AS	Asansör girişten açıkça görülebiliyor mu?	X	X	Gök kat değil, arka bina kalıyor
3.1.2.21	AS	Girişten itibaren asansörlere yönlendirme işaretleri var mıdır?		X	
3.1.2.22	A	Kontrol butonları görme engellilerin alfabesine göre de yazılmış mıdır?		X	
3.1.2.23	A	Ses sistemi ile de yönlendirme yapılmakta mıdır?		X	
3.1.2.24	E	Kat işaretleri asansörün hareket yönü ışıkli ve sesli uyarılarla desteklenmiş mi?	X	X	İşıkli var, Sesli yok
3.1.2.25	E	Tüm kontrol düğmelerinin sol yanında büyük harflerle yazılmış 0,8 cm derinlikte 1,6-5,1 cm boyut aralığında kabartma yazılar bulunmakta mıdır?		X	
3.1.2.26	E	Tüm rakam, yazı ve semboller bulunduğu zeminle zıt renkte mi?	X		
3.1.2.27	A	Acil durumda çıkışa yönlendirecek kolayca fark edilebilir ışıkli yönlendirme işaretleri var mıdır?	X		

3.1.2.28	A	Acil durumda çıkışa yönlendirecek kolayca fark edilebilir sesli yönlendirme işaretleri var mıdır?		X	
3.1.2.29	A	Acil durumlarda işitilebilir alarm var mıdır?	X		
3.1.2.30	A	Acil durumlarda görülebilir alarm var mıdır?	X		
3.1.2.31	E	Acil çıkış alanlarındaki tüm yönlendirmeler karanlıkta parlayacak(fosforlu) özellikte midir?	X		
3.1.2.32	AS	Engelli tuvaletlerine ana girişten itibaren gerekli yerlerde yönlendirme sağlanmış mıdır?		X	
3.1.2.33	A	Erişilemeyen tuvaletlerin orada erişilebilir tuvaletin yerini gösteren tabela var mıdır?		X	
3.1.2.34	A	Tuvalet tabelaları arka planla kontrast renkte midir?	X		
3.1.2.35	A	Büyük harfle yazılmış mıdır?	X		
3.1.2.36	A	Braille alfabeti ile yazılmış mıdır?		X	
3.1.3	Referanslar	ERGONOMİ	EVET	HAYIR	AÇIKLAMA
3.1.3.1	AS	Binanın kaç girişi vardır?			1 adet
3.1.3.2	AS	Giriş kapısının türü nedir?			Fotosel kapı (düz kayar kapı) *Döner kapı *Kanatlı açılır kapı
3.1.3.3	AS	Bina girişinin yüzeyi ıslak-kuru hâlde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	X		
3.1.3.4	AS	Bina girişleri iyi aydınlatılmış mıdır?	X		
3.1.3.5	A	Bina girişindeki rampa açıkça görülebiliyor mu?	X		
3.1.3.6	E	Giriş kapısı genişliği en az 90 cm ölçüsündedir.	X		90+90 = 180cm
3.1.3.7	A	Erişilebilir kapı girişi için 90 derecelik açıda kapının temiz açıklığı 80 cm midir?	X		*Ölçü: 90+90 = 180cm
3.1.3.8	A	Kapı mesafesi için, çekiş tarafına ön yaklaşım var ise derinlik en az 150cm manevra boşluğu, ve kapı açıklığı dışında en az 45 cm manevra alanı var mıdır?	X		
3.1.3.9	A	Kapı çalıştırma cihazı, bilekten sıkıca kavranmasını veya bükülmesini gerektirmeyen bir malzeme midir?	X		Otomatik kapı
3.1.3.10	A	Kapı açılımı kolay mıdır?	X		
3.1.3.11	A	Kapı donanımının parçaları 85cm ile 120cm aralığında mıdır?		X	parça yok.
3.1.3.12	A	Erişilebilir kapı mesafesi için, çekiş tarafına ön yaklaşım var ise derinlik en az 150cm manevra boşluğu, ve kapı açıklığı dışında en az 45cm manevra alanı olması gerekir.	X		
3.1.3.13	A	Kapının her iki tarafında da temiz bir zemin yüzeyi var mıdır?	X		
3.1.3.14	A	Eğer eşik var ise 0,6cm'den yüksek midir?		X	*Eşik kaldırılabılır eşik yok
3.1.3.15	A	Giriş bir serideki kapıların içinden geçiyorsa, 2. kapıyı açarken giriş yuvasını işgal edecek tekerlekli sandalyeye yetecek kadar yer bırakılmış mıdır (120cm artı genişlik kapıdan sonra)?		X	2. kapı yok. *iki kapı açıkken aradaki ölçü:120cm en az
3.1.3.16	E	Tavandan sarkan işaret panolarının alt kotu zeminden en az 220 cm yükseklikte midir?	X		
3.1.3.17	E	Tabelalar önünde elle okumayı ve görüşü kesen bir engel (çöp kovası, oturma elemanı, bitki kümesi, ağaç, vb.) bulunmamakta mıdır?	X		engel yok.
3.1.3.18	A	En alttaki harflerin yüksekliği 120cm ve en üstteki harflerin yüksekliği 150cm midir?	X		

3.1.3.19	E	Yönlendirmede kullanılan font ve piktogram büyüklükleri (harf yüksekliği: en az 1,5 cm, piktogram yüksekliği: en az 15 cm) okuma uzaklığı ile orantılı olacak şekilde uygulanmış mıdır?		X	Yönlendirme 2ayf.
3.1.3.20	A	Eğer yönlendirme yapan bir bilgi levhası ise ortası 100cm midir?	X		
3.1.3.21	AS	Birbirinden farklı özelliklerde (düz merdiven, döner merdiven vb. farklı merdiven türleri, basamak genişliği/derinliği ve yüksekliği vb. diğer özellikler) merdiven var mıdır?	X		
3.1.3.22	AS	Binada katları birbirine bağlayan, birbirinden farklı özelliklerde (düz merdiven, döner merdiven vb. türleri, farklı basamak genişliği/derinliği ve yüksekliği vb. bakımından) kaç merdiven tipi bulunmaktadır?			2 adet
3.1.3.23	AS	Merdiven yüzeyi düz, sabit ve dayanıklı mıdır?	X		
3.1.3.24	AS	Merdiven yüzeyi ıslak-kuru hâlde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	X		
3.1.3.25	AS	Basamak genişliği (derinliği) en az 27 cm midir?	X		
3.1.3.26	AS	Engelliler için ayrıca düzenleme olmadığı (rampa, asansör vb.) durumlarda basamak yüksekliği en fazla 16 cm, diğer durumlarda ise en fazla 18 cm midir?	X		18cm
3.1.3.27	AS	Bir merdivende yer alan tüm basamaklar aynı genişlikte (derinlikte) midir?	X		
3.1.3.28	AS	Bir merdivende yer alan tüm basamaklar aynı yükseklikte midir?	X		
3.1.3.29	AS	Merdiven basamaklarının ön kenarında algılamayı kolaylaştırıcı farklı renkte ve çıkıntı yapmayacak şekilde 4 cm-5 cm eninde kaymaz şeritler kullanılmış veya kaymayı önleyici işlem yapılmış mıdır?	X		
3.1.3.30	AS	Merdivenin başlangıcının 30 cm öncesinde ve bitiminden 30 cm sonrasında 60 cm genişliğinde (derinliğinde), merdiven genişliği boyunca uyarıcı yüzey bulunmakta mıdır?	X		
3.1.3.31	AS	Merdivenin basamak sayısı 12'den fazla mıdır? (Merdivende en fazla 12 basamakta bir sahanlık yapılmalıdır.)		X	
3.1.3.32	E	Merdiven başlangıç, bitiş ve sahanlıklarında en az 60 cm genişliğinde hissedilebilir uyarıcı yüzeyler uygulanmış mıdır?	X		
3.1.3.33	E	Basamak ucunun açılı olduğu durumlarda, mevcut açı düşeyde en fazla 30 derece, basamak ucu çıkıntısı en fazla 1,3 cm ölçülerinde midir?		X	Açılı değil.
3.1.3.34	AS	Dolaşım alanlarında (koridor, girişten asansöre erişim, katlarda asansöre erişim vb.) kot farklılıkları var mıdır?		X	
3.1.3.35	E	Merdiven ya da basamakların yanında bir rampa mevcut mudur?		X	
3.1.3.36	AS	1,3 cm'den fazla kot farkı olan yerler rampa ile giderilmiş midir?		X	
3.1.3.37	AS	Kaç tane rampa vardır?			1 adet
3.1.3.38	AS	Rampa yüzeyi düz, sabit ve dayanıklı mıdır?	X		sadece grite, dışarda
3.1.3.39	AS	Rampa yüzeyi ıslak-kuru hâlde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	X		
3.1.3.40	AS	Rampanın temiz geçiş genişliği en az 90 cm midir?	X		

3.1.3.41	AS	Rampanın başlangıç ve bitiminde tekerlekli sandalyenin manevra yapabileceği en az 150 cm x 150 cm'lik alan var mıdır?	X		
3.1.3.42	AS	Rampanın başlangıcının 30 cm öncesinde ve bitiminden 30 cm sonrasında 60 cm genişliğinde (derinliğinde), rampanın genişliği boyunca uyarıcı yüzey bulunmakta mıdır?	X	X	öncesi ve sonrası yok.
3.1.3.43	AS	Rampanın başlangıç ve bitiminde zemin, engelli yayaların hareketini engelleyecek herhangi bir çıkıntı veya çukurluk olmayacak şekilde düzenlenmiş midir?	X		
3.1.3.44	E	Rampaların iki tarafında (45 cm'yi aşan yüksekliklerde) bariyer bulunmaktadır.	X		
3.1.3.45	E	Rampa yüzeyinde engel oluşturabilecek nesnelere bulunmamakta mıdır?		X	
3.1.3.46	AS	Merdivende küpeşte var mıdır?	X		
3.1.3.47	AS	Küpeşte, merdivenin her iki tarafında mıdır?	X		
3.1.3.48	AS	Küpeşte, merdivenin döşeme kaplaması üzerinden 90 cm yükseklikte midir?	X		
3.1.3.49	AS	Merdivenin döşeme kaplaması üzerinden 70 cm yükseklikte engelliler için ikinci bir küpeşte var mıdır?		X	
3.1.3.50	AS	Küpeşte, merdiven başlangıcından 30 cm önce başlamakta ve bitiminden 30 cm sonra bitmekte midir?	X		
3.1.3.51	AS	Küpeşte kolayca kavranabilecek ve elle takibi sağlanacak şekilde üzerinde çıkıntı bulunmayacak özellikte midir?	X		
3.1.3.52	E	Tırabzan, korkuluk veya tutamaklar; tahliye gerektiren durumlarda risk oluşturuyorsa merdiven başlangıç ve bitişlerinin en az 30 cm ilerisinden başlatılmış mıdır?	X		
3.1.3.53	E	Korkuluklar tüm basamaklar boyunca devam edecek şekilde konumlandırılmış mıdır?	X		
3.1.3.54	E	Korkuluk, tırabzan ve tutunma barlarının yerden yükseklikleri (yetişkinler için 90 cm) uygun ölçülerde midir?	X		
3.1.3.55	E	(Tekerlekli sandalyenin küçük tekerleğinin ve koltuk değneklerinin rampadan kaymasını önlemek için) Rampalar, tırabzanların her iki yanından en az 30,5 cm dışarı doğru uzanmakta mıdır?	X		
3.1.3.56	E	Korkulukların duvara monte edildiği durumlarda tutunma barları ile duvar arasında bulunması gereken en az 4 cm mesafe korunmakta mıdır?	X		
3.1.3.57	E	Tutunma barlarının duvarda yer alan bir boşluk içine yerleştirildiği durumlarda, tutunma barları ve duvar arasında olması gereken en fazla 8 cm mesafe sağlanmış mıdır?		X	yok
3.1.3.58	E	Tutunma barlarının duvarda yer alan bir boşluk içine yerleştirildiği durumlarda, tutunma barları, duvar boşluğunun alt noktasından en az 4 cm yukarı, üst noktasından en az 45 cm aşağıda olacak şekilde uygun ölçülerde konumlandırılmış mıdır?		X	yok
3.1.3.59	E	Tutunma barlarının çapları 32 – 45 mm arası ve dengeli tutulmaya olanak sağlayacak şekilde midir?		X	
3.1.3.60	A	Binada asansör var mıdır?	X		
3.1.3.61	AS	Binadaki asansörle her kata erişim sağlanmakta mıdır?	X		
3.1.3.62	E	Asansör kontrol panelinin yüksekliği 90-110 cm arasında mıdır?	X		100cm

3.1.3.63	AS	Asansör kapısı önüne bir engel çıktığında otomatik olarak açılmakta mıdır?	X		
3.1.3.64	A	Asansör derinliği 135cm ve genişliği 90cm midir?	X		
3.1.3.65	A	Asansör kare ise 130 cm kapı genişliği 90cm midir?		X	
3.1.3.66	E	Asansörün iç ölçüleri tekerlekli sandalye kullanıcısının geçişine ya da manevra yapmasına olanak sağlayacak (120 cmx150 cm) yeterlikte midir?	X		
3.1.3.67	E	Asansörün girişi için kapı boşluğu en az 90 cm olacak şekilde tasarlanmış mıdır?	X		
3.1.3.68	E	Asansörün kabininin üç yüzeyinde yerden 90 cm yükseklikte tutunma barları mevcut mudur?	X		Bir yüzeyde var
3.1.3.69	E	Kabin içi kat düğmeleri en az 19 mm boyutlarında mıdır?	X		
3.1.3.70	E	Kat düğmelerinin altında en az 90 cm yükseklikte acil durum paneli bulunmakta mıdır?	X		
3.1.3.71	E	Asansör zemininde tekerlekli sandalye kullanıcısının hareketini zorlaştıracak halı vs. malzemeler mevcut değil midir?	X		mevcut değil
3.1.3.72	A	Tüm dolaşım alanları (koridor alanları vb.) boyunca engellerden (çöp kutusu, su sebili, çay kahve makinesi vb.) arındırılmış en az 110 cm geçiş genişliği var mıdır?	X		
3.1.3.73	A	Tüm dolaşım alanları iyi aydınlatılmış mıdır?	X		
3.1.3.74	A	Oda, ofis, mağaza ve benzeri yerlerde bulunan mobilya düzenlemeleri en az geçiş genişliklerini (en az 90 cm) sağlayacak şekilde yapılmış mıdır?	X		
3.1.3.75	A	Erişilebilir giriş direk olarak ana kat, danışma ve asansöre ulaşımı sağlıyor mu?	X		
3.1.3.76	A	Koridorlar ve yürüyüş alanları genişliği en az 90cm genişliğinde midir?	X		
3.1.3.77	A	Zemin sabit, sağlam ve kaymaya karşı dayanıklı mıdır?	X		
3.1.3.78	A	Eğer iki adet tekerlekli sandalye oturma alanı var ise biri için ayrılan alan en az 85cm midir?		X	özel braket ayrılmı yok.
3.1.3.79	A	Tekerlekli sandalye için ayrılan alanın derinliği (eğer iki oturma grubunun arasında ve en önde ise) en az 120cm midir?		X	"
3.1.3.80	A	Tekerlekli sandalye erişimi kenardan ise derinlik en az 150cm midir?		X	"
3.1.3.81	A	Erişilebilir oturma alanı için 90cm genişliğinde yol mevcut mudur?		X	"
3.1.3.82	A	Erişilebilir masaların yerden yüksekliği 70cm ile 85cm arasında mıdır?	X		85cm masa
3.1.3.83	A	Masa önünde açık olarak 75cm genişlik ve 120cm derinlik var mıdır?	X		
3.1.3.84	E	Tekerlekli sandalye kullanıcısı için uygulanacak uzanma mesafeleri, optimum ölçüler olan yatayda en fazla 50 cm ve düşeyde 60-120 cm aralığına uygun nitelikte midir?	X	X	özel değil ama yeterli alan mevcut
3.1.3.85	E	Yandan uzanma durumlarında yüzey derinliği 25 cm'ye kadar olan engeller var ise uzanma mesafesi zeminden en az 23 cm en fazla 137 cm olma şartını sağlamakta mıdır?		X	
3.1.3.86	E	Yüzey derinliğinin en fazla 61 cm olduğu durumlarda uzanma yüksekliği en fazla 117 cm ölçüsüne uygun nitelikte midir?		X	

3.1.3.87	E	Tüm kamusal mekânlarda; koridor, giriş holleri ve geçitler gibi dolaşım mekânlarına yerleştirilecek olan telefon (en fazla 120 cm yükseklikte konumlandırılmalıdır), ATM büfe gibi nesnelere belirtilen uzanma mesafelerine uygun şekilde konumlandırılmış mıdır? - ATM derinliği 25,5 – 61 cm aralığında; yüksekliği zeminden en az 117 cm, en fazla 137 cm olmalıdır.	X		
3.1.3.88	A	Aydınlatma düğmelerinin (anahtarların) yerden yüksekliği 90 cm-110 cm arasında mıdır?	X		
3.1.3.89	A	Aydınlatma düğmeleri (anahtarlar) çevirme gerektirmeden kullanılabilir mi?	X		
3.1.3.90	A	Kontrol panelleri duvardan 75cmde ve yükseklik olarak maximum 120cm de olmalıdır.	X		
3.1.3.91	A	Kontrol panelleri tek elle uygulanabilir ve kolay kullanılabilir mi?	X		
3.1.3.92	AS	Tuvaletlerin zemin kaplaması düz, sabit ve dayanıklı mıdır?	X		
3.1.3.93	AS	Tuvaletlerin zemin kaplaması ıslak-kuru hâlde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	X		
3.1.3.94	A	Erişilebilir tuvalete giden erişilebilir bir yol var mıdır?		X	
3.1.3.95	A	Kapının temiz açıklığı 80cm mi?	X		
3.1.3.96	A	Kapı çalıştırma cihazı, bilekten sıkıca kavranmasını veya bükülmesini gerektirmeyen malzeme mi?	X		
3.1.3.97	A	Kapı açılımı kolay mıdır?	X		
3.1.3.98	A	Giriş bir serideki kapıların içinden geçiyorsa, 2. kapıyı açarken giriş yuvasını işgal edecek tekerlekli sandalyeye yetecek kadar yer bırakılmış mıdır?(120cm artı genişlik kapıdan sonra)		X	2. kapı yok
3.1.3.99	E	Tekerlekli sandalyenin manevra yapabilmesi için gerekli en az 150x150 cm alanında ya da 150 cm çapında boş bir alan mevcut mudur?	X		
3.1.3.100	A	Lavabo ve kurutma cihazlarının kullanımı için en az 90cm genişlik var mıdır?	X		Kurutma yok
3.1.3.101	A	Tekerlekli sandalye kullanan bir kişi için manevra alanı olarak temiz en az 150cm var mıdır?	X		
3.1.3.102	A	Kapı 90 derece açıldığında içeride kalan temiz açıklık 80cmx120cm mi?	X		
3.1.3.103	A	Aynanın yerden yüksekliği maximum 100cm mi?	X		
3.1.3.104	A	Askılık yerden en az 40cm en çok 120cm arasında mıdır?		X	h=160cm
3.1.3.105	A	Lavabonun önünde temiz açıklık olarak en az 75cm genişlik ve 120cm derinlik olmalıdır.	X		
3.1.3.106	A	Lavabonun yerden yüksekliği en fazla 85cm mi?	X		
3.1.3.107	A	Lavabo armatürlerinin açılımı kolay mıdır?	X		
3.1.3.108	A	Sabunluğun yerden yüksekliği maximum 120cm mi?	X		
3.1.3.109	A	Kurutucu ya da havlunun yerden yüksekliği en fazla 120cm mi?		X	Mevcut değil.
3.1.3.110	A	Klozetin duvara göre konumu 40cm ile 45cm arasında mıdır?	X		
3.1.3.111	A	Klozet önündeki temiz açıklık 150cm genişlik ve 140cm derinlik mi?		X	deha az 100cm genişlik.
3.1.3.112	A	Klozetin yerden yüksekliği 43cm ile 48cm arasında mıdır?	X		

3.1.3.113	E	Kabin içlerinde, klozete en yakın yan duvarda ve klozet arkasındaki duvarda bulunması gereken tutunma barları; klozetin iki yanında duvar bulunmayan durumlarda ise arka duvara monte edilebilecek hareketli tutunma barları sağlanmış mıdır?		X	Yok
3.1.3.114	A	Tutamağın uzunluğu en az 105cm midir?		X	
3.1.3.115	A	Tutamağın yerden yüksekliği 80cm ile 95cm arasında mıdır?		X	
3.1.3.116	E	Kamu kullanımına açık ıslak hacimlerde yer alması gereken, mekânın farklı noktalarından ulaşılacak, acil durum çağrı aparatları mevcut müdür?		X	
3.1.3.117	E	Klozetin yanında lavabo bulunuyor ise; klozetin orta aksı ile lavabonun kenarı arasında bırakılması gereken en az 76 cm mesafe korunmakta mıdır?		X	Bulunmuyor
3.1.3.118	E	Lavabonun her iki yanında, aralarında 60-70 cm mesafe bulunacak şekilde, en fazla 110 cm yükseklikte ve en az 60 cm uzunlukta tutunma barları bulunmakta mıdır?	X		
3.1.3.119	E	Lavaboların önünde, tekerlekli sandalyeli kullanımı için olması gereken, en az 76x122 cm boşluk bırakılmış mıdır?	X		
3.1.3.120	E	Sabunluk, havluluk, el kurulama makinesi gibi yardımcı donatılar önden ve yandan uzanma mesafesi içerisinde konumlandırılmış mıdır?	X		Sabunluk mevcut.

3.1	Referanslar	İÇ MEKAN (YEMEKİÇHANE BİNASI)			
3.1.1	Referanslar	ESNEKLİK	EVET	HAYIR	AÇIKLAMA
3.1.1.1	A	Ana giriş erişilebilir midir?	X		rampa mevcut
3.1.1.2	A	Ana giriş erişilebilir değil ise, başka bir erişilebilir giriş var mıdır?		X	
3.1.1.3	A	Alternatif erişilebilir giriş bağımsız olarak ve ana girişin kullanıldığı saatlerde kullanılabilir mi?		X	
3.1.1.4	E	Herhangi bir tadilat, yük indirme bindirme sırasında mevcut koridorlarda yaşanabilecek güvenlik sorunu için mobil olarak konumlandırılacak levhalar var mıdır?	X		
3.1.1.5	E	Herhangi bir tadilat, yük indirme bindirme sırasında mevcut koridorlarda yaşanabilecek güvenlik sorunu için sesli ve görsel uyarıcılar kullanımı için gerekli ekipman var mıdır?	X		Sesli yok.
3.1.1.6	A	Tekerlekli sandalye için ayrılan alana erişilebilir yol mevcut müdür?		X	Normal yol var
3.1.1.7	A	Ortak alanlara erişim tekerlekli sandalye kullanıcıları için var mıdır?	X		Ermiş kant evet
3.1.1.8	A	Erişilebilir tuvalet var mı?		X	

3.1.2	Referanslar	ALGILANABİLİRLİK	EVET	HAYIR	AÇIKLAMA
3.1.2.1	A	Erişilmeyen tüm girişlerde bulunan tabela, erişilebilir girişin yerini açıkça belirtiyor mu?		X	
3.1.2.2	AS	Girişte danışma bankosu var mıdır?	X		
3.1.2.3	AS	Danışma bankosunun bulunmadığı durumlarda hissedilebilir kat planı var mıdır?		X	
3.1.2.4	E	Hissedilebilir kat planı ve duvara monte edilmiş bilgi içeren levhalar gerekli yükseklik aralığında (105-180 cm) konumlandırılmış mıdır?		X	hissedilir kat planı yok.
3.1.2.5	E	Levha üzerindeki işaretlerin kolayca ayırt edilebilmesi için şekil (işaret) rengi ile zemin rengi kontrast durumda mıdır?	X		
3.1.2.6	E	Bilgi işaretlerinin yanında TS 9111 standartlarına göre yapılmış Braille alfabesi ya da kabartmalı harflerle yazılmış bir bilgi panosu var mıdır?		X	
3.1.2.7	E	TS 9111 standartlarına uygun Sesli bilgilendirme levhaları/ekranları mevcut mudur?		X	
3.1.2.8	E	Işıklı bilgilendirme levhaları mevcut mudur?	X		
3.1.2.9	A	Bilgilendirme levhalarındaki harfler arka plan ile kontrast sağlıyor mu?	X		
3.1.2.10	E	İşaret levha yüzeyleri parlama yapmayacak şekilde tasarlanmış mıdır?	X		
3.1.2.11	A	Büyük harfler kullanılmış mı?	X		
3.1.2.12	A	Braille alfabesi ile de yazılmış mı?		X	
3.1.2.13	E	Yönlendirici levhalar önünde algılamayı kolaylaştıracak uyarıcı bir yüzey ve kontrast renkler kullanılmış mıdır?		X	
3.1.2.14	E	Görüşü kolaylaştırmak ve kaymayı önlemek için basamak uçları 2,5 cm eninde merdivenin renginden farklı, algılanabilir renkte bir şerit yardımıyla işaretlenmiş midir?	X		
3.1.2.15	E	Merdivenler kolay algılanabilir nitelikte konumlandırılmış mıdır?	X		
3.1.2.16	E	Merdiven basamakları algılanabilirliği açısından yeterli düzeyde aydınlatılmış mıdır?	X		normal ra. mekân aydınlatması
3.1.2.17	AS	Dolaşım alanlarında yürüyüş güzergâhındaki rampa açıkça görülebiliyor mu?	X		girişte 1 adet
3.1.2.18	AS	Tekerlekli sandalyeli kullanıcılar için bina içerisindeki rampalara yönlendirme yapılmış mıdır?		X	
3.1.2.19	E	Rampa kolay algılanabilecek şekilde konumlandırılmış mıdır?	X		
3.1.2.20	AS	Asansör girişten açıkça görülebiliyor mu?		X	
3.1.2.21	AS	Girişten itibaren asansörlere yönlendirme işaretleri var mıdır?		X	
3.1.2.22	A	Kontrol butonları görme engellilerin alfabetine göre de yazılmış mıdır?		X	
3.1.2.23	A	Ses sistemi ile de yönlendirme yapılmakta mıdır?		X	
3.1.2.24	E	Kat işaretleri asansörün hareket yönü ışıklı ve sesli uyarılarla desteklenmiş midir?	X		ışıklı var
3.1.2.25	E	Tüm kontrol düğmelerinin sol yanında büyük harflerle yazılmış 0,8 cm derinlikte 1,6-5,1 cm boyut aralığında kabartma yazılar bulunmakta mıdır?		X	
3.1.2.26	E	Tüm rakam, yazı ve semboller bulunduğu zeminle zıt renkte midir?	X		
3.1.2.27	A	Acil durumda çıkışa yönlendirecek kolayca fark edilebilir ışıklı yönlendirme işaretleri var mıdır?	X		

3.1.2.28	A	Acil durumda çıkışa yönlendirecek kolayca fark edilebilir sesli yönlendirme işaretleri var mıdır?	X		
3.1.2.29	A	Acil durumlarda işitilebilir alarm var mıdır?	X		
3.1.2.30	A	Acil durumlarda görülebilir alarm var mıdır?	X		
3.1.2.31	E	Acil çıkış alanlarındaki tüm yönlendirmeler karanlıkta parlayacak (fosforlu) özellikte midir?	X		
3.1.2.32	AS	Engelli tuvaletlerine ana girişten itibaren gerekli yerlerde yönlendirme sağlanmış mıdır?		X	
3.1.2.33	A	Erişilemeyen tuvaletlerin orada erişilebilir tuvaletin yerini gösteren tabela var mıdır?		X	
3.1.2.34	A	Tuvalet tabelaları arka planla kontrast renkte midir?	X		
3.1.2.35	A	Büyük harfle yazılmış mıdır?	X		
3.1.2.36	A	Braille alfabeti ile yazılmış mıdır?		X	
3.1.3	Referanslar	ERGONOMİ	EVET	HAYIR	AÇIKLAMA
3.1.3.1	AS	Binanın kaç girişi vardır?			2. adet
3.1.3.2	AS	Giriş kapısının türü nedir?			*Otosel kapı (düz kayar kapı) *Döner kapı *Kanatlı açılır kapı
3.1.3.3	AS	Bina girişinin yüzeyi ıslak-kuru hâlde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	X		
3.1.3.4	AS	Bina girişleri iyi aydınlatılmış mıdır?	X		
3.1.3.5	A	Bina girişindeki rampa açıkça görülebiliyor mu?	X		
3.1.3.6	E	Giriş kapısı genişliği en az 90 cm ölçüsündedir.	X		
3.1.3.7	A	Erişilebilir kapı girişi için 90 derecelik açıda kapının temiz açıklığı 80 cm midir?	X		*Ölçü: 100cm
3.1.3.8	A	Kapı mesafesi için, çekiş tarafına ön yaklaşım var ise derinlik en az 150cm manevra boşluğu, ve kapı açıklığı dışında en az 45 cm manevra alanı var mıdır?	X		
3.1.3.9	A	Kapı çalıştırma cihazı, bilekten sıkıca kavranmasını veya bükülmesini gerektirmeyen bir malzeme midir?	X		otomatik kapı
3.1.3.10	A	Kapı açılımı kolay mıdır?	X		
3.1.3.11	A	Kapı donanımının parçaları 85cm ile 120cm aralığında mıdır?		X	para yok
3.1.3.12	A	Erişilebilir kapı mesafesi için, çekiş tarafına ön yaklaşım var ise derinlik en az 150cm manevra boşluğu, ve kapı açıklığı dışında en az 45cm manevra alanı olması gerekir.	X		
3.1.3.13	A	Kapının her iki tarafında da temiz bir zemin yüzeyi var mıdır?	X		
3.1.3.14	A	Eğer eşik var ise 0,6cm'den yüksek midir?		X	*Eşik kaldırılabilir eşik yok
3.1.3.15	A	Giriş bir serideki kapıların içinden geçiyorsa, 2. kapıyı açarken giriş yuvasını işgal edecek tekerlekli sandalyeye yetecek kadar yer bırakılmış mıdır (120cm artı genişlik kapıdan sonra)?		X	2. kapı yok *iki kapı açıkken aradaki ölçü:120cm en az
3.1.3.16	E	Tavandan sarkan işaret panolarının alt kotu zeminden en az 220 cm yükseklikte midir?	X		h=250cm
3.1.3.17	E	Tabelalar önünde elle okumayı ve görüşü kesen bir engel (çöp kovası, oturma elemanı, bitki kümesi, ağaç, vb.) bulunmamakta mıdır?	X		Bulmuyor
3.1.3.18	A	En alttaki harflerin yüksekliği 120cm ve en üstteki harflerin yüksekliği 150cm midir?	X		

3.1.3.19	E	Yönlendirmede kullanılan font ve piktogram büyüklükleri (harf yüksekliği: en az 1,5 cm, piktogram yüksekliği: en az 15 cm) okuma uzaklığı ile orantılı olacak şekilde uygulanmış mıdır?	X		
3.1.3.20	A	Eğer yönlendirme yapan bir bilgi levhası ise ortası 100cm midir?	X		
3.1.3.21	AS	Birbirinden farklı özelliklerde (düz merdiven, döner merdiven vb. farklı merdiven türleri, basamak genişliği/derinliği ve yüksekliği vb. diğer özellikler) merdiven var mıdır?	X		
3.1.3.22	AS	Binada katları birbirine bağlayan, birbirinden farklı özelliklerde (düz merdiven, döner merdiven vb. türleri, farklı basamak genişliği/derinliği ve yüksekliği vb. bakımından) kaç merdiven tipi bulunmaktadır?			2 adet
3.1.3.23	AS	Merdiven yüzeyi düz, sabit ve dayanıklı mıdır?	X		
3.1.3.24	AS	Merdiven yüzeyi ıslak-kuru hâlde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	X		
3.1.3.25	AS	Basamak genişliği (derinliği) en az 27 cm midir?	X		
3.1.3.26	AS	Engelliler için ayrıca düzenleme olmadığı (rampa, asansör vb.) durumlarda basamak yüksekliği en fazla 16 cm, diğer durumlarda ise en fazla 18 cm midir?	X		
3.1.3.27	AS	Bir merdivende yer alan tüm basamaklar aynı genişlikte (derinlikte) midir?	X		
3.1.3.28	AS	Bir merdivende yer alan tüm basamaklar aynı yükseklikte midir?	X		
3.1.3.29	AS	Merdiven basamaklarının ön kenarında algılamayı kolaylaştırıcı farklı renkte ve çıkıntı yapmayacak şekilde 4 cm-5 cm eninde kaymaz şeritler kullanılmış veya kaymayı önleyici işlem yapılmış mıdır?	X		
3.1.3.30	AS	Merdivenin başlangıcının 30 cm öncesinde ve bitiminden 30 cm sonrasında 60 cm genişliğinde (derinliğinde), merdiven genişliği boyunca uyarıcı yüzey bulunmakta mıdır?	X		
3.1.3.31	AS	Merdivenin basamak sayısı 12'den fazla mıdır? (Merdivende en fazla 12 basamakta bir sahanlık yapılmalıdır.)		X	12'den az
3.1.3.32	E	Merdiven başlangıç, bitiş ve sahanlıklarında en az 60 cm genişliğinde hissedilebilir uyarıcı yüzeyler uygulanmış mıdır?	X		
3.1.3.33	E	Basamak ucunun açılı olduğu durumlarda, mevcut açı düşeyde en fazla 30 derece, basamak ucu çıkıntısı en fazla 1,3 cm ölçülerinde midir?		X	Açı yok
3.1.3.34	AS	Dolaşım alanlarında (koridor, girişten asansöre erişim, katlarda asansöre erişim vb.) kot farklılıkları var mıdır?		X	
3.1.3.35	E	Merdiven ya da basamakların yanında bir rampa mevcut mudur?		X	Girişte 1 adet rampa var sadece
3.1.3.36	AS	1,3 cm'den fazla kot farkı olan yerler rampa ile giderilmiş midir?		X	
3.1.3.37	AS	Kaç tane rampa vardır?			4 adet
3.1.3.38	AS	Rampa yüzeyi düz, sabit ve dayanıklı mıdır?	X		
3.1.3.39	AS	Rampa yüzeyi ıslak-kuru hâlde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	X		
3.1.3.40	AS	Rampanın temiz geçiş genişliği en az 90 cm midir?	X		100cm

3.1.3.41	AS	Rampanın başlangıç ve bitiminde tekerlekli sandalyenin manevra yapabileceği en az 150 cm x 150 cm'lik alan var mıdır?	X		
3.1.3.42	AS	Rampanın başlangıcının 30 cm öncesinde ve bitiminden 30 cm sonrasında 60 cm genişliğinde (derinliğinde), rampanın genişliği boyunca uyarıcı yüzey bulunmakta mıdır?	X		
3.1.3.43	AS	Rampanın başlangıç ve bitiminde zemin, engelli yayaların hareketini engelleyecek herhangi bir çıkıntı veya çukurluk olmayacak şekilde düzenlenmiş midir?	X		
3.1.3.44	E	Rampaların iki tarafında (45 cm'yi aşan yüksekliklerde) bariyer bulunmaktadır.	X		
3.1.3.45	E	Rampa yüzeyinde engel oluşturabilecek nesnelere bulunmamakta mıdır?	X		mevcut değil
3.1.3.46	AS	Merdivende küpeşte var mıdır?	X		
3.1.3.47	AS	Küpeşte, merdivenin her iki tarafında mıdır?	X		
3.1.3.48	AS	Küpeşte, merdivenin döşeme kaplaması üzerinden 90 cm yükseklikte midir?	X		
3.1.3.49	AS	Merdivenin döşeme kaplaması üzerinden 70 cm yükseklikte engelliler için ikinci bir küpeşte var mıdır?		X	
3.1.3.50	AS	Küpeşte, merdiven başlangıcından 30 cm önce başlamakta ve bitiminden 30 cm sonra bitmekte midir?	X		
3.1.3.51	AS	Küpeşte kolayca kavranabilecek ve elle takibi sağlanacak şekilde üzerinde çıkıntı bulunmayacak özellikte midir?	X		
3.1.3.52	E	Tırabzan, korkuluk veya tutamaklar; tahliye gerektiren durumlarda risk oluşturmuyorsa merdiven başlangıç ve bitişlerinin en az 30 cm ilerisinden başlatılmış mıdır?	X		
3.1.3.53	E	Korkuluklar tüm basamaklar boyunca devam edecek şekilde konumlandırılmış mıdır?	X		
3.1.3.54	E	Korkuluk, tırabzan ve tutunma barlarının yerden yükseklikleri (yetişkinler için 90 cm) uygun ölçülerde midir?	X		
3.1.3.55	E	(Tekerlekli sandalyenin küçük tekerleğinin ve koltuk değneklerinin rampadan kaymasını önlemek için) Rampalar, tırabzanların her iki yanından en az 30,5 cm dışarı doğru uzanmakta mıdır?		X	
3.1.3.56	E	Korkulukların duvara monte edildiği durumlarda tutunma barları ile duvar arasında bulunması gereken en az 4 cm mesafe korunmakta mıdır?	X		
3.1.3.57	E	Tutunma barlarının duvarda yer alan bir boşluk içine yerleştirildiği durumlarda, tutunma barları ve duvar arasında olması gereken en fazla 8 cm mesafe sağlanmış mıdır?		X	
3.1.3.58	E	Tutunma barlarının duvarda yer alan bir boşluk içine yerleştirildiği durumlarda, tutunma barları, duvar boşluğunun alt noktasından en az 4 cm yukarı, üst noktasından en az 45 cm aşağıda olacak şekilde uygun ölçülerde konumlandırılmış mıdır?		X	
3.1.3.59	E	Tutunma barlarının çapları 32 – 45 mm arası ve dengeli tutulmaya olanak sağlayacak şekilde midir?		X	
3.1.3.60	A	Binada asansör var mıdır?	X		
3.1.3.61	AS	Binadaki asansörle her kata erişim sağlanmakta mıdır?	X		
3.1.3.62	E	Asansör kontrol panelinin yüksekliği 90-110 cm arasında mıdır?	X		

3.1.3.63	AS	Asansör kapısı önüne bir engel çıktığında otomatik olarak açılmakta mıdır?	X		
3.1.3.64	A	Asansör derinliği 135cm ve genişliği 90cm midir?		X	
3.1.3.65	A	Asansör kare ise 130 cm kapı genişliği 90cm midir?	X		
3.1.3.66	E	Asansörün iç ölçüleri tekerlekli sandalye kullanıcısının geçişine ya da manevra yapmasına olanak sağlayacak (120 cmx150 cm) yeterlikte midir?		X	
3.1.3.67	E	Asansörün girişi için kapı boşluğu en az 90 cm olacak şekilde tasarlanmış mıdır?	X		
3.1.3.68	E	Asansörün kabininin üç yüzeyinde yerden 90 cm yükseklikte tutunma barları mevcut mudur?	X		1 yüzeyde
3.1.3.69	E	Kabin içi kat düğmeleri en az 19 mm boyutlarında mıdır?	X		
3.1.3.70	E	Kat düğmelerinin altında en az 90 cm yükseklikte acil durum paneli bulunmakta mıdır?	X		
3.1.3.71	E	Asansör zemininde tekerlekli sandalye kullanıcısının hareketini zorlaştıracak halı vs. malzemeler mevcut değil midir?	X		yok
3.1.3.72	A	Tüm dolaşım alanları (koridor alanları vb.) boyunca engellerden (çöp kutusu, su sebili, çay kahve makinesi vb.) arındırılmış en az 110 cm geçiş genişliği var mıdır?	X		
3.1.3.73	A	Tüm dolaşım alanları iyi aydınlatılmış mıdır?	X		
3.1.3.74	A	Oda, ofis, mağaza ve benzeri yerlerde bulunan mobilya düzenlemeleri en az geçiş genişliklerini (en az 90 cm) sağlayacak şekilde yapılmış mıdır?	X		
3.1.3.75	A	Erişilebilir giriş direk olarak ana kat, danışma ve asansöre ulaşımı sağlıyor mu?	X		
3.1.3.76	A	Koridorlar ve yürüyüş alanları genişliği en az 90cm genişliğinde midir?	X		
3.1.3.77	A	Zemin sabit, sağlam ve kaymaya karşı dayanıklı mıdır?	X		
3.1.3.78	A	Eğer iki adet tekerlekli sandalye oturma alanı var ise biri için ayrılan alan en az 85cm midir?		X	özel bir tasarım yok
3.1.3.79	A	Tekerlekli sandalye için ayrılan alanın derinliği (eğer iki oturma grubunun arasında ve en önde ise) en az 120cm midir?		X	
3.1.3.80	A	Tekerlekli sandalye erişimi kenardan ise derinlik en az 150cm midir?		X	
3.1.3.81	A	Erişilebilir oturma alanı için 90cm genişliğinde yol mevcut mudur?		X	
3.1.3.82	A	Erişilebilir masaların yerden yüksekliği 70cm ile 85cm arasında mıdır?		X	
3.1.3.83	A	Masa önünde açık olarak 75cm genişlik ve 120cm derinlik var mıdır?		X	
3.1.3.84	E	Tekerlekli sandalye kullanıcısı için uygulanacak uzanma mesafeleri, optimum ölçüler olan yatayda en fazla 50 cm ve düşeyde 60-120 cm aralığına uygun nitelikte midir?		X	
3.1.3.85	E	Yandan uzanma durumlarında yüzey derinliği 25 cm'ye kadar olan engeller var ise uzanma mesafesi zeminden en az 23 cm en fazla 137 cm olma şartını sağlamakta mıdır?		X	
3.1.3.86	E	Yüzey derinliğinin en fazla 61 cm olduğu durumlarda uzanma yüksekliği en fazla 117 cm ölçüsüne uygun nitelikte midir?		X	

3.1.3.87	E	Tüm kamusal mekânlarda; koridor, giriş holleri ve geçitler gibi dolaşım mekânlarına yerleştirilecek olan telefon (en fazla 120 cm yükseklikte konumlandırılmalıdır), ATM büfe gibi nesnelere belirtilen uzanma mesafelerine uygun şekilde konumlandırılmış mıdır? - ATM derinliği 25,5 – 61 cm aralığında; yüksekliği zeminden en az 117 cm, en fazla 137 cm olmalıdır.	X		
3.1.3.88	A	Aydınlatma düğmelerinin (anahtarların) yerden yüksekliği 90 cm-110 cm arasında mıdır?	X		
3.1.3.89	A	Aydınlatma düğmeleri (anahtarlar) çevirme gerektirmeden kullanılabilir mi?	X		
3.1.3.90	A	Kontrol panelleri duvardan 75cmde ve yükseklik olarak maximum 120cm de olmalıdır.	X		
3.1.3.91	A	Kontrol panelleri tek elle uygulanabilir ve kolay kullanılabilir mi?	X		
3.1.3.92	AS	Tuvaletlerin zemin kaplaması düz, sabit ve dayanıklı mıdır?	X		
3.1.3.93	AS	Tuvaletlerin zemin kaplaması ıslak-kuru hâlde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	X		
3.1.3.94	A	Erişilebilir tuvalete giden erişilebilir bir yol var mıdır?		X	
3.1.3.95	A	Kapının temiz açıklığı 80cm mi?	X		
3.1.3.96	A	Kapı açma cihazı, bilekten sıkıca kavranmasını veya bükülmesini gerektirmeyen malzeme mi?	X		
3.1.3.97	A	Kapı açılımı kolay mıdır?	X		
3.1.3.98	A	Giriş bir serideki kapıların içinden geçiyorsa, 2. kapıyı açarken giriş yuvasını işgal edecek tekerlekli sandalyeye yeterli kadar yer bırakılmış mıdır?(120cm artı genişlik kapıdan sonra)		X	2. kapı yok
3.1.3.99	E	Tekerlekli sandalyenin manevra yapabilmesi için gerekli en az 150x150 cm alanında ya da 150 cm çapında boş bir alan mevcut mudur?	X		
3.1.3.100	A	Lavabo ve kurutma cihazlarının kullanımı için en az 90cm genişlik var mıdır?	X		Kurutma yok.
3.1.3.101	A	Tekerlekli sandalye kullanan bir kişi için manevra alanı olarak temiz en az 150cm var mıdır?	X		
3.1.3.102	A	Kapı 90 derece açıldığında içeride kalan temiz açıklık 80cmx120cm mi?	X		
3.1.3.103	A	Aynanın yerden yüksekliği maximum 100cm mi?	X		
3.1.3.104	A	Askılık yerden en az 40cm en çok 120cm arasında mıdır?	X		120cm
3.1.3.105	A	Lavabonun önünde temiz açıklık olarak en az 75cm genişlik ve 120cm derinlik olmalıdır.	X		
3.1.3.106	A	Lavabonun yerden yüksekliği en fazla 85cm mi?	X		
3.1.3.107	A	Lavabo armatürlerinin açılımı kolay mıdır?	X		
3.1.3.108	A	Sabunluğun yerden yüksekliği maximum 120cm mi?	X		
3.1.3.109	A	Kurutucu ya da havlunun yerden yüksekliği en fazla 120cm mi?	X		Havluluk 100cm
3.1.3.110	A	Klozetin duvara göre konumu 40cm ile 45cm arasında mıdır?		X	Klozet yok
3.1.3.111	A	Klozet önündeki temiz açıklık 150cm genişlik ve 140cm derinlik mi?		X	Alatı wc var.
3.1.3.112	A	Klozetin yerden yüksekliği 43cm ile 48cm arasında mıdır?		X	

3.1.3.113	E	Kabin içlerinde, klozete en yakın yan duvarda ve klozet arkasındaki duvarda bulunması gereken tutunma barları; klozetin iki yanında duvar bulunmayan durumlarda ise arka duvara monte edilebilecek hareketli tutunma barları sağlanmış mıdır?		X	Yok.
3.1.3.114	A	Tutamağın uzunluğu en az 105cm midir?		X	
3.1.3.115	A	Tutamağın yerden yüksekliği 80cm ile 95cm arasında mıdır?		X	
3.1.3.116	E	Kamu kullanımına açık ıslak hacimlerde yer alması gereken, mekânın farklı noktalarından ulaşılabilecek, acil durum çağrı aparatları mevcut mudur?		X	
3.1.3.117	E	Klozetin yanında lavabo bulunuyor ise; klozetin orta aksı ile lavabonun kenarı arasında bırakılması gereken en az 76 cm mesafe korunmakta mıdır?		X	Yok.
3.1.3.118	E	Lavabonun her iki yanında, aralarında 60-70 cm mesafe bulunacak şekilde, en fazla 110 cm yükseklikte ve en az 60 cm uzunlukta tutunma barları bulunmakta mıdır?		X	"
3.1.3.119	E	Lavaboların önünde, tekerlekli sandalyeli kullanıcı için olması gereken, en az 76x122 cm boşluk bırakılmış mıdır?		X	"
3.1.3.120	E	Sabunluk, havluluk, el kurulama makinesi gibi yardımcı donatılar önden ve yandan uzanma mesafesi içerisinde konumlandırılmış mıdır?		X	"

3.2	Referanslar	DIŞ MEKAN (KAMPÜS AÇIK ALANLAR)			
3.2.1	Referanslar	ESNEKLİK	EVET	HAYIR	AÇIKLAMA
3.2.1.1	A	Ana giriş erişilebilir midir?		X	Turnike ile geçiyok.
3.2.1.2	A	Ana giriş erişilebilir değil ise, başka bir erişilebilir giriş var mıdır?		X	
3.2.1.3	A	Alternatif erişilebilir giriş bağımsız olarak ve ana girişin kullanıldığı saatlerde kullanılabilir mi?		X	
3.2.1.4	Lit.	Kampüs planı öngörülemez gelişmeleri de içerecek şekilde değiştirilebilir.	X		Sürdürülebilirliği sağlıyor mu?
3.2.1.5	Lit.	Kurumun kaçınılmaz olarak değişmesi ve büyümesi için bir çerçeve mevcuttur (esnekliği)	X		Esnekliği sağlıyor mu? esnekli büyüyen
3.2.1.6	AS	Girişte turnike var mıdır?	X		
3.2.1.7	A	Site varış noktalarından (otopark, yolcu yükleme bölgeleri, kaldırımlar ve toplu taşıma durakları) merdiven kullanımını gerektirmeyen en az bir yol var mı?	*cevap evet ise; rota nerededir	X	Rota mevcut ancak yoktur çok, eğitim farkı, merdiven olmasa da ulaşım zor
3.2.1.8	AS	Hava koşullarından korunmak için, engellilere ayrılmış park yerinin üzeri kapatılmış mıdır?		X	
3.2.1.9	Lit.	Kampüse yakın konumda iken, ulaşım yaya olarak sağlanabilir mi?	X		
3.2.1.10	E	Trafik ışığı sekansı; olası en yavaş kullanıcının geçişine izin verir nitelikte midir?		X	Kısa süreli (kampüs dışından)
3.2.1.11	Lit.	Tüm bina girişlerine yakın (yaya yollarını kapatmamak için) açık otopark kullanımları mevcut mudur?	X		
3.2.1.12	Lit.	Kampüs içerisine herkesin (öğrenci, çalışan, akademik) özel araç ile girişine izin var mıdır?	X		
3.2.1.13	E	Otobüsler, engelli erişimini kolaylaştıracak rampa gibi gerekli donatıları sağlamakta mıdır?	X	X	Hepsi doğru.
3.2.1.14	Lit.	Kampüse ulaşım için belirli noktalardan servis kullanımı mevcut mudur?	X		İçeride evet. Yoldan (dizansı)
3.2.1.15	Lit.	Servis kullanımı var ise herkesin (öğrenci, çalışan, akademik) kullanımına açık mıdır?	X		
3.2.1.16	Lit.	Servisler kampüs içerisindeki tüm yapılara ulaşım sağlamakta mıdır?	X		

3.2.1.17	E	Herhangi bir saha çalışması, tadilat, yük indirme bindirme sırasında mevcut yollarda yaşanabilecek güvenlik sorunu için mobil olarak konumlandırılabilen levhalar var mıdır?	X		
3.2.1.18	E	Herhangi bir saha çalışması, tadilat, yük indirme bindirme sırasında mevcut yollarda yaşanabilecek güvenlik sorunu için sesli ve görsel uyarıcılar kullanımı için gerekli ekipman var mıdır?	X		görsel ekipman var.
3.2.1.19	E	Etkinlik alanlarına herkesin erişebilmesi mümkün müdür?(erişilebilir ağ üzerinde midir?)	X		
3.2.1.20	Lit.	Kampüs içerisinde yeterince yeşillendirilmiş alan var mıdır?		X	Daha fazla ve daha planlı olabilir
3.2.1.21	Lit.	Kampüs içerisindeki peyzaj tasarımı yaya yolu ile uyumlu bir şekilde mi yapılmıştır?		X	planlı değil.
3.2.1.22	Lit.	Yeşil alanlarda dolaşımı sağlayan kesintisiz erişilebilir ağ var mıdır?		X	
3.2.1.23	E	Yeşil alanlardaki donatılar dış hava şartlarına dayanıklıdır ve su emmeyecek ve ıslanmışında kaymayacak malzemeler mi kullanılmıştır?		X	
3.2.2	Referanslar	ALGILANABİLİRLİK	EVET	HAYIR	AÇIKLAMA
3.2.2.1	A	Erişilmeyen tüm girişlerde bulunan tabela, erişilebilir girişin yerini açıkça belirtiyor mu?		X	
3.2.2.2	AS	Engelli otopark yeri, otopark girişinden itibaren açıkça görülüyor mu?	X		
3.2.2.3	AS	Otopark girişinden itibaren engelli otopark alanına yönlendiren işaretlemeler yapılmış mıdır?	X		Boya ve tabela mevcut
3.2.2.4	A	Erişilebilir koridor oraya park edilmemesi için boyanmış mıdır?	X		
3.2.2.5	A	Erişilebilir alanlar Uluslararası Erişilebilirlik Sembölü ile tanımlanmış mıdır?	X		*Zeminden 152,4 cm yükseklikte olmalıdır.
3.2.2.6	E	Engelli araç park yerlerinin geceleri, aydınlatılması sağlanmakta mıdır?	X		
3.2.2.7	E	Bu işaret ve levhaların, gerekli durumlarda aydınlatılması sağlanmakta mıdır?		X	
3.2.2.8	E	Park alanları ve indi-bindi alanları erişilebilirlik sembolleri ile işaretlenmiş midir?	X	X	park alanları evet. İndi bindi alanları hayır
3.2.2.9	E	Görme engelli bireyler için zeminde uyarıcı bantlar ya da ses uyarı sistemleri, az gören bireyler için parlak renkler ya da fosforlu şeritler uygulanmış mıdır?	X		uyarıcı şeritler var
3.2.2.10	E	İşitme engelli bireyler için görsel uyarı sistemleri uygulanmış mıdır?		X	sadece tabela mevcut
3.2.2.11	E	Yaya geçitleri kolayca algılanabilmekte midir?	X		
3.2.2.12	E	Trafik ışıkları sesli ve görsel sinyaller verebilmekte midir?		X	
3.2.2.13	E	Gerekli standartları sağlayan sesli ve yazılı bilgilendirme mevcut mudur?		X	Bilgilendirme çok zayıf
3.2.2.14	E	Saydam yüzeylerin bulunduğu duraklarda renkli, parlak ve yansıtıcı şeritler uygulanmış mıdır?		X	
3.2.2.15	AS	Merdiven basamaklarının ön kenarında algılamayı kolaylaştırıcı farklı renkte ve çıkıntı yapmayacak şekilde 4 cm-5 cm eninde kaymaz şeritler kullanılmış veya kaymayı önleyici işlem yapılmış mıdır?		X	
3.2.2.16	E	Merdiven basamakları algılanabilirliği açısından yeterli düzeyde aydınlatılmış mıdır?		X	

3.2.2.17	E	Rampanın başlangıç ve bitiş noktalarına uyarıcı şeritler yerleştirilmiş midir? (Şeritler başlangıç ve bitiş noktalarından 30 cm ileride başlayacak şekilde ve 60 cm genişlikte uygulanmalı ve bu yüzeyler rampa boyunca kılavuz iz ile birbirine bağlanmalıdır.)		X	Hepsinde yok
3.2.2.18	E	Rampa kolay algılanabilecek şekilde konumlandırılmış mıdır?		X	neresi rampa, neresi değil cude anlaşılır değil
3.2.2.19	E	Rampa yüzeyinde engel oluşturabilecek nesnelere bulunmamakta mıdır?	X		Bazı yerlerde eşet
3.2.2.20	E	Yaya yolları ve sirkülasyon alanlarında herhangi bir fiziksel engel (araç bariyerleri ya da mantarlar gibi) bulunmamakta mıdır?	X		"
3.2.2.21	E	Yaya yolu üzerindeki nesnelere hissedilebilir yüzeyler kontrast renklerle algılanabilir nitelikte konumlandırılmış mıdır?	X		
3.2.2.22	E	Görme engelliler için yaya yolları üzerinde TS 13536 ve TS ISO 23599 Standartlarına uygun kılavuz yollar uygulanmış mıdır?	X		
3.2.2.23	E	Yollarda algılanamayan noktalarda bahçe girişinden bina girişine kadar, bina girişinden de danışma bankosuna kadar hissedilebilir yüzey, kılavuz çizgi vb. uygulamalar bulunmakta mıdır?	X		sürekli değil
3.2.2.24	E	Varsa yaya yolu üzerindeki tesisat kapakları ve ızgaralar ve hissedilebilir yüzeyler kontrast renklerle kullanılarak işaretlenmiş midir?		X	her yerde işaretlenmiş değil
3.2.2.25	E	Kılavuz yolların başladığı, bittiği, yön değiştirdiği ve alternatif yola bağlandığı noktalarda uyarıcı yüzey elemanları kullanılmış mıdır?		X	
3.2.2.26	AS	Yaya kaldırımında yayaların güvenliğini sağlamak amacıyla taşıt yoluyla yaya kaldırımı arasında taşıt engelleyiciler veya diğer güvenlik önlemleri bulunuyor mu?		X	
3.2.2.27	A	Yaya yolu ile taşıt yolu ayrımı net bir şekilde yapılmış mıdır?	X		Kaldırımı mevcut
3.2.2.28	E	Hissedilebilir kampüs planı ve duvara monte edilmiş bilgi içeren levhalar gerekli yükseklik aralığında (105-180 cm) konumlandırılmış mıdır?		X	hissedilir kampüs planı yok.
3.2.2.29	E	Levha üzerindeki işaretlerin kolayca ayırt edilebilmesi için şekil (işaret) rengi ile zemin rengi kontrast durumda mıdır?	X		
3.2.2.30	E	Bilgi işaretlerinin yanında TS 9111 standartlarına göre yapılmış Braille alfabesi ya da kabartmalı harflerle yazılmış bir bilgi panosu var mıdır?		X	
3.2.2.31	E	Braille alfabesi var ise doğru yükseklikte (en az 120 cm, en fazla 160 cm) konumlandırılmış mıdır?		X	
3.2.2.32	E	TS 9111 standartlarına uygun Sesli bilgilendirme levhaları/ekranları mevcut mudur?		X	yok
3.2.2.33	E	Işıkli bilgilendirme levhaları mevcut mudur?		X	
3.2.2.34	E	Yönlendirici levhalar önünde algılamayı kolaylaştıracak uyarıcı bir yüzey ve kontrast renklerle kullanılmış mıdır?		X	Bilgilendirme levhaları çok sayı, az özneli 2
3.2.2.35	E	Bilgilendirme levhalarındaki harfler arka plan ile kontrast sağlıyor mu?	X		
3.2.2.36	E	İşaret levha yüzeyleri parlama yapmayacak şekilde tasarlanmış mıdır?	X		
3.2.2.37	A	Büyük harfler kullanılmış mı?	X		
3.2.2.38	A	Braille alfabesi ile de yazılmış mı?		X	

3.2.2.-39	E	Çöp kutuları, az gören bireyler tarafından kolay algılanabilmesini sağlamak adına buldukları çevreden zıt renklerle ayrılmış mıdır?	X		Beyaz
3.2.3	Referanslar	ERGONOMİ	EVET	HAYIR	AÇIKLAMA
3.2.3.1	AS	Turnike yanında temiz geçiş genişliği 90 cm olan erişilebilir turnike geçişi var mıdır?		X	
3.2.3.2	AS	Bariyer barındırmayan engelsiz yol (min 120cm), park alanından binanın girişine kadar araçların arkasında değil (kardan temizlenmiş, çöp tenekelerinin, işaret direklerinin ve diğer engellerin iyi aydınlatılmış olması) mevcut mudur?		X	
3.2.3.3	AS	Açık otoparkta toplam kaç otopark yeri vardır?			Toplam, farklı yerlerde 30 adet
3.2.3.4	A	Açık otoparkta engelli otopark yeri var mıdır?	X		toplam alan/erişilebilir alan 1-25 1 26-50 2 51-75 3 76-100 4 Her alanda farklı yerlerde mevcut
3.2.3.5	A	Erişilebilir alanlardan en az biri tekerlekli sandalye ile erişilebilir alan mı?		X	Yukarıdaki tabloda belirtilen 6 park yerinin her biri veya bir kısmı için en az bir tanesi erişilebilir bir alan olmalıdır.
3.2.3.6	AS	Engelli otoparkı, taşıt park edildikten sonra erişilebilir bina girişine en fazla 30 m mesafede midir?		X	Her bina için bu mevcut değil
3.2.3.7	AS	Engelli otoparkının zemini ıslak-kuru hâlde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	X		Asfalt, beton, vs.
3.2.3.8	A	Erişilebilir park alanı en az 245 cm araç park yeri ve en az 150 cm erişilebilir koridoru bulunan bir alan mı?	X		
3.2.3.9	A	Erişilebilir koridor erişilebilir yol ile bağlantılı mıdır?		X	
3.2.3.10	E	Park alanında yaya erişimini sağlayacak bordür rampaları bulunmakta mıdır?	X		yeterli değil
3.2.3.11	E	Bina girişleri ve indi-bindi alanları arasında erişimi sağlayan yürüme yolları bulunmakta mıdır?	X		
3.2.3.12	E	Park alanı ve indi-bindi alanlarında görüşü ve erişimi engelleyecek herhangi bir fiziksel engel mevcut değil midir?		X	
3.2.3.13	E	Araca inme-binme yapılabilmesi için aracın trafik olmayan tarafında en az 160x780 cm'lik boş bir alan bırakılmış mıdır?		X	Bisiklet yolu var
3.2.3.14	E	Inme-binme alanına geçişi sağlayan bir bordür rampası mevcut mudur?		X	Bordür rampaları getirilmez yapılmış, anlaşıyor
3.2.3.15		Kampüs girişinden itibaren kesintisiz yaya ulaşım ağı mevcut mudur?	X		Yoktur
3.2.3.16	E	Karşıya geçişlerde yaya geçitleri mevcut mudur?	X		
3.2.3.17	E	Yaya geçitlerinde kullanılan malzeme kaymaz özellikte midir?	X		
3.2.3.18	E	Trafik ışıkları var mıdır?		X	Kampüs için yok
3.2.3.19	Lit.	Kampüs içerisine tüm noktalara özel taşıt ile ulaşım mümkün müdür?	X		çok yere evet ama her yere park yapılmıyor
3.2.3.20	Lit.	Kampüs girişine kadar toplu taşıma ile ulaşım mevcut mudur?	X		
3.2.3.21	Lit.	Kampüs içerisine toplu taşıma ile ulaşım mevcut mudur?	X		

3.2.3.22	E	Duraklar hava şartlarına karşı korunaklı mıdır?		X	Hepsi değil
3.2.3.23	E	Duraklarda oturma elemanları mevcut mudur?	X		
3.2.3.24	E	Gerekli yüzeylere tutunma barları yerleştirilmiş midir?	X		
3.2.3.25	E	Durağa tekerlekli sandalyenin girebileceği boş bir alan bırakılmış mıdır?	X		
3.2.3.26	E	Durak önünde ve arkasında geçiş için en az 100 cm bırakılmış mıdır?		X	
3.2.3.27	AS	Açık alanlarda kot farkından dolayı mevcut merdiven var mıdır?	X		
3.2.3.28	AS	Merdiven yüzeyi düz, sabit ve dayanıklı mıdır?	X		
3.2.3.29	AS	Merdiven yüzeyi ıslak-kuru hâlde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	X		
3.2.3.30	AS	Basamak genişliği (derinliği) en az 27 cm midir?	X		
3.2.3.31	AS	Engelliler için ayrıca düzenleme olmadığı (rampa, vb.) durumlarda basamak yüksekliği en fazla 16 cm midir?	X		
3.2.3.32	AS	Bir merdivende yer alan tüm basamaklar aynı genişlikte (derinlikte) ve aynı yükseklikte midir?	X		
3.2.3.33	AS	Merdivenin basamak sayısı 12'den fazla mıdır? (Merdivende en fazla 12 basamakta bir sahanlık yapılmalıdır.)		X	A2.
3.2.3.34	E	Merdiven başlangıç, bitiş ve sahanlıklarında en az 60 cm genişliğinde hissedilebilir uyarıcı yüzeyler uygulanmış mıdır?	X		
3.2.3.35	E	Merdiven ya da basamakların yanında bir rampa mevcut mudur?		X	Her yerde yok.
3.2.3.36	A	Eğer erişilebilir yol kaldırımdan geçiyorsa, kaldırım rampası var mıdır?	X		var ama kullanışlı değil
3.2.3.37	A	Kaldırım rampasının eğimi 1:12'den fazla mıdır?		X	
3.2.3.38	A	Kaldırım rampasının genişliği en az 90 cm midir?	X		
3.2.3.39	A	Kaldırım rampasının bitiminde kendi genişliği kadar alan var mıdır?	X		
3.2.3.40	E	Rampa genişliği en az 100 cm veya daha fazla olacak şekilde tasarlanmış mıdır?		X	90cm
3.2.3.41	E	Rampaların iki tarafında (45 cm'yi aşan yüksekliklerde) bariyer bulunmakta mıdır?	X		
3.2.3.42	A	Eğer rampa 15cm'den daha fazla bir yükselişe sahipse her iki tarafta da korkuluk var mıdır?	X		
3.2.3.43	A	Korkuluğun yüksekliği 85cm ile 95cm arasında mıdır?	X		
3.2.3.44	A	Korkuluklar, son merdivenin ötesine yatay olarak uzanır ve duvara veya zemine son buluyor mu?	X		sürekli *sürekli olmalıdır.
3.2.3.45	E	Tırabzan, korkuluk veya tutamaklar; tahliye gerektiren durumlarda risk oluşturmuyorsa merdiven başlangıç ve bitişlerinin en az 30 cm ilerisinden başlatılmış mıdır?	X		
3.2.3.46	E	Korkuluk, tırabzan ve tutunma barlarının yerden yükseklikleri (yetişkinler için 90 cm) uygun ölçülerde midir?	X		
3.2.3.47	E	(Tekerlekli sandalyenin küçük tekerleğinin ve koltuk değneklerinin rampadan kaymasını önlemek için) Rampalar, tırabzanların her iki yanından en az 30,5 cm dışarı doğru uzanmakta mıdır?	X		
3.2.3.48	A	Yol en az 90cm genişliğinde midir?	X		

3.2.3.49	A	Eğer yolda ızgara ya da açılımlar var ise en fazla 1,5 cm midir?		X	Daha fazla olan tadilat gerekebilir yerler
3.2.3.50	A	1:20'den daha dik yokuş eğimi var mıdır?	X		Gravite kusuru
3.2.3.51	E	Yürüme yolu kenarlarında yer alan unsurlar (ağaç, çalı, aydınlatma direkleri vb.) yaya yolundan en az 50 cm genişliğindeki emniyet şeridi içerisine yerleştirilmiş midir?		X	
3.2.3.52	E	Yürüme yolları en az 150 cm olacak genişlikte midir?	X		
3.2.3.53	E	Dolaşım alanları hemzemin yapılmış mıdır? (Merdiven basamağı ve kot farkı bulunmamaktadır.)		X	
3.2.3.54	E	Kılavuz yollar rögar ve drenaj kanallarından uzakta bulunmakta mıdır?		X	
3.2.3.55	E	İzgara veya kapaklar zeminle hem yüz olarak yerleştirilmiş midir?		X	Bazı yerler yüksek
3.2.3.56	E	Yürüme yolu zeminine, taşıt yoluna 30 cm mesafede yaya geçidi genişliğinde ve hissedilebilir uyarıcı yüzey uygulanmış mıdır?	X		
3.2.3.57	E	Mevcut yaya kaldırmı standartlarda yer alan ölçülere uygun mudur?(Yoğunluğu en az olan kaldırımların genişliği en az 150 cm olmalıdır. Boyuna eğim en fazla %5 enine eğim en fazla %2 olmalı ve kaldırımla taşıt yolu arasındaki seviye farkı en fazla 15 cm olmalıdır.)	X		
3.2.3.58	E	Kaldırım-araç yolu arasındaki seviye farklarını gidermek için kaldırım üzerine kaldırım rampası yapılmış mıdır?	X		Kullanışlı olmaya da
3.2.3.59	E	Kavşak noktalarında, yaya geçişi bulunan kaldırımların her iki yanında, bina girişlerinde seviye farkı olan noktalarda ve indirme-bindirme bölgelerinde rampa uygulaması var mıdır?	X		Genelde
3.2.3.60	AS	Taşıt yolunun kenarında yaya kaldırmı var mıdır? (Taşıt yolundan güvenlik önlemleriyle ayrılarak yayanın hareket edebileceği yaya yürüyüş alanı kaldırım olarak değerlendirilecektir.)	X		
3.2.3.61	AS	Yaya kaldırmı taşıt yolunun her iki tarafında mıdır?	X		
3.2.3.62	AS	Taşıt yolu boyunca yaya kaldırımının sürekliliği devam ediyor mu? (yol kesişimleri haricinde)	X	X	Bazı yerlerde kesildiği oluyor
3.2.3.63	AS	Yaya kaldırım yüzeyi ıslak-kuru hâlde kaymayan malzeme ile kaplanmış mıdır?	X		
3.2.3.64	AS	Taşıt yolu düz, sağlam ve kaymaya karşı dayanıklı mıdır?	X		
3.2.3.65	A	Taşıt yolu tüm kampüs mekanını dolaşacak şekilde düzenlenmiş midir?	X		
3.2.3.66	A	Taşıt yolu erişilebilir park alanına kadar sürekli midir?	X		
3.2.3.67	E	Tabelalar önünde elle okumayı ve görüşü kesen bir engel (çöp kovası, oturma elemanı, bitki kümesi, ağaç, vb.) bulunmamakta mıdır?	X		Bazen olabiliriyor
3.2.3.68	A	En alttaki harflerin yüksekliği 120cm ve en üstteki harflerin yüksekliği 150cm midir?	X		
3.2.3.69	E	Yönlendirmede kullanılan font ve piktogram büyüklükleri (harf yüksekliği: en az 1,5 cm, piktogram yüksekliği: en az 15 cm) okuma uzaklığı ile orantılı olacak şekilde uygulanmış mıdır?	X		
3.2.3.70	E	Etkinlik alanlarındaki donatılar yaya yollarına ve yaya geçişlerine engel teşkil etmeyecek şekilde mi konumlandırılmıştır?	X		

3.2.3.71	E	Etkinlik alanlarındaki donatılar (oturma bankları, aydınlatma lambaları, çöp kutuları, bitki saksıları, işaret bilgilendirme levhaları vb) en az 1 m aralıklarla mı yerleştirilmiştir?		X	
3.2.3.72	E	Açık alanlarda yer alan masaların altındaki temiz boşluk ölçüsü en az 75 cm yüksekliğinde ve en az 60 cm derinliğinde midir?		X	
3.2.3.73	E	Yeşil alanlardaki çöp kutuları tekerlekli sandalye kullanıcıları için önden ve yandan uzanma mesafesini sağlayacak şekilde (en az 150 cm x150 cm manevra alanı) mi konumlandırılmıştır?		X	
3.2.3.74	E	Çöp kutuları erişilebilir (en az 90 cm en fazla 120 cm) yükseklikte mi konumlandırılmıştır?	X		
3.2.3.75	E	Sosyal mekanlardaki donatılara (dinlenme alanları/ bankların yanında)tekerlekli sandalye kullanıcısının girebileceği bir alan (en az 90 cm) bulunmakta mıdır?		X	Hepsine değil
3.2.3.76	E	Sosyal alanlardaki oturma amaçlı donatıların oturma yükseklikleri (45), derinlikleri (36-46 cm arası) sırt yükseklikleri (45,5 – 51 cm arası) uygun ölçülerde konumlandırılmış mıdır?	X		uygun ölçülerde
3.2.3.77	E	Sosyal mekanlardaki ATM'lere yaklaşımı ve parkı (durabilmesi için) engelleyecek herhangi bir fiziksel engel var mıdır?	X		Kaldırım gibi ...

ANKET

	Anket Kodu: #
--	-------------------------

GİRİŞ:

“Kapsayıcı Üniversite Kampüsü” olarak yürüttüğümüz tez çalışmasında Davutpaşa Kampüsündeki öğrencilerin, üniversite personelinin, akademisyenlerin, karşılaştıkları sorunlar ve memnuniyetleri ile ilgili düşüncelerini öğrenmek istiyoruz.

Bu ankette sizi doğrudan tanımlayacak bilgiler sorulmamaktadır. Yani kimliğinizi doğrudan açığa çıkaracak bilgiler istenmemektedir. Bu ankette verdiğiniz bilgiler, tamamen anonim olarak güvenli ve gizli şekilde tutulacaktır. Bu ankete verdiğiniz yanıtlar, kişisel bilgilerinizi, yani sizin kim olduğunuzu içererek, hiçbir şekilde üçüncü kişilerle paylaşılmayacaktır. Bu durumda, üstleriniz gizlilik ve güvenlik kurallarımız gereği yanıtlarınızdan haberdar olamazlar.

Bu anket çalışmasında size çeşitli sorular yönlendireceğiz.

A ve B bölümündeki sorular için **birden beşe kadar** bir yanıt vermeniz gerekmektedir. Aynı zamanda bu sorular için **yanıt vermek istemeyebilir** veya bilginiz yok ise **bilmiyorum** kutucuğunu işaretleyebilirsiniz. Bu kısımda **birden beşe** kadar verdiğiniz yanıtlarda cevabınız ≤ 3 ise hangi yönlerinin kötü olduğunu anlamamız için **açıklama** eklemeniz gerekmektedir.

C bölümündeki sorular, kampüsteki psiko-sosyal gereksinimlerle ilgili olup, **evet/hayır/fikrim yok/açıklama(yazmak isterseniz)** bir yanıt vermeniz gerekmektedir.

Son olarak da **demografik sorular** kısmında da, kendinizle ilgili yanıt vermeniz gereken sorular bulunmaktadır.

SORULAR

A	AÇIK ALANLAR FİZİKSEL ORTAM GEREKSİNİMLERİ	Hiç [1]	Az [2]	Orta [3]	Fazla [4]	Çok Fazla [5]	Yanıt vermek istemiyor [97]	Bilmiyor [98]
A.1	Kampüs girişleri kullanımınıza ne kadar uygundur?	1	2	3	4	5	97	98
A.2	Kampüs girişleri ile ilgili önerileriniz (varsa) nelerdir?							
A.3	Otopark alanları kullanımınıza ne kadar uygundur? (engelli park yeri, binaya yakınlık, rampa varlığı, bilgilendirme levhaları, zemin döşeme malzemesi, aydınlatma, vs.)	1	2	3	4	5	97	98
A.4	Otopark alanları ile ilgili önerileriniz (varsa) nelerdir?							
A.5	Kampüs girişinden itibaren kaldırımlar kullanımınıza ne kadar uygundur?(genişlik, yükseklik, döşeme malzemesi, engebeli olup olmayışı, vs.)	1	2	3	4	5	97	98
A.6	Kampüste yaya olarak dolaşımda önerileriniz (varsa) nelerdir?							
A.7	Kampüs içerisinde toplu taşıma ile dolaşım kullanımınıza ne kadar uygundur?(iniş/binişte zorluk/kolaylık, araç içi oturma alanı, tutunma barları mevcut mudur, vs.)	1	2	3	4	5	97	98
A.8	Kampüste toplu taşıma ile dolaşımda önerileriniz (varsa) nelerdir?							
A.9	Kampüs içerisinde servisler ile dolaşım kullanımınıza ne kadar uygundur?(iniş/binişte zorluk/kolaylık, araç içi oturma alanı, tutunma barları mevcut mudur, vs.)	1	2	3	4	5	97	98
A.10	Kampüste servisler ile dolaşımda önerileriniz (varsa) nelerdir?							
A.11	Merdivenler kullanımınıza ne kadar uygundur?(yükseklik, genişlik, malzeme, korkuluk, basamakların görünürlüğü, vs.)	1	2	3	4	5	97	98
A.12	Merdiven kullanımı ile ilgili önerileriniz (varsa) nelerdir?							
A.13	Rampalar kullanımınıza ne kadar uygundur?(eğimi, malzemesi, kayganlığı, korkuluklar, güvenliği, görünürlüğü, vs.)	1	2	3	4	5	97	98

A	AÇIK ALANLAR FİZİKSEL ORTAM GEREKSİNİMLERİ	Hiç [1]	Az [2]	Orta [3]	Fazla [4]	Çok Fazla [5]	Yanıt vermek istemiyor [97]	Bilmiyor [98]
A.14	Rampa kullanımı ile ilgili önerileriniz (varsa) nelerdir?							
A.15	Korkuluk, tırabzan ya da tutunma barları kullanımınıza ne kadar uygundur?(kayganlığı, yüksekliği, uzunluğu, kavranması zor/kolay, vs.)	1	2	3	4	5	97	98
A.16	Korkuluk, tırabzan ve tutunma barları ile ilgili önerileriniz (varsa) nelerdir?							
A.17	Yaya yolları- kaldırımlar kullanımınıza ne kadar uygundur?(eğim, genişlik, malzeme, engebesi var mı, kaldırıma geçişte yükseklik sorunu var mı, rampa var mı, kılavuz yollar var mı, vs.)	1	2	3	4	5	97	98
A.18	Yaya yolları ile ilgili önerileriniz (varsa) nelerdir?							
A.19	Kampüs genelinde yol- yön bulma kullanımınıza ne kadar uygundur?(gidilecek yerin kolay algılanması-anlaşılması, tabelaların yeri, büyüklüğü, braille alfabesi kullanılması, dokunulabilir yüzey olması, renk ve şekli, sıklığı, sürekliliği, vs.)	1	2	3	4	5	97	98
A.20	Yol-yön bulma organizasyonu ile ilgili önerileriniz (varsa) nelerdir?							
A.21	Kampüs içerisinde etkinlik alanları kullanımınıza ne kadar uygundur?(erişim kolaylığı, rampa mevcudiyeti, yükseklik farkları, döşeme-yer malzemesi,vs.)	1	2	3	4	5	97	98
A.22	Etkinlik alanları ile ilgili önerileriniz (varsa) nelerdir?							
A.23	Kampüs içerisinde yeşillendirilmiş alanlar kullanımınıza ne kadar uygundur?(günlük hayatta kullanımınız, çimlerde zaman geçirme, ağaçlardan yararlanmak-altında oturabilme imkanı-, oturma elemanları, vs.)	1	2	3	4	5	97	98
A.24	Peyzaj tasarımı ile ilgili önerileriniz (varsa) nelerdir?							
A.25	Kampüs içerisinde sosyal mekanlar kullanımınıza ne kadar uygundur?(erişim kolaylığı, büyüklük, rampalar, oturma elemanları, yeterlilik, vs.)	1	2	3	4	5	97	98

A.26	Kampüs içerisindeki sosyal mekanlarla ilgili önerileriniz (varsa) nelerdir?	
------	---	--



B	YAPILAR FİZİKSEL ORTAM GEREKSİNİMLERİ	Hiç [1]	Az [2]	Orta [3]	Fazla [4]	Çok Fazla [5]	Yanıt vermek istemiyor [97]	Bilmiyor [98]
B.1	Yapının ana girişleri kullanımınıza ne kadar uygundur?(erişilebilirlik, alternatif giriş varlığı, zemin malzemesi, danışma bankosu, vs.)	1	2	3	4	5	97	98
B.2	Yapı girişleri ile ilgili önerileriniz (varsa) nelerdir?							
B.3	Kapılar kullanımınıza ne kadar uygundur?(genişliği, açılımı kolay mı, kapının her iki tarafında manevra alanı var mı, vs.)	1	2	3	4	5	97	98
B.4	Kapılar ile ilgili önerileriniz (varsa) nelerdir?							
B.5	Yapılarda yol- yön bulma kullanımınıza ne kadar uygundur?(gidilecek yerin kolay algılanması-anlaşılması, tabelaların yeri, büyüklüğü, braille alfabesi kullanılması, dokunulabilir yüzey olması, renk ve şekli, sıklığı, sürekliliği, vs.)	1	2	3	4	5	97	98
B.6	Yol-yön bulma organizasyonu ile ilgili önerileriniz (varsa) nelerdir?							
B.7	Merdivenler kullanımınıza ne kadar uygundur?(yükseklik, genişlik, malzeme, korkuluk, basamakların görünürlüğü, vs.)	1	2	3	4	5	97	98
B.8	Merdiven kullanımı ile ilgili önerileriniz (varsa) nelerdir?							
B.9	Rampalar kullanımınıza ne kadar uygundur?(eğimi, malzemesi, kayganlığı, korkuluklar, güvenliği, görünürlüğü, vs.)	1	2	3	4	5	97	98
B.10	Rampa kullanımı ile ilgili önerileriniz (varsa) nelerdir?							
B.11	Korkuluk, tirabzan ya da tutunma barları kullanımınıza ne kadar uygundur?(kayganlığı, yüksekliği, uzunluğu, kavranması zor/kolay, vs.)	1	2	3	4	5	97	98
B.12	Korkuluk, tirabzan ve tutunma barları ile ilgili önerileriniz (varsa) nelerdir?							

B	YAPILAR FİZİKSEL ORTAM GEREKSİNİMLERİ	Hiç [1]	Az [2]	Orta [3]	Fazla [4]	Çok Fazla [5]	Yanıt vermek istemiyor [97]	Bilmiyor [98]
B.13	Asansörler kullanımınıza ne kadar uygundur?(yeri, algılanabilmesi, kullanıma açık olması, bekleme süresi,manevra alanı,kat düğmeleri kullanımı, yazı ve sembollerin anlaşılabilirliği, vs.)	1	2	3	4	5	97	98
B.14	Asansör kullanımı ile ilgili önerileriniz (varsa) nelerdir?							
B.15	Koridor alanları kullanımınıza ne kadar uygundur?(genişlik, aydınlatma,zemin malzemesi, vs.)	1	2	3	4	5	97	98
B.16	Dolaşım alanları ile ilgili önerileriniz (varsa) nelerdir?							
B.17	İç mekan özellikleri kullanımınıza ne kadar uygundur?(erişilebilir oturma alanları, masa yükseklikleri, geçiş genişlikleri, vs.)	1	2	3	4	5	97	98
B.18	İç mekan özellikleri ile ilgili önerileriniz (varsa) nelerdir?							
B.19	Acil durum alarm sistemleri herkes tarafından anlaşılabilirliği açısından ne kadar uygundur?(yerini biliyor musunuz, ışıklı tabela, sesli yönlendirme, aydınlatmaları, vs.)	1	2	3	4	5	97	98
B.20	Acil çıkışlar kullanımınıza ne kadar uygundur?(genişlik, yer bilgilendirmesi, aydınlatması, uyarı levhaları, vs.)	1	2	3	4	5	97	98
B.21	Alarm sistemleri ile ilgili önerileriniz (varsa) nelerdir?							
B.22	Acil çıkışlar ile ilgili önerileriniz (varsa) nelerdir?							
B.23	Tuvaletler kullanımınıza ne kadar uygundur?(engelli tuvaleti var mıdır, tabelalar anlaşılabilir midir, kapı açılımı kolay mıdır, içerde manevra alanı var mıdır, lavabo yüksekliği, kurutma cihazı yüksekliği, sabunluk yüksekliği,tutunma barı kullanımı, zemin malzemesi, vs.)	1	2	3	4	5	97	98
B.24	Tuvalet kullanımı ile ilgili önerileriniz (varsa) nelerdir?							

C	PSİKO-SOSYAL (SOSYAL-KÜLTÜREL-PSİKOLOJİK)	EVET [1]	HAYIR [0]	BILMIYORUM [99]	AÇIKLAMA
C.1	Engelli öğrencilere oryantasyon uygulaması yapılmakta mıdır?	1	0	99	
C.2	Kampüs içerisindeki dolaştığımız alanlar (bir yerden bir yere ulaşma) ile sosyal mekanlar (vakit geçirilen kafe, etkinlik alanları gibi) birleştirilmiş, etkileşimi sürdürmek için daha uygun hale getirilmiş midir?	1	0	99	
C.3	Görsel ulaşılabilirlik sağlanmış mıdır? (kampüs genelinde mekanları kolayca görebiliyor musunuz?)	1	0	99	
C.4	Görsel şeffaflık yoluyla, iç mekandaki sosyal alanlar görülebilir midir? (kolay bulunabilmesi, hemen görülebilmesi)	1	0	99	
C.5	Algılanabilir bir kampüs müdür? (kampüste mekanların yeri, yollar, geçişler, vs. kolayca görülebilir-bulunabilir midir?)	1	0	99	
C.6	Yol- yön bulma için dolaşım aksları sezgisel olarak kullanılabilir halde tasarlanmış mıdır? (süreklilik, uzaklık, mekanlar arası geçiş bilmesek bile sezgilerimizle yapılabilmekte midir?)	1	0	99	
C.7	Karanlıkta kampüs içi aydınlatması yeterli midir? (yolunuzu bulurken yürüdüğünüz yollar açık ve net midir?)	1	0	99	
C.8	Döşeme ile ilgili sorunlar yaşanmakta mıdır? (zemin malzemesi, engebeli olması, kayganlığı)	1	0	99	
C.9	Kampüs sosyal etkileşim için olanak sağlamış mıdır? (kulüp mekanları, etkinlik alanları, vs.)	1	0	99	
C.10	Fiziksel çevrenin özellikleri, öğrenme ve gelişim sürecini cesaretlendirmekte midir?	1	0	99	
C.11	Kütüphane kolay ulaşılabilir ya da karşılayıcı bir yerde konumlandırılmış mıdır?	1	0	99	

C	PSİKO-SOSYAL (SOSYAL-KÜLTÜREL-PSİKOLOJİK)	EVET [1]	HAYIR [0]	BILMIYORUM [99]	AÇIKLAMA
C.12	Yemekhaneler, engelli öğrencilerin kendi başlarına yemek alabileceği şekilde tasarlanmış mıdır?	1	0	99	
C.13	Çay/kahve-yiyecek içecek makineleri (otomatlar) engelliler için erişilebilir midir?(konumu, çalıştırma elemanı yüksekliği, vs.)	1	0	99	
C.14	Spor salonu engelli öğrencilerin kullanımına uygun mudur?	1	0	99	
C.15	Öğrenciler, çalışanlar ve hocalar arasında etkileşimi destekleyecek mekanlar var mıdır? (restoranlar, kafeler, spor salonları, vs.)	1	0	99	
C.16	Farklı dil, din, cinsel tercihe sahip gruplar arasındaki ilişkiler öğrencileri etkilemekte midir?	1	0	99	
C.17	Kampüs içerisinde lojman olmasının iyi etkileri var mıdır?	1	0	99	
C.18	Kampüste yer alan yurtlar, sosyal bir canlılık yaratmakta mıdır?	1	0	99	
C.19	Yaya ve taşıt yollarının (sokak peyzajının) estetik kaliteye olumlu yönde etkileri var mıdır?	1	0	99	
C.20	Kampüsün güzelliğini sağlamak için yeşil alanların oluşturulması hoşunuza gider mi?	1	0	99	

Demografik Sorular

Anketimizin en büyük bölümünü tamamladık. Şimdi size kendinizle ilgili birkaç soru soracağız.

Yaklaşık iki üç dakika sürecek.

D01. Yıldız Teknik Üniversitesi'ndeki pozisyonunuzu giriniz.

- 1.Öğrenci
- 2.İdari personel
- 3.Akademik personel
- 4.Diğer _____

D02. Fiili Olarak toplam kaç yıldır Yıldız Teknik Üniversitesi'nde okuyorsunuz/çalışıyorsunuz?

D03. Hangi fakültede okuyorsunuz/çalışıyorsunuz? _____

D04. Cinsiyetiniz nedir? K E

D05. Bir engeliniz veya sürekli bir hastalığınız var mıdır? _____

D06. Eğer var ise engel türünüzü işaretleyiniz.

- 1.Ortopedik
- 2.Görme
- 3.Duyuma
- 4.Nörolojik
- 5.Diğer _____

D07. En son hangi okuldan mezun oldunuz?

İlkokul	1
Ortaokul	2
Lise	3
Ön lisans	4
Üniversite	5
Yüksek lisans ya da doktora	6

ANKETİMİZE KATILDIĞINIZ İÇİN TEŞEKKÜR EDERİZ!

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı : Şahika ÖZDEMİR
Doğum Tarihi ve Yeri : 15/09/1985- Vakfıkebir/Trabzon
Yabancı Dili : İngilizce
E-posta : bulutsahika@gmail.com

ÖĞRENİM DURUMU

Derece	Alan	Okul/Üniversite	Mezuniyet Yılı
Y. Lisans	Mimari Tasarımda Bilişim	İstanbul Teknik Üniversitesi	2014
Lisans	İç Mimarlık	İstanbul Teknik Üniversitesi	2009

İŞ TECRÜBESİ

Yıl	Firma/Kurum	Görevi
2015	İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi	Öğretim Görevlisi
2013	Freelance	İç Mimar
2010	Alp Yapı	İç Mimar

YAYINLARI

Makale

1. Ozdemir, S., Sungur, A., (2018). Inclusive Design and Practices in Education: A Pilot Study in Davutpasa Campus. The Journal of Social Sciences Research (Yayın No: 4494993)
2. Ozdemir, Y., Ozdemir, S., (2018). Residential heating system selection using the generalized Choquet integral method with the perspective of energy. Energy Environment, Doi: 10.1177/0958305X18787298 (Yayın No: 4405535)
3. Ozdemir, Y., Ozdemir, S., (2017). Extended Prioritizing of Store Plan Alternatives Produced with Shape Grammar Using the Generalized Choquet Integral Method. Environment and Planning B: Urban Analytics and City Science, Doi: 10.1177/2399808317739892 (Yayın No: 4227364)
4. Ozdemir, S., Ozdemir, Y., (2017). Prioritizing of Store Plan Alternatives Produced with Shape Grammar Using Multi Criteria Decision Making Techniques. Environment and Planning B: Urban Analytics and City Science, 45(4): 751-771., Doi: 10.1177/0265813516686566 (Yayın No: 2990299)

Bildiri

1. Ozdemir, S., Ergenoglu Sungur, A., (2018). Inclusive design and practices in education: a conceptual literature review. INTED2018 (12th annual International Technology, Education and Development Conference) (Tam Metin Bildiri/Sözlü Sunum)(Yayın No:4015341)
2. Ozdemir, S., (2017). Analysis of shape grammars in the context of creativity. EDULEARN17 (9th annual International Conference on Education and New Learning Technologies) (Tam Metin Bildiri/Sözlü Sunum)(Yayın No:3627075)
3. Ozdemir, Y., Yigit, U., Ozdemir, S., (2017). Turquality in Industry A Guide for University Industry Collaboration. 9th annual International Conference on Education and New Learning Technologies, 5283-5288., Doi: 10.21125/edulearn.2017.2188 (Tam Metin Bildiri/Sözlü Sunum)(Yayın No:2990658)
4. Ozdemir, S., (2016). Sketches in architectural design studios a perspective from traditional environment to digital environment. 9th annual International Conference of Education, Research and Innovation (Tam Metin Bildiri/)(Yayın No:2906888)